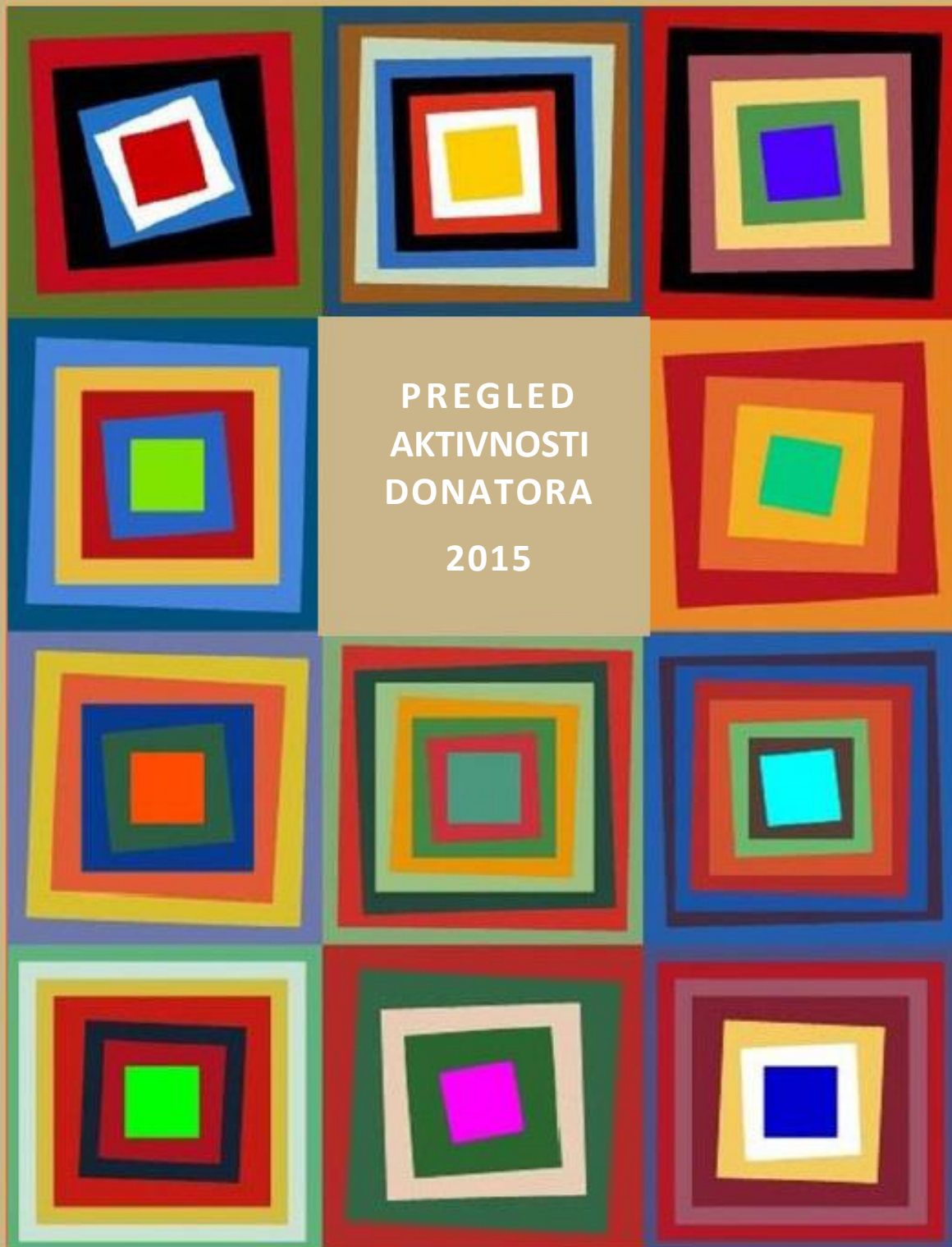

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo financija i trezora

Skraćenice.....	3
Uvod	6
Sažetak.....	8
ODA pomoć u 2015	9
Pregled aktivnosti donatora po sektorima	16
Demokracija i upravljanje.....	17
Vladavina prava i temeljna prava	28
Okoliš i klimatske politike.....	37
Transport	45
Energija.....	50
Konkurentnost i inovacije.....	56
Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike	63
Poljoprivreda i ruralni razvitak	70
Regionalna i teritorijalna suradnja	75
Međusobno povezani sektori.....	79
Profili donatora.....	81
Hrvatska.....	82
Republika Češka.....	84
Francuska.....	86
Njemačka.....	87
Mađarska.....	91
Italija/ Talijanska kooperacija za razvitak (IC)	93
Japan/Japanska međunarodna agencija za suradnju (JICA).....	95
Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske	97
Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške	99
Slovenija	101
Švedska / Švedska agencija za međunarodnu suradnju (Sida).....	103
Švicarska	105
Ujedinjeno Kraljevstvo/Ministarstvo za vanjske poslove i poslove Commonwealtha.....	108
Sjedinjene Američke Države/ Američka agencija za međunarodni razvitak (SAD/USAID).....	110
Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD)	113
Europska unija (EU)	115
Europska investicijska banka (EIB).....	120
Fond Ujedinjenih naroda za djecu (UNICEF).....	122
Razvojni program Ujedinjenih naroda (UNDP).....	125
Svjetska banka	128
Međunarodna financijska korporacija u Bosni i Hercegovini (IFC)	131
Zaključci	134
Ograničenja u izvješću	135
Bibliografija.....	136

ACIPS	Asocijacija Alumni Centra za interdisciplinarne postdiplomske studije
ADC	Austrijska agencija za razvitak i suradnju
APOSO	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
BATA	Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine
BHDCA	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH
BHMAC	Centar za uklanjanje mina u BiH
BiH	Bosna i Hercegovina
CARDS	Pomoć Zajednice za obnovu, razvitak i stabilizaciju
CCI	Centri civilnih inicijativa
CCSP	Centar za promociju civilnog društva
CDS	Strategija razvitka BiH
CEB	Razvojna banka Vijeća Europe
CEDAW	Odbor za uklanjanje diskriminacije protiv žena
CEE	Srednja i Istočna Europa
CEEN	Mreže agencija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju u Srednjoj i Istočnoj Europi
CEFTA	Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini
CHU	Centralna harmonizacijska jedinica
CIP	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja
CoE	Vijeće Europe
CoEM	Konferencija ministara obrazovanja
CoM	Vijeće ministara
CRA	Regulatorna agencija za komunikacije
CREDO	Konkurentski regionalni ekonomski razvitak
CRS	Catholic Relief Services - Katolička pomoć
CS	Civilno društvo
DAC	Povjerenstvo za razvojnu pomoć
DCF	Forum za koordinaciju donatora
DEI	Direkcija za europske integracije
DEMA	Agencija Kraljevine Danske za upravljanje u izvanrednim situacijama
DEP	Direkcija za ekonomsko planiranje
DFID	Odjel Ujedinjenog Kraljevstva za međunarodni razvitak i suradnju
DIA	Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
DIS	Decentralizirani informacijski sustav
DRG	Dijagnostički povezane skupine
EBRD	Europska banka za obnovu i razvitak
EC	Europska komisija
ECD	Razvitak u ranom djetinjstvu
ECSEE	Energetska zajednica Jugoistočne Europe

EEC	Europska energetska zajednica
EFSE	Europski fond za Jugoistočnu Europu
EIB	Europska investicijska banka
EQF	Europski kvalifikacijski okvir za cijeloživotno učenje
ERDF	Europski fond za regionalni razvitak
ETF	Europska fondacija za obuku
EU	Europska unija
EUFOR	Snage Europske unije
EUROSTAT	Ured za statistiku Europske unije
FAO	Organizacija Ujedinjenih naroda za poljoprivredu i hranu
FARMA	Projekt razvitka tržišne poljoprivrede
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FCO	Ministarstvo vanjskih poslova i poslova Komonvelta
FDIs	Izravna strana ulaganja
FIGAP	Fond za implementaciju Gender akcijskog plana BiH
FIRMA	Poboljšanje intervencija za brzi napredak na tržištu
FRONTEX	Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama zemalja članica EU
GAVI	Globalna alijansa za cjepiva i imunizaciju
GDP	Bruto domaći proizvod
GEF	Globalni fond za okoliš
GFATM	Globalni fond za borbu protiv side, tuberkuloze i malarije
GIZ	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit
GNI	Bruto domaći prihod
GOLD	Program za unapređenje lokalnog razvitka
HEA	Agencija za razvitak visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta
IBM	Integrirano upravljanje granicom
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvitak
IC	Talijanska kooperacija
ICMP	Međunarodna komisija za nestale osobe
ICT	Informacijska i komunikacijska tehnologija
ICTY	Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju
IDA	Međunarodna asocijacija za razvitak
IFAD	Međunarodni fond za poljoprivredni razvitak
IFC	Međunarodna financijska korporacija
IFIs	Međunarodne financijske institucije
ILO	Međunarodna organizacija rada
IMAP	Program integriranog protuminskog djelovanja
INTERPOL	Međunarodna kriminalističko-polijska organizacija
IOM	Međunarodna organizacija za migracije

IPA	Instrument za predpristupnu pomoć
IPARD	Instrument predpristupne pomoći Europske unije za ruralni razvitak
IT	Informacijska tehnologija
ITF	Međunarodni fond za razminiranje i pomoć žrtvama
JICA	Japanska agencija za međunarodnu suradnju
JSRS	Strategija reforme sektora pravde
KfW	Kreditanstalt für Wiederaufbau
KM	Konvertibilna marka
LEAP	Lokalni akcijski plan zaštite okoliša
MAP	Akcijski plan za članstvo u NATO-u
MB	Ministarstvo sigurnosti
MCP	Ministarstvo civilnih poslova
MDGs	Milenijski razvojni ciljevi
MEASURE	Projekt potpore aktivnostima monitoringa i evaluacije
MFIT	Ministarstvo financija i trezora
MIPD	Višegodišnji indikativni planski dokument
MKT	Ministarstvo komunikacija i prometa
MLJPI	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice
MMF	Međunarodni monetarni fond
MO	Ministarstvo obrane
MoR	Memorandum o razumijevanju
MP	Ministarstvo pravde
MSME	Mikro, mala i srednja poduzeća
MSTEO	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa
MTS	Sustav obuke za jedinice lokalne samouprave
NATO	Sjevernoatlantski savez
NEAP	Državni akcijski plan za zaštitu okoliša
NERDA	Regionalna razvojna agencija za SI BiH
NVO	Nevladine organizacije
OCD	Organizacije civilnog društva
ODA	Službena pomoć za razvitak
OECD	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvitak
OFID	OPEC-ov fond za međunarodni razvitak
OHR	Ured visokog predstavnika i posebnog predstavnika EU
ORF	Otvoreni regionalni fond
OSA	Sigurnosno-obavještajna agencija
OSCE	Organizacija za europsku sigurnost i suradnju
PAR	Reforma javne uprave
PARCO	Ured koordinatora za reformu javne uprave
PFM	Upravljanje javnim financijama
PIFC	Javna unutarnja financijska kontrola

PIMIS	Informacijski sustav za upravljanje javnim investicijama
PJI	Program javnih investicija
REDAH	Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu
RCC	Regionalno vijeće za suradnju
REZ	Regionalne razvojne agencije za regiju Centralna BiH
RS	Republika Srpska
SAA	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
SALW	Malokalibarsko oružje i lako naoružanje
SAP	Proces stabilizacije i pridruživanja
SCIA	Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći
SDC	Švicarska agencija za razvitak i suradnju
SEE	Jugoistočna Europa
SEETO	Transportni opservatorij za Jugoistočnu Europu
SERC	Državna regulatorna komisija za električnu energiju
SEPKA	Asocijacija šefova policija Jugoistočne Europe
Sida	Švedska međunarodna agencija za razvojnu suradnju
SIPA	Državna agencija za istrage i zaštitu
SIPPO	Švicarski program namijenjen promoviranju izvoza
SIS	Strategija socijalne uključenosti
SMEs	Mala i srednja poduzeća
SPPD	Strateško planiranje i razvoj javnih politika
SSPACEI	Sektor za strateška planiranja, koordinaciju pomoći i europske integracije
TA	Tehnička pomoć
TAIEX	Ured za tehničku pomoć i razmjenu informacija
TIR	Međunarodni tranzitni sustav za prijevoz robe u cestovnom prometu
UK	Ujedinjeno Kraljevstvo
UN	Ujedinjeni narodi
UNCT	Tim Ujedinjenih naroda u BiH
UNDAF	Okvir Ujedinjenih naroda za pomoć u razvoju
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih naroda
UNEP	Program Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša
UNESCO	Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu
UNFCCC	Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime
UNFPA	Populacijski fond Ujedinjenih naroda
UNICEF	Fond Ujedinjenih naroda za djecu
UNIDO	Organizacija Ujedinjenih naroda za industrijski razvitak
UNIFEM	Razvojni fond Ujedinjenih naroda za pitanja žena
UNIFEM CEE	Ured Razvojnog fonda Ujedinjenih naroda za pitanja žena za Centralnu i Istočnu Europu
UNSCR	Rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda

UNV	Volonteri Ujedinjenih naroda
USA	Sjedinjene Američke Države
USAID	Američka agencija za međunarodni razvitak
UWWT	Tretman otpadnih voda u urbanim područjima
VET	Strukovno obrazovanje i obuka
VSTS	Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće
WB	Svjetska banka
WBIF	Investicijski okvir za Zapadni Balkan
WHO	Svjetska zdravstvena organizacija
WTO	Svjetska trgovinska organizacija

Ministarstvo financija i trezora/Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (SCIA) je u suradnji sa predstavnicima institucija Bosne i Hercegovine i donatorima, članicama Foruma za koordinaciju donatora (DCF) u BiH, pripremio Izvješće Pregled aktivnosti donatora 2015 (DMR 2015).

Pregled aktivnosti donatora odražava interes Bosne i Hercegovine i Međunarodne zajednice da razmjene znanja i unaprijede zajedničke aktivnosti na promicanju društveno-ekonomskog razvitka u BiH i, također predstavlja instrument za unapređenje uzajamne suradnje i razvitak partnerskih odnosa između institucija BiH i donatora aktivnih u Bosni i Hercegovini.

DMR 2015 pruža sveobuhvatne informacije i analizu aktualne zvanične razvojne pomoći (ODA), koju su članice DCF-a usmjerile u prioritetne sektore u Bosni i Hercegovini u 2015. godini, kao i njihove buduće aktivnosti.

Klasifikacija prioritetnih sektora temelji se na sektorskoj metodologiji izvještavanja koja je definirana u IPA II regulativi za razdoblje 2014 – 2020, što uzevši u obzir težnju Bosne i Hercegovine ka članstvu u EU, kao i činjenicu da većina donatora podržava realizaciju BiH prioriteta vezanih za proces EU integracija, predstavlja logičan nastavak na sektorske klasifikacije definirane u MTDS i MIPD, koje su se koristile u prethodnim izvješćima.

U tom smislu, DMR 2015 daje pregled sredstava zvanične razvojne pomoći (ODA), koja su usmjerena u sljedeće prioritetne sektore:

- Demokracija i upravljanje;
- Vladavina prava i temeljna prava;
- Okoliš i klimatske politike;
- Transport;
- Energija;
- Konkurentnost i inovacije;
- Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike;
- Poljoprivreda i ruralni razvitak;
- Regionalna i teritorijalna suradnja i
- Međusobno povezani sektori.

Informacije i statistički podaci predstavljeni u DMR temelje se na finansijskim podacima o projektima/programima, koje su članice DCF unijele u bazu podataka, odgovorima na upitnike koje su osigurale institucije BiH i donatori kao i istraživačkom radu Ministarstva financija i trezora / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Međunarodna finansijska korporacija (IFC) je u 2015. godini postala članica Foruma za koordinaciju donatora u Bosni i Hercegovini.

Ministarstvo financija i trezora/SCIA je u suradnji s donatorima definiralo transparentan sustav za kontinuirano i transparentno praćenje stanja alociranih i isplaćenih sredstava međunarodne pomoći koja su na briselskoj Donatorskoj konferenciji obećana za saniranje posljedica od poplava, kako bi trošenje financijske pomoći učinili javnim, transparentnim i lako dostupnim.

Tijekom 2015. godine redovito su ažurirani podaci o alociranim i isplaćenim sredstvima, te su nakon usuglašavanja sa donatorima pripremljeni kvartalni financijski pregledi "Poplave 2014 - financijski pregled aktiviranih sredstava međunarodne pomoći za sanaciju šteta od poplava u Bosni i Hercegovini", koji su objavljeni na zvaničnim stranicama Ministarstva www.mft.gov.ba i DCF-a www.donormapping.ba.

Ministarstvo financija i trezora/SCIA je temeljem Odluke o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama BiH usvojene 2014. godine, pripremlilo Napatuk o metodologiji u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ br. 44/15) i Priručnik za izradu srednjoročnih planova rada institucija Bosne i Hercegovine. Usvajanjem Odluke i Metodologije od strane Vijeća ministara BiH, metodološki je zaokružen proces srednjoročnog planiranja, a fokus budućih aktivnosti odnosit će se na edukaciju državnih službenika. Tijekom 2015. godine, oko 400 državnih službenika prošlo je kroz obuke za srednjoročno planiranje. Pružena je stručna potpora institucijama BiH za pripremu njihovih srednjoročnih planova. U cilju uvezivanja procesa upravljanja javnim investicijama i procesa srednjoročnog planiranja, Ministarstvo financija i trezora /SCIA je nadogradilo Sustav za upravljanje javnim investicijama (PIMIS) Modulom za srednjoročno planiranje. Nadogradnjom PIMIS-a omogućit će se da se Srednjoročni program rada Vijeća ministara i Srednjoročni planovi rada institucija BiH pripremaju u navedenom sustavu.

Ministarstvo financija i trezora / SCIA je sudjelovalo u pripremi, organiziranju i prezentaciji prve sesije *Međunarodne pregledne konferencije o napretku postignutom u provedbi rezultata briselske Donatorske konferencije za saniranje posljedica poplava u Bosni i Hercegovini i Srbiji*, održanoj 28. rujna, 2015. godine u Sarajevu, koju su zajednički organizirale nadležne institucije Bosne i Hercegovine i Republike Srbije, uz potporu Delegacije Europske unije u Bosni i Hercegovini, koordiniralo pripremu, moderiralo „Jutarnju sesiju“ i pripremlilo Nacrt zaključaka s iste.

Ministarstvo / SCIA se zahvaljuje članicama DCF-a i predstavnicima BiH Institucija čije je sudjelovanje omogućilo pripremu izvješća Pregled aktivnosti donatora za 2015. godinu.

Posljedice globalne financijske i ekonomske krize, koja je zahvatila sve ekonomije svijeta, još uvijek su primjetne u Bosni i Hercegovini i ogledaju se u sporijem rastu bruto društvenog proizvoda, povećanju cijena i visokoj razini stope nezaposlenosti.

Blagi ekonomski oporavak i jačanje ekonomskih aktivnosti zabilježen krajem 2013. i početkom 2014. godine, ponovno je zaustavljen katastrofalnim poplavama, koje su izazvale enormne štete i gubitke od čega se najveći dio odnosio na privatni sektor BiH. Zahvaljujući međunarodnoj potpori uspješno je proveden proces rehabilitacije poplavama uništene infrastrukture, a u tijeku je rekonstrukcija i prevencija prijetnji od budućih katastrofa.

Unatoč početnoj stagnaciji, Bosna i Hercegovina je u 2015. godini ostvarila pozitivne trendove u oblastima poreskih prihoda, poboljšanju poslovnog okruženja, industrijske proizvodnje i usluga, i time pokazala otpornost na učinke vanjskih utjecaja i sposobnost ekonomskog rasta. Registriran je ekonomski rast od 3% posto, povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje od 2,6% i povećanje broja zaposlenih u ovoj grani od 1,5 % u odnosu na prethodnu godinu.¹

Prethodnu godinu je također obilježio i ponovni povratak Bosne i Hercegovine na kolosijek EU integracija. Predstavnici novoformirane vlasti u BiH su postigle širok konsenzus o ključnim prioritetima za ekonomsko-društveni razvitak zemlje, a Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) stupio je na snagu 01. lipnja 2015. godine. Usvojena je Reformska agenda za Bosnu i Hercegovinu za razdoblje 2015. - 2018. godine, kojom su ustanovljeni hitni prioriteti vezani za EU integracije, s posebnim naglaskom na oblasti javnih financija, oporezivanja i fiskalne održivosti, vladavine prava, dobre uprave kao i reforme javne uprave.

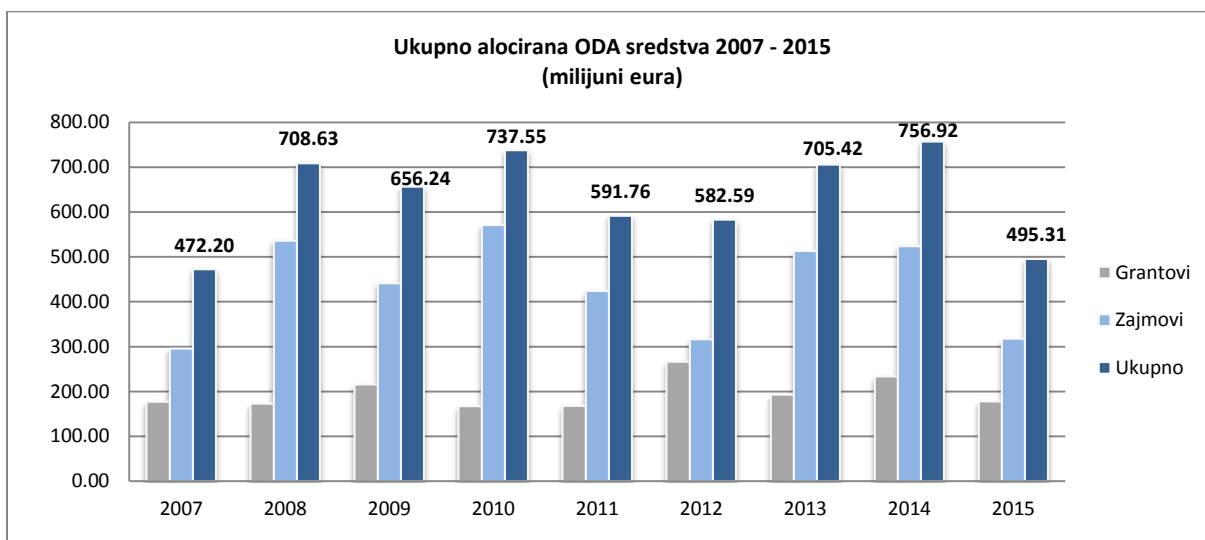
U 2015. godini međunarodna je potpora, osim u oporavak i rekonstrukciju od poplava, najvećim dijelom bila usmjerena u oživljavanje ekonomije, očuvanje makroekonomske stabilnosti, kao i provedbu reformi koje su preduvjet za dalje približavanje Bosne i Hercegovine EU integracijama.

Ukupna vrijednost alociranih sredstava zvanične razvojne pomoći (ODA), koja su članice DCF u 2015. godini usmjerile u Bosnu i Hercegovinu iznose €495.31 milijuna, odnosno €177.68 milijuna u grantovima i €317.63 milijuna u zajmovima, pri čemu su najveći udjel međunarodne pomoći primili sektori Konkurentnost i inovacije (39%), Transport (23%) i Okoliš i klimatske politike (16%).

Ekonomski prioriteti Bosne i Hercegovine i u narednom razdoblju ostaju ubrzanje procesa EU integracija, jačanje fiskalnog sustava, reforma javne uprave, članstvo u WTO i očuvanje makroekonomske stabilnosti zemlje. Kako bi se ispunili, biti će neophodno značajno ubrzati reforme, kojim će se generirati održivi razvitak i ubrzati ekonomski rast, otvaranje novih radnih mjesta i daljnja integracija u regionalno i globalno tržište, za šta će biti nužna daljnja snažna potpora međunarodne zajednice, bilateralnih donatora i međunarodnih finansijskih institucija.

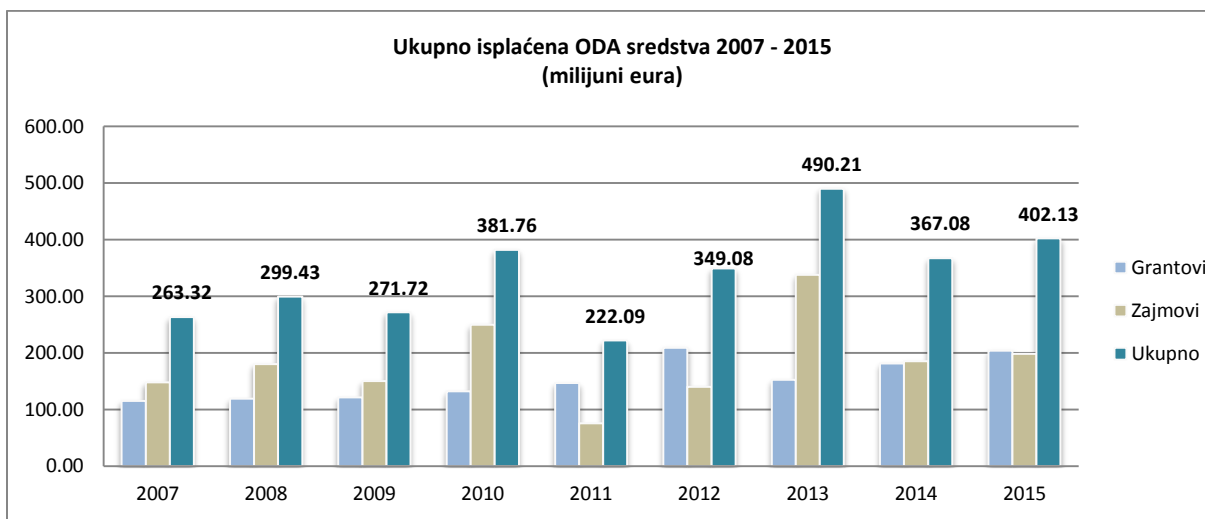
¹http://www.dep.gov.ba/dep_publikacije/ekonomski_trendovi/Archive.aspx?langTag=bs-BA_1

Povijesni pregled ukupno alociranih ODA sredstava u razdoblju 2007-2015 u BiH

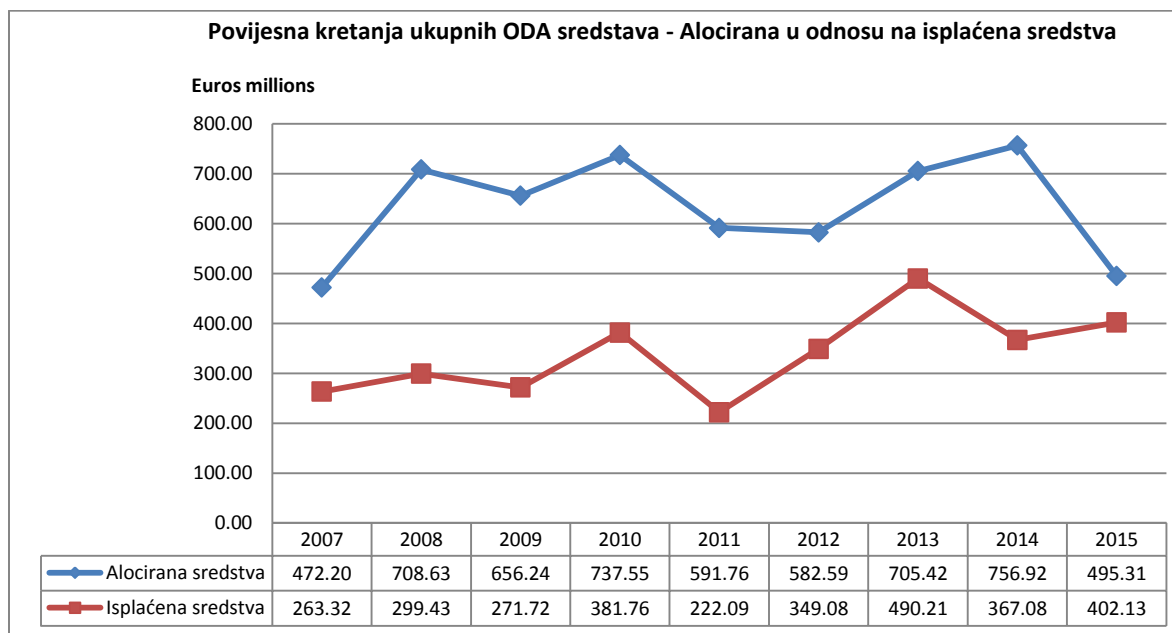
Ukupno alocirana ODA sredstva u 2015. godini iznosila su **€495.31 milijuna**, od čega je **€177.68** milijuna bilo u formi grantova, a **€317.63** milijuna u formi zajmova, što predstavlja pad u odnosu na prethodno razdoblje. U poređenju s 2014. godinom, smanjenje u ukupno alociranim ODA sredstvima je **€261.60 milijuna ili 35%**. Ovdje treba naglasiti da su u 2014. godini donatori u BiH alocirali značajan obim ODA sredstava u cilju prevazilaženja posljedica poplava, kao i da je u 2015. godini smanjen obim aktivnosti donatora u pojedinim razvojnim sektorima. Takođe, prikazan pad dijelom je rezultat metodoloških razlika u načinu unošenja vrijednosti projekata u DMD bazu. Naime, u 2014. godini pojedini financijeri su alocirali cjelokupnu vrijednost projekata u godinu potpisivanja zajma ili sporazuma o financiranju, a ostali su alocirali vrijednosti projekata po dinamici implementiranja po godinama.

Povijesni pregled ukupno isplaćenih ODA sredstava u razdoblju 2007-2015 u BiH

Ukupno isplaćena ODA sredstva u 2015. godini iznosila su iznosila su **€402.13 milijuna**, od čega je **€203.83 milijuna** bilo u formi grantova a **€198.30 milijuna** u formi zajmova, što predstavlja porast u odnosu na prethodno razdoblje. U usporedbi sa 2014. godinom, povećanje u ukupno isplaćenim ODA sredstvima je €35.05 milijuna ili 10%, od čega je €22.20 milijuna u grantovima i €12.90 milijuna u zajmovima. Prikazano povećanje je dijelom rezultat proceduralne fleksibilnosti i unaprijeđene realizacije projekata vezanih za obnovu poplavama uništene infrastrukture, kao i dinamike kreditnih isplata potpisanih u prethodnim godinama.

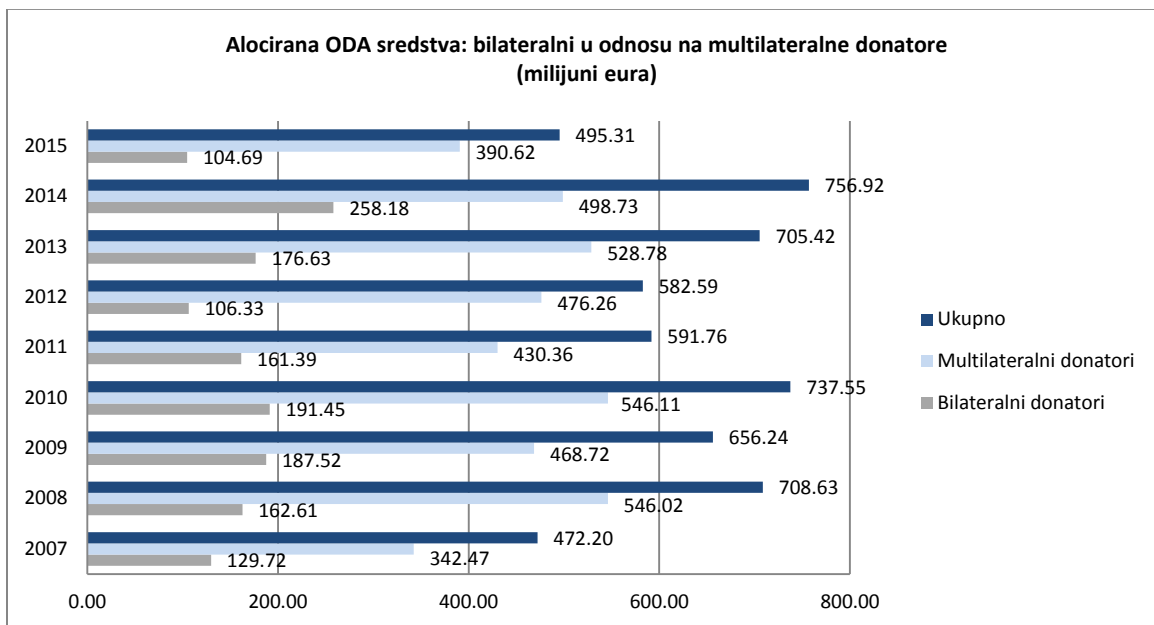
Povijesni pregled trendova ukupno alociranih i isplaćenih ODA sredstava u razdoblju 2007-2015 u BiH

Povijesno gledano, trend **alociranih sredstava** uglavnom je u porastu (izuzev tokom 2011 - 2012), od **€472,20 milijuna** alociranih u 2007. godini do gotovo udvostručenog iznosa od **€756.92 milijuna** u 2014. godini, u kojoj su donatori pružili snažnu potporu Bosni i Hercegovini na prevazilaženju posljedica izazvanih poplavama.

U 2015. godini, zabilježen je pad alociranih ODA sredstva od 35% u odnosu na 2014. godinu, što je detaljno obrazloženo u analizi grafikona „Ukupno alocirana ODA sredstva 2007 – 2015“. Obzirom na trend **isplaćenih sredstava**, najniža razina isplaćenih sredstava bila je u 2011. godini, kada je isplaćeno samo **€222,09 milijuna** dok je najviša razina zabilježena u 2013. godini, dosegnuvši **€490,21 milijun**. U 2015. godini vidljivo je povećanje opsega ukupno isplaćenih ODA sredstava u poređenju s 2014. godinom, sa tendencijom daljeg rasta.

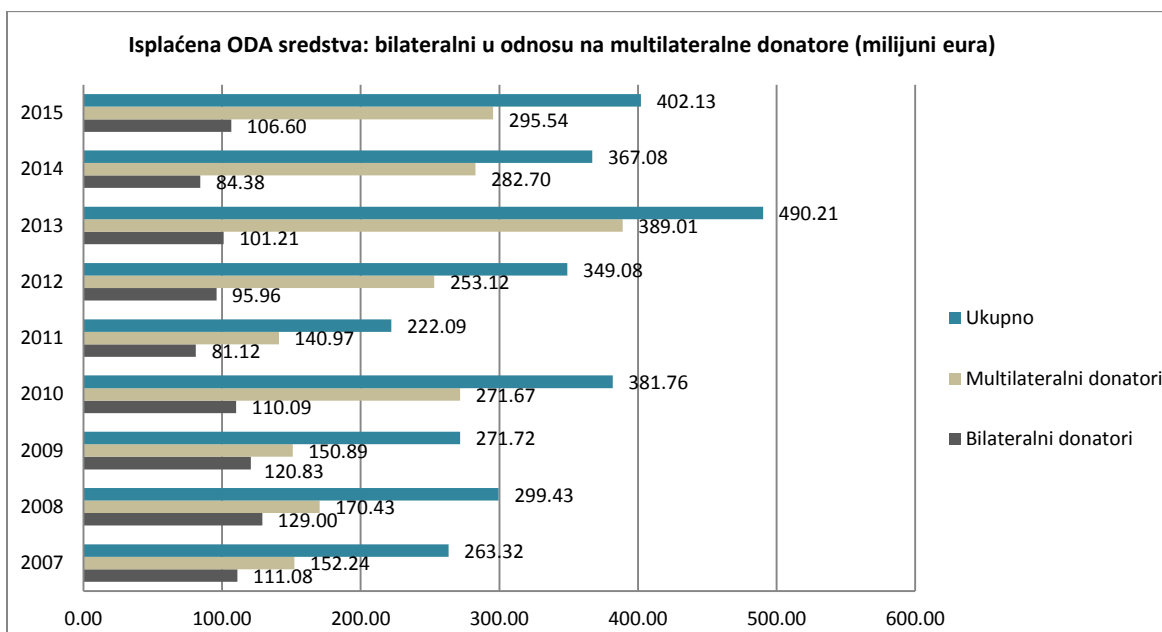
Povijesni pregled trendova alociranih ODA sredstava po bilateralnim/multilateralnim izvorima

Grafikon pokazuje povijesni pregled alociranih ODA sredstava bilateralnih i multilateralnih donatora kao i njihov udio u ukupnoj ODA-i u razdoblju 2007. - 2015. godina, pri čemu su od ukupno alociranih ODA sredstva u 2015. godini u iznosu od **€495.31**, bilateralni donatori izdvojili **€104.69 milijuna ili 21%** a **€390.62 milijuna ili 79%** su izdvojili multilateralni financijeri.

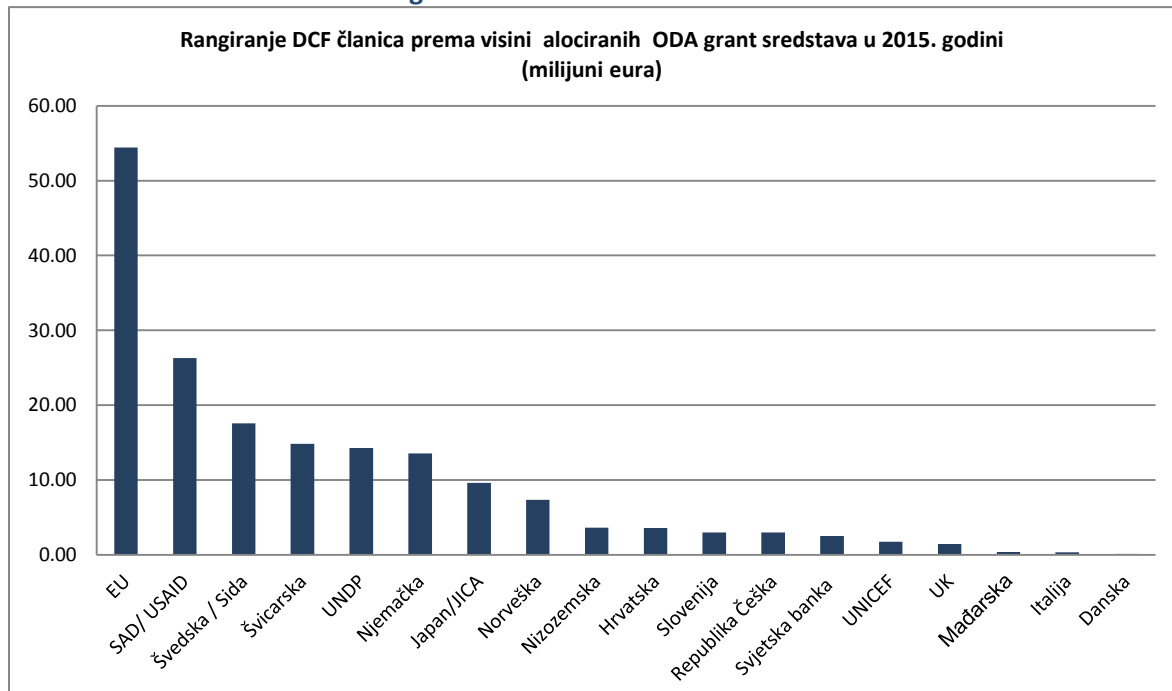
Iz povijesne perspektive, vidljivo je da u izvještajnom razdoblju prosječan omjer sveukupne ODA-e između multilateralno i bilateralno primljene pomoći uvelike naginje prema multilateralnim financijerima. Tijekom promatranog razdoblja, više od 70% ODA sredstava u prosjeku je osigurano iz multilateralnih izvora.

Povijesni pregled trendova isplaćenih ODA sredstava po bilateralnim/multilateralnim izvorima

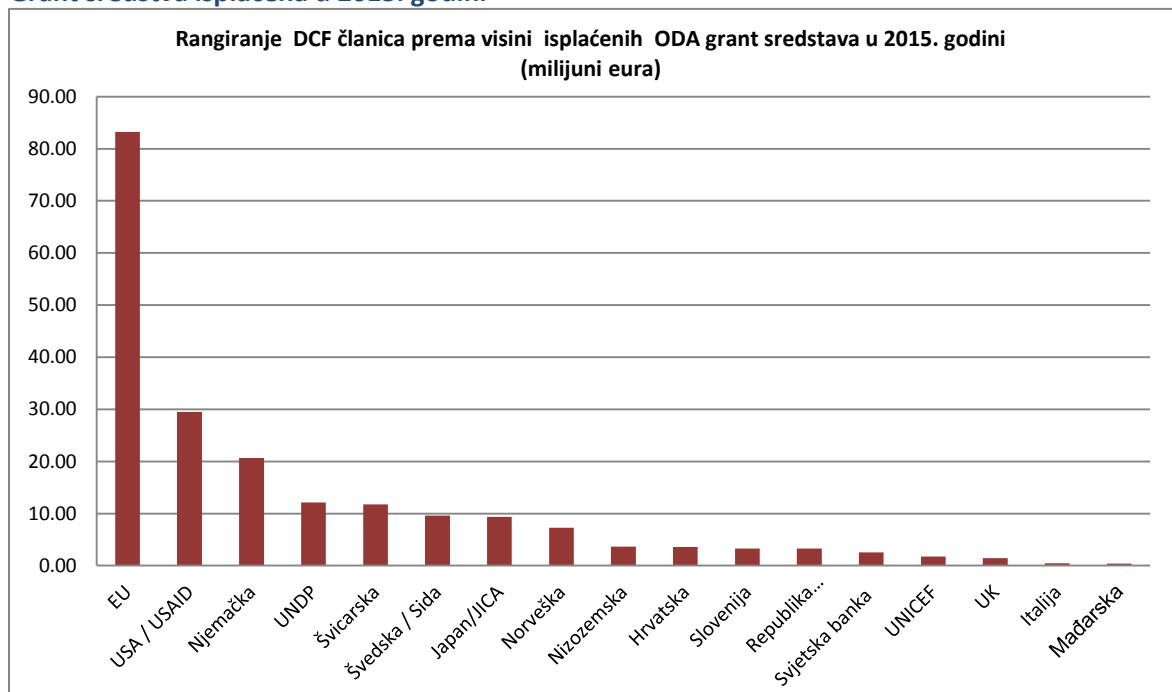

Grafikon daje povijesni pregled isplaćenih ODA sredstava bilateralnih i multilateralnih donatora u razdoblju od 2007. do 2015. godine, pri čemu su od ukupno isplaćenih €402.13 milijuna ODA sredstva u 2015. godini, bilateralni donatori izdvojili €106.60 milijuna ili 27% a multilateralni financijeri su izdvojili €295.54 milijuna ili 73% sredstava.

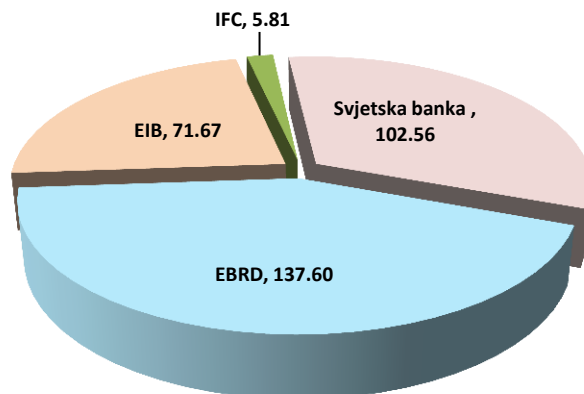
Grant sredstva alocirana u 2015. godini

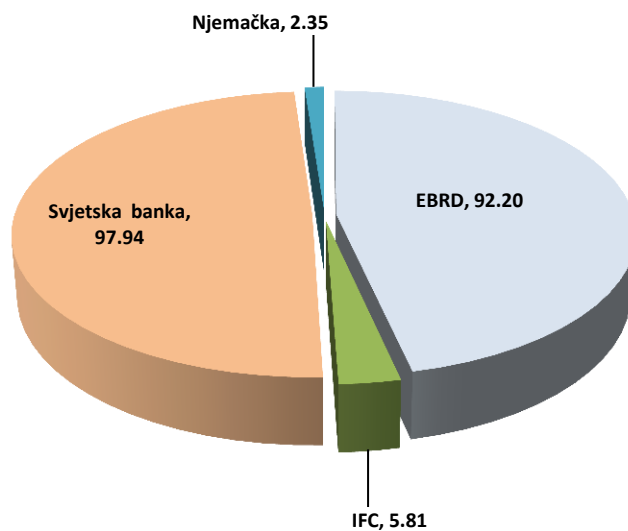
Grant sredstva isplaćena u 2015. godini

Kreditna sredstva alocirana u 2015. godini

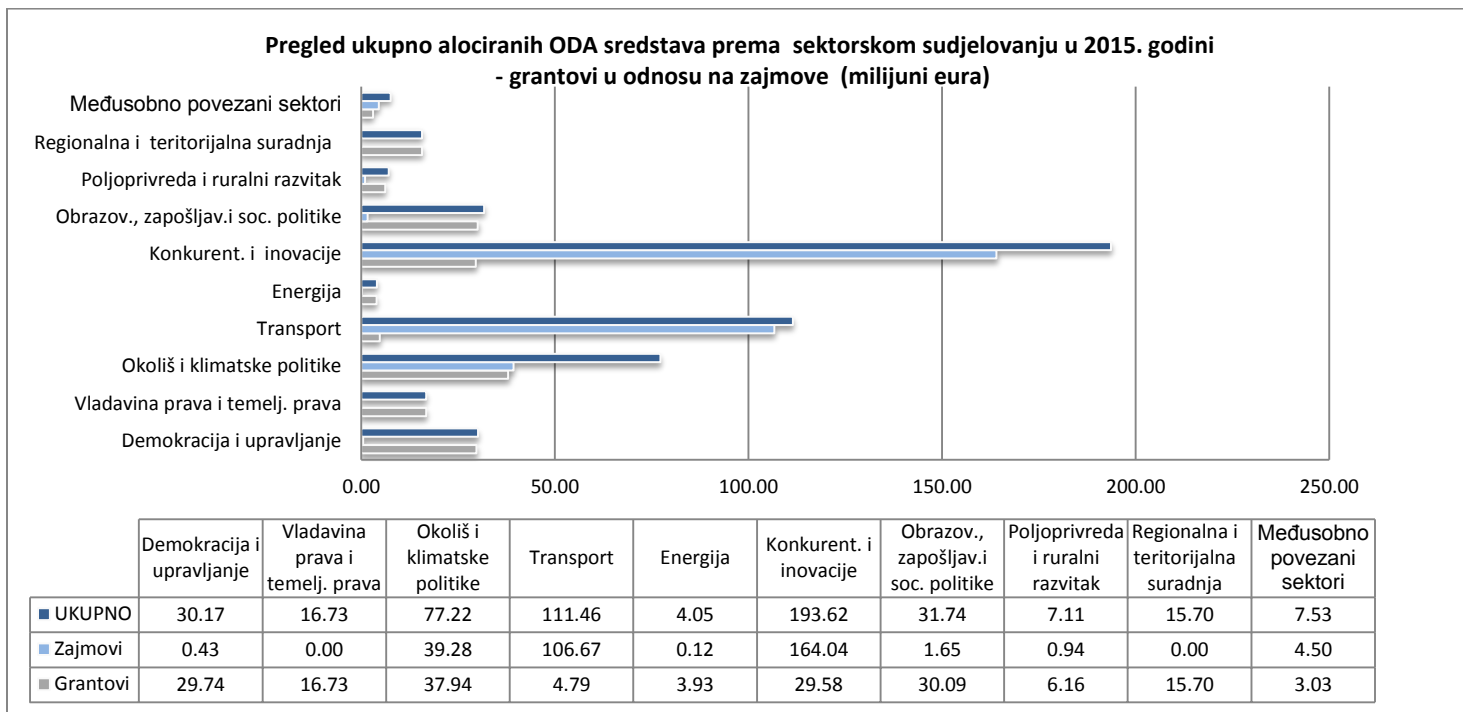
Sudjelovanje DCF članica prema alociranim kreditnim sredstvima u 2015. godini
(milijuni eura)

Kreditna sredstva isplaćena u 2015. godini

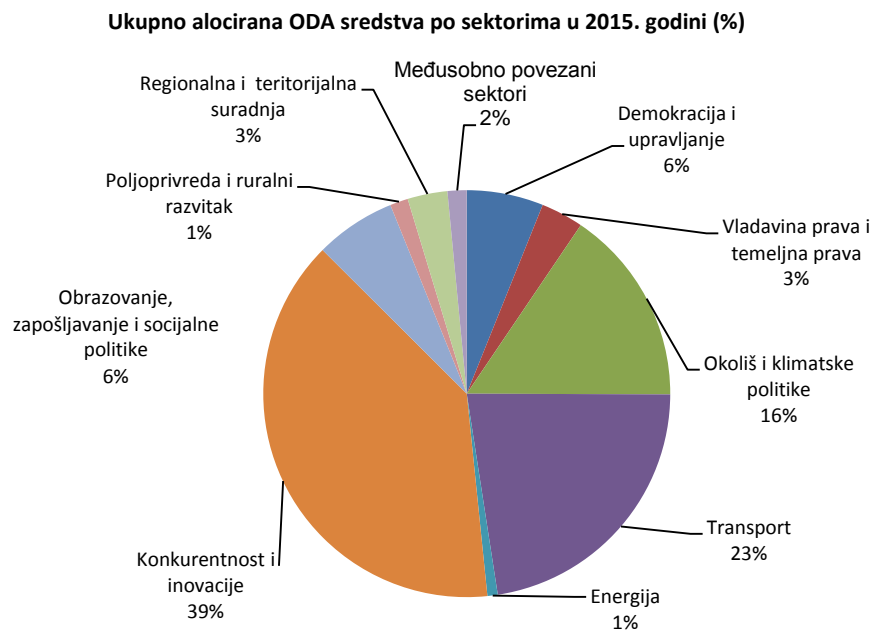
Sudjelovanje DCF članica prema isplaćenim kreditnim sredstvima u 2015. godini
(milijuni eura)

Najveći financijeri u 2015 godini bili su EBRD, Svjetska banka, EIB i IFC, koji su najveći obim kreditnih sredstava alocirali u sektore Konkurentnost i inovacije, Transport i Okoliš i klimatske politike. Istodobno, najveći obim sredstava u 2015. godini isplatili su Svjetska banka, EBRD, IFC i Njemačka i to u sektore Konkurentnost i inovacije, Okoliš i klimatske politike i Transport.

Pregled ukupno alociranih ODA sredstava po sektorima u 2015. godini

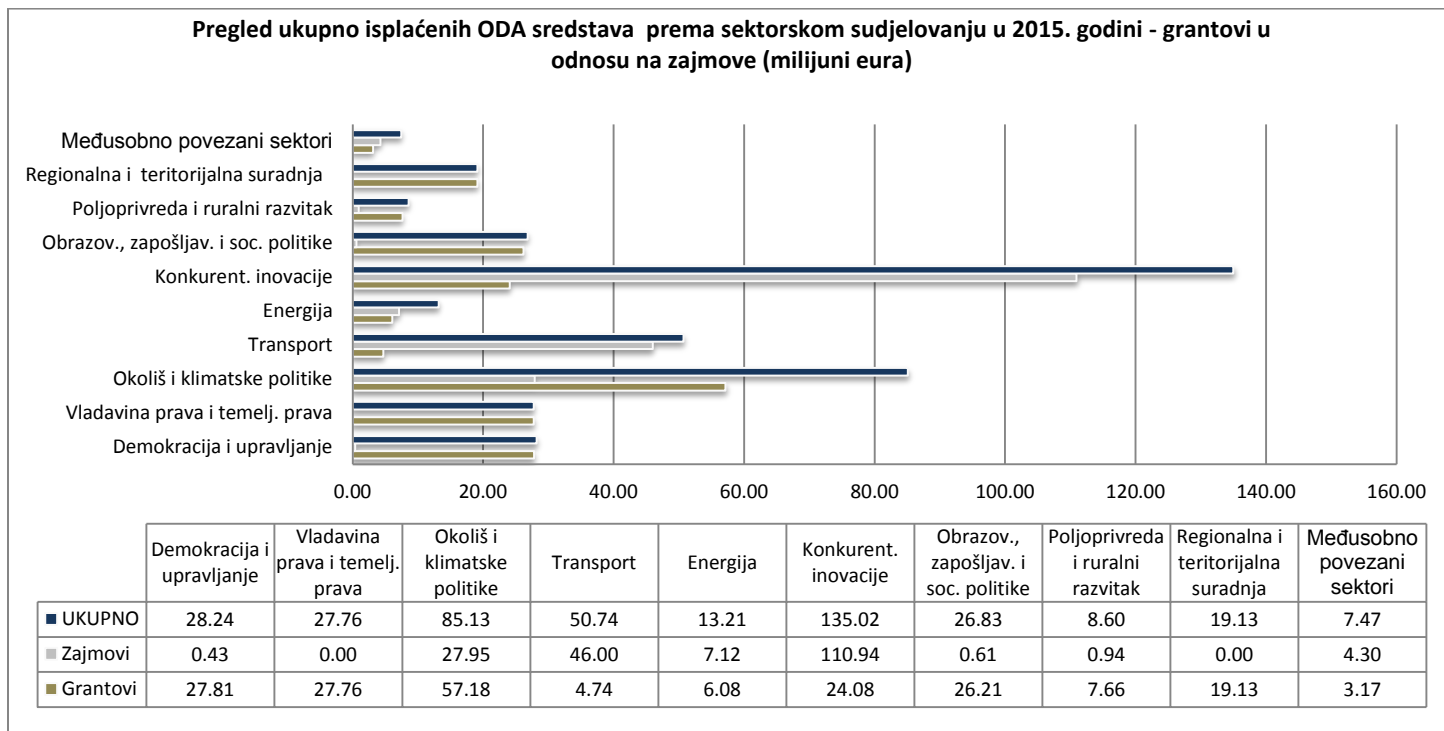

Sudjelovanje sektora u ukupno alociranim ODA sredstvima u 2015. godini

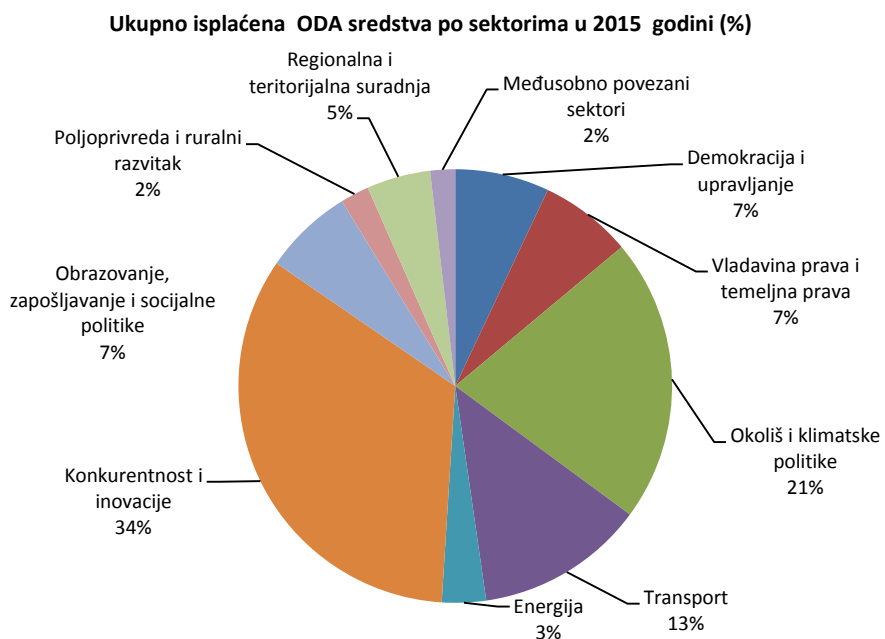

Najveći udjel ODA sredstava u Bosni i Hercegovini u 2015. godini, odnosno 39% alocirano je u Sektor konkurentnost i inovacije, za kojim slijede Sektor transporta sa 23% i Sektor okoliša i klimatskih politika sa 16% sudjelovanja.

Pregled ukupno isplaćenih ODA sredstava po sektorima u 2015. godini

Sudjelovanje sektora u ukupno isplaćenim ODA sredstvima u 2015. godini

Najveći udjel ODA sredstava u Bosni i Hercegovini u 2015. godini, odnosno 34% isplaćeno je u Sektor konkurentnost i inovacije, za kojim slijede Okoliš i klimatske politike sa 21% i Sektor transporta sa 13% sudjelovanja.

- 1. Demokracija i upravljanje**
- 2. Vladavina prava i temeljna prava**
- 3. Okoliš i klimatske politike**
- 4. Transport**
- 5. Energija**
- 6. Konkurentnost i inovacije**
- 7. Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike**
- 8. Poljoprivreda i ruralni razvitak**
- 9. Regionalna i teritorijalna suradnja**
- 10. Međusobno povezani sektori**

Članice DCF aktivne u sektoru u 2015. godini	EU, SAD/USAID, Njemačka, Švicarska, Švedska / Sida, Japan / JICA, Republika Češka, UNDP, IFC, Danska, Norveška, Italija, Slovenija
Ostale ključne međunarodne organizacije	Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi (OSCE); Ured visokog predstavnika (OHR); Republika Turska; Narodna Republika Kina; <i>British Council</i> u BiH; Norveški institut za međunarodne poslove (NUPI); Europska fondacija za obuku (ETF).
Ključni partneri među institucijama vlasti	Vijeće ministara BiH, zajedno sa vladama entiteta i BD; Ministarstvo financija i trezora BiH, zajedno sa entitetskim i županijskim ministarstvima financija i Direkcijom za financije BD; Ministarstvo vanjskih poslova BiH; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Ministarstvo pravde BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Ured koordinatora za reformu javne uprave u BiH zajedno sa koordinatorima entiteta i BD, Agencije za državnu službu BiH i entiteta; Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje; Agencija za razvitak visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete (HEA); Direkcija za europske integracije; Agencija za javne nabave BiH; Ured za razmatranje žalbi BiH; Centralne harmonizacijske jedinice (CHUs) u ministarstvima financija na državnoj razini i u entitetima; Državne, entitetske i revizorske institucije BD; Uprava za neizravno oporezivanje BiH; Centralna banka BiH; Državne i entitetske agencije za statistiku
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2015. godini	2015: Ukupno alocirano €30.17 milijuna, od čega €29.74 u formi grantova i €0.43 milijuna u formi zajmova. Ukupno isplaćeno €28.24 milijuna, od čega €27.81 u formi grantova i €0.43 milijuna u formi zajmova.
Zakonski okvir i sektorske strategije	<p>Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2015. godini)</p> <p><i>Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH; Zakon o Proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2015. godinu; Zakon o izmjeni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH; Zakon o dopunama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH; Zakon o carinskoj politici u BiH; Zakon o Proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2016. godinu; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o politici izravnih stranih ulaganja u BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o proračunima u FBiH; Zakon o Proračunu FBiH za 2015. godinu; Zakon o igrama na sreću; Zakon o izvršavanju Proračuna FBiH za 2015. godinu; Zakon o izmjeni Zakona o poštanskom prometu u FBiH; Odluka o izmjenama i dopunama Proračuna Federacije BiH za 2015. godinu; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2015. godinu; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode u FBiH; Zakon o izmjenama Zakona o Jedinstvenom sustavu registracije, kontrole i naplate doprinosa u FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o</i></p>

	<p>proračunima u FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima u FBiH; Zakon o dopuni Zakona o Poreznoj upravi FBiH; Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u FBiH; Zakon o Proračunu FBiH za 2016. godinu; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o proračunima u FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o imovini i potraživanjima kojima upravlja Fond za upravljanje nekretninama i potraživanjima RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnim kasama u RS; Zakon o porezu na dohodak RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i naknadama sudaca i tužitelja RS; Zakon o porezu na nepokretnosti RS; Zakon o računovodstvu i reviziji RS; Zakon o porezu na dohodak RS; Zakon o odgođenom plaćanju poreskog duga RS; Zakon o izmjenama Zakona o upravnoj inspekciji RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Jedinstvenom registru finansijskih izvješća RS; Zakon o fiskalnoj odgovornosti u RS; Zakon o izmjenama Zakona o izvršenju Proračuna RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trezoru RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o proračunskom sustavu RS; Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji RS; Zakon o gradu Zvornik; Zakon o elektroničkom potpisu RS; Zakon o elektroničkom dokumentu RS; Zakon o izvršenju Proračuna RS za 2016. godinu; Zakon o izmjenama Zakona o porezima na uporabu, držanje i nošenje dobara RS; Zakon o izmjeni Zakona o Proračunu Brčko Distrikta BiH; Zakon o izmjeni Zakona o nazivima naseljenih mjesta u Brčko Distriktu BiH; Zakon o izvršenju proračuna Brčko Distrikta BiH za 2015. godinu; Zakon o stavljanju van snage Zakona o elektroničkom potpisu Brčko Distrikta BiH; Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o javnoj službi u javnoj upravi u Brčko Distriktu BiH;</p> <p><i>Reformska agenda za Bosnu i Hercegovinu za razdoblje 2015-2018; Revidirana strategija komunikacija Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 2016-2018; Akcijski plan za provedbu Reformske agende na razini Vijeća ministara Bosne i Hercegovine; Ažurirani Akcijski plan Reformske agende za BiH; Akcijski plan</i></p> <p><i>FBiH za realizaciju Reformske agende za BiH za razdoblje 2015-2018; Strategija za upravljanje dugom FBiH za razdoblje 2016 -2018; PIFC Strategija 2015 – 2018 u FBiH</i></p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupne na http://donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2014</p>
<p>Koordinacija rada donatora</p>	<p>Demokratske institucije: funkcionalna razmjena informacija između interesnih aktera utemeljena na neformalnoj <i>ad-hoc</i> koordinaciji, uz sastanke koje su organizirali sami donatori između sebe.</p> <p>Decentralizacija i vlasti na nižim razinama: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci koje su organizirali sami donatori između sebe (kao što je</p>

skupina za koordinaciju donatora u Lokalnoj samoupravi).

Reforma javne uprave (PAR): redoviti sastanci aktera PAR Fonda koje organizira Ured koordinatora za reformu javne uprave (PARCO), PARCO je započeo sa redovitim neformalnim sastancima sa donatorima aktivnim u ovom podsektoru.

Upravljanje javnim financijama: razmjena informacija između interesnih aktera utemeljena na neformalnoj *ad-hoc* koordinaciji i bilateralni sastanci vezani za projekte.

Oporezivanje: neformalna *ad-hoc* koordinacija vezana za projekte.

Carine: neformalna *ad-hoc* koordinacija vezana za projekte.

Ekonomsko upravljanje: neformalna *ad-hoc* koordinacija vezana za projekte.

Statistika: neformalna *ad-hoc* koordinacija vezana za projekte.

Civilno društvo: neformalna *ad-hoc* koordinacija vezana za projekte i sastanci koje su organizirali sami donatori između sebe.

Donatori aktivni u sektoru sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva financija u trezora BiH / Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled

Pristupni kriteriji ili Kopenhaški kriteriji, predstavljaju temeljne uvjete koje sve zemlje kandidatkinje moraju zadovoljiti, kako bi postale članice Europske unije (EU). To su sljedeći kriteriji:

- *politički kriteriji* (stabilnost institucija koje garantiraju demokraciju, vladavina prava, ljudska prava kao i poštivanje i zaštita manjina);
- *ekonomski kriteriji* (funkcionalna tržišna ekonomija i sposobnost nošenja sa konkurencijom i tržišnim snagama) i
- *administrativni i institucijski kapaciteti* (za učinkovitu provedbu *acquis-a* i sposobnost preuzimanja obveza iz članstva).

Napredak ostvaren u **Sektoru demokracije i upravljanja** igra ključnu ulogu u sklopu političkih kriterija i ujedno odražava stabilnost institucija koje garantiraju demokraciju u zemljama tranzicije.

Sektor demokracije i upravljanja predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvještavanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020, što je logičan nastavak sektorskih klasifikacija iz prethodnih izvješća (MTDS, MIPD) ako se uzme u obzir težnja BiH ka članstvu u EU i činjenica da većina donatora podržava realizaciju prioriteta vezanih za proces EU integracija u Bosni i Hercegovini.

Sektor demokracije i upravljanja sastoji se od jedanaest podsektora:

- Demokratske institucije,
- Decentralizacija i vlasti na nižim razinama,
- Reforma javne uprave (PAR),
- Upravljanje javnim financijama,
- Oporezivanje,
- Carine,
- Ekonomsko upravljanje,
- Statistika,
- Civilno društvo,
- EU programi i agencije i
- Izgradnja institucija za europske integracije.

U 2015. godini je ostvaren određen napredak u **Sektoru demokracije i upravljanja** u BiH. Nakon općih izbora iz listopada 2014. godine i uspostave zakonodavne i izvršne vlasti u BiH, UK i Njemačka pokrenuli su inicijativu za novi pristup u potpori BiH na putu ka EU integracijama koji je usvojen od strane Vijeća za vanjske poslove EU. Shodno tomu, lideri svih 14 političkih stranaka zastupljenih u novoj vlasti u BiH potpisali su pisanu Izjavu o spremnosti za provedbu reformi, koju je Parlament BiH usvojio u veljači 2015. godine. Kao rezultat, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) stupio je na snagu 01. lipnja 2015. godine. Sve razine vlasti u BiH tijekom lipnja - srpnja 2015. godine usvojile su Reformsku agendu kojom su ustanovljeni hitni prioritati vezani za EU integracije.

U 2015. godini, određen napredak je ostvaren u podsektoru **Demokratske institucije**, putem jačanja demokracije i njenih institucija i pružanje potpore reformi izborne administracije, te u

podsektoru **Decentralizacija i vlasti** na nižim razinama, putem promicanja dobrog upravljanja i jačanja administrativnih kapaciteta na lokalnoj i regionalnoj razini vlasti. Napredak je uključivao definiranje i usvajanje preostalih reformskih prioriteta i početak provedbe Reformske agende. Većina donatora koji su sudjelovali u istraživanju sugerirala je da bi domaće partnerske institucije sukladno njihovim nadležnostima, trebale preuzeti vodeću ulogu u organiziranju sastanaka koordinacije na razini svakog podsektora u BiH.

U 2015. godini, nije ostvaren vidan napredak u podsektoru **Reforme javne uprave-PAR** u BiH. Nakon isteka Strategije reforme javne uprave iz 2006. godine za razdoblje 2011-2014, pokrenute su široke konzultacije na osnovu kojih je pripremljen dokument "Komunikacija o procesu reforme javne uprave sa zaključcima", koji su usvojili Vijeće ministara, vlade entiteta i Brčko Distrikta BiH. U suradnji sa SIGMA-om i zajedničkom inicijativom OECD i EU, pripremljen je dokument *Operativni plan za pripremu novog strateškog okvira u BiH*, koji definira ključne elemente za pripremu nove Strategije i pratećeg Akcijskog plana PAR. Shodno navedenom i činjenici da je PAR u vrhu prioriteta Reformske agende u BiH, za očekivati je da će se unapređenja u ovoj oblasti ubrzati u narednom razdoblju.

U 2015. godini ostvaren je ograničen napredak u sklopu podsektora **Upravljanje javnim financijama**. Proračuni se usvajaju na vrijeme, sem u 2015. godini kada je kasnilo usljed uspostave novih vlasti. Napredak je ostvaren putem unapređenja Vrhovnih revizijskih institucija (SAIs) u BiH, a usvojena je većina podzakonskih akata novoga Zakona o javnim nabavama. Ipak, u ovom segmentu još uvijek treba nadalje uskladiti zakone sa *acquis*-om, posebice u oblastima koje reguliraju Javno-privatno partnerstvo (JPP) i Koncesije. Temeljem "Odluke o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u Institucijama BiH", pripremljen je i usvojen dokument o strateškom planiranju i praćenju javnih rashoda, i uspješno provedena metodologija strateškog planiranja, izvršena obuka institucija. U 2015. godini su pripremljeni inicijalni srednjoročni planovi institucija BiH koji su kompatibilni sa definiranim proračunom institucija u programskom formatu i Dokumentom okvirnog proračuna (DOP). Ministarstvo financija i trezora /SCIA je u studenom 2015. godine nadogradilo postojeći sustav za upravljanje javnim investicijama (PIMIS), Modulom za srednjoročno planiranje, čime su uvezani procesi upravljanja javnim investicijama i srednjoročnog planiranja u BiH.

U 2015. godini, ostvaren je određen napredak u podsektoru **Carina**, usvajanjem novog Zakona o carinskoj politici u BiH, poboljšanjem zaštite prava intelektualnog vlasništva kao i unapređenjem sveukupnog operativnog kapaciteta Uprave za neizravno oporezivanje (UNO). U srpnju je donesen Zakon o carinskoj politici, kojim se dodatno pojednostavljuje carinska procedura. Carinska tarifa je ažurirana sukladno Kombiniranoj nomenklaturi EU iz 2015. godine, a započeta je provedba novog informacijskog podsustava *ASYCUDA World* za obradu carinskih deklaracija.

U podsektoru **Oporezivanja**, u 2015. godini nije ostvaren zadovoljavajući napredak, obzirom da još uvijek trebaju biti usvojeni propisi kojim će se osigurati daljnje usklađivanje Poreza na dodanu vrijednost (PDV) i Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini sa *acquis*-om.

U 2015. godini je podsektoru **Ekonomsko upravljanje** na inicijativu EU inicirana priprema Programa ekonomskih reformi (ERP) u zemaljama proširenja, kako bi se unaprijedilo njihovo ekonomsko upravljanje. Programi ekonomske reforme, u kojima su definirani srednjoročni makro-fiskalni okviri politika, zajedno sa ključnim strukturalnim reformama u zemljama proširenja, usvojeni su 12.5.2015. godine na sastanku Ekonomskog i financijskog dijaloga, i bili su temelj za izradu preporuka za svaku zemlju. U preporukama za BiH je istaknuto da treba

nastaviti aktivnosti na unapređenju kvaliteta upravljanja u javnom sektoru, upravljanju proračunom, unaprijeđenju privatizacije i poboljšanju poslovnog okruženja, kako bi se kreirali uvjeti za održivi rast i povećanje zaposlenosti, bolje planiranje i provedbu strukturnih reformi.

Shodno ovim smjernicama, te sukladno Odluci o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama BiH, pripremljen je „Strateški okvir za BiH“, koji za cilj ima usklađivanje i koordinaciju procesa planiranja u Vijeću ministara i institucijama BiH i optimalna raspodjela sredstava na prioritetne zadatke i projekte, koji je usvojen u kolovozu 2015. godine.

Određen napredak je evidentiran u sklopu podsektora **Statistike u 2015. godini**, posebice u usklađivanju statističke metodologije sa EU standardima i unapređenju internih procesa. BHAS i entitetski zavodi za statistiku proveli su redovitu godišnju Anketu o radnoj snazi u BiH, utemeljenu na preporukama i definicijama Eurostat-a i ILO, a uspješno je provedena pilot Anketa o dohotku i životnom standardu (SILC). BHAS je po prvi put koristila Kompjutorski potpomognutu metodu osobnog intervjuiranja (CAPI) za prikupljanje podataka, koja je provedena putem vlastite software aplikacije. Centralna banka BiH (CBBH) je objavila da je ostvarila napredak posebno u unapređenju transparentnosti i pouzdanosti podataka.

U 2015. godini, nije bilo napretka u podsektoru **Organizacije civilnog društva (OCD)**. Kako bi se poboljšao mehanizam za dijalog i suradnju između vlasti i organizacija civilnog društva, potrebno je nastaviti aktivnosti na daljem unaprijeđenju pravnog i financijskog okvira za tu oblast na razini BiH. Neke OCD trudile su se povećati svoje sudjelovanje u praćenju procesa EU integracija ali je njihov kapacitet još uvijek ograničen kako bi mogle sudjelovati u formaliziranom dijalogu.

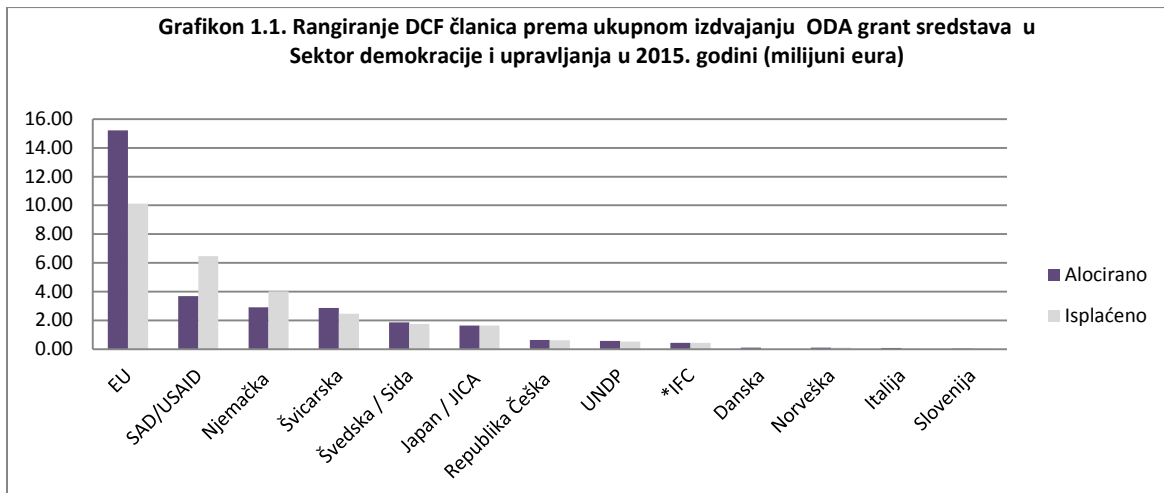
Aktivnosti donatora u 2015. godini

Članice DCF aktivne u Sektoru demokracije i upravljanja u 2015. godini su EU, SAD/USAID, Njemačka, Švicarska, Švedska / Sida, Japan / JICA, Republika Češka, UNDP, IFC, Danska, Norveška, Italija i Slovenija

Ukupno alocirana grant sredstva DCF članica u Sektor demokracije i upravljanja u 2015. godini su iznosila €30.17 milijuna, od čega €29.74 u formi grantova i €0.43 milijuna u formi zajmova.

Ukupno isplaćena sredstva u Sektoru u izvještajnom razdoblju iznose € 28.24 milijuna, od čega je € 27.81 isplaćeno u formi grantova i € 0.43 milijuna u formi zajmova.

Grafikon 1.1. poredi alocirana i isplaćena ODA sredstava po donatorima koja su osigurana u Sektor demokracije i upravljanja pri čemu su najveći donatori u Sektoru u 2015. godini bili EU i SAD/USAID, a slijede ih Njemačka, Švicarska, Švedska / Sida, Japan / JICA, Republika Češka, UNDP, IFC, Danska, Norveška, Italija i Slovenija.

*Napomena: ODA pomoć osigurana pri Sektoru demokracije i upravljanja bila je najvećim dijelom u formi grantova, s izuzetkom IFC, koji je osigurao pomoć u formi zajma.

Od ukupnih ODA sredstava dodijeljenih Bosni i Hercegovini u 2015. godini, 6% je alocirano a 7% je isplaćeno u Sektor demokracije i upravljanja.

Glavni projekti u Sektoru demokracije i upravljanja u BiH su navedeni u narednoj tablici:²

Naziv projekta	Donator/financijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Jačanje uloge mjesnih zajednica u BiH	Švedska / Sida	29.18
Program jačanja javnih institucija	Njemačka	9.69
Projekt održivosti civilnog društva (CSSP)	SAD / USAID	8.34
MEASURE, USAID/Bosna i Hercegovina (BiH) Projekt potpore aktivnostima monitoringa i evaluacije	SAD/ USAID	8.33
Lokalni integrirani razvitak	EU	6.00
Lokalna uprava – Projekt integriranog lokalnog razvitka i Projekt općinske obuke	Švicarska	5.69
Lokalna uprava – Projekt integriranog lokalnog razvitka i Projekt općinske obuke	Švedska / Sida	5.69
Lokalna uprava – Projekt integriranog lokalnog razvitka i Projekt općinske obuke	UNDP	5.69
Projekt Lokalna partnerstva za zapošljavanje	EU	4.00
Potpora civilnom društvu	SAD / USAID	2.04
Projekt Vlade Japana za dodjelu grant pomoći za nabavku japanskih industrijskih proizvoda	Japan / JICA	1.64
BASE - Izgradnja sustava i odgovornosti u izborima	EU	1.50

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

²Usljed velikog broja projekata u Sektoru demokracije i upravljanja, samo neki projekti su navedeni u ovom Izvješću. Svi projekti klasificirani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a (www.donormapping.ba).

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2015. godini

U siječnju 2015. godine, Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o stavljanju van snage Zakona o elektroničkom dokumentu Brčko Distrikta BiH, zajedno sa Zakonom o stavljanju van snage Zakona o elektroničkom potpisu Brčko Distrikta BiH³.

U veljači 2015. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o proračunima FBiH⁴, dok je Narodna skupština RS usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o imovini i potraživanjima kojima upravlja Fond za upravljanje nekretninama i potraživanjima RS⁵.

U ožujku 2015. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o politici izravnih stranih ulaganja u BiH⁶, dok je Parlamentarna skupština FBiH usvojila Proračun FBiH za 2015. godinu⁷, kao i Zakon o izvršavanju Proračuna FBiH za 2015. godinu⁸. Istodobno, Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izvršenju proračuna Brčko Distrikta BiH za 2015. godinu⁹.

U travnju 2015. godine, Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izmjeni Zakona o nazivima naseljenih mjesta u Brčko Distrikta BiH^{10,11}.

Tijekom **svibnja 2015. godine,** Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o Proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2015. godinu¹².

U lipnju 2015. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o igrama na sreću¹³, dok je Narodna skupština RS usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnim kasama¹⁴.

U srpnju 2015. godine, usvojen je Zakon o carinskoj politici u BiH¹⁵, dok je Narodna skupština RS usvojila Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dohodak¹⁶, zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i naknadama sudaca i tužitelja RS¹⁷.

U rujnu 2015. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjeni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH¹⁸, dok je Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o javnoj službi u javnoj upravi u Brčko Distriktu BiH¹⁹.

U listopadu 2015. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je FERK Proračun za 2015. godinu²⁰, kao i Zakon o izmjeni Zakona o poštanskom prometu u FBiH²¹. Istodobno, Narodna

³Sve objavljeno u Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH br. 1/15

⁴Službene novine FBiH br. 8/15

⁵Službeni glasnik RS br. 11/15

⁶Službeni glasnik BiH br. 22/15

⁷Službene novine FBiH br. 25/15

⁸Službene novine FBiH br. 25/15

⁹Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 11/15

¹⁰Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 5/15

¹¹Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 5/15

¹²Službeni glasnik BiH br. 40/15

¹³Službene novine FBiH br. 48/15

¹⁴Službeni glasnik RS br. 21/15

¹⁵Službeni glasnik BiH br. 58/15

¹⁶Službeni glasnik RS br. 60/15

¹⁷Službeni glasnik RS br. 60/15

¹⁸Službeni glasnik BiH br. 75/15

¹⁹Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 37/15

²⁰Službene novine FBiH br. 77/15

skupština RS usvojila je Zakon o porezu na nepokretnosti²², Zakon o računovodstvu i reviziji RS²³, Zakon o porezu na dohodak RS²⁴, Zakon o odgođenom plaćanju poreskog duga²⁵, Zakon o izmjenama Zakona o upravnoj inspekciji²⁶, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Jedinственном registru finansijskih izvješća RS²⁷ i Zakon o fiskalnoj odgovornosti u RS²⁸. Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izmjeni Zakona o Proračunu Brčko Distrikta BiH²⁹.

U studenom 2015. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o dopunama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH³⁰. Istodobno, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Odluku o izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2015. godinu, kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2015. godinu, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode u FBiH; Zakon o izmjenama Zakona o Jedinственном sustavu registracije, kontrole i naplate doprinosa u FBiH³¹. Tijekom studenog 2015. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o proračunima u FBiH, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima u FBiH i Zakon o dopuni Zakona o Poreznoj upravi FBiH³².

U prosincu 2015. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o Proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2016. godinu³³. Istodobno, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH³⁴ i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u FBiH³⁵. Zakon o Proračunu FBiH za 2016. godinu; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o proračunima u FBiH i Zakon o izvršavanju Proračuna BiH za 2016. godinu³⁶ usvojeni su također od Parlamentarne skupštine FBiH.

Tijekom prosinca 2015. godine, Narodna skupština RS usvojila usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o izvršenju Proračuna RS, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trezoru i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o proračunskom sustavu³⁷. Istodobno su usvojeni i Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji RS; Zakon o gradu Zvornik; Zakon o elektroničkom potpisu RS; Zakon o elektroničkom dokumentu RS³⁸, zajedno sa Zakonom o izvršenju Proračuna RS za 2016. godinu i Zakonom o izmjenama Zakona o porezima na uporabu, držanje i nošenje dobara³⁹.

²¹ Službene novine FBiH br. 79/15

²² Službeni glasnik RS br. 91/15

²³ Službeni glasnik RS br. 94/15

²⁴ Službeni glasnik RS br. 94/15

²⁵ Službeni glasnik RS br. 94/15

²⁶ Službeni glasnik RS br. 94/15

²⁷ Službeni glasnik RS br. 94/15

²⁸ Službeni glasnik RS br. 94/15

²⁹ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 40/15

³⁰ Službeni glasnik BiH br. 88/15

³¹ Sve objavljeno u Službenim novinama FBiH br. 86/15

³² Sve objavljeno u Službenim novinama FBiH br. 91/15

³³ Službeni glasnik BiH br. 101/15

³⁴ Službene novine FBiH br. 98/15

³⁵ Službene novine FBiH br. 99/15

³⁶ Sve objavljeno u Službenim novinama FBiH br. 102/15

³⁷ Sve objavljeno u Službenom glasniku RS br. 103/15

³⁸ Sve objavljeno u Službenom glasniku RS br. 106/15

³⁹ Sve objavljeno u Službenom glasniku RS br. 110/15

Koordinacija rada donatora

Predstavnici vlasti BiH sastaju se donatorima manje više redovito, različito u svakom od podsektora u Sektoru demokracije i upravljanja.

U podsektoru **Demokratske institucije**, razmjena informacija je funkcionalna po ocjeni učesnika i temelji se na neformalnoj *ad-hoc* koordinaciji između uključenih institucija i donatora, kao i kroz sastanke koje između sebe organiziraju donatori koji su aktivni u ovom podsektoru.

U podsektoru **Decentralizacija i vlasti na nižim razinama**, koordinacijski sastanci se održavaju na *ad hoc* osnovi, vezano za projekte i uglavnom su bilateralne/multilateralne prirode. Primjetan je trend da sastanke organiziraju između sebe sami donatori aktivni u ovom podsektoru, kao što je Skupina za koordinaciju donatora u Lokalnoj upravi. To je učinjeno kako bi se maksimizirali razvojni rezultati različitih programa / projekata putem bolje koordinacije i partnerstva.

U sklopu **PAR** podsektora ne postoji konkretan, formaliziran forum za donatore, ali je u 2015. godini PARCO Ured započeo održavati redovite sastanke sa donatorima koji su aktivni u ovom podsektoru. Također, članice PAR Fonda redovito se sastaju sa predstavnicima vlasti BiH, entiteta i BD BiH na redovitim zasjedanjima Upravnog odbora PAR Fonda.

U podsektoru **Upravljanje javnim financijama**, koordinacijski sastanci se održavaju na *ad hoc* osnovi, vezani su za projekte i uglavnom su bilateralne prirode.

Kao što je već navedeno u prethodnom podsektoru, u podsektorima **Oporezivanje i Carine**, koordinacijski sastanci se također održavaju na *ad hoc* osnovi, vezani su za projekte i uglavnom su bilateralne prirode. Ista situacija je i u podsektoru **Ekonomsko upravljanje**.

U podsektoru **Organizacije civilnog društva** postoji neformalna koordinacija između organizacija civilnog društva na *ad-hoc* osnovi, kako bi se izbjeglo preklapanje aktivnosti. Donatori aktivni u ovom podsektoru također organiziraju interne sastanke između sebe.

PARCO i DEP kao i donatori aktivni u Sektoru reforme javne uprave redovito prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizira Ministarstvo financija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFIT/ SCIA).

Buduće aktivnosti

U Sektoru demokracije i upravljanja u BiH ostvaren je ograničen napredak u 2015. godini. Funkcioniranje i stabilnost temeljnih institucija koje jamče demokraciju je potrebno u potpunosti sveobuhvatno riješiti, zajedno sa unapređenjem suradnje na svim razinama vlasti u BiH. U tom smislu, buduće aktivnosti trebaju biti usmjerene na daljnje unapređenje Sektora putem izgradnje kapaciteta unutar svih institucija kao i kroz izradu novih zakonskih propisa koji se odnose na razvitak općina u BiH, uz formaliziranje koordinacije donatora za svaki od podsektora. Nedostatak strateških dokumenata i nedostatak financijskih sredstava su dva najčešće navedena razloga za spori tempo napretka u svim podsektorima.

Svi akteri uključeni u rad podsektora **Demokratske institucije** i **Decentralizacija i vlasti na nižim razinama**, suglasni su da je u narednom razdoblju potrebno povećati ulaganja u lokalni razvitak u BiH kao i poboljšati sveukupne kvalitete usluga, shodno čemu je potrebno ubrzati proces donošenja i usvajanja zakonske regulative, i nastaviti dalji razvoj koordinacije sa i među

donatorima kao i između nadležnih institucija u BiH, budući da su sektorske nadležnosti podijeljene na različitim administrativnim razinama u BiH.

U okviru Reforme javne uprave (PAR), u narednom razdoblju je potrebno usvojiti novi PAR strateški okvir, koji će definirati ciljeve, pokazatelje uspješnosti i financijskog okvira potrebnog za njegovu provedbu, i koji će se temeljiti na pouzdanim troškovno utemeljenim projekcijama. Pored toga, u 2015. godini Vijeće ministara BiH je relevantnim institucijama povjerilo uspostavu i koordinaciju rada sektorskih radnih skupina, koje su sukladno njihovim ustavnim nadležnostima zadužene za pripremu sektorskih planskih dokumenata za IPA II programiranje.

Buduće aktivnosti **u podsektoru Upravljanje javnim financijama** trebaju biti usmjerene na fiskalnu konsolidaciju koja će voditi ka smanjenju proračunskih deficita na svim razinama vlasti u BiH, te nastaviti aktivnosti na unapređenju praćenja i izvještavanja o javnim financijama, kontrole javnih financija (FMC) kao i sveukupne koordinacije u ovom podsektoru. Također, je potrebno je ojačati uspostavljeni institucijski sustav nabave kroz dalje obuke uposlenih i ojačati nadzornu ulogu Agencije za javne nabave u BiH.

U svezi budućih aktivnosti u podsektorima **Oporezivanje i Carine**, postojeće zakonodavstvo treba biti nadalje unaprijeđeno, kako bi se dodatno uskladili Porez na dodanu vrijednost (PDV) i Zakon o akcizama u BiH sa *acquis*-om, te nastaviti aktivnosti na jačanju administrativnih i koordinacijskih kapaciteta UNO BiH. Važno je pomenuti da će u narednom razdoblju u fokusu biti i infrastrukturna pitanja, kao što je izgradnja graničnih prijelaza Gradiška, Svilaj, Ivanjica i Gorica.

U podsektoru **Ekonomsko upravljanje** u narednom razdoblju potrebno je nastaviti aktivnosti na daljem poboljšanju srednjoročnog planiranja, putem usklađivanja procesa planiranja sa procesom pripreme proračuna utemeljenih na programima.

U podsektoru **Statistika**, i u predstojećem razdoblju bit će potrebno nastaviti dalje usklađivanje statistike sa EU *acquis*-om, kao i nastaviti napore na usklađivanju makro-ekonomske statistike, i godišnjih i kvartalnih Nacionalnih računa sa Europskim sustavom nacionalnih računa (ESA) 2010. Također, neophodan je dalji razvitak sektorskih statistika, kao što su društvena, poslovna i poljoprivredna statistika.

U **podsektoru Organizacije civilnog društva** je potrebno je dodatno poboljšati pravni i financijski okvir u toj oblasti, uz istodobno daljnje jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva u BiH.

<p>Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2015. godini</p>	<p>SAD/USAID, EU, Švedska/Sida, Norveška, Švicarska, Njemačka, Japan/JICA, Slovenija, UK, UNICEF i Italija</p>
<p>Ostale ključne međunarodne organizacija</p>	<p>Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi (OSCE), Vijeće Europe (CoE), Ženevski centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF), INTERPOL, EUROPOL, Međunarodni program pomoći u kriminalističkoj obuci Ministarstva pravosuđa SAD (ICITAP), Europska policijska akademija (CEPOL), Asocijacija europskih policijskih akademija (AEPC), <i>Catholic Relief Services</i> (CRS), Ured visokog predstavnika (OHR), Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama (FRONTEX), Međunarodno povjerenstvo Crvenog križa, <i>Save the Children</i> Norveška.</p>
<p>Ključni partneri među institucijama vlasti</p>	<p>Vijeće ministara BiH, zajedno sa entitetskim vladama i vladom BD; Ministarstvo pravde BiH zajedno sa entitetskim i županijskim ministarstvima pravde i Pravosudnom komisijom BD; Ministarstvo sigurnosti BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Tužiteljstvo BiH; Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće; Sud BiH, županijski sudovi, sud Distrikta i tužiteljstva; Centri za obuku sudaca i tužitelja u FBIH i RS (JPTCs); Državna agencija za istrage i zaštitu; Granična policija; Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, Uprava za neizravno oporezivanje; Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije; Policijske akademije u FBIH i RS; Entitetska i županijska ministarstva unutarnjih poslova; Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH; Agencije za civilnu zaštitu na entitetskoj i razini BD.</p>
<p>Ukupno alocirana/isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2015. godini</p>	<p>2015: Ukupno alocirano €16.73 milijuna sve u formi grantova Ukupno isplaćeno €27.76 milijuna sve u formi grantova</p>
<p>Zakonski okvir i sektorske strategije</p>	<p>Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2015. godini)</p> <p><i>Zakon o izmjeni Krivičnog zakona BiH; Zakon o izmjeni Zakona o javnom radiotelevizijskom sustavu BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH; Zakon o dopunama Zakona o prekršajima; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prebivalištu i boravištu državljana BiH; Zakon o strancima; Zakon o dopuni Zakona o jedinstvenom matičnom broju BiH; Zakon o izmjenama Zakona o pomilovanju FBIH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku FBIH; Zakon o javnom redu i miru RS; Zakon o mjerama sigurnosti i poslovanju gotovim novcem i drugim vrijednostima RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stvarnim pravima; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji državnih stanova RS; Zakon o izmjenama Zakona o eksproprijaciji; Zakon o advokaturi RS; Zakon o sprečavanju nasilja na sportskim priredbama u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i graditeljstvu u RS; Zakon o dopuni Zakona o vraćanju napuštene imovine Brčko Distrikta BiH.</i></p> <p><i>Strategija za reformu Sektora pravde u BiH 2014 – 2018, Strategija za borbu protiv korupcije u Bosni i Hercegovini 2015-2019 i Akcijski plan za provedbu Strategije za</i></p>

	<p><i>borbu protiv korupcije 2015 – 2019; Strategija integriranog upravljanja granicom u BiH 2015-2018; Strategija Bosne i Hercegovine za prevenciju i borbu protiv terorizma 2015 – 2020; Strategija Bosne i Hercegovine za prihvata i integraciju drzavljana BiH koji se vraćaju u BiH na temelju Sporazuma o readmisiji i Akcijski plan za razdoblje 2015 – 2018</i></p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupne na http://donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2014</p>
<p>Koordinacija rada donatora</p>	<p>Reforma pravosuđa: Godišnji forum informiranja donatora o aktivnostima na provedbi SRSP BiH u organizaciji Ministarstva pravde BiH i Strukturirani dijalog o pravosuđu između BiH - EU.</p> <p>Reforma zatvorskog sustava: <i>ad hoc</i> koordinacija i bilateralni sastanci vezani za projekte.</p> <p>Ratni zločini: <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci koje su organizirali sami donatori između sebe.</p> <p>Borba protiv organiziranog kriminala: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci koje su organizirali sami donatori između sebe.</p> <p>Borba protiv korupcije: još uvijek nisu formalizirani redoviti donatorski sastanci i koordinacija politike rada, kojima dopredsjedava Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i EUD/ EUSR.</p> <p>Reforma policije: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna</p> <p>Migracije i azil: formalnu koordinaciju donatora vodi Koordinacijsko tijelo za pitanja migracija u BiH</p> <p>Upravljanje granicom i sigurnost: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna</p> <p>Romi: Odbor za Rome pri Vijeću ministara BiH predstavlja formalno koordinacijsko tijelo</p> <p>Izbjeglice i interno raseljena lica: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna</p> <p>LGBTI: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna</p> <p>Nacionalne manjine: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna</p> <p>Međuetnički odnosi: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna</p> <p>Sloboda izražavanja i sloboda medija: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna</p> <p>Imovinska prava: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna</p> <p>Zaštita podataka: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija</p> <p>Donatori aktivni u sektoru redovo sudjeluju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva financija u trezora BiH / Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>

Pregled

Vladavina prava predstavlja osnovnu vrijednost na kojoj se temelji EU i koja se nalazi u središtu kako procesa proširenja tako i procesa stabilizacije i pridruživanja. U tom kontekstu, **Sektor vladavine prava i temeljnih prava** odnosi se na široko područje reforme pravosudnog sustava i zaštite ljudskih prava. Jačanje vladavine prava je trajan proces, kako za BiH tako i za većinu zemalja koje su u procesu proširenja, te je potrebno uložiti napore kako bi se ubrzale reforme u Sektoru u cjelini, sa posebnim fokusom na jačanje vladavine prava, borbi protiv organiziranog kriminala i korupcije kao i poštivanju temeljnih prava i prava nacionalnih manjina.

Sektor vladavine prava i temeljnih prava predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvještavanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020, što je logičan nastavak sektorskih klasifikacija iz prethodnih izvješća (MTDS, MIPD) ako se uzme u obzir težnja BiH ka članstvu u EU i činjenica da većina donatora podržava realizaciju prioriteta vezanih za proces EU integracija u BiH.

Sektor vladavine prava i temeljnih prava sastoji se od šesnaest podsektora:

- Reforma pravosuđa,
- Reforma zatvorske sustava,
- Ratni zločini,
- Borba protiv organiziranog kriminala,
- Borba protiv korupcije,
- Reforma policije,
- Migracije i azil,
- Upravljanje granicom i sigurnost,
- Romi,
- Izbjeglance i interno raseljena lica,
- LGBTI,
- Nacionalne manjine,
- Međuetnički odnosi,
- Sloboda izražavanja i sloboda medija,
- Imovinska prava i
- Zaštita podataka.

U 2015. godini, u Sektoru vladavine prava i temeljnih prava u Bosni i Hercegovini je ostvaren različit stupanj napretka u pojedinačnim podsektorima. Bosna i Hercegovina je ratificirala sve glavne europske i međunarodne instrumente za ljudska prava, te se može reći da su propisi glede temeljnih prava u velikoj mjeri uključeni u zakonodavstvo BiH, međutim potrebno je osigurati njihovu punu provedbu u praksi. U pravosudnom sustavu je 2015. godine usvojena Strategija reforme sektora pravosuđa za razdoblje 2014-2018 godina, a Akcijski plan za njenu provedbu je pripremljen, usuglašeni i poslan u proceduru usvajanja. Pored toga, u sklopu Strukturiranog dijaloga o pravosuđu, na ministarskom sastanku održanom u rujnu 2015. godine u Bruxellesu, potpisan je Protokol i postignut dogovor između svih relevantnih institucija u sektoru pravosuđa u BiH, oko prioritarnih reformi pravosuđa na razini države.

U sklopu podsektora **Reforma pravosuđa** je u 2015. godini poboljšana pravosudna učinkovitost, ali još uvijek postoji veliki broj zaostalih građanskih i kaznenih sudskih predmeta. U narednom razdoblju je potrebno nastaviti aktivnosti na izgradnji kapaciteta institucija za provedbu zakona u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala.

U podsektoru **Reforma zatvorskog sustava**, kako je i planirano, u tijeku je provedba aktivnosti vezanih za izgradnju državnog zatvora visoke sigurnosti. Zakoni koji reguliraju oblast zatvorskog sustava djelomično su usklađeni diljem BiH, međutim još uvijek je potrebno usvojiti zakonsku legislativu kojom će se u potpunosti uskladiti zakoni u BiH, kao i sa međunarodnim standardima.

Daljnji napredak zabilježen je **tijekom 2015. godine u podsektoru Ratni zločini**. Broj zaostalih slučajeva ratnih zločina je smanjen, a primjetna su poboljšanja i u procesuiranju seksualnog nasilja, usljed poboljšane specijalizacije tužitelja, sudaca, istražitelja i osoblja za potporu svjedocima.

U sklopu **podsektora Borba protiv organiziranog kriminala, u 2015. godini** BiH je također zabilježila određen napredak. Organiziran je niz velikih velikih združenih operacija, od kojih su neke uključivale i susjedne zemlje. Vijeće ministara usvojilo je Strategiju Bosne i Hercegovine za prevenciju i borbu protiv terorizma za razdoblje 2015. - 2020. Sporazum o operativnoj i strateškoj suradnji između BiH i EUROPOL-a, kojim se proširuje suradnju između potpisnika u borbi protiv organiziranog i međunarodnog kriminala, te reguliraju procedure suradnje, ušao je završnu fazu ratifikacije.

U 2015. godini ostvaren je napredak podsektoru **Borba protiv korupcije**. Usvojeni su nova Strategija za borbu protiv korupcije u Bosni i Hercegovini za razdoblje 2015.-2019. godina i Akcijski plan za njenu provedbu, dok zapljena imovine bilježi znatan porast.

Podsektor **Reforme policije** zabilježio je određen napredak u 2015. godini. Policijske agencije u cijeloj zemlji kontinuirano rade na unapređenju kapaciteta, ali se većina suočava s temeljnim problemima pronalaženja trajnih prostorija za smještaj i redovitim opremanjem. Pozitivan primjer je Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) koja je na bilateralnoj osnovi potpisala operativne sporazume o međusobnoj suradnji sa svim policijskim agencijama prisutnim u BiH, unaprijedivši na taj način međuinstitucijsku koordinaciju i suradnju.

U 2015. godini, ostvaren je napredak i u podsektoru **Migracije i azil**. Strategija i akcijski plan za migracije i azil za razdoblje 2012.-2015. provode se na zadovoljavajući način. Sporazumi o readmisiji sa EU i drugih zemalja se provode na zadovoljavajući način. Operativan je Centar za privremeni pritvor ilegalnih imigranata, dok trajni centar za azilante u Trnovu funkcioniše na odgovarajući način. Sustavi migracija i azila su ojačani, te odgovaraju trenutačnim prilivima, a poboljšani su infrastruktura, nadzor i oprema na graničnim prijelazima.

Tijekom 2015. godine, podsektor **Upravljanje granicom i sigurnost** zabilježio je zadovoljavajući napredak. Nova Strategija integriranog upravljanja granicom (IBM) u BiH za razdoblje 2015-2018 sa pratećim okvirnim Akcijskim planom, usvojeni su od strane Vijeća ministara. Zakonodavstvo u svezi integriranog upravljanja granicom, uključujući i Zakon o graničnoj kontroli, usklađeni su sa relevantnim *acquis*-om. Zajednički Centar za policijsku suradnju između BiH, Crne Gore i Srbije, koji se nalazi u Trebinju, nastavio je s radom. Zajednička analiza rizika provodi se sa *Frontex*-om, uglavnom putem Mreže za analizu rizika zemalja zapadnog Balkana. Vlasti BiH redovito osiguravaju dogovorene statističke i kvalitativne informacije.

U podsektoru **Romi** su u 2015. godini napravljeni su pozitivni pomaci u evindetiranju i stambenom zbrinjavanju romske manjine, međutim ograničen napredak ostvaren je u oblastima zdravstva, obrazovanja i zapošljavanja. Nastavljena je podjela besplatnih udžbenika za određen broj učenika osnovnih škola, stopa odustajanja od škole je blago smanjena, međutim još uvijek treba značajno povećati broj romske djece uključene u sustav obrazovanja.

Tijekom 2015. godine, određene aktivnosti su poduzete kako bi se riješilo pitanje održivog povratka, osobito u svezi zapošljavanja, obrazovanja, socijalne skrbi i zdravstvene zaštite **Izbjeglica i interno raseljenih osoba**. Usvojena je Strategija Bosne i Hercegovine za prijem i integraciju građana koji se vraćaju u zemlju na temelju Sporazuma o readmisiji i Akcijskog plana za razdoblje 2015-2018. godina.

Pravni okvir za zaštitu manjina u BiH je najvećim dijelom uspostavljen i sukladan Okvirnoj konvenciji Vijeća Europe, međutim pravni i institucijski okvir za poštovanje ljudskih prava zahtijeva značajna poboljšanja. Tijekom 2015. godine, podsektori **LGBTI** i **Nacionalne manjine** u BiH su se suočavali sa izazovima glede ljudskih prava, zaštite manjina i diskriminacije, osobito u sklopu LGBTI zajednice.

Podsektor **Međuetnički odnosi** provodi aktivnosti na promicanju kulturnih različitosti, pomirenju i izgradnji povjerenja. Tijekom 2015. godine, BiH je nastavila aktivno sudjelovati u regionalnim inicijativama i postigla napredak u dobrosusjedskim odnosima, uključujući potpisivanje Sporazuma o granici s Crnom Gorom. U razdoblju od svibnja do studenog, BiH je preuzela predsjedavanje Odborom ministara Vijeća Europe, po prvi put od pristupanja u Vijeće Europe 2002. godine

Općenito, uspostavljene su pravne odredbe koje jamče **Slobodu izražavanja i slobodu medija**. Međutim, još uvijek treba riješiti financijsku stabilnost i financijsku održivost sustava službi javnih emitera i dovršiti započetu Reformu sustava javnih RTV serviseri. Također, potrebno je žurno preći na digitalno emitiranje TV programa u Bosni i Hercegovini.

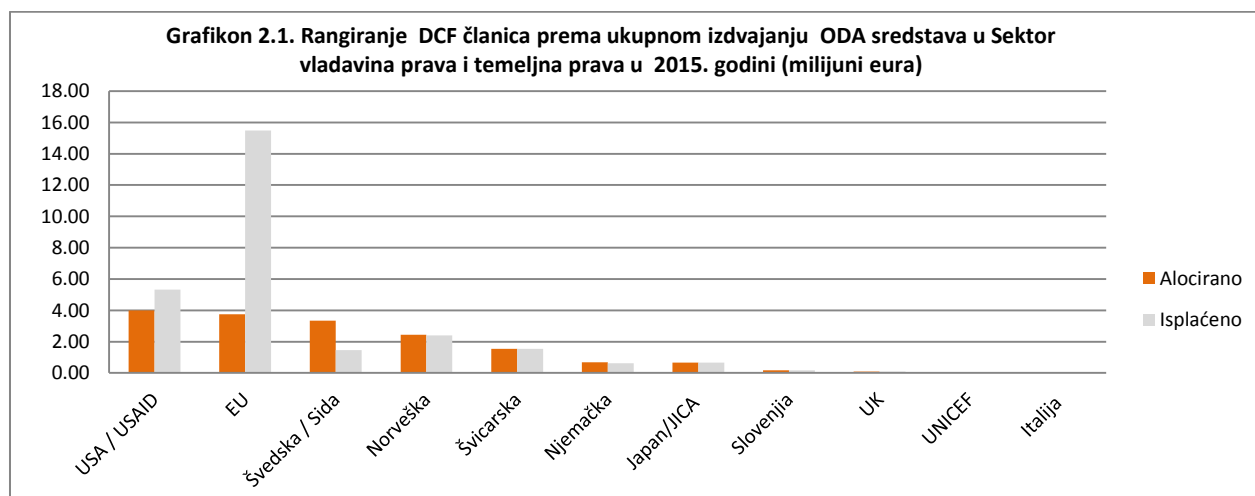
Zaštita osobnih podataka u BiH djelomično je usklađena sa europskim standardima. Trenutačni napori usmjereni su na izgradnju tehničkih kapaciteta putem izrade baze podataka i sustava za informacijsku razmjenu, kao i na dalje unaprijeđenje kapaciteta Agencije za zaštitu osobnih podataka.

Aktivnosti donatora u 2015. godini

Članice DCF aktivne u Sektoru vladavine prava i temeljnih prava u 2015. godini su SAD / USAID, EU, Švedska / Sida, Norveška, Švicarska, Njemačka, Japan/JICA, Slovenija, UK, UNICEF, Italija.

Ukupno alocirana ODA sredstva koja su DCF članice usmjerile u Sektor vladavine prava i temeljnih prava u 2015. godini iznosila su €16.73 milijuna, dok su ukupno isplaćena sredstva iznosila €27.76 milijuna, sve u formi grantova.

Grafikon 2.1 poredi alocirana i isplaćena ODA sredstva po donatorima koja su osigurana u Sektor vladavine prava i temeljnih prava, pri čemu su najveći donatori u Sektoru u 2015. godini bili SAD/USAID i EU a slijede ih Švedska / Sida, Norveška, Švicarska, Njemačka, Japan/JICA, Slovenija, UK, UNICEF i Italija. Prema alociranim sredstvima u narednoj tablici, primjetne su male razlike u poretku DCF članica.

Od ukupnih ODA sredstava dodijeljenih Bosni i Hercegovini u 2015. godini, 3% je alocirano a 7 % je isplaćeno u Sektor vladavine prava i temeljnih prava.

Glavni projekti u Sektoru vladavine prava i temeljnih prava u BiH navedeni su u narednoj tablici⁴⁰:

Naziv projekta	Donator/financijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
USAID Projekt pravosuđa u Bosni i Hercegovini (BiH)	SAD / USAID	8.57
Potpora pravosuđu u BiH	Švicarska	5.54
Projekt jačanja institucija vlasti i procesa u BiH (SGISP)	SAD / USAID	5.38
Projekt unapređenja učinkovitosti pravosuđa	Švedska / Sida	3.65
Potpora za Reformu pravosuđa za djecu u BiH – Faza 2	Švicarska	3.35
Potpora za Reformu pravosuđa za djecu u BiH – Faza 2	Švedska / Sida	3.35
Povećanje pristupa slobodi i pravdi u BiH 2012-2015	Švedska / Sida	3.10
Reforma javne uprave- Potpora za PARCO	Norveška	3.06
Konsolidacija i daljnji razvitak pravosudnog komunikacijskog i informacijskog sustava- VSTV	EU	1.82
Pravda za djecu 2	Švedska / Sida	1.63
Program reforme sektora krivičnog pravosuđa	SAD/ USAID	1.54

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2015. godini

U veljači 2015. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon javnom redu i miru⁴¹, dok je tijekom **ožujka 2015. godine**, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjeni Krivičnog zakona BiH⁴².

Pored toga, **u travnju 2015. godine**, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o mjerama sigurnosti i poslovanju gotovim novcem i drugim vrijednostima⁴³.

U svibnju 2015. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH⁴⁴, dok je Narodna skupština RS usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima RS⁴⁵.

Tijekom **lipnja 2015. godine**, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjeni Zakona o javnom radiotelevizijskom sustavu BiH⁴⁶.

U srpnju 2015. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prebivalištu i boravištu državljana BiH⁴⁷. Istodobno, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stvarnim pravima zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji državnih stanova RS⁴⁸.

U rujnu 2015. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o eksproprijaciji⁴⁹, kao i Zakon o advokaturi RS⁵⁰.

⁴⁰ Usljed velikog broja projekata u Sektoru vladavine prava i temeljnih prava, samo neki projekti su navedeni u ovom Izvješću. Svi projekti klasificirani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a (www.donormapping.ba).

⁴¹ Službeni glasnik RS br. 11/15

⁴² Službeni glasnik BiH br. 22/15

⁴³ Službeni glasnik RS br. 33/15

⁴⁴ Službeni glasnik BiH br. 40/15

⁴⁵ Službeni glasnik RS br. 44/15

⁴⁶ Službeni glasnik BiH br. 51/15

⁴⁷ Službeni glasnik BiH br. 58/15

⁴⁸ Sve objavljeno u Službenom glasniku RS br. 60/15

⁴⁹ Službeni glasnik RS br. 79/15

U listopadu 2015. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o prekršajima⁵¹, zajedno sa Zakonom o jedinstvenom matičnom broju⁵², dok je Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila dopunu Zakona o vraćanju napuštene imovine⁵³.

U studenom 2015. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o strancima⁵⁴, dok je Parlamentarna skupština FBiH usvojila Zakon o izmjenama Zakona o pomilovanju FBiH⁵⁵.

Tijekom prosinca 2015. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku⁵⁶, dok je Narodna skupština RS usvojila Zakon o sprečavanju nasilja na sportskim priredbama i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i graditeljstvu⁵⁷.

Koordinacija rada donatora

Mehanizmi za koordinaciju donatora u Sektoru vladavine prava i temeljnih prava bili su implementirani na različit način, ovisno od pod-sektora i razine vlasti.

Ministarstvo pravde BiH organizira godišnji sastanak Foruma donatora u podsektoru **Pravosuđa**, vezano za aktivnosti na provedbi Strategije reforme pravosuđa kao i praćenje i usklađivanje donatorskih napora u podsektoru. Konferencija ministara pravde u BiH, utemeljena tijekom provedbe Strategije za reformu sektora pravde 2008 - 2013, bavi se istim pitanjima, te će se koristiti i u Strategiji za razdoblje 2014 – 2018. Također, Strukturirani dijalog o pravosuđu između BiH - EU i dalje ostaje važna platforma za koordinaciju donatora u provedbi pravosudnih reformi u BiH.

U podsektoru **Reforma zatvorskog sustava**, koordinacijski sastanci održavaju se *ad-hoc* i vezani su za projekte i većinom su na bilateralnoj osnovi.

U sklopu podsektora **Ratni zločini**, održavaju se *ad-hoc* koordinacijski sastanci vezani za projekte i većinom na bilateralnoj/multilateralnoj osnovi, pri čemu se može se uočiti trend da donatori sami organiziraju sastanke između sebe.

U podsektoru **Borba protiv organiziranog kriminala**, aktivnosti na koordinaciji su uglavnom *ad-hoc*, neformalne najčešće vezane za projekte. Sastanke su većinom organizirali donatori između sebe i bilateralno između relevantnih institucija i donatora.

Prema akterima u podsektoru **Borba protiv korupcije**, još uvijek nisu formalizirani redoviti donatorski sastanci i koordinacija politike rada, kojima dopredsjedava Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i EUD u BiH/ EUSR u BiH.

U podsektoru **Reforma policije**, aktivnosti na koordinaciji bile su uglavnom neformalne i *ad hoc*, vezane za projekte i većinom na bilateralnoj/multilateralnoj osnovi.

U podsektoru **Migracije i azil**, formalnu koordinaciju provodi Koordinacijsko tijelo za pitanja migracija u BiH, čija je nadležnost tijekom 2015. godine proširena. U trenutnom djelokrugu rada, ovo tijelo će djelovati kao Operativni stožer, za izvanredne okolnosti u području migracija. Operativni stožer za pitanja migracija koordinirati će sve aktivnosti sa relevantnim institucijama i agencijama, kao i

⁵⁰ Službeni glasnik RS br. 80/15

⁵¹ Službeni glasnik BiH br. 81/15

⁵² Službeni glasnik BiH br. 84/15

⁵³ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 42/15

⁵⁴ Službeni glasnik BiH br. 88/15

⁵⁵ Službene novine FBiH br. 91/15

⁵⁶ Službene novine FBiH br. 98/15

⁵⁷ Sve objavljeno u Službenom glasniku RS br. 106/15

uspostavljenim sjedištima ili drugim tijelima na razini entiteta i BD, kao i međunarodnim i NVO organizacijama, kako bi se prevladala konkretna krizna situacija u oblasti migracija.

Koordinacija u podsektoru **Upravljanje granicom i sigurnost** u Bosni i Hercegovini je neformalna i *ad hoc*, vezana za projekte i većinom na bilateralnoj/multilateralnoj osnovi.

Može reći da u podsektoru **Roma**, postoji formalno koordinacijsko tijelo. Odbor za Rome pri Vijeću ministara BiH, koji prati provedbu Strategije BiH za rješavanje pitanja Roma i učinkovite provedbe Dekade za uključivanje Roma 2005-2015, također je uključen u stvaranje kontakata sa potencijalnim donatorima i ostalim akterima, kako bi se osiguralo financiranje provedbe Akcijskog plana.

U sklopu podsektora **Izbjeglice i interno raseljene osobe, LGBTI i Nacionalne manjine**, aktivnosti na koordinaciji bile su uglavnom neformalne i *ad hoc*, vezane za projekte i većinom na bilateralnoj/multilateralnoj osnovi. Većinom su sastanke organizirali sami donatori između sebe i bilateralno između relevantnih institucija i donatora. Isto se može konstatirati i za podsektore **Međuetnički odnosi, Sloboda izražavanja i sloboda medija** kao i u podsektorima **Imovinska prava i Zaštita osobnih podataka** u Bosni i Hercegovini.

Donatori aktivni u Sektoru vladavine prava i temeljnih prava redovito prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizira Ministarstvo financija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFIT/ SCIA).

Buduće aktivnosti

Bosna i Hercegovina je ratificirala sve glavne europske i međunarodne instrumente za ljudska prava, te se može reći da su propisi glede temeljnih prava u velikoj mjeri uključena u zakonodavstvo BiH. U narednom razdoblju potrebno uložiti dodatne napore na provedbi postojećih i izradi novih relevantnih propisa, strategija i politika usklađenih sa EU i međunarodnim standardima, kako bi se uspostavio transparentan i nepristran pravosudni sustav, koji osigurava najviši stupanj poštovanja ljudskih prava u BiH, za šta će biti potreban angažman kako domaćih tako i međunarodnih aktera.

Prema većini aktera koji su sudjelovali u pripremi DMR 2015, buduće aktivnosti u ovom Sektoru trebaju biti usmjerene na formalizaciju sastanaka za koordinaciju donatora, koji će biti organizovani i predvođeni od strane nadležnih ministarstava, kako bi se izbjeglo dupliciranje ili preklapanje aktivnosti.

U sklopu podsektora **Reforma pravosuđa**, u narednom razdoblju je potrebno unaprijediti provedbu usvojenih zakona kao i riješiti problem nedovoljnih ljudskih i finansijskih resursa, te i pored ostvarenih poboljšanja u učinkovitosti pravosuđa poduzeti daljnje aktivnosti usmjerene na smanjenje zaostalih predmeta.

Glede podsektora **Reforma zatvorskog sustava**, buduće aktivnosti treba usmjeriti na unapređenje zatvorskog sustava, uz poboljšanu zatvorsku infrastrukturu i uvjete pritvora, sukladno europskim i drugim međunarodnim standardima.

U podsektoru **Ratni zločini**, u narednom razdoblju aktivnosti treba usmjeriti na zakonodavstvo o pravima civilnih žrtava rata i na jačanje kapaciteta Tužiteljstva BiH.

U podsektoru **Borba protiv organiziranog kriminala**, aktivnosti treba usmjeriti na dalje unapređenje koordinacije između tijela za provedbu zakona i pravosudnog sustava, kao i na povećanje stope kaznenih presuda i finansijskih istraga. Mnogi akteri koji su sudjelovali u pripremi DMR 2015, naglasili su potrebu institucijskog rješavanja stalnog smještaja i boljim opremanjem tih institucija.

Gotovo iste aktivnosti također trebaju biti poduzete u podsektorima **Borba protiv korupcije** i **Policijska reforma**. Pri tome su poboljšanje suradnje između policije i tužitelja i priprema institucija

za provedbu zakona vezanih za high-tech i cyber kriminal, oblasti kojima će trebati posvetiti posebna pozornost u predstojećem razdoblju.

U sklopu podsektora **Migracije i azil** i **Upravljanje granicom i sigurnost**, buduće aktivnosti treba usmjeriti na jačanje kapaciteta institucija za koordinaciju i provedbu odgovarajućih politika, zajedno sa jačanjem pravnog okvira koji regulira oblast borbe protiv pranja novca.

U podsektorima **Romi, Izbjeglice i interno raseljene osobe, LGBTI** i **Nacionalne manjine**, daljnji napori trebaju biti usmjereni na poboljšanja sveobuhvatne koordinacije i harmonizacije u kreiranju politike, kako bi se uskladile sa EU i međunarodnim standardima. Potrebno je usvojiti sveobuhvatniji i integrirani pristup za socijalno uključivanje Roma. Ista poboljšanja potrebna su i u sklopu podsektora **Međuetnički odnosi** i **Sloboda izražavanja i sloboda medija**.

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2015. godini	Švedska / Sida, Japan / JICA, EU, SAD / USAID, UNDP, Svjetska banka, UK, Norveška, Slovenija, Republika Češka, Mađarska, UNICEF, Hrvatska, Njemačka, Italija, EBRD
Ostale ključne međunarodne organizacije	Agencija za upravljanje u izvanrednim situacijama Kraljevine Danske (DEMA), <i>Save the Children</i> , Globalni fond za okoliš (GEF), Investicijski okvir za Zapadni Balkan (WBIF), Posebni fond za klimatske promjene (SCCF), OESS.
Ključni partneri među institucijama vlasti	Vijeće ministara BiH, zajedno sa entitetskim vladama i vladom BD; BiH Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa; Ministarstvo sigurnosti BiH; Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost; Ministarstvo okoliša i turizma FBiH; Ministarstvo prostornog uređenja FBiH; Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH; Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu BD; Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove BD; FBiH Agencija za vodno područje rijeke Save; Agencija za vodno područje Jadranskog mora u FBiH; Federalna uprava za civilnu zaštitu; Republička uprava za civilnu zaštitu RS; Odjel za javnu sigurnost BD; Javna ustanova Vode Srpske; Fond za zaštitu okoliša FBiH; Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost RS; županijske i općinske vlade; zajedno sa javnim tvrtkama i komunalnim tvrtkama.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2015. godini	2015: Ukupno alocirano € 77.22 milijuna, od čega €37.94 milijuna u formi grantova i €39.28 milijuna u formi zajmova Ukupno isplaćeno €85.13 milijuna, od čega € 57.18 milijuna u formi grantova i € 27.95 milijuna u formi zajmova.
Zakonski okvir i sektorske strategije	Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2015. godini) <i>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti rezanja drveta FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom doprinosu za solidarnost u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša u RS; Zakon o lovstvu Brčko Distrikta BiH.</i> <i>Akcijski plan za zaštitu od poplava i upravljanje rijekama u BiH 2014 – 2017; Strategija integriranog upravljanja vodama u RS 2015 – 2024</i> Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupne na http://donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2014
Koordinacija rada donatora	Klimatske politike: razmjena informacija između interesnih aktera utemeljena na neformalnoj <i>ad-hoc</i> koordinaciji, i bilateralni sastanci vezani za projekte. Vodoopskrba i otpadne vode: u određenoj mjeri, MVTEO predvodi koordinaciju donatora, uz sastanke koje su između sebe organizirali donatori aktivni u ovom podsektoru. Upravljanje vodnim resursima: u određenoj mjeri, MVTEO predvodi

koordinaciju donatora, uz sastanke koje su između sebe organizirali donatori aktivni u ovom podsektoru.

Upravljanje otpadom: u određenoj mjeri, MVTEO predvodi koordinaciju donatora, uz sastanke koje su između sebe organizirali donatori aktivni u ovom podsektoru.

Zaštita prirode: u određenoj mjeri, MVTEO predvodi koordinaciju donatora, uz sastanke koje su između sebe organizirali donatori aktivni u ovom podsektoru.

Kvaliteta zraka i buka: neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna

Industrijsko zagađenje i kemikalije: neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna.

Okolišni horizontalni standardi: neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna.

Civilna zaštita: uglavnom neformalna i *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna

Donatori aktivni u sektoru sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva financija u trezora BiH / Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled

Stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), BiH je preuzela zakonsku obvezu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa EU *acquis-om*, putem razvitka politike suradnje između EU i BiH u okviru razvojnih sektora. Sektor okoliša je jedan od najvažnijih sektora suradnje, koji bi provedbom odgovarajućih politika i standarda trebao osigurati unaprijeđenje okoliša u cjelini kao i dugoročan održivi razvitak u EU.

Sektor okoliša i klimatskih politika predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvještavanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020, što je logičan nastavak sektorskih klasifikacija iz prethodnih izvješća (MTDS, MIPD) ako se uzme u obzir težnja BiH ka članstvu u EU i činjenica da većina donatora podržava realizaciju prioriteta vezanih za proces EU integracija u Bosni i Hercegovini.

Sektor okoliša i klimatskih politika sastoji se od devet podsektora:

- Klimatske politike,
- Vodoopskrba i otpadne vode,
- Upravljanje vodnim resursima,
- Upravljanje otpadom,
- Zaštita prirode,
- Kvaliteta zraka i buka,
- Industrijsko zagađenje i kemikalije,
- Okolišni horizontalni standardi,
- Civilna zaštita.

U 2015. godini, u Sektoru okoliša i klimatskih politika ostvaren je različit stupanj napretka u pojedinim podsektorima. Regionalna suradnja u pitanjima zaštite okoliša je ojačana, posebno u oblastima sprečavanja poplava, voda, zagađenje zraka i zaštitu prirode. Bosna i Hercegovina je Okvirnoj konvenciji UN o klimatskim promjenama (UNFCCC), podnijela akcijski plan za klimu pod nazivom Planirani nacionalno utvrđeni doprinos u borbi protiv klimatskih promjena (INDC), kao doprinos donošenju novog, univerzalnog Sporazuma, koji je usvojen na Konferenciji UN o klimatskim promjenama održanoj u Parizu 2015. godine, nakojoj je 195 zemalja postiglo dogovor o borbi protiv klimatskih promjena i smanjenju emisije ugljika.

Podsektor **Klimatske politike** podržava prilagodbu prema klimatskim promjenama, putem poboljšanja otpornosti na klimatske promjene, putem usklađivanja zakonodavstva i jačanja kapaciteta. Bez obzira na napredak ostvaren u 2015. godini, potrebno je nastaviti napore na usklađivanju s *Regulativom o mehanizmu monitoringa EU*, te osigurati provedbu obveza iz Sporazuma o klimatskim promjenama iz 2015. godine. BiH, zajedno s ostalim zemljama koje teže ka članstvu u EU, mora realizirati značajne reforme sukladne *EU Okviru za klimatske i energetske politike do 2030*, uz istodobnu provedbu međunarodnih klimatskih obveza.

U podsektorima **Vodoopskrba i otpadne vode** kao i **Upravljanje vodnim resursima** ostvareni su neujednačeni pomaci. BiH obiluje vodnim resursima, ali je vodoopskrba zadovoljavajuća samo u većim gradovima. Glede integriranog upravljanja vodama, neusklađeni su kapaciteti vodoopskrbe i odvodnje, kao i pročišćavanja komunalnih i industrijskih otpadnih voda. Ulaganjima u infrastrukturu, koja su osigurana od strane donatora i međunarodnih finansijskih institucija, ostvareni su pozitivni pomaci u pristupu pitkoj vodi i ispuštanju otpadnih voda. Pozitivan primjer su novoizgrađena postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda u Živinicama i Bijeljini. Finalizirana je izrada Plana upravljanja riječnim slivom Neretve i Trebišnjice, a u toku je izrada plana za rijeku Savu. BiH je pokrenula inicijativu za uključivanje u Europski sustav za upozoravanje na poplave (EFAS), i trenutačno je u završnom stadiju formalnog pristupanja. Usvojen je Akcijski plan za zaštitu od

poplava i upravljanje rijekama u BiH za razdoblje 2014 - 2017. Također, u pripremi je i projekt izrade mape opasnosti od poplava i mape poplavnog rizika.

Upravljanje otpadom predstavlja jedno od glavnih pitanja zaštite okoliša u BiH. U 2015. godini, Bosna i Hercegovina je imala ograničene ekonomske instrumente za promicanje recikliranja i sprečavanje nastajanja otpada, pa će u narednom razdoblju biti potrebno nadalje jačati kapacitete za upravljanje industrijskim i opasnim otpadom.

U podsektoru **Zaštita prirode**, napravljeni su početni koraci kako bi se u Bosni i Hercegovini razvila mreža *Natura 2000*, za temeljni uzgoj i mjesta za odmaranje rijetkih i ugroženih vrsta ptica kao i nekih rijetkih prirodnih stanišnih tipova zaštićenih posebnim zakonom. Mreža se proteže kroz 28 zemalja EU, a cilj joj je osiguranje dugoročnog opstanka najvrijednijih i najugroženih europskih vrsta i staništa, koji su navedeni u Direktivi o pticama i Direktivi o staništima. Popis potencijalnih *Natura 2000* područja vezanih za zaštitu divljih ptica i staništa za BiH tek treba biti usvojen.

U podsektoru **Kvaliteta zraka i buka**, Bosna i Hercegovina je još uvijek u početnoj fazi, gdje je nužno poboljšati sustav za planiranje i praćenje kvalitete zraka, a postojeći regulatorni okvir uskladiti sa relevantnim *acquis*-om, uz istodobno jačanje institucijskih kapaciteta.

Slična situacija je i u podsektorima **Industrijsko zagađenje i kemikalije** i **Okolišni horizontalni standardi**. Međutim, u oba podsektora su uz potporu USAID-a ostvareni izvanredni rezultati u izradi Planova za smanjenje emisije (ERPs) za 12 velikih spalionica (LCPs). Ovi pojedinačni Planovi za smanjenje emisije predstavljaju temelj za Nacionalni plan za smanjenje emisija (NERP), kojeg je usvojilo Vijeće ministara BiH i dostavilo Tajništvu Europske energetske zajednice prije kraja godine, tako ostvarivši ključnu prekretnicu sukladno obvezama BiH prema Ugovoru o Energetskoj zajednici.

U podsektoru **Civilne zaštite** je početkom 2015. godine usvojen Akcijski plan za zaštitu od poplava i upravljanje rijekama u BiH, kao jedan od koraka u smanjenju rizika od katastrofa, posebice u svjetlu poplava iz 2014. godine. Također, potrebno je nastaviti napore na daljnjim pripremama za pridruživanje u Mehanizam civilne zaštite EU.

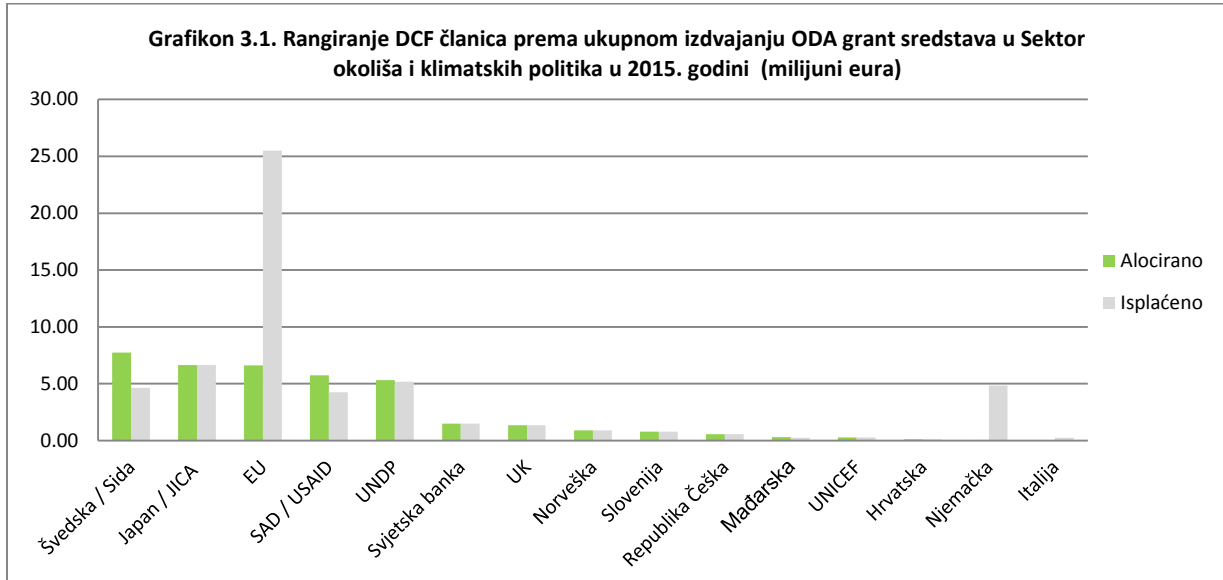
Aktivnosti donatora u 2015. godini

Članice DCF aktivne u Sektoru okoliša i klimatskih politika u 2015. godini su Švedska / Sida, Japan / JICA, EU, SAD / USAID, UNDP, Svjetska banka, UK, Norveška, Slovenija, Republika Češka, Mađarska, UNICEF, Hrvatska, Njemačka, Italija i EBRD.

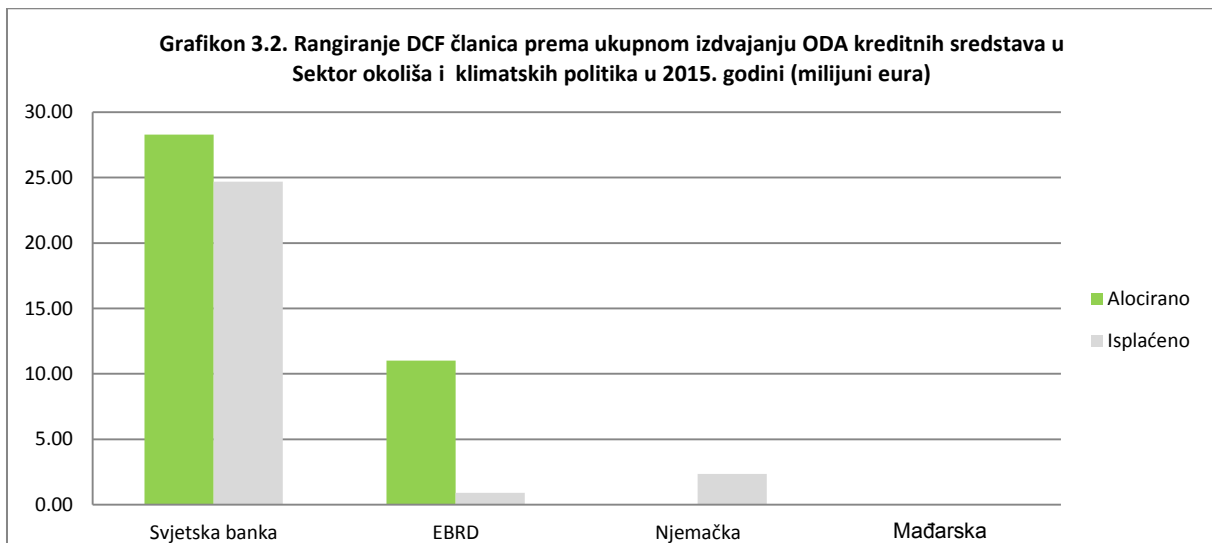
Ukupno alocirana sredstva članica DCF u Sektoru okoliša i klimatskih politika u 2015. godini iznosila su €77.22 milijuna, od čega €39.28 milijuna u formi zajmova i €37.94 milijuna u formi grantova.

Ukupno isplaćena sredstva članica u Sektoru u izvještajnom razdoblju iznose €85.13 milijuna, od čega € 57.18 milijuna u formi grantova i € 27.95 milijuna u formi zajmova.

Grafikon 3.1. poredi alocirana i isplaćena ODA grant sredstava po donatorima koja su osigurana u Sektor okoliša i klimatskih politika. Najveći donatori u Sektoru u 2015. godini bili Švedska/Sida, Japan/JICA, EU, SAD/USAID, UNDP, a slijede ih Svjetska banka, UK, Norveška, Slovenija, Republika Češka, Mađarska, UNICEF, Hrvatska, Njemačka, Italija.

Grafikon 3.2. poredi poredi alocirana i isplaćena ODA kreditna sredstava po donatorima koja su osigurana u Sektor okoliša i klimatskih politika u 2015. godini, pri čemu su najveći donatori u Sektoru u 2015. godini bili Svjetska banka, EBRD, Njemačka i Mađarska.

Iz prethodnih grafičkih pregleda može se vidjeti da su pojedini donatori kao što su Njemačka, Svjetska banka i Mađarska kombinirali grant i kreditna sredstva pomoći, pri čemu je veći dio isplaćenih sredstava Njemačke i Mađarske bio u formi grantova, dok je Svjetska banka veći dio osigurala u formi kredita. Također, razlike između alociranih i isplaćenih sredstava koje su kod pojedinih donatora u korist isplaćenih sredstava, su rezultat promjenjene metodologije unosa projekata u DMD bazu podataka od 2014. godine umjesto alociranja sredstava projekata po dinamici implementiranja po godinama na metodologiju alociranja cjelokupne vrijednost projekta u prvu godinu njegove provedbe.

Od ukupnih ODA sredstava dodijeljenih Bosni i Hercegovini u 2015. godini, 16% je alocirano a 21% je isplaćeno u Sektor okoliša i klimatskih politika.

Glavni projekti u Sektoru okoliša i klimatskih politika u BiH navedeni su u narednoj tablici⁵⁸:

Naziv projekta	Donator/financijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Projekt hitnog oporavka od poplava	Svjetska banka	71.56
Projekt "Zeleni ekonomski razvitak" (Energetska učinkovitost)	Švedska / Sida	47.00
Sarajevo – Projekt upravljanja otpadnim vodama	Svjetska banka	35.11
Drugi projekt upravljanja čvrstim otpadom	Svjetska banka	33.70
Projekt razvitka sustava navodnjavanja	Svjetska banka	28.62
Projekt obnove i modernizacije plovnog puta rijeke Save	Svjetska banka	25.24
Sufinanciranje projekata okolišne infrastrukture sa EIB-om	Švedska / Sida	13.00
Plava voda regionalna vodoopskrba	EBRD	11.00
Projekt "Zeleni ekonomski razvitak" (Okoliš)	UNDP	10.63
Projekt Vlade Japana za dodjelu grant pomoći za nabavku japanskih vozila sljedeće generacije	Japan / JICA	3.68
POPLAVE - CESTA Ekonomsko jačanje zajednice putem aktivnosti u BiH	SAD / USAID	3.25
POPLAVE- Regulacija rijeke Bosne u Sarajevskom polju, Bosna i Hercegovina	EU	2.68
Upravljanje rizicima od klizišta u Bosni i Hercegovini	Japan / JICA	2.68
Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, Butila, Sarajevo	EU	2.50
POPLAVE– trajna rješenja za stambeno zbrinjavanje za domaćinstva pogođena poplavama i klizištima	SAD / USAID	1.69

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2015. godini

U siječnju 2015. godine, Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o lovstvu Brčko Distrikta BiH.

U svibnju 2015. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom doprinosu za solidarnost, dok je u **rujnu 2015. godine,** Narodna skupština RS usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša.

U studenom 2015. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila Zakon o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti rezanja drveta.

Tijekom prosinca 2015. godine, Narodna skupština RS usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom.

Koordinacija rada donatora

Trenutačno ne postoji formalizirani mehanizam donatorske koordinacije ili razmjene informacija u Sektoru okoliša i klimatskih politika u Bosni i Hercegovini.

⁵⁸ Usljed velikog broja projekata u Sektoru okoliša i klimatskih politika, samo neki projekti su navedeni u ovom Izvješću. Svi projekti klasificirani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a (www.donormapping.ba).

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (MVTEO) surađuje sa entitetskim ministarstvima za zaštitu okoliša, poljoprivredu i vodoprivredu kao i sa odgovarajućim agencijama za vode i DB, u svezi podsektora koji se tiču zaštite okoliša i korištenja prirodnih resursa, kako bi predstavili BiH na međunarodnoj razini. Donatori također međusobno koordiniraju aktivnosti na *ad hoc* osnovi.

U podsektoru **Klimatske politike**, održavaju se *ad-hoc* koordinacijski sastanci vezani za projekte i većinom na bilateralnoj osnovi.

U sklopu podsektora **Vodoopskrba i otpadne vode i Upravljanje vodnim resursima**, donatorsku koordinaciju u istoj mjeri predvodi MVTEO-a, uz sastanke koje su sami između sebe organizirali donatori aktivni u ovom Sektoru. Isto se može konstatirati i za podsektore **Upravljanje otpadom i Zaštita prirode**.

Koordinacija u podsektorima **Kvaliteta zraka i buka, Industrijsko zagađenje i kemikalije i Okolišni horizontalni standardi** u BiH je neformalna i *ad hoc*, vezana za projekte i većinom na bilateralnoj/multilaterlanjoj osnovi.

U sklopu podsektora **Civilna zaštita** u Bosni i Hercegovini, Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća predviđa uspostavu koordinacijskog tijela na razini BiH, kao formalno međuinstitucijsko i donatorsko koordinacijsko tijelo, koje treba formalizirati. Stoga su aktivnosti na koordinaciji uglavnom neformalne i *ad hoc*, vezane za projekte i većinom na bilateralnoj/multilaterlanjoj osnovi. Sastanci su većinom bili organizirani između samih donatora, bilateralno između relevantnih institucija i donatora.

Donatori aktivni u Sektoru okoliša i klimatskih politika redovito prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizira Ministarstvo financija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFIT/ SCIA).

Buduće aktivnosti

Sektor okoliša i klimatskih politika u Bosni i Hercegovini ostvario je određeni napredak u 2015. godini, uglavnom zbog širenja regionalne suradnje i ispunjavanja određenih međunarodnih obveza. Kako bi se osigurala dugoročna zaštita okoliša i održiv razvitak zemlje, potrebno je nastaviti daljnje usklađivanje mjera zaštite okoliša u cijeloj zemlji, zajedno s osiguravanjem održivog financiranja iz domaćih i međunarodnih izvora. Sljedeće prioritete aktivnosti trebaju uključivati uspostavu usklađenog zakonodavnog okvira za zaštitu okoliša, usvajanje strategije aproksimacije okoliša i njenih provedbenih dokumenata sa konkretnim provedbenim planovima o procjeni utjecaja na okoliš, te usvojiti strategiju o upravljanju podacima o praćenju okoliša i izvješćivanju.

U podsektoru **Klimatske politike**, Bosna i Hercegovina je u ranoj fazi kada je riječ o preduzetim aktivnostima na prilagodbi klimatskim promjenama i približavanju *acquis*-u. Kapacitete BiH za praćenje, izvještavanje i provjeru u ovoj oblasti je potrebno u značajnoj mjeri ojačati, te je potrebno osigurati provedbu Strategije prilagodbe na klimatske promjene i niskoemisioni razvoj. U narednom periodu potrebno je nastaviti razvoj politika usklađenih s *EU Okvirom za klimatske i energetske politike do 2030*, uz istodobnu provedbu međunarodnih klimatskih obveza.

U sklopu podsektora **Vodoopskrba i otpadne vode i Upravljanje vodnim resursima**, potrebno se fokusirati na učinkovito korištenje vodnih resursa i ispunjavanje obveza BiH prema međunarodnim konvencijama i relevantnim EU zakonodavstvom. Potrebno je uskladiti politike o upravljanju vodama na razini BiH, uključujući i upravljanje riječnim slivovima, kao i uspostaviti tarifni sustav temeljem načela povrata troškova, poboljšati sposobnosti osoblja i operativne učinkovitosti komunalnih usluga. Također, mjere zaštite od poplava moraju se provoditi sukladno Akcijskom planu za zaštitu od poplava i upravljanje rijekama u BiH za razdoblje 2014 - 2017. godine kao i entitetskim dokumentima vezanim za prevenciju i zaštitu od poplava.

U podsektoru **Upravljanje otpadom**, daljnji napori bi se trebali usmjeriti na izradu cjelovite Strategije upravljanja otpadom i strateško planiranje relevantnih investicija, te jačanje kapaciteta za upravljanje industrijskim i opasnim otpadom. Pored toga, veći naglasak treba staviti na ekonomske instrumente koje promiču recikliranje i prevenciju nastanka otpada.

U sklopu podsektora **Zaštita prirode**, popis potencijalnih *Natura 2000* područja o zaštiti divljih ptica i staništa tek treba biti usvojen kao i zakonodavstvo za usklađivanje sa *acquis*. Stoga, ulaganja u projekte za izgradnju hidroelektrana trebaju biti sukladni procjeni uticaja na okoliš, zakonodavstvu o vodama i obvezama u pogledu zaštite okoliša, posebice u zaštićenim nacionalnim područjima i područjima visoke prirodne vrijednosti koja mogu postati *Natura 2000* područja.

U sklopu podsektora **Kvaliteta zraka i buka**, potrebno je uskladiti zakonodavstvo na državnoj i entiteskoj razini sa relevantnim *acquis*-om i poboljšati njegovu provedbu u narednom razdoblju, kao i poboljšati sustave za planiranje i praćenje kvalitete zraka, i uspostaviti cjelovitu mrežu na razini BiH za praćenje kvalitete zraka, te uložiti veće napore u oblast **buke**.

Također, potrebno se fokusirati na jačanje institucijskih kapaciteta unutar ovoga kao i podsektora **Industrijsko zagađenje i kemikalije** i **Okolišni horizontalni standardi** u narednom razdoblju u BiH. U pogledu upravljanja rizicima i kontrole **industrijskog zagađenja**, Bosna i Hercegovina radi na razvoju državnog plana za smanjenje emisija štetnih gasova.

U podsektoru **Civilna zaštita**, smanjenje rizika od katastrofa i upravljanje rizicima od katastrofa trebaju se rješavati kao prioritetna pitanja. Iako je sustav zaštite i spašavanja uglavnom poboljšan u BiH, gdje se mjere zaštite od poplava moraju provoditi sukladno Akcijskom planu za zaštitu od poplava i upravljanje rijekama u BiH za razdoblje 2014 - 2017. godine kao i entitetskim dokumentima vezanim za prevenciju i zaštitu od poplava. U narednom razdoblju potrebno je unaprijediti razinu opremanja, obuke i struktura civilne zaštite i zaštite i spašavanja na svim razinama u BiH.

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2015. godini	EBRD, EIB, EU, Hrvatska, Švedska/Sida
Ostale ključne međunarodne organizacije	Energetska zajednica, Transportni opservatorij Jugoistočne Europe (SEETO), Regionalno vijeće za suradnju (RCC)
Ključni partneri među institucijama vlasti	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH; Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH; Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH; Željeznička javna korporacija BiH; Ministarstvo prometa i komunikacija FBiH; Javno poduzeće direkcija za ceste FBiH; Javno poduzeće Autoceste FBiH; Ministarstvo prometa i komunikacija RS; Vlada Distrikta Brčko BiH; Javno poduzeće željeznice RS; Javno poduzeće ceste RS; Javno poduzeće autoceste RS.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2015. godini	2015: Ukupno alocirano € 111.46 milijuna, od čega €4.79 milijuna u grantovima i € 106.67 milijuna u zajmovima Ukupno isplaćeno €50.74 mijuna, od čega €4.74 milijuna u grantovima €46.00 milijuna u zajmovima
Zakonski okvir i sektorske strategije	Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2015. godini) <i>Zakon o obligacijskim odnosima u civilnom zrakoplovstvu BiH; Zakon o obveznim osiguranjima u prometu RS.</i> <i>Okvirna prometna politika BiH za razdoblje 2015-2030</i> Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije dostupne su na http://donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2014
Koordinacija rada donatora	Transportna povezanost: utemeljen je Nacionalni investicijski odbor kao formalno koordinacijsko tijelo između BiH vlasti i donatora u ovom podsektoru. Transportna učinkovitost: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna Zračni transport: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna Transport unutarnjih plovnih puteva: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna Pomorski transport: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna Željeznički transport: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna Cestovni transport: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna Multimodalni transport: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna Urbana mobilnost: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna Donatori aktivni u Sektoru redovo sudjeluju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva financija u trezora BiH / Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled

Transport povezuje regije i zemlje i integrira ih u globalnu ekonomiju, pri čemu učinkoviti transportni sustavi povećavaju opseg trgovine i doprinose većem ekonomskom rastu. Transport također predstavlja kamen temeljac procesa europskih integracija, čvrsto je vezan za stvaranje i upotpunjavanje unutarnjeg tržišta, otvaranje radnih mjesta i ekonomski rast, dok regionalna povezanost igra važnu ulogu u poticanju ekonomske integracije i razvitka. Poboljšanje povezanosti zahtjeva ulaganja usmjerena u poboljšanje prometne i energetske infrastrukture, kao i provođenje mjera za otvaranje tržišta, uklanjanje prepreka i stvaranje transparentnog regulatornog okruženja.

Sektor transporta predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvještavanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020, što je logičan nastavak sektorskih klasifikacija iz prethodnih izvješća (MTDS, MIPD) ako se uzme u obzir težnja BiH ka članstvu u EU i činjenica da većina donatora podržava realizaciju prioriteta vezanih za proces EU integracija u Bosni i Hercegovini.

Sektor transporta sastoji se od devet podsektora:

- Transportna povezanost,
- Transportna učinkovitost,
- Zračni transport,
- Transport unutarnjih plovnih puteva,
- Pomorski transport,
- Željeznički transport,
- Cestovni transport,
- Multimodalni transport,
- Urbana mobilnost.

U 2015. godini, u Sektoru transporta u Bosni i Hercegovini ostvaren je određen napredak. U svjetlu Agende povezanosti EU⁵⁹, regionalna suradnja iznova je potaknuta putem 'Berlinskog procesa' i Inicijativom šestorice ministara vanjskih poslova i prometa sa Zapadnog Balkana (WB6), koji su u travnju 2015. godine postigli sporazum o temeljnoj prometnoj mreži kao i o proširenju tri temeljna koridora Trans-europske prometne mreže (TEN-T), i identificirali prioritetne projekte koji će se provoditi do 2020. godine. WB6 zemlje su se također dogovorile da će prije sljedećeg samita u Parizu provesti niz "soft" mjera na pojednostavljenju procedura prilikom međusobnog prijelaza granica i mjera sigurnosti i održavanja cesta. BiH je igrala aktivnu ulogu u svim navedenim aktivnostima. Napredak se također može uočiti u poboljšanjima kako cestovne tako i željezničke mreže u zemlji.

U srpnju 2015. godine, usvojena je Okvirna prometna politika BiH za razdoblje 2015-2030, međutim potrebno će biti riješiti financiranje daljnjih aktivnosti na postizanju optimalne povezanost između različitih oblika transporta: cestovnog, željezničkog, zračnog i transporta pomorskih i kopnenih plovnih puteva, zajedno sa izradom, donošenjem i provedbom održivih prometnih politika.

Veoma dobar napredak tijekom 2015. godine ostvaren je u podsektoru **Transportna povezanost** u BiH. Proces regionalne prometne suradnje i dalje se uspješno provodi pod okriljem Mreže transportne observatorije za Jugoistočnu Europu (SEETO).

⁵⁹Za više informacija posjetite: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/policy-highlights/regional-cooperation/20150828_vienna_info_pack.pdf i http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-4693_en.htm

Evidentiran je napredak i u **podsektoru Transportna učinkovitost** u 2015. godini. Sporazum između BiH i Hrvatske o graničnim prijelazima, pograničnom prometu i slobodnom tranzitu, uz zajedničku izjavu obje zemlje kojom se omogućava neometan prijevoz roba kroz neumski koridor, potpisan je u lipnju 2015. godine u Bruxellesu. U narednom periodu potrebno je nastaviti napore na daljem usklađivanju relevantnog zakonodavstva sa EU *acquis*-om.

U 2015. godini, određen napredak ostvaren je u podsektoru **Zračni transport**. Uz punu suradnju sa EUROCONTROL-om, Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi, preuzela je od Srbije i Hrvatske kontrolu letenja nad nižom razinom zračnog prostora Bosne i Hercegovine. Sukladno obvezama definiranim Multilateralnim sporazumom o uspostavi Zajedničkog europskog zračnog prostora (ECAA) između EU i Albanije, BiH, Bugarske, Hrvatske, Makedonije, Islanda, Crne Gore, Norveške, Rumunjske, Srbije i UNMIK, BiH kontinuirano transponira europske zakone sukladno raspoloživim kapacitetima.

U sklopu podsektora **Transport unutarnjih plovih puteva**, u 2015. godini nije evidentiran napredak, usljed otkazivanja ugovora o zajmu sa Svjetskom bankom i naknadnog otkazivanja pomoći EU.

Napredak nije evidentiran ni u podsektorima **Pomorskog, Željezničkog, Cestovnog i Multimodalnog transporta** u 2015. godini.

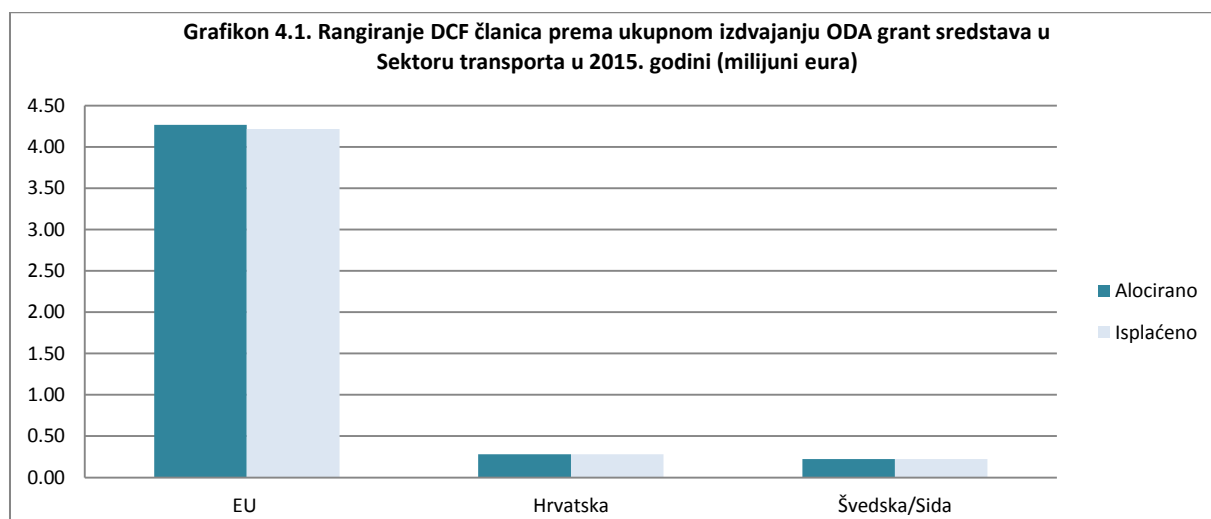
Aktivnosti donatora u 2015. godini

Članice DCF aktivne u Sektoru transportu 2015. godini su EBRD, EIB, EU, Hrvatska i Švedska/Sida.

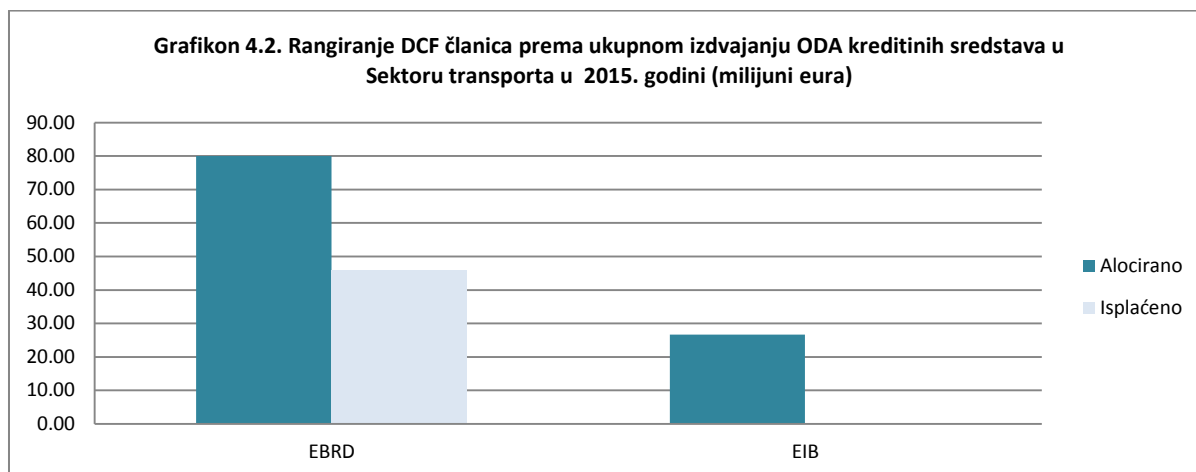
Ukupno alocirana sredstva DCF članica u Sektor transporta u 2015. godini iznosila su €111.46 milijuna, od čega €4.79 milijuna u grantovima i €106.67 milijuna u zajmovima.

Ukupno isplaćena sredstva DCF članica u Sektor transporta u 2015. godini su iznosila €50.74 milijuna, od čega €4.74 milijuna u grantovima €46.00 milijuna u zajmovima.

Grafikon 4.1. poredi alocirana i isplaćena grant ODA sredstava po donatorima koja su osigurana u Sektor transporta u 2015 godini. Najveći donatori u Sektoru u 2015. godini bili su EU, Hrvatska i Švedska/Sida.

Grafikon 4.2. poredi alocirana i isplaćena ODA kreditna sredstava po donatorima koja su osigurana u Sektor transporta u 2015 godini. Najveći donatori u Sektoru u 2015. godini bili su EBRD i EIB.

Od ukupnih ODA sredstava dodijeljenih Bosni i Hercegovini u 2015. godini, 22% je alocirano a 13% je isplaćeno u Sektor transporta.

Glavni projekti u Sektoru transporta u BiH navedeni su u narednoj tablici ⁶⁰:

Naziv projekta	Donator/financijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
BANJA LUKA-DOBOJ AUTOPUT	EIB	160,000,000
BH Koridor Vc 2	EBRD	80,000,000
Priprema glavnih projekata i srodnih studija za dionicu autoputa u Koridoru Vc	EU	1,799,999
Priprema preliminarnih projekata i studija za pojedine željezničke sekcije na Koridoru Vc u BiH	EU	798,000
Kada se kodira naslov ugovora, treba se osigurati da ne sadrži reference prema fizičkim osobama, opis u jednoj riječi, kratice u jednoj riječi, skraćenice, interne reference ili kodove, reference na ime Korisnika i da je <i>user friendly</i> , razumljiv i točan	EU	770,000
Priprema preliminarnih projekata i studija za eliminiranje željezničkog prometnog uskog grla Ivan-Bradina	EU	486,650
Priprema preliminarnih studija i projekata za željezničku sekciju Doboj - Tuzla - Brčko	EU	412,000
Potporna za reforme željeznica u BiH	Švedska / Sida	221,482

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forum za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Zakonski okvir i sektorske strategije usvijene u 2015. godini

U lipnju 2015. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o obligacijskim odnosima u civilnom zrakoplovstvu BiH⁶¹.

U rujnu 2015. godine, Zakon o obveznim osiguranjima u prometu⁶² usvojen je od Narodne skupštine RS.

⁶⁰ Usljed velikog broja projekata u Sektoru transporta, samo neki projekti su navedeni u ovom Izvješću. Svi projekti klasificirani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a (www.donormapping.ba).

⁶¹ Službeni glasnik BiH br. 51/15

⁶² Službeni glasnik RS br. 82/15

Koordinacija rada donatora

Kako bi koordinirali svoje aktivnosti i utvrdili stupanj napretka ostvaren u provedbi reformi u sklopu Sektora transporta, donatori i predstavnici vlasti BiH sastaju se manje više redovito, ovisno od podsektora koji je u pitanju. Međutim, sveobuhvatni mehanizmi koordinacije donatora u ovom Sektoru još uvijek ne postoje, budući da su sastanci većinom vezani za projekte, organizirani na bilateralnoj i *ad hoc* osnovi.

Kao što je prethodno navedeno, u **podsektoru Transportna povezanost**, regionalna suradnja napreduje pod pokroviteljstvom Transportne observatorije za JI Europu (SEETO). Odluka Vijeća ministara BiH o utemeljenju Nacionalnog investicijskog odbora⁶³ formalizirala je koordinaciju između BiH vlasti i donatora u ovom podsektoru. Posebna pozornost usmjerena je na potrebu izrade sveobuhvatne prometne politike u cijeloj BiH i jedinstvenog niza projektnih prijedloga, u svjetlu inicijative šest zemalja Zapadnog Balkana (WB6) za potporu unapređenju infrastrukture na regionalnoj razini kao i za cjelovitu prometnu strategiju u BiH, kako bi se omogućila moguća financijska potpora iz IPA II programa.

U **podsektoru Transportna učinkovitost**, aktivnosti na koordinaciji bile su uglavnom neformalne i *ad hoc*, vezane za projekte i većinom na bilateralnoj/multilateralnoj osnovi. Većinom su sastanke organizirali sami donatori između sebe i bilateralno između relevantnih institucija i donatora.

Ista situacija može se uočiti i u svim ostalim podsektorima.

Donatori aktivni u Sektoru transporta redovito prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizira Ministarstvo financija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFiT/ SCIA).

Buduće aktivnosti

Može se zaključiti da je u 2015. godini ostvaren vidljiv napredak je u Sektoru transporta u Bosni i Hercegovini. Buduće aktivnosti trebaju biti usmjerene na daljnji razvitak Sektora u cjelini kao i na nastavak reformskih procesa u njemu, uključujući i izradu novih prometnih strategija i politika u svim podsektorima Transporta, te na jačanje regulatornog okvira, koordinacije i administrativnih kapaciteta, kako bi zemlja mogla u potpunosti iskoristiti Agendu povezanosti.

Glede aktivnosti koje su poduzete u **podsektoru Transportna povezanost** može se zaključiti da je BiH na pravom putu. Međutim, u budućem razdoblju potrebno je riješiti pitanja vezana za financiranje aktivnosti u ovom podsektoru, kao o kapacitetima koji će provoditi te aktivnosti i politike podsektora.

Buduće aktivnosti u **podsektoru Transportna učinkovitost** trebaju biti usmjerene na daljnje usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa EU *acquis*-om, dok aktivnosti u **podsektorima Zračnog, Transporta unutarnjih plovnih puteva, Pomorskog, Željezničkog, Cestovnog i Multimodalnog transporta** uključuju modernizaciju i poboljšanje učinkovitosti postojeće infrastrukture, promicanje multimodalnih i održivih prometnih rješenja i rješavanje preostalih nefizičkih prepreka za kretanje roba i putnika. Stalni problem ostaje održavanje transportne infrastrukture i rješavanje pitanja vezanih za sigurnost na cestama.

⁶³Službeni glasnik BiH br 41/15

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2015. godini	Njemačka, Republika Češka, SAD/USAID, EU, IFC, Norveška, Hrvatska, EBRD
Ostale ključne međunarodne organizacije	Regionalno vijeće za suradnju (RCC)
Ključni partneri među institucijama vlasti	Vijeće ministara BiH, zajedno sa entitetskim i vladama BD; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo financija i trezora BiH; Ministarstvo energije, rudarstva i industrije FBiH; Ministarstvo prostornog uređenja FBiH; Ministarstvo financija FBiH; Ministarstvo okoliša i turizma FBiH; Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva RS; Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Ministarstvo financija RS; Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju RS; Regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH; Državna regulatorna komisija za električnu energiju; Fond za zaštitu okoliša FBiH; Regulatorna komisija za energiju u FBiH; Regulatorna komisija za energiju RS; Fond za zaštitu životne sredine i energetske učinkovitost RS; Asocijacija općina, zajedno sa županijskim i općinskim vladama u oba entiteta.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2015. godini	2015: Ukupno alocirano €4.05 milijuna - €3.93 milijuna u formi grantova i €0.12 milijuna u formi zajmova Ukupno isplaćeno €13.21 milijuna - €6.08 milijuna u formi grantova i €7.12 milijuna u formi zajmova
Zakonski okvir i sektorske strategije	Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2015. godini) <i>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o električnoj energiji u FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obnovljivim izvorima energije i učinkovitoj kogeneraciji u RS</i> <i>Nacrt državnog akcijskog plana o hitnim slučajevima zaštite stanovništva od jonizirajućeg zračenja u slučaju vanrednog događaja, nuklearnog udesa ili nastanka nuklearne štete</i> Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupne na http://donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2014
Koordinacija rada donatora	Energetska povezanost: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna, sastanci koje su organizirali sami donatori između sebe uz prisustvo MVTEO Energetska učinkovitost: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna, sastanci koje su organizirali sami donatori između sebe uz prisustvo MVTEO

Obnovljiva energija: neformalna *ad-hoc* koordinacija vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna

Nafta: neformalna *ad-hoc* koordinacija vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna

Plin: neformalna *ad-hoc* koordinacija vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna

Električna energija: neformalna *ad-hoc* koordinacija vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna

Nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja: neformalna *ad-hoc* koordinacija vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna

Donatori aktivni u sektoru sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva financija u trezora BiH / Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled

EU je, shodno činjenici da trenutačno uvozi više od polovine svojih potreba, utemeljila zajedničku energetska politiku EU, koja za cilj ima osiguranje neprekidne dostupnosti energetskih proizvoda i usluga na tržištu po cijeni pristupačnoj svim potrošačima (privatnim i industrijskim). Sukladno tome, poduzete su aktivnosti na uspostavi Energetske unije, razvitku obnovljivih izvora energije i promicanju energetske učinkovitosti u okviru Energetske zajednice, koja okuplja EU zemlje i njihove susjede u cilju kreiranja integriranog pan-Europskog tržišta energije. BiH je pristupila energetske zajednici, obvezavši se na provedbu EU zakona o energiji, izradu regulatornog okvira i liberalizaciju svog energetskog tržišta, sukladno relevantnom *acquis*-u.

Sektor energije predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvještavanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020, što je logičan nastavak sektorskih klasifikacija iz prethodnih izvješća (MTDS, MIPD) ako se uzme u obzir težnja BiH ka članstvu u EU i činjenica da većina donatora podržava realizaciju prioriteta vezanih za proces EU integracija u Bosni i Hercegovini.

Sektor energije sastoji se od sedam podsektora:

- Energetska povezanost,
- Energetska učinkovitost,
- Obnovljiva energija,
- Nafta,
- Plin,
- Električna energija,
- Nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja.

U 2015. godini, ostvaren je određen napredak u Sektoru energije u Bosni i Hercegovini. Poboljšana povezanost prometnih i energetskih mreža, bolja zaštita okoliša i unaprijeđena suradnja sa zemljama članicama EU (kako bi se olakšala priprema za EU integracije) predstavljaju glavne ciljeve definirane u ovom Sektoru. Međutim, BiH je još uvijek u ranoj fazi transpozicije relevantnog EU *acquis*-a u sklopu nacionalnog zakonodavstva, a sveobuhvatna strategija energije na razini BiH je u fazi izrade. U narednom periodu potrebno je ojačati koordinaciju i suradnju na svim relevantnim razinama vlasti, kako bi se unaprijedilo strateško planiranje, sveobuhvatna politika ulaganja i učinkovita provedba Ugovora o energetske zajednici (EnC), te ubrzala reforma Sektora u cjelini.

Određeni napredak ostvaren je u podsektoru **Energetska povezanost**, tijekom 2015. godine. Međutim, još nisu ispunjene sve međunarodne obveze koje proizlaze iz Ugovora Energetske zajednice (EnC), posebice one koje se odnose na Sektor plina. U travnju 2015. godine, šest zemalja zapadnog Balkana (WB6) identificirale su prioritetne projekte s ciljem integracija njihovih energetskih sustava, te poboljšanja opskrbe plinom, a na samitu WB6 u Beču u kolovozu 2015. godine, iste su dogovorile četiri prioritetna investicijska Projekta od interesa za Energetsku zajednicu (PECI), koji će se u sklopu IPA 2015 programa provoditi u više zemalja.

U podsektoru **Energetska učinkovitost**, nije ostvaren napredak u 2015. godini. Sekundarno zakonodavstvo o energetske učinkovitosti usvojeno je na entitetskim i županijskim razinama vlasti, međutim zakonodavni i institucijski okviri na razini BiH još uvijek su u fazi izrade. U narednom razdoblju je potrebno pripremiti plan energetske učinkovitosti, kao i mapu puta za usvajanje *acquis*-a iz Ugovora o Energetske zajednici na razini BiH.

Zakonodavni okvir u **podsektoru Obnovljiva energija** još uvijek nije sukladan svim zahtjevima Ugovora o Energetske zajednici (EnC), te je potrebno poduzeti aktivnosti na žurnoj pripremi akcijskog plana za obnovljive izvore energije na razini BiH, i dostaviti ga Tajništvu Energetske zajednice.

Postojeće zakonodavstvo koje regulira aktivnosti u **podsektorima Nafta, Plina i Električne energije** u Bosni i Hercegovini još uvijek se treba uskladiti sa *acquis*-om.

Bosna i Hercegovina je izvršila liberalizaciju svog tržišta **električne energije**. Državna regulatorna komisija za električnu energiju je u svibnju usvojila nova pravila za poboljšanje tržišnih načela u ovoj oblasti, ali je potrebno poduzeti aktivnosti na ispunjavanju obveza koje proizlaze iz Energetske zajednice, odnosno uskladiti zakonodavni okvir o električnoj energiji sa *acquis*-om, posebice u okviru Trećeg energetske paketa EU.

U oblasti **Nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja**, Regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH usvojila je niz propisa kako bi ojačala i poboljšala svoje regulatorne funkcije, uključujući i Pravilnik o praćenju zračenja u okolišu. Akcijski plan za hitne slučajeve koji ima za cilj zaštititi stanovništvo od ionizirajućeg zračenja u slučaju nuklearne nesreće ili nastanka nuklearne štete, usvojen je u 2015. godini.

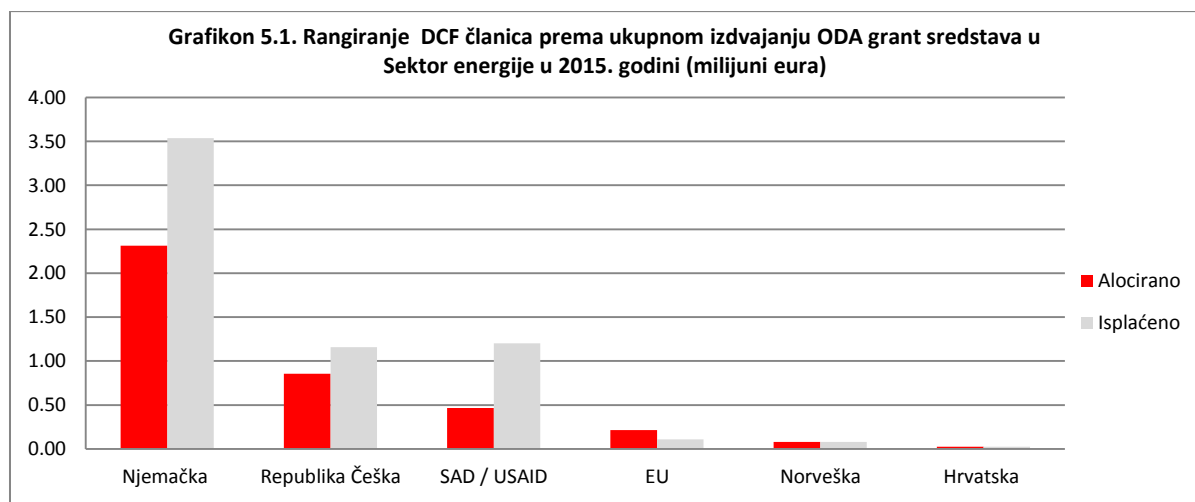
Aktivnosti donatora u 2015. godini

Članice DCF aktivne u Sektoru energije u 2015. godini su Njemačka, Republika Češka, SAD/USAID, EU, IFC, Norveška, Hrvatska i EBRD.

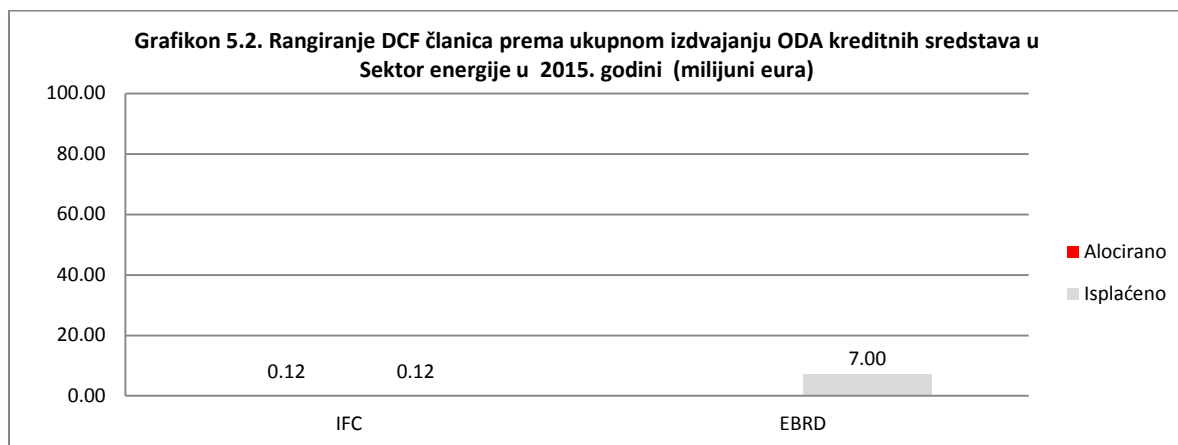
U 2015. godini, ukupno alocirana sredstva članica DCF u Sektor energije iznose €4.05 milijuna, od čega je €0.12 milijuna osigurano u formi zajmova a €3.93 milijuna u formi grantova.

Ukupno isplaćena sredstva u ovaj Sektor u 2015. godini iznosila su €13.21 milijuna, od čega je €6.08 milijuna bilo u formi grantova i €7.12 milijuna u formi zajmova.

Grafikon 5.1 poredi ukupno alocirana i isplaćena ODA grant sredstva prema sudjelovanju donatora koja su usmjerena u Sektor energije u 2015. godini. Vodeći donatori /Međunarodne financijske institucije u ovom Sektoru u 2015. godini koji su osigurali pomoć u grantovima bili su Njemačka, Republika Češka, SAD/USAID, EU, Norveška i Hrvatska.

Grafikon 5.2 poredi ukupno alocirana i isplaćena ODA kreditna sredstva prema sudjelovanju donatora koja su usmjerena u Sektor energije u 2015. godini. Vodeći donatori /Međunarodne financijske institucije u ovom Sektoru u 2015. godini koji su osigurali pomoć u zajmovima bili su IFC i EBRD.

Od ukupnih ODA sredstava dodijeljenih Bosni i Hercegovini u 2015. godini, 1% je alocirano a 3% isplaćeno u Sektor energije.

Glavni projekti u Sektoru energije navedeni su u narednoj tablici⁶⁴:

Naziv projekta	Donator/financijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
<i>Energetska učinkovitost – Konzultiranje u Bosni i Hercegovini</i>	Njemačka	6,000,000
Aktivnosti vezane za energetska ulaganja	SAD / USAID	3,920,569
Otvoreni regionalni fond (ORF) za JI Europu - <i>Energetska učinkovitost</i>	Njemačka	1,968,666
Osiguranje energetske učinkovitosti bolnice u Bihaću	Republika Češka	945,000
CB-GREEN; <i>Prekogranična zelena, obnovljiva i energetska učinkovita mreža</i>	EU	214,951
Obnovljiva energija BiH	IFC	1,300,000

Svi projekti su dostupni u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2015. godini

U rujnu 2015. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obnovljivim izvorima energije i učinkovitoj kogeneraciji, dok je u prosincu 2015. godine Parlamentarna skupština FBiH usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o električnoj energiji u FBiH.

Koordinacija donatora

Na međunarodnoj razini, Tajništvo Energetske zajednice utemeljilo je Skupinu za koordinaciju energetske učinkovitosti (EECG) čije su glavne aktivnosti usmjerene na transpoziciju i provedbu zakonodavstva o energetske učinkovitosti, izradu sljedećeg kruga Akcijskih planova za energetske učinkovitost (EEAPs) i njihovo praćenje, koordinaciju potpore donatora i promicanje postojećih regionalnih inicijativa potpore i osmišljavanje novih, uz razmjenu najboljih provedbenih praksi u ugovornim stranama i EU. Skupinu za koordinaciju energetske učinkovitosti (EECG) čine predstavnici ministarstava i agencija nadležnih za pitanja energije i energetske učinkovitosti svih ugovornih strana, zemalja promatrača (Armenija i Gruzija) i ostalih sudionika. Sastanci skupine se održavaju u Beču, tri puta godišnje, obično u kombinaciji s tematskim radionicama.

⁶⁴ Usljed velikog broja projekata u Sektoru energije, samo neki projekti su navedeni u ovom Izvješću. Svi projekti klasificirani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a (www.donormapping.ba).

Kako bi koordinirali svoje aktivnosti i utvrdili stupanj napretka ostvaren u provedbi reformi u sklopu Sektora energije, donatori i predstavnici vlasti BiH sastaju se manje više redovito, ovisno od podsektora koji je u pitanju. Unatoč naporima MVTEO da se uspostavi međuinstitucijska koordinacija, sveobuhvatni mehanizmi koordinacije donatora u ovom Sektoru još uvijek ne postoje, tako da su sastanci sa donatorima većinom vezani za projekte, organizirani na bilateralnoj i *ad hoc* osnovi.

U podsektorima **Energetska povezanost** i **Energetska učinkovitost**, ne postoje formalni mehanizmi koordinacije donatora. Donatori aktivni u ovim podsektorima (EUD, USAID, GIZ, SB, itd.) organizirali su koordinacijske sastanke između sebe, a nazočili su im MVTEO i druge relevantne institucije.

U podsektorima **Obnovljiva energija**, **Nafta**, **Plin**, **Električna energija** i **Nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja** koordinacija je bila neformalna i *ad-hoc*, vezana za projekte te uglavnom bilateralna / multilateralna.

Donatori aktivni u Sektoru energije redovito prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizira Ministarstvo financija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFiT/ SCIA).

Buduće aktivnosti

Daljnje jačanje i razvitak Sektora energije predstavlja jedan od glavnih preduvjeta za rast i razvitak Bosne i Hercegovine i njenu sposobnost da ispune zahtjeve EU tržišta. Iako je napredak ostvaren u Sektoru u cjelini, još uvijek preostaju određeni ozbiljni izazovi. Potrebno je definirati jedinstvenu sveobuhvatnu energetska strategiju na razini BiH u oblastima nafte i plina, a sukladno obvezi iz Ugovora o Energetskoj zajednici (EnC), uskladiti postojeći zakonodavni okvir o električnoj energiji sa *acquis*-om, konkretno sa Trećim energetske paketa EU. Također, buduće aktivnosti trebaju se usmjeriti na rješavanje ovih pitanja kao i jačanje koordinacije i suradnje na svim razinama vlasti, kako bi se poboljšalo strateško planiranje i olakšala sveobuhvatna politika ulaganja.

Imajući na umu navedeno, buduće aktivnosti u podsektorima **Energetska povezanost** i **Energetska učinkovitost** trebaju biti usmjerene na ubrzanje reformi unutar istih. Međuinstitucijska koordinacija i suradnja na svim relevantnim razinama vlasti treba biti unaprijeđena kako bi se ubrzale aktivnosti potrebne za punu provedbu Ugovora o Energetskoj zajednici (EnC) u BiH.

Novi zakonski okvir u podsektoru **Obnovljiva energija** treba biti usklađen prema zahtjevima EnC ugovora, dok Nacionalni plan za obnovljivu energiju treba biti pripremljen i dostavljen Tajništvu Energetske zajednice u bliskoj budućnosti.

FBiH i RS, su ostvarile napredak u podsektoru **Nafta**, uvođenjem mjera za utvrđivanje zaliha nafte. Međutim, potrebno je uspostaviti sveobuhvatan i koordiniran sustav na državnoj razini u narednom razdoblju.

U podsektoru **Plina**, Zakoni o plinu, zajedno sa uspostavom tijela koje regulira Sektor plina u cjelini, predstavljaju pitanja koja se trebaju hitno rješavati u predstojećem razdoblju.

Bosna i Hercegovina treba ispuniti svoju obvezu iz EnC kako bi uskladila svoj zakonodavni okvir o **Električnoj energiji** sa *acquis*-om, konkretno sa Trećim energetske paketa EU.

Konkurentnost i inovacije

<p>Članice DCF-a aktivne u Sektoru u 2015. godini</p>	<p>Svjetska banka, EIB, EBRD, EU, IFC, SAD/USAID, Švedska/Sida, Njemačka, Švicarska, Hrvatska, Norveška Japan / JICA, Italija, Slovenija</p>
<p>Ostale ključne međunarodne organizacije</p>	<p>Međunarodni monetarni fond (MMF), <i>The Marshall Legacy Institute</i>, Snage Europske unije (EUFOR), Međunarodno povjerenstvo crvenog križa (ICRC), Južna Koreja, Republika Turska, Razvojna banka Vijeća Europe (CEB), Međunarodni fond za razminiranje i pomoć žrtvama mina (ITF), Regionalno vijeće za suradnju (RCC), Švicarski program za promociju uvoza u EU i Švicarsku (SIPPO).</p>
<p>Ključni partneri među institucijama vlasti</p>	<p>Vijeće ministara BiH, zajedno sa entiterskim vladama i Vladom BD; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ministarstvo financija i trezora BiH, Ministarstvo civilnih poslova BiH, Uprava za neizravno oporezivanje BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, Direkcija za europske integracije BiH, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Agencija za nadzor nad tržištem BiH, Agencija za osiguranje depozita BiH, Centralna banka BiH, Konkurencijsko vijeće BiH, Vanjskotrgovinska komora BiH, Agencija za promociju izvoza BiH, Vijeće za državnu pomoć BiH, Institut za intelektualno vlasništvo BiH; Ministarstvo financija FBiH, Ministarstvo za okoliš i turizam FBiH, Ministarstvo za razvitak, poduzetništvo i obrt FBiH, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH, Ministarstvo financija RS, Ministarstvo trgovine i turizma RS, Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju RS, Ministarstvo industrije, energije i rudarstva RS, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS, Agencija za razvitak malih i srednjih poduzeća RS.</p>
<p>Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe Sektora u 2015. godini</p>	<p>2015: Ukupno alocirano €193,62 milijuna – €29,58 milijuna u grantovima i €164,04 milijuna u zajmovima</p> <p>Ukupno isplaćeno €135,02 milijuna – € 24,08 milijuna u grantovima i € 110,94 milijuna u zajmovima</p>
	<p>Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2015. godini)</p> <p><i>Zakon o dopunama Zakona o zaštiti potrošača u BiH; Zakon o unutarnjem platnom prometu FBiH; Zakon o radu FBiH; Zakon o izmjenama Zakona o čeku FBiH; Zakon o preuzimanju dioničkih društava u FBiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stranim ulaganjima FBiH; Zakon o gospodarskim društvima FBiH; Zakon o izmjenama Zakona o tržištu vrijednosnih papira FBiH; Zakon o</i></p>

<p>Zakonski okvir i sektorske strategije</p>	<p><i>izmjenama i dopunama Zakona o investicijskim fondovima u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi u RS; Zakon o radu RS; Zakon o izmjeni i dopuni Zakona JP Luka Distrikta Brčko BiH.</i></p> <p><i>Reformska agenda za Bosnu i Hercegovinu za razdoblje 2015-2018</i></p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupne na http://donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2014</p>
<p>Koordinacija rada donatora</p>	<p>Trgovina i unutarnje tržište: u određenoj mjeri, MVTEO predvodi koordinaciju donatora, uz sastanke koje su sami donatori aktivni u ovom podsektoru organizirali između sebe.</p> <p>Razvitak privatnog sektora: u određenoj mjeri, MVTEO predvodi koordinaciju donatora, uz sastanke koje su sami donatori aktivni u ovom podsektoru organizirali između sebe.</p> <p>Lokalni ekonomski razvitak: neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci.</p> <p>Istraživanje, inovacije i tehnološki razvitak: neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija vezana za projekte.</p> <p>Informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT): neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija vezana za projekte.</p> <p>Turizam i naslijeđe: u određenoj mjeri, MVTEO predvodi koordinaciju donatora, uz sastanke koje su sami donatori aktivni u ovom podsektoru organizirali između sebe.</p> <p>Donatori aktivni u ovom Sektoru redovito sudjeluju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva financija i trezora /Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>

Pregled

Konkurentnost je ključna odrednica za rast i nova radna mjesta, osobito za mala i srednja poduzeća (MSP), a odnosi se na sposobnost tvrtki da budu konkurentne na domaćem i svjetskom tržištu. Posljednja globalna financijska kriza otkrila je različite strukturne slabosti koje narušavaju konkurentnost u čitavoj Europi, a naročito u zemljama u tranziciji, koje se još uvijek bore s njenim posljedicama, tj. s niskim stopama rasta i visokom razinom nezaposlenosti. Kako bi ojačale konkurentnost, u zemljama u tranziciji je neophodno stvoriti uvjete za bolje poslovno okruženje i otvaranje radnih mjesta, unaprijediti sustave obuke i obrazovanja sukladno potrebama tržišta rada, te podržati inovacije kao jedan od glavnih pokretača ekonomskog rasta.

Sektor konkurentnost i inovacije predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvještavanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020, što je logičan nastavak sektorskih klasifikacija iz prethodnih izvješća (MTDS, MIPD) ako se uzme u obzir težnja BiH ka članstvu u EU i činjenica da većina donatora podržava realizaciju prioriteta vezanih za proces EU integracija u Bosni i Hercegovini.

Sektor konkurentnost i inovacije sastoji se od šest podsektora:

- Trgovina i unutarnje tržište,
- Razvitak privatnog sektora,
- Lokalni ekonomski razvitak,
- Istraživanje, inovacije i tehnološki razvitak,
- Informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT),
- Turizam i naslijeđe.

U 2015. godini je ostvaren mali napredak u Sektoru konkurentnost i inovacije. Bosna i Hercegovina je u ranoj fazi izgradnje kapaciteta koji bi se mogli nositi s konkurentskim pritiscima i tržišnim snagama unutar EU. Kako bi se ojačala konkurentnost, pokrenute su aktivnosti na izradi strateškog pristupa u unaprijeđenju sustava obuke i obrazovanja, pojednostavljenju procedura za izvoz, a u toku je priprema strategija za transport, energiju i MSP. BiH je također izrazila interes da postane članica COSME programa, kako bi poboljšala konkurentnost poduzeća i MSP, i trenutno je u pripremi zaključivanje međunarodnog sporazuma. U narednom razdoblju potrebno je aktivirati potencijale privatnog sektora, uz istodobno poboljšanje investicijske klime, kako bi postigla sposobnost suočavanja s konkurentskim pritiscima i tržišnim snagama unutar EU, i kako bi se BiH razvijala na održivoj razini.

U podsektoru **Trgovina i unutarnje tržište** ostvaren je određen napredak u 2015. godini, koji se odnosi na trgovinsku otvorenost, kao i u područjima normiranja, akreditacije, mjeriteljstva i zaštite potrošača. Međutim, pojednostavljenje složenih izvoznih procedura i usvajanje trgovinskih koncesija sukladno SSP još uvijek su pitanja koja treba rješavati u skoroj budućnosti. Također, potrebno je nastaviti pregovore o pristupanju Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO).

Tijekom 2015. godine, BiH je ostvarila određen napredak u podsektoru **Razvitak privatnog sektora**. Poduzeti su koraci kako bi se ojačala koordinacija politike rada i poboljšalo poslovno okruženje, posebice vezano za neometan ulazak na tržište i izdavanje građevinskih dozvola. Obzirom da ekonomski rast u konačnici ovisi o kultiviranju konkurentnijih proizvoda kao i dubljoj regionalnoj i globalnoj trgovinskoj integraciji, potrebno se fokusirati na poboljšanje poslovne i investicijske klime u

BiH, kako bi se privukli strani ulagači, potaknulo poduzetništvo, poboljšala produktivnost i otvorila nova radna mjesta, uključujući ona namijenjena mladima i ženama.

Ostvaren je ohrabrujući napredak u podsektoru **Lokalni ekonomski razvitak**, posebice u prevladavanju posljedica poplava koje su pogodile zemlju 2014. godine. Lokalni razvitak osigurao je prikladan okvir za brzu realizaciju opipljivih rezultata u kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju, obzirom da su Vlasti na lokalnoj razini mogle bolje odgovoriti na konkretne i hitne potrebe zajednice. Međutim, nedostatak kapaciteta i ograničena financijska sredstva sprječavaju bržu realizaciju strateških ciljeva na lokalnoj razini.

U 2015. godini nije ostvaren napredak u podsektorima **Istraživanje, inovacije i tehnološki razvitak** i **Informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT)**. Međutim, Bosna i Hercegovina je aktivno sudjelovala u različitim kulturnim programima kao i u istraživačkim mrežama i aktivnostima.

U podsektoru **Turizam i naslijeđe** se potrebno fokusirati na usklađivanje, provedbu i unapređenje pravnih okvira, te izradu strategija i akcijskih planova za promidžbu Bosne i Hercegovine, kako bi postojeći turistički potencijal mogao dati doprinos bržem održivom razvitku i očuvanju prirodne i kulturne baštine.

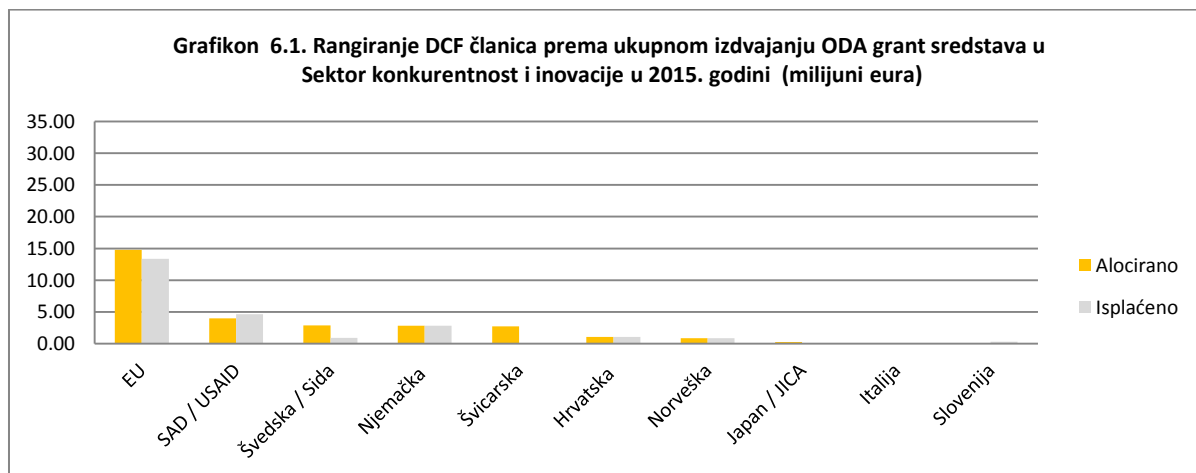
Aktivnosti donatora u 2015. godini

Članice DCF aktivne u Sektoru konkurentnost i inovacije u 2015. godini su Svjetska banka, EIB, EBRD, EU, IFC, SAD/USAID, Švedska/Sida, Njemačka, Švicarska, Hrvatska, Norveška, Japan / JICA, Italija i Slovenija.

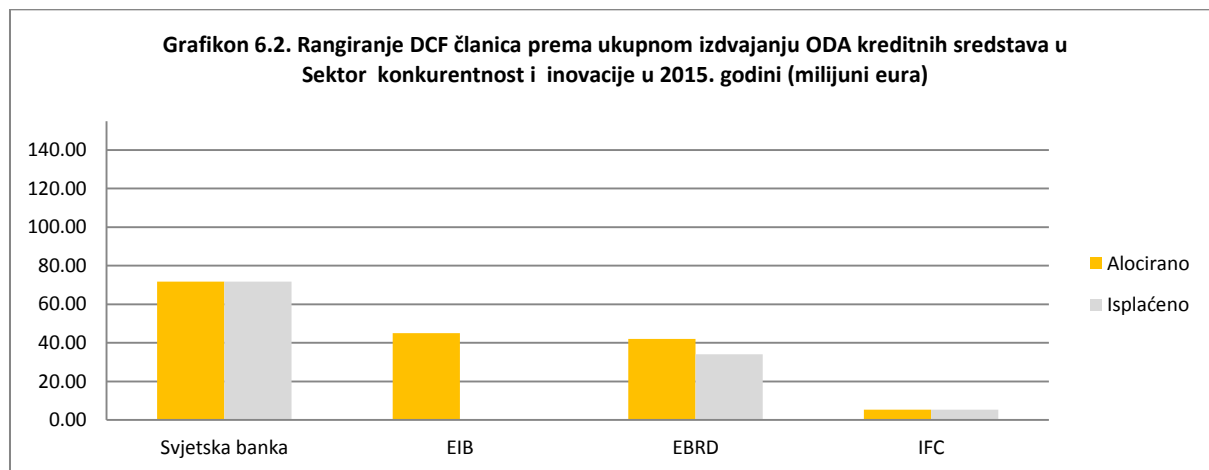
Ukupno alocirana grant sredstva DCF članica u Sektor konkurentnost i inovacije u 2015. godini su iznosila €193,62 milijuna, od čega je najveći udjel ODA sredstava, ili €164,04 milijuna bilo u formi zajmova a €29,58 milijuna u formi grantova.

Ukupno isplaćena sredstva u Sektoru u izvještajnom razdoblju iznose €135,02 milijuna, od čega je €110,94 milijuna isplaćeno u formi zajmova a €24,08 milijuna isplaćeno u grantova.

Grafikon 6.1. poredi ukupno alocirana i isplaćena ODA grant sredstva prema sudjelovanju donatora koja su usmjerena u Sektor konkurentnost i inovacije u 2015. godini. Najveći donatori grant sredstva u Sektoru u 2015. godini bili su EU i SAD/USAID, a slijede ih Švedska/Sida, Njemačka, Švicarska, Hrvatska, Norveška, Japan/JICA, Italija i Slovenija.

Grafikon 6.2. poredi ukupno alocirana i isplaćena ODA kreditna sredstva prema sudjelovanju donatora koja su usmjerena u Sektor konkurentnost i inovacije u 2015. godini. Vodeće Međunarodne financijske organizacije koje su osigurale kreditna sredstva u 2015. godini bile su Svjetska banka, EIB, EBRD i IFC.

Od ukupnih ODA sredstava dodijeljenih Bosni i Hercegovini u 2015. godini, 39% je alocirano a skoro 12% je isplaćeno u Sektor konkurentnost i inovacije.

Glavni projekti u Sektoru konkurentnost i inovacije u BiH su navedeni u narednoj tablici⁶⁵:

Naziv projekta	Donator/financijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Poboljšanje pristupa MSP financijama	Svjetska banka	137,900,000
ISP ZAJAM MSP & PRIORITETNE PROJEKTE II	EIB	60,000,000
Projekt razvojne politike poslovnog okruženja	Svjetska banka	35,779,150
ZIRAAT zajam za MSP i prioritetne projekte	EIB	25,000,000
Projekt registracije nekretnina	Svjetska banka	24,600,731
Širenje poslovanja -Bingo	EBRD	20,100,000
Program za unapređenje lokalnog razvitka (GOLD)	SAD / USAID	14,600,000
WeBSEFF II - Unicredit banka BiH	EBRD	10,000,000
POPLAVE – Obnova MSP u područjima pogođenim poplavama i jačanje njihove konkurentnosti temeljem partnerstva lokalnog ekonomskog razvitka	EU	9,000,000
FIF - Sparkasse banka - BH SME CSF	EBRD	8,000,000
Bosna i Hercegovina: Raiffeisen banka d.d.	IFC	5,000,000
Bosna i Hercegovina - Zajam za potporu konkurentnosti MSP	EU	4,000,000

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

⁶⁵ Usljed velikog broja projekata u Sektoru konkurentnost i inovacije, samo neki projekti su navedeni u ovom Izvješću. Svi projekti klasificirani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a (www.donormapping.ba).

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2015. godini

U travnju 2015. godine, Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o JP Luka Distrikta Brčko BiH⁶⁶.

U lipnju 2015. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o unutarnjem platnom prometu⁶⁷, dok je **u kolovozu 2015. godine** usvojila i Zakon o radu FBiH⁶⁸.

Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o investicijskim fondovima⁶⁹ **u rujnu 2015. godine**.

U listopadu 2015. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o čeku, Zakon o preuzimanju dioničkih društava i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stranim ulaganjima⁷⁰, dok je u istodobno usvojila i Zakon o gospodarskim društvima⁷¹.

U studenom 2015. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je Zakon o dopunama Zakona o zaštiti potrošača u BiH⁷², dok je Parlamentarna skupština FBiH usvojila Zakon o izmjenama Zakona o tržištu vrijednosnih papira⁷³.

U prosincu 2015. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi⁷⁴, dok je u istodobno usvojen i Zakon o radu RS⁷⁵.

Koordinacija rada donatora

Kako bi koordinirali svoje aktivnosti i utvrdili stupanj napretka ostvaren u provedbi reformi u sklopu Sektora konkurentnost i inovacije, donatori i predstavnici vlasti BiH sastaju se manje više redovito, ovisno od pod-sektora koji je u pitanju. Međutim, sveobuhvatni mehanizmi koordinacije donatora u ovom Sektoru još uvijek ne postoje, budući da su sastanci većinom vezani za projekte, organizirani na bilateralnoj i *ad hoc* osnovi.

U podsektorima Trgovina i unutarnje tržište, Razvitak privatnog sektora i Turizam i naslijeđe, MVTEO je odgovoran za aktivnosti vezane za međuinstitucijsku koordinaciju. Donatori također međusobno koordiniraju svoje aktivnosti kao i sa različitim institucijama na *ad hoc* osnovi, vezano za provedbu projekata.

Isto se može konstatirati i za sve ostale podsektore.

Donatori aktivni u Sektoru konkurentnost i inovacije redovito prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizira Ministarstvo financija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFiT/ SCIA).

⁶⁶Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 5/15

⁶⁷Službene novine FBiH br. 48/15

⁶⁸Službene novine FBiH br. 62/15

⁶⁹Službeni glasnik RS br. 82/15

⁷⁰Sve objavljeno u Službenim novinama FBiH br. 77/15

⁷¹Službene novine FBiH br.81/15

⁷²Službeni glasnik BiH br. 88/15

⁷³Službene novine FBiH br. 86/15

⁷⁴Sve objavljeno u Službenom glasniku RS br. 106/15

⁷⁵Službeni glasnik RS br. 1/16

Buduće aktivnosti

Iako je određeni napredak ostvaren u Sektoru konkurentnost i inovacije u cjelini, još mnogo toga treba učiniti. Bosna i Hercegovina je u ranoj fazi izgradnje kapaciteta sposobnih da se nose s konkurentskim pritiscima i tržišnim snagama unutar EU. Sukladno tomu, posebnu pozornost treba posvetiti strateškom pristupu u unapređenju sustava obuke i obrazovanja, pojednostavljenju složenih izvoznih procedura kao i pripremi transportne, energetske i MSP strategije u BiH. Kako bi privukla ulaganja i potaknula otvaranje novih radnih mjesta koja će izgraditi konkurentnu ekonomiju, BiH također treba poboljšati poslovno okruženje, unaprijediti funkcioniranje tržišta rada i povećati svoju konkurentnost, te podržati inovacije kao glavni pokretač ekonomskog rasta.

Podsektor **Trgovina i unutarnje tržište**, igra važnu ulogu u ekonomskoj integraciji sa EU. U tom smislu, Bosna i Hercegovina u predstojećem razdoblju treba usmjeriti aktivnosti na poboljšanje i olakšavanje trgovine, jačanje regionalnih trgovinskih tokova i usklađivanje poticaja za poslovanje.

Jači i održivi ekonomski rast zahtijevat će razvitak dinamičnijeg **Privatnog sektora u BiH**. Sukladno tome, potrebno je ubrzati tempo ekonomskih i reformi navedenih u Reformskoj agendi, uz istodobno održavanje makroekonomske stabilnosti Bosne i Hercegovine.

Buduće aktivnosti u sklopu podsektora **Lokalni ekonomski razvitak** trebaju biti usmjerene na daljnju izgradnju kapaciteta i kreiranje uvjeta za izravni pristup različitim financijskim izvorima.

Isto se može konstatirati i za podsektor **Istraživanje, inovacije i tehnološki razvitak**, gdje je potrebno poduzeti korake na unapređenju razvojne politike, istraživanja i inovacija kroz usvajanje strategija za inovacije, i time potaknulo dalji razvoj privatnog sektora u BiH.

Kako bi se potaknuo ekonomski rast i podržao razvitak privatnog sektora u BiH, potrebno je aktivnosti usmjeriti i na **podsektor Turizam i naslijeđe** u BiH, sa fokusom na usklađivanje, provedbu i unapređenje pravnih okvira, te izradu strategija i akcijskih planova za promicanje ovog podsektora, kako bi postojeći turistički potencijal mogao dati doprinos bržem održivom razvitku i očuvanju prirodne i kulturne baštine.

<p>Članice DCF aktivne u Sektoru u 2015. godini</p>	<p>EU, Švicarska, UNDP, Hrvatska, Slovenija, Svjetska banka, Njemačka, UNICEF Norveška, Švedska/Sida, Japan/JICA, Republika Češka, Mađarska, Italija</p>
<p>Ostale ključne međunarodne organizacije</p>	<p>Vijeće Europe (CoE), Međunarodna organizacija rada (ILO), Centar za demokraciju i pomirenje u JIE, Svjetska zdravstvena organizacija (WHO), <i>KulturKontakt</i> Austrija, Europska fondacija za obuku (ETF), <i>Dubai Cares</i>, Organizacija za europsku sigurnosti i suradnju (OESS), Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC), <i>British Council</i>, Regionalno vijeće za suradnju (RCC), Centar za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje JIE (SEECCEL)</p>
<p>Ključni partneri među institucijama vlasti</p>	<p>Vijeće ministara BiH, zajedno sa entiterskim vladama i Vladom BD, Ministarstvo civilnih poslova BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH, Agencija za predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje BiH, Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja BiH, Agencija za jednakost spolova BiH, Ministarstvo rada i socijalne politike FBiH, Ministarstvo zdravlja FBiH, Ministarstvo razvitka, poduzetništva i obrta FBiH, Ministarstvo obrazovanja i znanosti FBiH, Ministarstvo kulture i sporta FBiH, Gender centar FBiH, Federalni zavod za zapošljavanje, Ministarstvo obrazovanja i kulture RS, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS, Ministarstvo rada i boračkih pitanja RS, Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju RS, Ministarstvo znanosti i tehnologije RS, Gender centar RS, Zavod za zapošljavanje RS, Odjel za obrazovanje, Zavod za zapošljavanje Brčko Distrikta, županijska ministarstva obrazovanja.</p>
<p>Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe Sektora u 2015. godini</p>	<p>2015: Ukupno alocirano €31,74 milijuna – €30,09 milijuna u grantovima i €1,65 milijun u zajmovima</p> <p>Ukupno isplaćeno €26,83 milijuna – €26,21 milijun u grantovima i €0,61 milijuna u zajmovima</p>
<p>Zakonski okvir i sektorske strategije</p>	<p>Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2015. godini)</p> <p><i>Zakon o izmjeni Zakona o utvrđivanju i ostvarivanju tražbina građana u postupku privatizacije FBiH; Zakon o transfuzijskoj djelatnosti RS; Zakon o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti RS; Zakon o predškolskom obrazovanju i vaspitanju; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinsko i invalidskom osiguranju u RS; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima u RS; Zakon o priznavanju inozemnih visokoškolskih kvalifikacija u Brčko Distriktu BiH; Zakon o izmjenama Zakona o zaštiti djece Brčko Distrikta BiH; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima obitelji poginulih branitelja i ratnih invalida Brčko Distrikta BiH; Zakon o izmjeni Zakona o radu Brčko Distrikta BiH; Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o zdravstvenoj zaštiti u Brčko Distriktu BiH.</i></p>

	<p><i>Prijedlog Akcijskog plana za provedbu strateških pravaca razvoja profesionalne orijentacije u FBiH 2015–2020; Akcijski plan za izradu i provedbu kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini za razdoblje 2014-2020; Mapa puta za provedbu EU Direktive o reguliranim profesijama 2005 / 36EC i 2013 / 55EU; Strategija za borbu protiv korupcije 2015 – 2019 i Akcijski plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2015 – 2019, Okvirna strategija za provedbu Konvencije za prevenciju i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji za razdoblje 2015 – 2018.</i></p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupni na: http://donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2014</p>
<p>Koordinacija rada donatora</p>	<p>Obrazovanje: koordinacijski sastanak organiziran od Ministarstva civilnih poslova BiH – sastanci Konferencije ministara obrazovanja (CoEM).</p> <p>Strukovno obrazovanje i obuka: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci.</p> <p>Cjeloživotno učenje: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci.</p> <p>Tržište rada i zapošljavanje: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci.</p> <p>Jednake mogućnosti i jednakost spolova: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci.</p> <p>Socijalni dijalog: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci.</p> <p>Socijalna zaštita: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci, osim u području zdravstvene zaštite pri čemu Konferencija za Sektor zdravstva u BiH djeluje kao stalno savjetodavno i koordinacijsko tijelo.</p> <p>Socijalna uključenost i borba protiv siromaštva: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci.</p> <p>Donatori aktivni u ovom Sektoru redovito sudjeluju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva financija i trezora /Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>

Pregled

Bosna i Hercegovina se još uvijek suočava sa velikim strukturnim ekonomskim i socijalnim izazovima, visokom stopom nezaposlenosti i niskom razinom prihoda. Kako bi krenula naprijed, naredne aktivnosti se trebaju usmjeriti na unapređenje u oblastima obrazovanja, zapošljavanja i socijalne politike, putem veće učinkovitosti obrazovnog sustava, usklađivanja zakonodavnog okvira, hitnog rješavanja visoke nezaposlenosti i provedbe reforme javnog zdravstva u zemlji.

Sektor obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvještavanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020, što je logičan nastavak sektorskih klasifikacija iz prethodnih izvješća (MTDS, MIPD) ako se uzme u obzir težnja BiH ka članstvu u EU i činjenica da većina donatora podržava realizaciju prioriteta vezanih za proces EU integracija u Bosni i Hercegovini.

Sektor obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika sastoji se od devet podsektora:

- Obrazovanje,
- Strukovno obrazovanje i obuka (VET),
- Cjeloživotno učenje,
- Tržište rada i zapošljavanje,
- Jednake mogućnosti i jednakost spolova,
- Socijalni dijalog,
- Socijalna zaštita,
- Socijalna uključenost i borba protiv siromaštva,
- Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura.

U 2015. godini, u Sektoru obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika ostvaren je neujednačen napredak. Iako je određeni napredak ostvaren u oblastima obrazovanja, kulture i politike javnog zdravlja, provedba politika u oblastima zapošljavanja, socijalne uključenosti i dijaloga još je u početnom stadiju i nije dala očekivane rezultate.

Ograničen napredak ostvaren je u podsektoru **Obrazovanje** u 2015. godini. Usvojen je dokument Osnove kvalifikacijskog okvira u BiH, i razvijeni su elementi kvalifikacijskog okvira za visoko obrazovanje. Od 46 registriranih ustanova za visoko obrazovanje, 16 ih je akreditirano, a 16 se nalazi u postupku akreditacije. Usvojena je Strateška platforma razvoja obrazovanja odraslih u kontekstu cjeloživotnog učenja u BiH za razdoblje 2014-2020, a usvajanjem Akcijskog plana za izradu i provedbu kvalifikacijskog okvira u BiH 2014 - 2020, stvoreni su uvjeti za daljnju pripremu kvalifikacijskog okvira i standarda i usporedbu sa kvalifikacijama izdanim u zemljama EU. BiH je aktivno sudjelovala u Platformi zapadnog Balkana o obrazovanju i osposobljavanju, kao i programima *Erasmus +* i Omladinski prozor zapadnog Balkana.

U podsektorima **Strukovno obrazovanje i obuka (VET)** i **Cjeloživotno učenje**, je potrebno nastaviti aktivnosti na poboljšanju kvaliteta visokog obrazovanja i nastaviti restrukturiranje strukovnog obrazovanja i obuke. Na temelju Strateške razvojne platforme za obrazovanje odraslih u kontekstu cjeloživotnog učenja za razdoblje 2014-2020 u BiH, tijekom 2015. godine, nekoliko županija je usvojilo zakone o obrazovanju odraslih.

U podsektoru **Tržište rada i zapošljavanje** je potrebno nastaviti usklađivanje zakonodavstva koje regulira rad i zapošljavanje, kao i prava stečenih temeljem radnog odnosa (tj. zdravstveno, mirovinsko, socijalno), s ciljem poboljšavanja mobilnosti radne snage. Sukladno odredbama Reformske agende usvojeni su novi zakoni o radu u FBiH i RS u 2015. godini.

Zakonske odredbe koje omogućavaju **ravnopravnost spolova** u potpunosti su uspostavljene u BiH, ali je njihova provedba u 2015. godini bila ograničena, dijelom zbog ograničenih proračunskih sredstava kao i fragmentacije ovlasti i institucijskih tijela na različitim razinama vlasti u BiH.

U 2015. godini, je ostvaren nezamjetan napredak u podsektorima **Socijalni dijalog, Socijalna zaštita i Socijalna uključenost i borba protiv siromaštva**. Socijalni dijalog još uvijek nije dovoljno razvijen, a zbog finansijskih ograničenja naknade za socijalnu zaštitu se ne provode u potpunosti na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini.

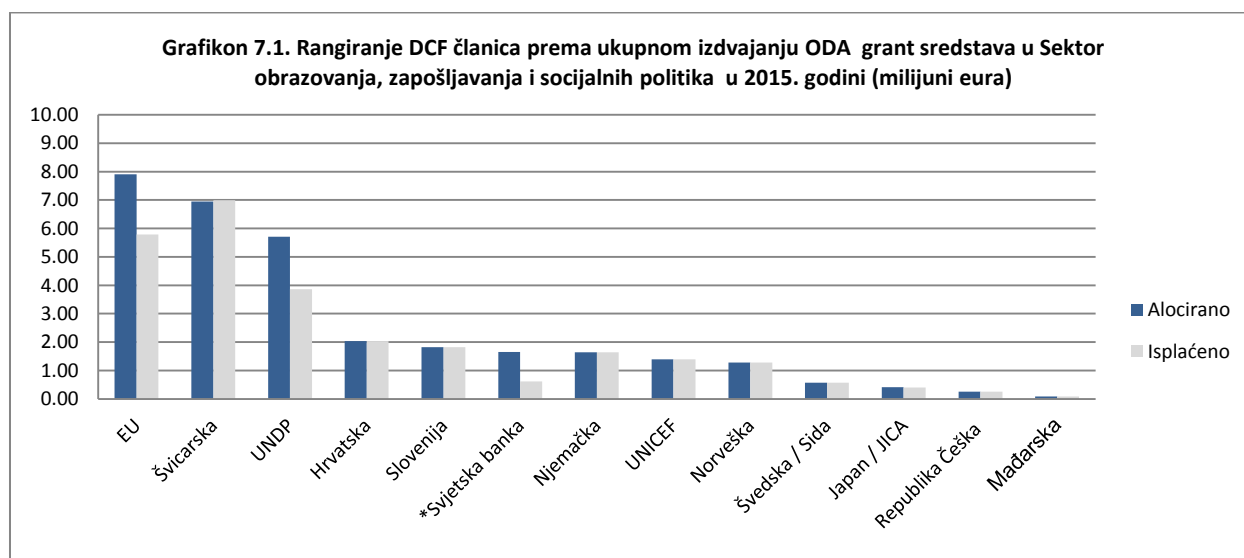
Aktivnosti donatora u 2015. godini

Članice DCF aktivne u Sektoru obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika u 2015. godini su EU, Švicarska, UNDP, Hrvatska, Slovenija, Svjetska banka, Njemačka, UNICEF, Norveka, Švedska/Sida, Japan/JICA, Republika Češka, Mađarska i Italija.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica u Sektor obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika u 2015. godini su iznosila €31,74 milijuna, od čega je €30,09 milijuna bilo u formi grantova a €1,65 milijuna u formi zajmova (Svjetska banka).

Ukupno isplaćena sredstva u Sektoru u izvještajnom razdoblju iznose €26,83 milijuna, od čega je €26,21 milijun isplaćen u formi grantova a €0,61 milijun u formi zajmova.

Grafikon 7.1. poredi alocirana i isplaćena ODA sredstva po donatorima koja su osigurana u Sektor obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika u 2015. godini, pri čemu su najveći donatori u Sektoru u 2015. godini bili EU i Švicarska, a slijede ih UNDP, Hrvatska, Slovenija, Svjetska banka, Njemačka, UNICEF, Norveška, Švedska / Sida, Japan/JICA, Republika Češka i Mađarska.

***Napomena:** ODA pomoć osigurana pri Sektoru obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika bila je najvećim dijelom u formi grantova, s izuzetkom Svjetske banke, koja je osigurala pomoć u formi zajma

Od ukupnih ODA sredstava dodijeljenih Bosni i Hercegovini u 2015. godini, skoro 6% je alocirano a 7 % je isplaćeno u Sektor obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika

Glavni projekti u Sektoru obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika u BiH su navedeni u narednoj tablici⁷⁶:

Naziv projekta	Donator/financijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Postupno povećanje univerzalnog pristupa za najrizičnije populacije u Bosni i Hercegovini	UNDP	20,695,997
Jačanje DOTS Strategije i unapređenje Nacionalnog programa borbe protiv tuberkuloze, uključujući multirezistentnu tuberkulozu i kontrolu infekcije u Bosni i Hercegovini	UNDP	11,982,981
Projekt potpore mrežama socijalne sigurnosti i zapošljavanja	Svjetska banka	10,754,655
Vještine za radna mjesta (obrazovanje odraslih i neformalno obrazovanje u Bosni i Hercegovini)	Švicarska	8,050,645
Smanjivanje čimbenika rizika za zdravlje u Bosni i Hercegovini	Švicarska	5,950,000
Potpore za obrazovanje odraslih	Njemačka	4,900,000
<i>Market Makers</i>	Švicarska	4,289,650
ROMA AKCIJA (RA) Poboljšanje socijalne uključenosti ugroženih romskih obitelji u poplavama pogođenim područjima BiH, kroz osiguranje stambenog zbrinjavanja i socijalno-ekonomskih mjera, sa proaktivnim sudjelovanjem državnih i lokalnih vlasti i drugih lokalnih aktera.	EU	2,500,000
Potpore pružateljima socijalnih usluga i poboljšanje kapaciteta praćenja	EU	1,758,000
Nastali studentski troškovi	Slovenija	1,620,000
Izrada kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje	EU	1,442,000

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forum za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2015. godini

U siječnju 2015. godine, Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izmjeni Zakona o radu Brčko Distrikta BiH⁷⁷, kao i Zakon o priznavanju inozemnih visokoškolskih kvalifikacija u Brčko Distriktu BiH⁷⁸.

U veljači 2015. godine, Parlamentarna skupština Brčko Distrikta BiH usvojila je Zakon o izmjenama Zakona o zaštiti djece Brčko Distrikta BiH⁷⁹, dok je istodobno usvojen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima obitelji poginulih branitelja i ratnih invalida Brčko Distrikta BiH i Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o zdravstvenoj zaštiti u Brčko Distriktu BiH⁸⁰.

Tijekom svibnja 2015. godine, Narodna skupština RS usvojila Zakon o transfuzijskoj djelatnosti, Zakon o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti⁸¹.

⁷⁶ Usljed velikog broja projekata u Sektoru obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika samo neki projekti su navedeni u ovom izvješću.

Svi projekti klasificirani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a (www.donormapping.ba).

⁷⁷ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 1/15

⁷⁸ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 2/15

⁷⁹ Sve objavljeno u Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH br. 13/15

⁸⁰ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH br. 3/15

⁸¹ Sve objavljeno u Službenom glasniku RS br. 44/15

U rujnu 2015. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o predškolskom obrazovanju i vaspitanju⁸², kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida⁸³.

U studenom 2015. godine, Parlamentarna skupština FBiH usvojila je Zakon o izmjeni Zakona o utvrđivanju i ostvarivanju tražbina građana u postupku privatizacije⁸⁴.

U prosincu 2015. godine, Narodna skupština RS usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinsko i invalidskom osiguranju i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima⁸⁵.

Koordinacija rada donatora

Kako bi koordinirali svoje aktivnosti i utvrdili stupanj napretka ostvaren u provedbi reformi u sklopu Sektora obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika, donatori i predstavnici vlasti BiH sastaju se manje više redovito, ovisno od podsektora koji je u pitanju. Međutim, sveobuhvatni mehanizmi koordinacije donatora u ovom Sektoru još uvijek ne postoje, osim u podsektoru Obrazovanje, te u podsektoru Socijalne zaštite, u oblasti zdravstva.

U podsektoru Obrazovanje, koordinacija između partnera realizira se putem sastanaka Konferencije ministara obrazovanja (CoEM), kao formalnog koordinacijskog tijela u BiH.

U podsektorima Strukovno obrazovanje i obuka (VET) i Cijeloživotno učenje, koordinacijski sastanci se održavaju na *ad hoc* osnovi, vezani su za projekte i uglavnom su bilateralne prirode.

Iako su domaće institucije konstatirale da suradnja između domaćih institucija i donatora postoji, formalna sektorska koordinacija, unutar **podsektora Tržište rada i zapošljavanje, Jednake mogućnosti i jednakost spolova**, kao i u **podsektorima Socijalni dijalog i Socijalna zaštita** (s iznimkom oblasti zdravstva) još uvijek treba biti uspostavljena.

Donatori aktivni u Sektoru obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika redovito prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizira Ministarstvo financija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFIT/ SCIA).

Buduće aktivnosti

Kao što je navedeno u Reformskoj agendi za BiH za razdoblje 2015. – 2018. godina, ekonomija Bosne i Hercegovine mora se rehabilitirati i modernizirati, pri čemu se društveno - ekonomski razvitak ne može postići bez sveobuhvatnih reformi u Sektoru obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika. Pored toga, jačanje i provedba aktivnih mjera na tržištu rada, uz bolje usmjeravanje socijalnih naknada predstavljaju preduvjete za smanjenje siromaštva i sveukupno boljitak u društveno-ekonomskom razvitku u BiH.

U sklopu podsektora **Obrazovanje**, usvajanjem Akcijskog plana za izradu i provedbu kvalifikacijskog okvira u BiH za razdoblje 2014 - 2020, stvoreni su uvjeti za daljnju pripremu kvalifikacijskog okvira i kvalifikacijskih standarda kao i njihovu usporedbu sa kvalifikacijama izdanim u zemljama EU. Njegova daljnja izrada i provedba trebala bi biti prioritet u predstojećem razdoblju, pri čemu se posebice treba fokusirati na razvitak općeg obrazovanja (predškolskog, osnovnog i srednjeg općeg obrazovanja). Također, domaći i strani akteri aktivni u ovom Sektoru, trebaju uložiti dodatne napore kako bi se

⁸² Službeni glasnik RS br. 79/15

⁸³ Sve objavljeno u Službenom glasniku RS br. 82/15

⁸⁴ Službene novine FBiH br. 86/15

⁸⁵ Sve objavljeno u Službenom glasniku RS br. 115/14

osigurala provedba postojećeg i podržala priprema novog zakonodavstva, strategija i politika koje će biti usklađene sa EU i međunarodnim standardima u ovoj oblasti.

U podsektorima **Strukovno obrazovanje i obuka (VET)** i **Cijeloživotno učenje**, potrebna je daljnja priprema i provedba kvalifikacijskog okvira i osiguranja kvalitete u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja odraslih, također uz izradu modela za priznavanje neformalnog učenja.

Unutar podsektora **Tržište rada i zapošljavanje**, aktivnosti bi trebale biti usmjerene na poboljšanje i provedbu aktivnih mjera tržišta rada kao i na jačanje institucija i institucijskih kapaciteta u usvajanju i primjeni međunarodnih standarda rada, te na usklađivanje domaćeg zakonodavstva s EU *acquis*-om.

U podsektoru **Jednake mogućnosti i jednakost spolova**, potrebno je nastaviti aktivnosti koje podrazumijevaju podizanje svijesti o pitanjima jednakosti, osiguravanje dovoljnih proračunskih sredstava i unaprijeđenu koordinaciju.

U podsektorima **Socijalni dijalog** i **Socijalna zaštita**, posebna pozornost treba se posvetiti izradi i donošenju strateških dokumenata u području socijalne zaštite i socijalnog uključivanja, te posebnih programa za zaštitu osoba s invaliditetom, djece kao i drugih ugroženih skupina. Međutim, aktivnosti u ovim podsektorima su otežane usljed nedostatka financijskih i strateških sredstava. Isto se može konstatirati i za podsektor **Socijalna uključenost i borba protiv siromaštva**.

Članice DCF aktivne u Sektoru u 2015. godini	Nizozemska, Svjetska banka, EU, Njemačka, Republika Češka, Italija, Hrvatska, Japan/JICA
Ostale ključne međunarodne organizacije	Organizacija UN za hranu i poljoprivredu (FAO)
Ključni partneri među institucijama vlasti	Vijeće ministara BiH, zajedno sa vladama entiteta i BD, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ured za veterinarstvo BiH, Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja, Agencija za sigurnost hrane BiH, Direkcija za europske integracije BiH, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS.
Ukupno alocirana/ isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2015. godini	2015: Ukupno alocirano € 7,11 milijuna – €6,16 milijuna u grantovima i € 0,94 milijuna u zamovima Ukupno isplaćeno €8,60 milijuna – €7,66 milijuna u grantovima i €0,94 milijuna u zajmovima
Zakonski okvir i sektorske strategije	Zakonski okvir i sektorske strategije (usvojene u 2015. godini) <i>Zakon o stočarstvu RS; Zakon o vinu RS; Zakon o jakim alkoholnim pićima RS. Srednjoročna strategija za razvitak poljoprivrednog sektora u FBiH za razdoblje 2015–2019, Strateški plan razvitka poljoprivrednih i ruralnih područja RS za razdoblje 2016-2020</i> Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupne na http://donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2014
Koordinacija rada donatora	Ruralni razvitak: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci koje su organizirali sami donatori između sebe. Kapacitet za Zajedničku poljoprivrednu politiku: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci koje su organizirali sami donatori između sebe. Sigurnost hrane, veterinarske i fitosanitarne politike: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna Ribarstvo: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna Šumarstvo: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna Donatori aktivni u sektoru redovito sudjeluju na DCF sastancima u organizaciji Ministarstva financija u trezora / Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled

Poljoprivreda je primarna osnova na kojoj se temelji lokalno poduzetništvo, zapošljavanje i društveni razvitak u većini zemalja u tranziciji, doprinoseći njihovom održivom i socijalno-inkluzivnom ekonomskom razvitku. Poljoprivreda predstavlja jedan od najznačajnijih sektora u ekonomiji BiH, u kojoj su Sektor poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u 2015. godini zabilježili jedan od najvećih porasta u vrijednosti proizvodnje (9,36%)⁸⁶. Međutim, niska produktivnost još uvijek spriječava akumulaciju rasta, iz kog razloga strateški plan za ruralni razvitak, konsolidacija vlasništva kao i organiziranje manjih farmi u zadruge koje će zastupati njihove interese, predstavljaju pitanja koja se u ovom Sektoru trebaju hitno rješavati na svim razinama vlasti BiH .

Sektor poljoprivrede i ruralnog razvitka predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvještavanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020, što je logičan nastavak sektorskih klasifikacija iz prethodnih izvješća (MTDS, MIPD) ako se uzme u obzir težnja BiH ka članstvu u EU i činjenica da većina donatora podržava realizaciju prioriteta vezanih za proces EU integracija u Bosni i Hercegovini.

Sektor poljoprivrede i ruralnog razvitka sastoji se od pet podsektora:

- Ruralni razvitak,
- Kapacitet za Zajedničku poljoprivrednu politiku (CAP),
- Sigurnost hrane, veterinarske i fitosanitarne politike,
- Ribarstvo i
- Šumarstvo.

U Sektoru poljoprivrede i ruralnog razvitka u 2015. godini je ostvaren je određen napredak, konkretno u oblastima sigurnosti hrane i veterinarstva. Završene su sektorske analize u sektorima šumarstva i akvakulture. Okvir politika djelovanja u entitetima je unaprijeđen usvajanjem Srednjoročnih strategija razvitka poljoprivrednog sektora. U oblasti sigurnosti hrane, prema preporukama Ureda za hranu i veterinarstvo EU, pripremljen je Akcijski plan za kontrolu u proizvodnji i preradi mlijeka i mliječnih proizvoda za izvoz u EU. U oblasti veterinarstva, nadalje je unaprijeđeno zakonodavstvo koje regulira kontrolu, sprečavanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja, uz provedbu mjera za kontrolu životinja. Međutim, stanje u Sektoru još uvijek je afektirano niskom produktivnošću, ograničenom proizvodnjom i nedovoljnim kapacitetima poljoprivrednih proizvođača.

U podsektoru Ruralni razvitak, okviru entitetskih politika poboljšani su u 2015. godini usvajanjem Srednjoročne strategije za razvitak poljoprivrednog sektora u FBiH za razdoblje 2015.-2019. i Strateškog plana za razvitak poljoprivrede i ruralnih područja za razdoblje 2016.-2020. u RS. Međutim, još uvijek predstoji uspostava institucijskih struktura koje će omogućiti korištenje Instrumenta za pretprijetnu pomoć za ruralni razvitak (IPARD). Također treba biti usvojena i sveobuhvatna strategija ruralnog razvitka na razini BiH, uz dalje jačanje institucijskih struktura koje bi trebale biti uključene u pripremu i provedbu svih prethodno navedenih aktivnosti.

Ista situacija može se uočiti i u **podsektoru Kapacitet za Zajedničku poljoprivrednu politiku,** gdje su produktivnost i konkurentnost i dalje ograničeni, kako zbog nedovoljnih kapaciteta uprave tako i nedovoljno učinkovitih ruralnih kreditnih programa, te činjenice da još nije proveden popis poljoprivrede u BiH.

U sklopu podsektora **Sigurnost hrane, veterinarske i fitosanitarne politike,** zabilježen je pozitivan pomak, budući da je dozvoljen izvoz krompira i ultra-toplinski obrađenog mlijeka kao i određenih mliječnih proizvoda. Na državnoj razini je prihvaćen akcijski plan za kontrolu proizvodnje i prerade mliječnih proizvoda za izvoz u EU. Sa liste ustanova kojima bi mogao biti dopušten izvoz koje su predložene Europskoj komisiji, četiri mljekare dobile su ovlaštenje za izvoz termički obrađenih

⁸⁶ „BDP BiH za 2015. godinu, Proizvodni pristup, prvi rezultati“, Agencija za statistiku BiH, Sarajevo, 21.07.2015.godine

proizvoda u EU u 2015. godini. Međutim, većini roba životinjskog porijekla još uvijek nije dozvoljeno da konkuriraju na tržištu EU. Iz tog razloga, potrebno je nastaviti usuglašavanje postojećeg zakonodavstvo u oblasti veterinarstva, sigurnosti hrane, poljoprivrede i ruralnog razvitka sa EU legislativom, uz jačanje institucijskih i administrativnih kapaciteta, uključujući inspekcije, tako da mogu u cijelosti obavljati svoje zadatke sukladno EU standardima i zakonodavstvu.

U **podsektoru Ribarstvo**, sektorska analiza Sektora ribarstva i akvakulture u BiH⁸⁷ doprinijela je poboljšanju politika u zemlji. Međutim, potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se olakšao izvoz ribe i ribljih proizvoda u EU, za šta je neophodno uskladiti relevantne propise unutar zakonodavnog okvira i ujednačiti provedbu zakona u cijeloj zemlji. Ostvarena poboljšanja uključuju pripremu dvije analize srodnih sektora, od ukupno sedam traženih⁸⁸, po nalogu BiH vlasti nadležnih za oblast poljoprivrede

Ista situacija može se zamijetiti u **podsektoru Šumarstva**⁸⁹. Sektor šumarstva u BiH suočavao se sa značajnim strukturalnim promjenama, te je potrebno poduzeti niz aktivnosti na njegovom moderniziranju kako bi bio konkurentan na svjetskom tržištu. Potrebno je izraditi plan održivog upravljanja šumama i uspostaviti sustave za upravljanje požarom, što između ostaloga uključuje sredstva za zaštitu od požara i gašenje požara.

Aktivnosti donatora u 2015. godini

Članice DCF aktivne u Sektoru poljoprivrede i ruralnog razvitka u 2015. godini su Nizozemska, Svjetska banka, EU, Njemačka, Republika Češka, Italija, Hrvatska i Japan/JICA.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica u Sektor poljoprivrede i ruralnog razvitka u 2015. godini su iznosila €7,11 milijuna, od čega je €0,94 milijuna bilo u formi zajmova, dok je €6,16 milijuna bilo u formi grantova.

Ukupno isplaćena sredstva u Sektoru u izvještajnom razdoblju iznose €8,60 milijuna, od čega je €0,94 milijuna bilo isplaćeno u zajmovima, a €7,66 milijuna u grantovima.

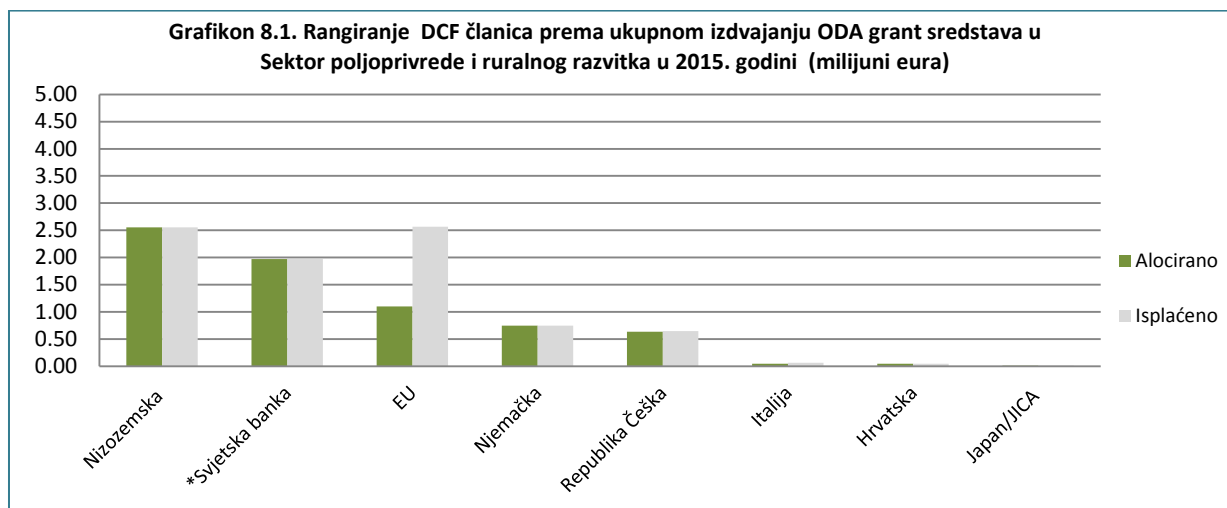
Grafikon 8.1. poredi ukupno alocirana i isplaćena ODA sredstava po donatorima koja su osigurana u Sektor poljoprivrede i ruralnog razvitka u 2015. godini, pri čemu su najveći donatori u Sektoru u 2015. godini bili Nizozemska, Svjetska banka i EU, a slijede ih Njemačka, Republika Češka, Italija, Hrvatska i Japan/JICA.

⁸⁷ Za više informacija posjetite:

<http://ba.one.un.org/content/dam/unct/bih/PDFs/Analysis%20of%20the%20Fishery%20and%20Aquaculture%20Sector%20in%20Bosnia%20and%20Herzegovina.pdf>

⁸⁸ Analiza sedam sektora: Meso i mliječni proizvodi, Voće i povrće, Žitarice, Vino, Diverzifikacija; Ribarstvo i akvakultura i Šumarstvo.

⁸⁹ Za više informacija posjetite: http://europa.ba/wp-content/uploads/2015/05/delegacijaEU_201502030928333eng.pdf

*Napomena: ODA pomoć osigurana pri Sektoru poljoprivrede i ruralnog razvitka bila je najvećim dijelom u formi grantova, s izuzetkom Svjetske banke, koja je osigurala pomoć u formi zajma.

Od ukupnih ODA sredstava dodijeljenih Bosni i Hercegovini u 2015. godini, 1% je alocirano a 2% je isplaćeno u Sektor poljoprivrede i ruralnog razvitka.

Glavni projekti u Sektoru poljoprivrede i ruralnog razvitka u BiH navedeni su u narednoj tablici⁹⁰:

Naziv projekta	Donator/financijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Projekt poljoprivrede i ruralnog razvitka	Svjetska banka	19,416,544
Globalni okolišni fond (GEF) - Održivo upravljanje šumama i krajolikom	Svjetska banka	4,007,263
Program oporavka regije Srebrenica (SRRP) IV	Nizozemska	3,887,352
Projekt razvitka i suradnje Regije Birač	Nizozemska	1,754,335
Projekt 'Genetski nemodificirana kvalitetna soja iz Dunavske regije'	Njemačka	1,250,000
Razvitak ekološke sječe i upravljanja šumama u Bosni i Hercegovini	Republika Češka	711,000
Razvitak sustava za uzgoj goveda u Bosni i Hercegovini	Republika Češka	600,000
Tehnička pomoć u koordinaciji programa kontrole i iskorjenjivanja bolesti životinja u Bosni i Hercegovini - Faza III	EU	593,530

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forum za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Zakonski okvir i sektorske strategije usvojene u 2015. godini

U svibnju 2015. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o stočarstvu⁹¹.

⁹⁰ Usljed velikog broja projekata u Sektoru poljoprivrede i ruralnog razvitka, samo neki projekti su navedeni u ovom Izvješću. Svi projekti klasificirani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a (www.donormapping.ba).

⁹¹ Službeni glasnik RS br. 44/15

U rujnu 2015. godine, Narodna skupština RS usvojila je Zakon o vinu⁹², zajedno sa Zakonom o jakim alkoholnim pićima⁹³.

Koordinacija rada donatora

Kako bi koordinirali svoje aktivnosti i utvrdili stupanj napretka ostvaren u provedbi reformi u sklopu Sektora poljoprivrede i ruralnog razvitka, donatori i predstavnici vlasti BiH sastaju se manje više redovito, ovisno od pod-sektora koji je u pitanju. Radna skupina MVTEO za planiranje i koordinaciju međunarodne pomoći u Sektoru poljoprivrede, prehrane, šumarstva i ruralnog razvitka, redovito je aktivna kako među donatorima tako i među BiH institucijama. Međutim, sveobuhvatni mehanizmi koordinacije donatora u ovom Sektoru još uvijek ne postoje, budući da su sastanci većinom vezani za projekte, organizirani na bilateralnoj i *ad hoc* osnovi.

U podsektorima **Ruralni razvitak** i **Kapacitet za Zajedničku poljoprivrednu politiku**, ne postoji formalni mehanizam koordinacije donatora, unatoč nastojanjima MVTEO. Donatori aktivni u ovim podsektorima (kao što su EU Delegacija, SIDA, USAID, SB, UN agencije, itd.) također između sebe redovito organiziraju koordinacijske sastanke.

U podsektoru **Sigurnost hrane, veterinarske i fitosanitarne politike**, koordinacija je uglavnom neformalna i *ad hoc*, vezana za projekte, bilateralna / multilateralna.

U sklopu podsektora **Ribarstvo** i **Šumarstvo**, koordinacija je uglavnom neformalna i *ad hoc*, vezana za projekte, bilateralna / multilateralna. Fragmentirana koordinacija unutar oba podsektora i nedostatak međusektorskog dijaloga su pitanja koja se trebaju rješavati što je prije moguće.

Donatori aktivni u Sektoru poljoprivrede i ruralnog razvitka redovito prisustvuju na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF) koje organizira Ministarstvo financija i trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći (MFiT/ SCIA).

Buduće aktivnosti

Poljoprivreda i ruralni razvitak predstavljaju značajan sektor u ekonomiji BiH, iz kog razloga je potrebno hitno pokrenuti aktivnosti na sveobuhvatnim reformama u okviru Sektora, na svim razinama vlasti u BiH.

Buduće aktivnosti u podsektorima **Ruralni razvitak** i **Kapacitet za Zajedničku poljoprivrednu politiku** trebaju biti usmjerene na uspostavu i unapređenje raznolikih i održivih farmi i poljoprivrednih sustava. Konkretno, potrebno je pripremiti i usvojiti sveobuhvatni strateški plan za ruralni razvitak na razini zemlje, utemeljiti potrebne institucijske strukture koje će omogućiti korištenje IPARD-a, uskladiti sustave registracije i upravljanja zemljišta u cijeloj zemlji, te ojačati kapacitete i koordinacijske strukture i uvesti učinkovite ruralne kreditne programe.

U podsektoru **Sigurnost hrane, veterinarske i fitosanitarne politike**, buduće aktivnosti trebaju biti usmjerene na unapređenje oficijelnog sustava za kontrolu hrane i hrane za životinje, sa ojačanim relevantnim zakonodavnim, institucijskim i administrativnim kapacitetima, kako bi se ostvarila veća usuglašenost sa EU.

U sklopu podsektora **Ribarstvo** i podsektora **Šumarstvo**, buduće aktivnosti u ovim podsektorima trebaju biti usmjerene na definiranje strateških pravaca, poboljšanje uprave i razvoj kapaciteta ključnih aktera, uključujući cjelovito usklađivanje zakonodavnih okvira sa *acquis*-om.

⁹²Službeni glasnik RS br. 80/15

⁹³Službeni glasnik RS br. 81/15

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2015. godini	Njemačka, Italija, Nizozemska, Norveška, Slovenija, Švicarska, SAD/USAID, EU, UNDP.
Ostale ključne međunarodne organizacije	Vijeće za regionalnu suradnju (RCC), Proces suradnje u jugoistočnoj Europi (SEECF), Energetska zajednica (EnC), Transportni opservatorij Jugoistočne Europe (SEETO), Međunarodni fond za razminiranje i pomoć žrtvama mina (ITF), Globalni fond za okoliš (GEF), Investicijski okvir za Zapadni Balkan (WBIF), Posebni fond za klimatske promjene (SCCF), Centar za demokraciju i pomirenje u JIE, Regionalno povjerenstvo za pomirenje (REKOM) i dr. Vidi prethodno obrađene Sektore u sklopu ovog Izvješća.
Ključni partneri među institucijama vlasti	Vijeće ministara BiH, zajedno sa vladama entiteta i BD, te institucije, agencije, direkcije na svim razinama vlasti u BiH, sukladno njihovim sektorskim nadležnostima. Vidi prethodno obrađene Sektore u sklopu ovog Izvješća.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2015. godini	2015: Ukupno alocirano €15,70 milijuna – sve u formi grantova Ukupno isplaćeno €19,13 milijuna – sve u formi grantova
Zakonski okvir i sektorske strategije	Zakonski okvir i sektorske strategije koje su usvojene u 2015. godini su prikazane su za svaki pojedinačni sektor, i dostupne su u prethodno obrađenim Sektorima u sklopu ovog Izvješća. Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupne na http://donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2014
Koordinacija rada donatora	Koordinacija rada donatora za 2015. godinu analizirana je za svaki pojedinačni sektor. Vidi prethodno obrađene Sektore u okviru ovog Izvješća.

Pregled

Regionalna suradnja i dobrosusjedski odnosi čine suštinski dio procesa približavanja Europskoj uniji, čiji prioriteti obuhvaćaju poboljšanje prekogranične ekonomske, socijalne, granične i teritorijalne suradnje, kao i rješavanje zajedničkih izazova u područjima zaštite okoliša, prirodne i kulturne baštine, javnog zdravstva, prevencije i borbe protiv organiziranog kriminala, sigurnosti granica i prateće mreže, dostupnosti i pripravnosti u hitnim slučajevima.

Sukladno tome, Bosna i Hercegovina aktivno sudjeluje u regionalnim inicijativama poput Procesu suradnje u jugoistočnoj Europi (SEECIP), Vijeća za regionalnu suradnju (RCC), Inicijative "Zapadno-balkanska šestorka" (WB6) i Ugovora o Energetskoj zajednici, a svibnju 2015. godine je i preuzela predsjedavanje Odborom ministara Vijeća Europe. Također, Bosna i Hercegovina i dalje aktivno podržava Regionalno povjerenstvo za pomirenje (REKOM) i Igmansku inicijativu o regionalnom pomirenju.

Sektor Regionalne i teritorijalne suradnje predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvještavanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020, što je logičan nastavak sektorske klasifikacije iz prethodnih izvješća (MTDS, MIPD), shodno naporima Bosne i Hercegovine da ubrza proces EU integracija, kao i činjenici da većina donatora podržava realizaciju prioriteta vezanih za njenu integraciju u EU.

Sektor Regionalna i teritorijalna suradnje sastoji se od četiri podsektora:

- Horizontalna potpora politici i reformi sektora,
- Regionalna struktura i mreža,
- Regionalna investicijska potpora,
- Teritorijalna suradnja.

U 2015. godini, ostvaren je neujednačen napredak u Sektoru *Regionalna i teritorijalna suradnja u Bosni i Hercegovini*. Poduzimane su zajedničke aktivnosti na poboljšanju povezanosti prometnih i energetskih mreža, boljoj zaštiti okoliša i unapređenju suradnje sa zemljama članicama EU (kako bi se olakšala priprema za EU integracije), kao i iz sfera ekonomskog i društvenog razvitka u BiH, koje su detaljnije obrađene u sklopu analize stanja u prethodno navedenim prioritetnim sektorima.

U travnju 2015. godine, šest zemalja zapadnog Balkana (WB6) identificirale su prioritetne projekte s ciljem integracija njihovih energetskih sustava, te poboljšanja opskrbe plinom, a na samitu WB6 u Beču u kolovozu 2015. godine, iste su dogovorile četiri prioritetna investicijska *Projekta od interesa za Energetsku zajednicu* (PECI), koji će se u sklopu IPA 2015 programa provoditi u više zemalja.

Bosna i Hercegovina trenutačno sudjeluje u šest programa u sklopu prekogranične suradnje: tri bilateralna programa prekogranične suradnje (CBC) sa svojim neposrednim susjedima Hrvatskom, Crnom Gorom i Srbijom, program prekogranične suradnje s državama članicama Europske unije (IPA Adriatic CBC program) i dva transnacionalna programa (Jugoistočna Europa i Mediteran).

U podsektoru ***Horizontalna potpora politici i reformi sektora u 2015 godini*** poduzimane su aktivnosti na jačanju kapaciteta i boljem formuliranju i provedbi nacionalnih politika sektora i povezanih reformskih strategija, jačanju civilnog društva, slobodi izražavanja i neovisnosti medija, kao i izgradnji kapaciteta i promicanju mobilnosti u visokoškolskom obrazovanju mladih, što je detaljnije obrađeno u prethodnim sektorima.

U podsektoru ***Regionalna struktura i mreža u 2015 godini*** poduzimane su aktivnosti na jačanju regionalne suradnje i razmjeni iskustava na usklađivanju zakonodavstva BiH, kao i zemalja regije koje se pripremaju za članstvo u EU, s pravnom stečevinom Unije i postupnom prilagođavanju standardima i praksi Europske unije, što je detaljnije obrađeno u prethodnim sektorima.

Podsektor **Regionalna investicijska potpora** obuhvaća aktivnosti na daljem unapređenju društveno - gospodarskog razvitka zapadnog Balkana, posebice kroz poboljšanje investicijske klime i provedbi velikih ulaganja koja su u skladu s investicijskim utvrđenim prioritetima, što je detaljnije obrađeno u prethodnim sektorima.

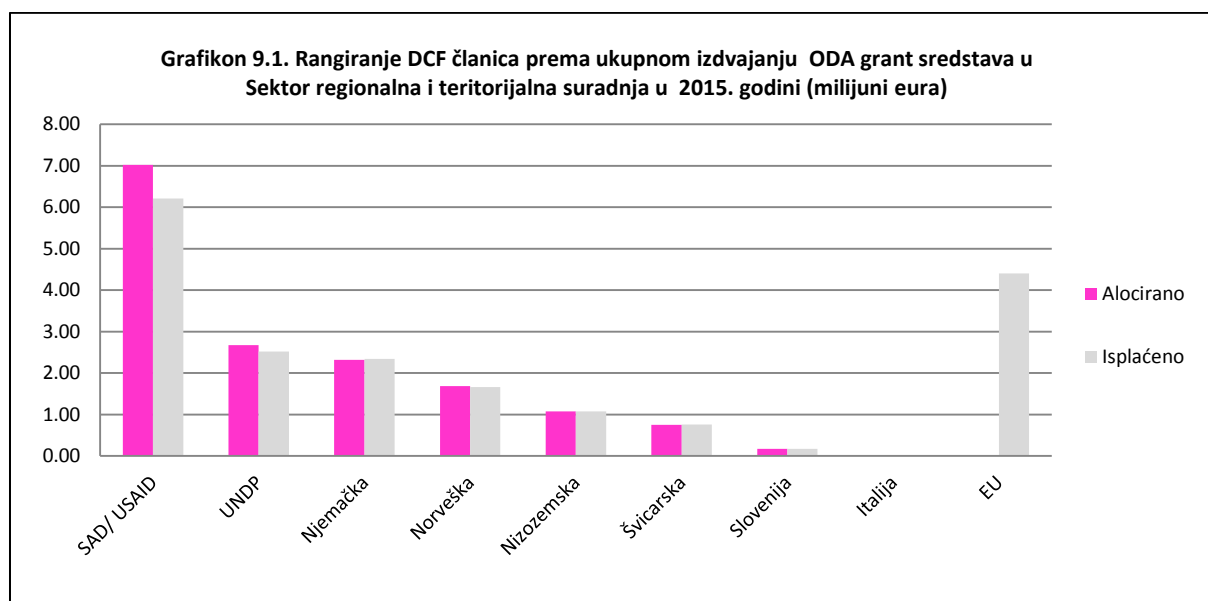
U podsektoru **Teritorijalna suradnja** ostvareni su pozitivni pomaci **u 2015. godini**. Poticanje dobrosusjedskih odnosa i lokalni razvitak pograničnih područja realizirali su se kroz provedbu prekograničnih programa u regiji s državama članicama EU, kao i programa transnacionalne suradnje i srodnih makro-regionalnih programa (EU strategije za Dunavsku regiju i za Jadransko-jonsku regiju), u svrhu podržavanja inicijative usmjerene na poticanje pomirenja i prevladavanja nasljeđa prošlosti.

Aktivnosti donatora u 2015. godini

Članice DCF aktivne u Sektoru regionalne i teritorijalne suradnje u 2015. godini su SAD/ USAID, UNDP, Njemačka, Norveška, Nizozemska, Švicarska, Slovenija, Italija, EU.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica u Sektor regionalne i teritorijalne suradnje u 2015. godini su iznosila €15.70 milijuna, dok su kupno isplaćena sredstva iznosila €19.13 sve u formi grantova.

Grafikon 9.1. poredi ukupno alocirana i isplaćena ODA grant sredstava po donatorima koja su osigurana u Sektor regionalne i teritorijalne suradnje u 2015. godini, pri čemu su najveći donatori u Sektoru u 2015. godini bili SAD/ USAID, EU, UNDP, Njemačka a slijede ih Norveška, Nizozemska, Švicarska, Slovenija i Italija.

Od ukupnih ODA sredstava dodijeljenih Bosni i Hercegovini u 2015. godini, 3% je alocirano a skoro 5 % je isplaćeno u Sektor regionalna i teritorijalna suradnja.

Glavni projekti u Sektoru regionalna i teritorijalna suradnja u BiH navedeni su u narednoj tablici⁹⁴:

Naziv projekta	Donator/financijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Program ministarstva vanjskih poslova za razminiranje i uništavanje pješačkog oružja	SAD / USAID	3,283,200
Humanitarno razminiranje	Njemačka	1,763,000
Projekt završetka i predaja funkcionalne zgrade uprave policije Brčko Distrikta	UNDP	5,033,876
Projekt razminiranja u Bosni & Hercegovini	Norveška	1,316,016
Povjerenje -Razumijevanje-Odgovornost za budućnost (PROFUTURE)	SAD / USAID	3,739,200
Pristup utemeljen na zajednici za potporu mladima u ciljanim općinama u Bosni i Hercegovini	SAD / USAID	919,502
Doprinos Nizozemske za Memorijalni centar u Potočarima, druga faza (SAR Potocari Memorial 2)	Nizozemska	1,298,748
Program za kontrolu izvoza i sigurnost granice (EXBS)	SAD / USAID	4,991,967

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forum za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Daljnje jačanje i razvitak Regionalne i teritorijalne suradnje predstavlja jedan od preduvjeta kako za socioekonomski rast i razvitak Bosne i Hercegovine tako i njenu sposobnost da ispuni zahtjeve EU tržišta. Sukladno tome, potrebno je definirati sveobuhvatne strategije na razini BiH u oblastima okoliša, nafte i plina, te sukladno obvezi iz Ugovora o Energetskoj zajednici (EnC), uskladiti postojeći zakonodavni okvir o električnoj energiji u BiH sa *acquis*-om, konkretno sa Trećim energetskeim paketom EU. **Više detalja može se naći u sklopu prethodno obrađenih sektora razvoja u BiH.**

⁹⁴Usljed velikog broja projekata u Sektoru regionalna i teritorijalna suradnja, samo neki projekti su navedeni u ovom Izvješću. Svi projekti klasificirani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a (www.donormapping.ba).

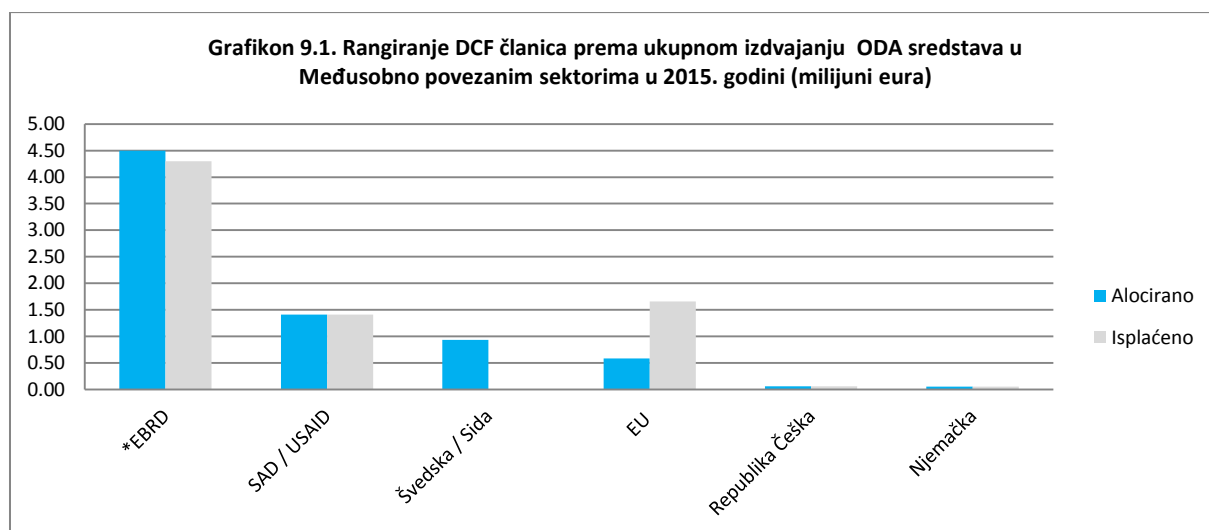
Članice DCF aktivne u Sektoru u 2015. godini	EBRD, SAD/USAID, Švedska /Sida, EU, Republika Švedska, Njemačka
Ukupno alocirana/isplaćena sredstva DCF članica za potrebe Sektora u 2015. godini	2015: Ukupno alocirano €7,53 milijuna – €3,03 milijuna u formi grantova i €4,50 milijuna u formi zajmova Ukupno isplaćeno €7,47 milijuna – €3,17 milijuna u formi grantova i €4,30 milijuna u formi zajmova
Zakonski okvir i sektorske strategije	Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupni na: http://donormapping.ba/index.php/donor-mapping-reports/dmr-2014
Koordinacija rada donatora	Donatori aktivni u ovom Sektoru redovito sudjeluju na sastancima Forumu za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva financija i trezora /Sektora za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Međusobno povezani sektori zamjenili su takozvani Privremeni sektor, definiran za projekte koje donatori nisu mogli svrstati u postojeće sektore u DMD bazi podataka.

U 2015. godini, ukupno alocirana ODA sredstva članica DCF u Međusobno povezanim sektorima iznose €7,53 milijuna, od čega je €3,03 milijuna bilo u formi grantova i €4,50 milijuna u formi zajmova (EBRD).

Ukupno isplaćena sredstva u ovaj Sektor u promatranom razdoblju iznose €7,47 milijuna, od čega je €3,17 milijuna bilo isplaćeno u formi grantova i €4,30 milijuna u formi zajmova.

Grafikon 9.1 poredi ukupno alocirana i isplaćena ODA sredstva po donatorima koja su osigurana u Međusobno povezanim sektorima u 2015. godini. Vodeći donatori u Sektoru bili su EBRD, SAD / USAID, Švedska/Sida, EU, Republika Češka i Njemačka.

***Napomena:** ODA pomoć osigurana u Međusobno povezanim sektorima bila je najvećim dijelom u formi grantova, s izuzetkom EBRD, koja je osigurala pomoć u formi zajma.

Od ukupnih ODA sredstava koje je u 2015. godini primila Bosna i Hercegovina, 2% je alocirano a 2 % je isplaćeno u Međusobno povezanim sektorima.

Glavni projekti u Međusobno povezanim sektorima u BiH navedeni su u narednoj tablici⁹⁵:

Naziv projekta	Donator/financijska institucija	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
FIF – Europski fond za Jugoistočnu Europu (EFSE)	EBRD	1,600,000
Administrativna potpora	SAD / USAID	1,408,036
Platforma za MSP Zapadnog Balkana: ENEF	EBRD	4,200,000
Projekt Izgradnje kapaciteta za poboljšanje zemljišne administracije i procedura u BIH - CILAP	Švedska / Sida	3,000,000

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

⁹⁵ Usljed velikog broja projekata u Međusobno povezanim sektorima, samo neki projekti su navedeni u ovom Izvješću. Svi projekti klasificirani pod ovim Sektorom dostupni su u bazi podataka DCF-a (www.donormapping.ba).

Hrvatska

Republika Češka

Francuska

Njemačka

Mađarska

Italija/ Talijanska kooperacija za razvitak (IC)

Japan/ Japanska međunarodna agencija za suradnju (JICA)

Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske

Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške

Slovenija

Švedska/ Švedska međunarodna agencija za razvojnu suradnju (Sida)

Švicarska

Ujedinjeno Kraljevstvo/Ministarstvo vanjskih poslova i poslova Commonwealtha (FCO)

Sjedinjene Američke Države/Američka agencija za međunarodni razvitak (SAD/USAID)

Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD)

Europska unija (EU)

Europska investicijska banka (EIB)

Fond Ujedinjenih naroda za djecu (UNICEF)

Razvojni program Ujedinjenih naroda (UNDP)

Svjetska banka

Međunarodna financijska korporacija u Bosni i Hercegovini (IFC)

Hrvatska

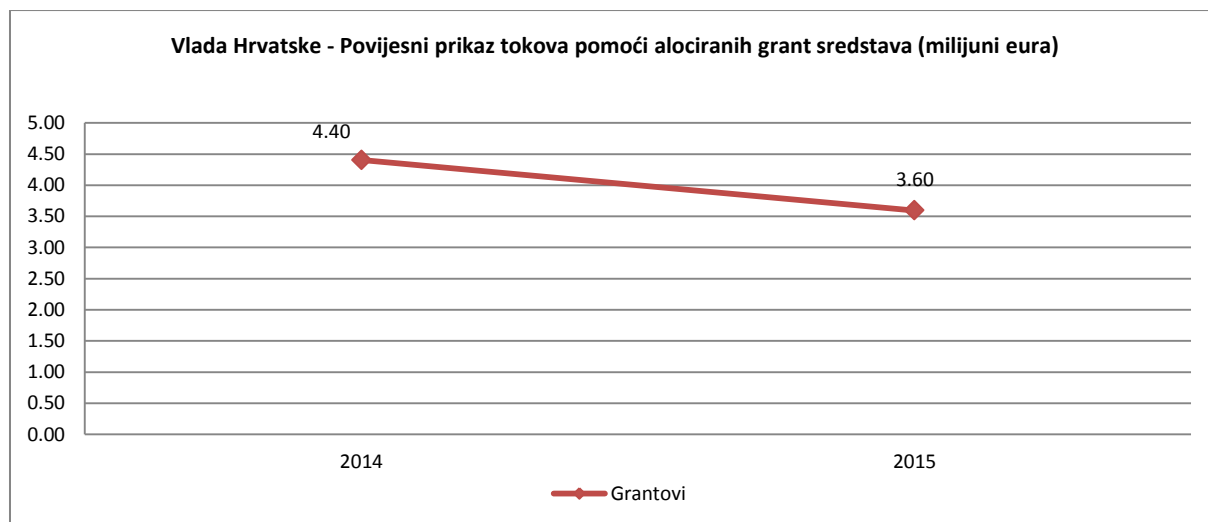
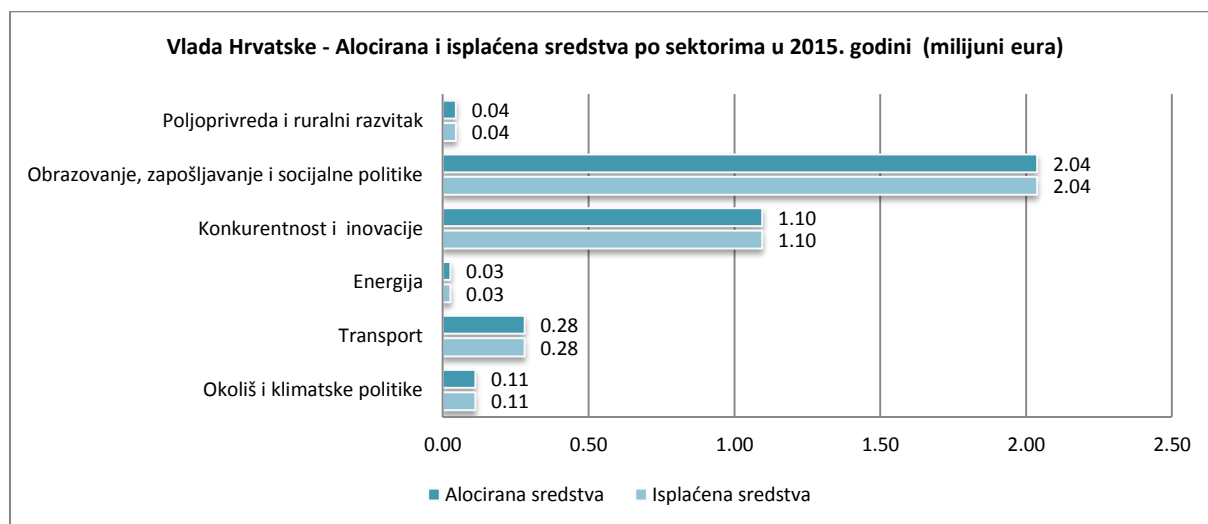
Politički pristup

U domeni razvojne suradnje, Bosna i Hercegovina predstavlja prioritetnu zemlju za Hrvatsku u Jugoistočnoj Europi. Prema podacima Hrvatske za 2011. i 2012. godinu, Hrvatska je financirala programe u vrijednosti od EUR 11,1 milijuna i spada u vodeće donatore u Bosni i Hercegovini. Hrvatska ulaže uglavnom u područje obrazovanja i područje zdravstva.

Hrvatska će nastaviti usmjeravati svoju razvojnu pomoć u Bosnu i Hercegovinu u cilju poboljšanja djelotvornosti pomoći.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Vlada Hrvatske je **alocirala € 3.60 milijuna i isplatila € 3.60 milijuna u formi granta** u slijedeće sektore: Okoliš i klimatske politike, Transport, Energija, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike i Poljoprivreda i ruralni razvitak.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U srednjoročnom razdoblju, Hrvatska će nastojati provoditi između 20 i 30 projekata u području obrazovanja, zdravstva, kulture i infrastrukture u ukupnoj vrijednosti do EUR 3 milijuna godišnje.

Pored toga, razvojna suradnja s Bosnom i Hercegovinom bit će usmjerena na projekte koji pridonose izgradnji institucija i demokratizaciji, unapređenju aktivnog djelovanja građana i zaštiti ljudskih prava kao i uspostavljanju veza sa poslovnim sektorom kako bi se postigla bolja uključenost i održivost projekata.

Hrvatska će također nastaviti aktivnosti na prenošenju iskustva i stručnosti državnim i entitetskim institucijama Bosne i Hercegovine u području demokratske tranzicije i procesa pristupanja u EU i NATO putem Centra izvrsnosti Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

N/A

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini

Adresa: Ulica Maršala Tita 28

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: + 387 33 277 111

Faks: + 387 33 472 434

E-mail: croemb.sarajevo@mvpei.hr

Web-adresa: <http://ba.mvep.hr/>

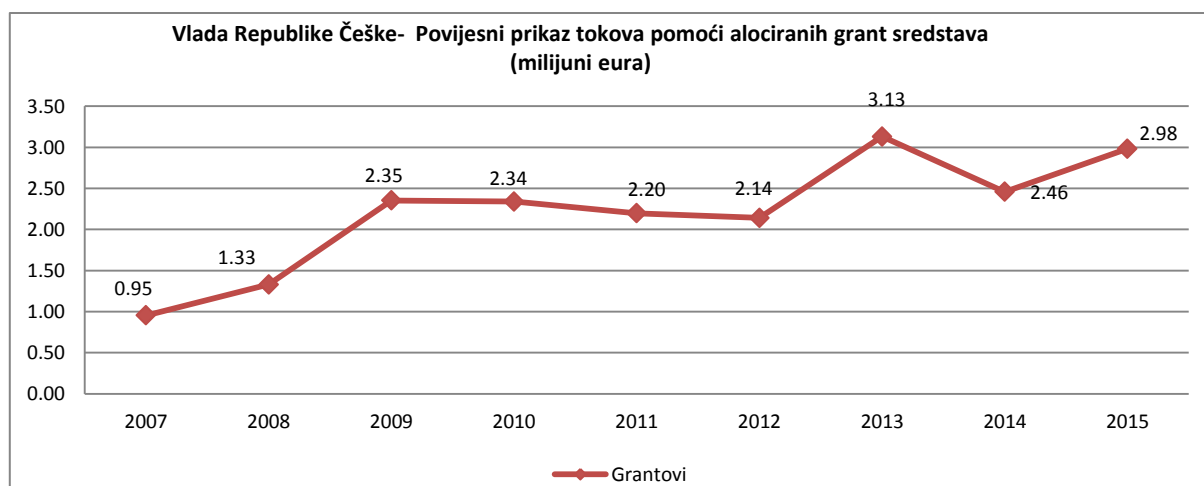
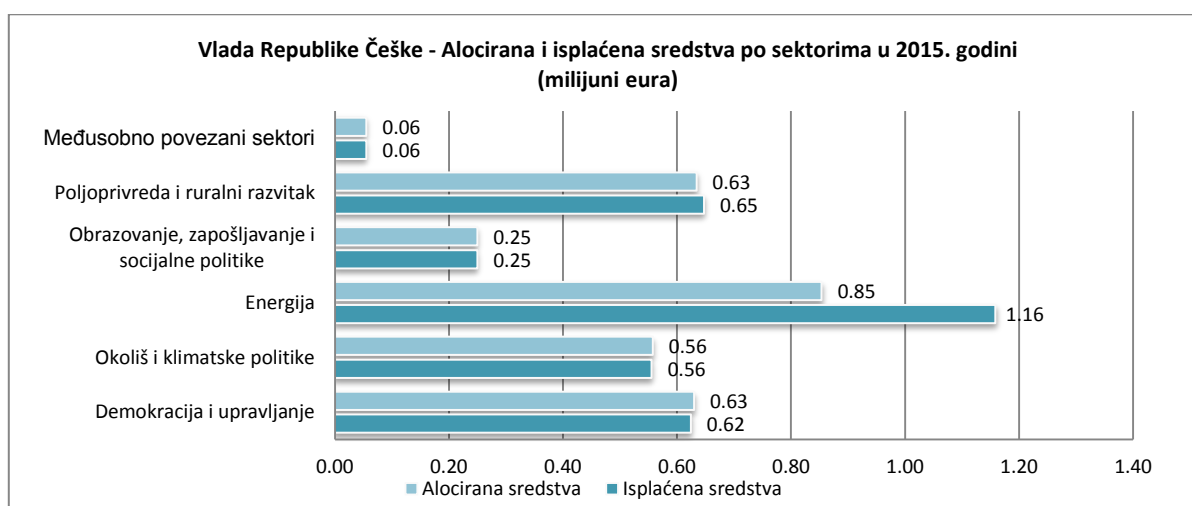
Republika Češka

Politički pristup

Bosna i Hercegovina je svrstana među dugoročne prioritete Republike Češke i sukladno tome je uključena u Strategiju razvojne suradnje Republike Češke za razdoblje 2010-2017, kao jedna od prioriternih zemalja u sklopu njene programske razvojne suradnje. Trenutačno je u primjeni Program razvojne suradnje Republike Češke sa Bosnom i Hercegovinom, lansiran 2011. godine, koji definira sljedeće prioritetne sektore: Vodoopskrba i zbrinjavanje otpadnih voda; Zaštita okoliša; Proizvodnja i distribucija energije; Institucije vlasti i civilno društvo; Zdravstvo; Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo. Važno je istaknuti da bi se prilikom suradnje u navedenim sektorima, trebala koristiti iskustva koja je Republika Češka stekla u vlastitom procesu postkomunističke socio-ekonomske tranzicije i europskih integracija, što daje dodatnu vrijednost pruženoj potpori.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Vlada Republike Češke **alocirala je € 2.98 milijuna i isplatila € 3.29 milijuna u 2015. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Okoliš i klimatske politike, Energija, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Poljoprivreda i ruralni razvitak, Međusobno povezani sektori.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U 2016. godini, Republika Češka priprema novu razvojnu strategiju za Bosnu i Hercegovinu. Dokument je u pripreмноj fazi, a prilikom osmišljavanja nove strategije bit će uzeto u obzir iskustvo iz proteklih šest godina.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Republika Češka redovito sudjeluje na DCF sastancima i koordinacijskim sastancima organiziranim od Ministarstva za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Republike Češke u Sarajevu

Adresa: Franjevačka 13

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 587 050

Faks: +387 33 587 060

E-mail: sarajevo@embassy.mzv.cz

Web-adresa: <http://www.mzv.cz/sarajevo>

Francuska

Politički pristup

Veleposlanstvo Francuske u Bosni i Hercegovini provodi različite programe suradnje, sljedeći prioritete osmišljene od strane francuskog Ministarstva vanjskih poslova a kako bi podržala zemlju u njezinim naporima prema europskim integracijama. Suradnja se uz integrirani pristup provodi u skladu sa četiri glavne oblasti: unutarnja sigurnost, tehnička suradnja uključujući upravljanje i visoko obrazovanje i znanstvena suradnju, kultura i civilno društvo, uključujući promoviranje Frankofonije i nastavak preuzimanja *acquis*-a.

Neke od ovih aktivnosti financiraju se uz veliku potporu Europske unije (uključujući TAEX), dok se druge financiraju izravno od francuske vlade i francuskih lokalnih zajednica.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U načelu, Francuska suradnja je organizirana s ciljem da narod u Bosni i Hercegovini bude više uključen u različite aktivnosti u sklopu socio-ekonomskih projekata u zemlji. Glavne točke suradnje uključuju demokraciju i pravičnost, izgradnju povjerenja u budućnosti putem dobrog upravljanja, promicanje koncepta održivog razvitka i razvijanje većeg interesa za rad na lokalnoj razini, uz korištenje svih pogodnosti koje se nude kroz decentraliziranu suradnju i *twinning* strategije kao i kroz veze između sveučilišta i poduzeća. Aktualni trend suradnje podrazumjeva izgradnju mreža i partnerstava, koje bi trebale omogućiti primjenu sufinanciranja u kojem bi sudjelovali predstavnici Privatnog Sektora u BiH i međunarodni donatori, obzirom da će se financiranje iz stranih izvora bez sudjelovanja domaće strane ugasiti.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Predstavnici francuske vlade sudjeluju u svim aktivnostima koordinacije donatora, uključujući sektorske radne skupine. U sklopu aktivnosti na koordinaciji rada donatora, najvažniju ulogu ima Delegacija Europske unije u BiH, pri čemu su također učinkoviti UN i Vijeće za regionalnu suradnju (RCC) kao i pojedina BiH ministarstva. Donatori poput USAID također vrše analizu i usklađuju prioritete s drugim lokalnim financijerima. Veleposlanstvo Francuske istodobno surađuje sa skupinama kao što je Vijeće stranih investitora - FIC.

Kontakt informacije:

Ured za suradnju i kulturu Veleposlanstva Francuske

Adresa: Mehmed-bega Kapetanovića Ljubušaka 16

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 282 700

Faks: +387 33 282 711

E-mail: catherine.constant@diplomatie.gouv.fr

Web-adresa: www.ambafrance-ba.org

Njemačka

Politički pristup

Njemačka je odlučna u pružanju potpore Bosni i Hercegovini u njenom nastojanju da razvije funkcionalnu tržišnu ekonomiju, uskladi pravni sustav sa zajedničkim pravnim nasljeđem Europske unije (*acquis*), kao i prevaziđe posljedica rata i poplava iz 2014. godine. U tom smislu, Vlada Njemačke je zadužila više agencija nadležnih za provedbu pomoći da pruže razvojnu potporu Bosni i Hercegovini, među kojima su najpoznatije *KfW-Entwicklungsbank* (Razvojna banka) i *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit* (GIZ). Pored toga, neki projekti se implementiraju preko eksperata, *twinning* projekata, političkih fondacija i drugih njemačkih institucija aktivnih u BiH. Sve ove aktivnosti koordinira Veleposlanstvo Njemačke koje pored toga, i izravno implementira sredstva iz Pakta stabilnosti za Jugoistočnu Europu kao i *small-scale* projekte.

Okoliš i klimatske politike:

- *Obnovljiva energija*

Projekt koji GIZ trenutačno podržava, ima za cilj izgradnju kapaciteta za energetske učinkovitost (ispunjava zahtjeve Energetske zajednice, vrši praćenje i upravljanje podacima, zakonodavnog okvira i njegove provedbe, provedbe mjera energetske učinkovitosti) na općinskoj i entitetskoj razini u bliskoj koordinaciji sa MVTEO. GIZ također podržava i regionalni projekt energetske učinkovitosti u JIE. KfW Razvojna banka također trenutačno priprema programe energetske učinkovitosti.

- *Vodoopskrba i zbrinjavanje otpadnih voda*

KfW Razvojna banka još uvijek provodi različite projekte u ovom Sektoru u RS i u Federaciji BiH. U 2014. godini, potisan je zajam za Projekt "Vodoopskrbe i otpadnih voda u BiH II: u općinama Tuzla i Zenica" u vrijednosti od € 11 m uz grant u vrijednosti of € 1.5 m. Ovaj projekt dodatno podržava i Švicarska razvojna suradnja. Projekti "Vodoopskrbe i otpadnih voda u Banjoj Luci" i "Otpadnih voda u Bihaću" su u završnoj fazi provedbe.

- *Obnovljiva energija*

KfW Razvojna banka financira različite projekte u RS i u Federaciji BiH, u ukupnom iznosu od oko € 374 m, koji su u različitim fazama provedbe, od kojih se najvažniji odnose na proizvodnju električne energije iz hidroelektrana i vjetroelektrana. Određen broj novih projekata u oblasti obnovljivih izvora energije načelno je dogovoren između vlada Savezne Republike Njemačke i BiH, uključujući Vjetropark Hrgud (€ 60 m) kao i određen broj hidroenergetskih projekata.

U 2015. godini, GIZ je proveo procjenu za novi projekt u oblasti obnovljivih izvora energije, čija provedba treba započeti u 2016. godini. Cilj ovog projekta je poboljšati okvirne uvjete za povećano korištenje obnovljivih izvora energije u BiH.

Razvitak privatnog sektora:

Program koji trenutačno provodi GIZ pruža potporu izgradnji kapaciteta u javnom i privatnom sektoru za jačanje konkurentnosti odabranih poslovnih lokacija (10 općina), njihovih konkretnih sektora kao i odnosnih malih i srednjih poduzeća. Pored konkurentnosti u metalnom, drvnom i sektoru turizma, ovaj Program uključuje potporu za promicanje poljoprivrednih lanaca za proizvodnju odabranog voća

i povrća. Proizvodnja kvalitetne genetski nemodificirane soje podržana je u bliskoj suradnji sa Dunav soja inicijativom. Obrazovanje odraslih usmjereno je na omogućavanje većeg zapošljavanja. Pilot projekt za stručno osposobljavanje provodi se u Hercegovačko-neretvanskoj županiji. Regionalni projekt potiče suradnju između zemalja JI Europe vezanu za različita vanjskotrgovinska pitanja, koja se odnose na trgovinu unutar i izvan regije.

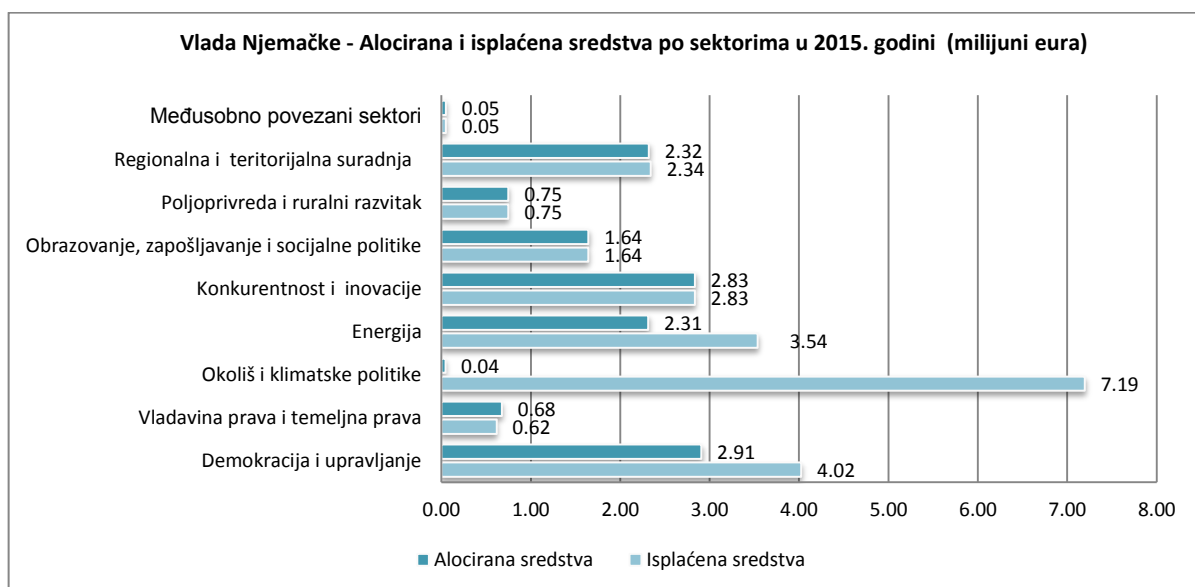
KfW Razvojna banka pruža potporu kroz "Program za otklanjanje posljedica od poplava" (FRCP) putem grant sredstava u iznosu od € 5 m. FRCP je namijenjen za potporu u prevladavanju učinaka poplava u BiH iz svibnja i kolovoza 2014. godine. Zajmome su osigurale dvije mikro-financijske organizacije a zajmoprimci mogu biti privatna kućanstva kao i mala poduzeća pogođena poplavama. Puni iznosi pomoći isplaćeni su za više od 2000 privatnih kućanstava i mikro, mala i srednja poduzeća (MMSP) pogođena poplavama.

Reforma javne uprave/Pravosuđe i unutarnji poslovi:

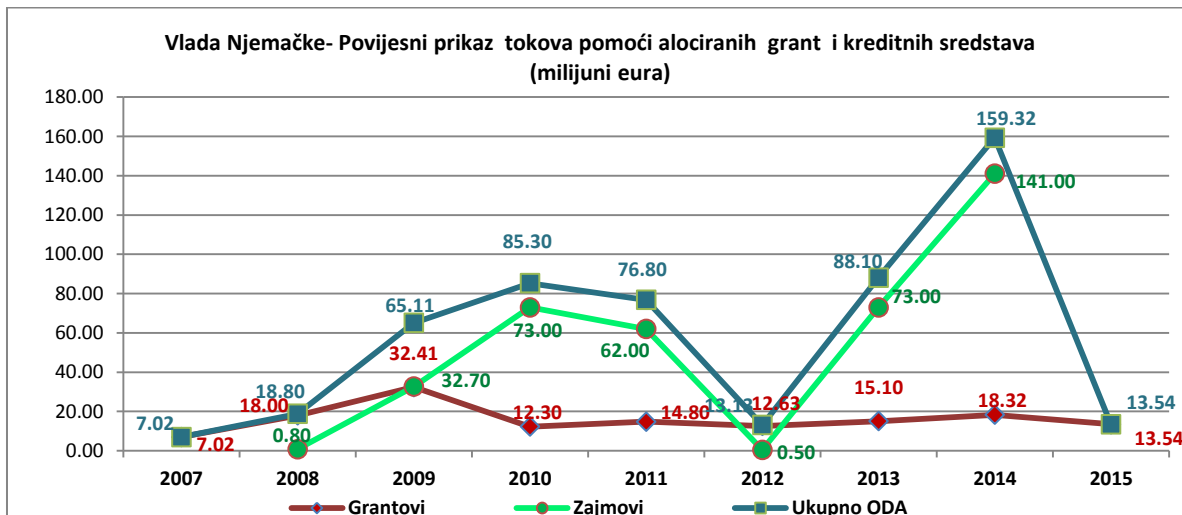
Program GIZ-a surađuje sa PARCO uredom, DEI i 8 drugih javnih institucija na državnoj razini kako bi se poboljšalo ispunjavanje standarda Strategije reforme javne uprave, dok se regionalni GIZ projekt za Jugoistočnu Europu bavi pitanjima iz domene Pravosuđa. Drugi regionalni projekt pruža potporu na poboljšanju komunalnih usluga kao što su vodoopskrba, upravljanje otpadom, povoljno poslovno okruženje. Konačno, regionalni projekt podržava izgradnju kapaciteta unutar regije u pogledu pristupnih procesa i integracije u EU, kao i upravljanje IPA sredstvima.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Vlada Njemačke **alocirala je € 13.54 milijuna⁹⁶ i isplatila € 22.99 milijuna u 2015. godini u formi grantova i zajmova** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike, Energija, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Poljoprivreda i ruralni razvitak, Regionalna i teritorijalna suradnja i Međusobno povezani sektori.

⁹⁶ KfW evidentira vrijednost alociranih sredstava prema godini potpisivanja zajma ili Sporazuma o financiranju

Srednjoročni i dugoročni pristup

U svim projektima koji su osigurani od Vlade Njemačke, uzeti su u obzir zahtjevi iz procesa EU integracija.

U sklopu tehničke i finansijske suradnje, Vlada Njemačke će nastaviti svoj trenutačni angažman, sa glavnim fokusom na (1) demokraciju i civilno društvo i javnu upravu (2) lokalni ekonomski razvitak i razvitak privatnog sektora i (3) energetska učinkovitost i obnovljive izvore energije.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Veleposlanstvo Njemačke, GIZ i KfW sudjeluju u radu Foruma za koordinaciju donatora (DCF). Veleposlanstvo Njemačke, GIZ i KfW također koordiniraju rad i u sklopu Sastanka za koordinaciju pomoći zemalja članica EU koje organizira EU Delegacija.

KfW Razvojna banka, u sva tri aktivna sektora Njemačke bilateralne finansijske suradnje (obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost, komunalna infrastruktura i MSP / mikrofinanciranje), koordinira sa partnerima BiH na državnoj, entitetskoj i općinskoj razini kao i drugim relevantnim donatorskim agencijama.

GIZ sudjeluje u radu nekoliko sektorskih koordinacijskih skupina sa onim donatorima i agencijama za implementaciju koje provode aktivnosti u sektorskim koordinacijskim skupinama koje se bave pitanjima: lokalne samouprave, energetske učinkovitosti, poljoprivrede (MVTEO) i reforme javne uprave.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Savezne Republike Njemačke u Bosni i Hercegovini

Adresa: Skenderija 3

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 565 300

Faks: +387 33 212 400

E-mail: wi-1@sarajewo.diplo.de

Web-adresa: www.sarajewo.diplo.de

Ured GIZ-a u Bosni i Hercegovini

Adresa: Zmaja od Bosne 7-7a, Importanne Centar O3/IV
71 000 Sarajevo, BiH
Telefon: +387 33 957 500
Faks: +387 33 957 501
E-mail: brigitte.heuel-Rolf@giz.de
Web-adresa: www.giz.de

Ured KfW-a u Bosni i Hercegovini

Adresa: Zmaja od Bosne 7-7a, Importanne Centar O3/IV
71 000 Sarajevo, BiH
Telefon: +387 33 592 415/416
Faks: +387 33 592 517
E-mail: matthias.schmidt-rosen@kfw.de
Web-adresa: www.kfw.de

Mađarska

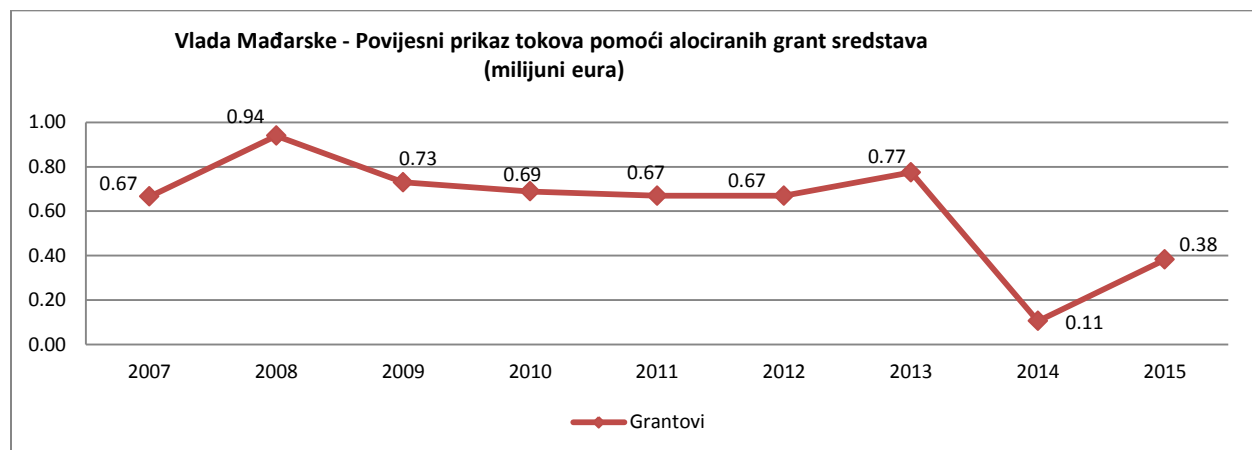
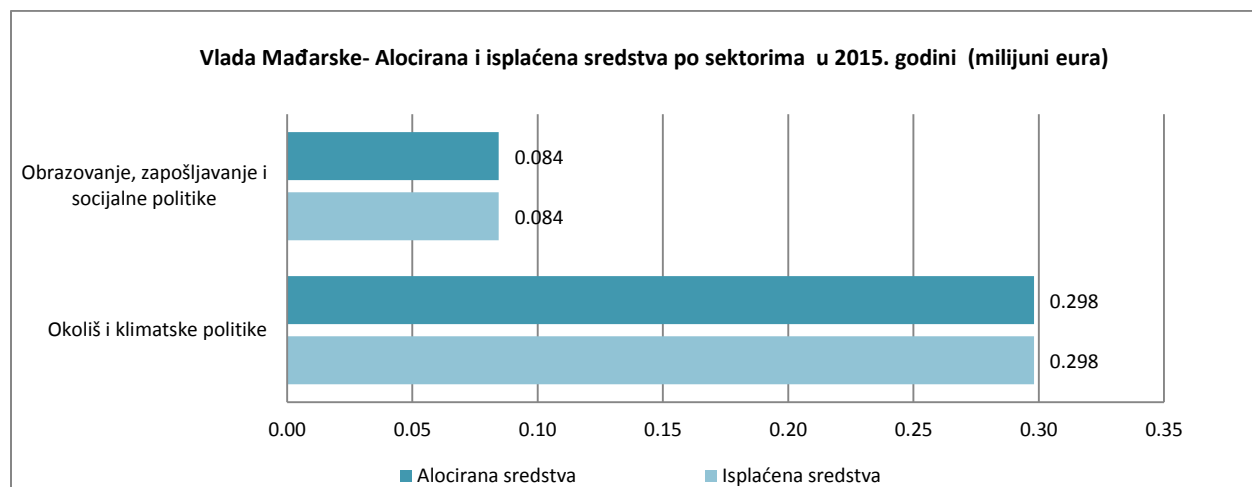
Politički pristup

Ključni element mađarskog pristupa u pružanju potpore ogleda se u korištenju konkretnog iskustva stečenog tijekom demokratske tranzicije Mađarske (t.j. prelazak na tržišnu ekonomiju, na funkcionalnu demokratsku državu) kao i njeno iskustvo u procesima Euroatlantskih integracija (t.j. EU-integracije, NATO-integracije, regionalna suradnja).

Uslijed opće proračunske situacije u Mađarskoj, ograničen je iznos sredstava, koja su u razdoblju koji pokriva ovo izvješće bila usmjerena u aktivnosti u sklopu bilateralne razvojne pomoći. S druge strane, Mađarska aktivno sudjeluje u EU IPA projektima koji se odnose na pružanje potpore u provedbi zakona, popis stanovništva, i sl.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Vlada Mađarske alocirala je € 0.38 milijuna i isplatila € 0.38 milijuna u 2015. godini u formi grantova i zajmova u sljedeće sektore: Okoliš i klimatske politike, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Pozitivan pristup Vlade Mađarske uzeo je u obzir i temelji se na sljedećem:

- Stabilna ekonomija Mađarske otvara šire mogućnosti također i u međunarodnoj razvojnoj suradnji.
- Zemlje Zapadnog Balkana, uključujući Bosnu i Hercegovinu predstavljaju regiju od izuzetnog značaja i strateškog partnerstva.
- Relevantna Strategija politike usvojena od Vlade Mađarske, omogućava okvir za veći obim
- razvojnih aktivnosti.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Vlada Mađarske je uključena u koordinaciju donatora putem veleposlanstava u zemljama partnerima, te je kao zemlja članica EU Mađarska posebice angažirana u EU koordinaciji kako u Briselu tako i u zemljama partnerima.

Također, Vlada Mađarske ima za cilj povećati sudjelovanje u *Twinning* i TAIEX programima.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Republike Mađarske u Bosni i Hercegovini

Adresa: Splitska 2,

71000 Sarajevo

Telefon: +387 33 205 302

Faks: +387 33 268 930

E-mail: mission.sjj@mfa.gov.hu

Web-adresa: www.mfa.gov.hu/emb/sarajevo

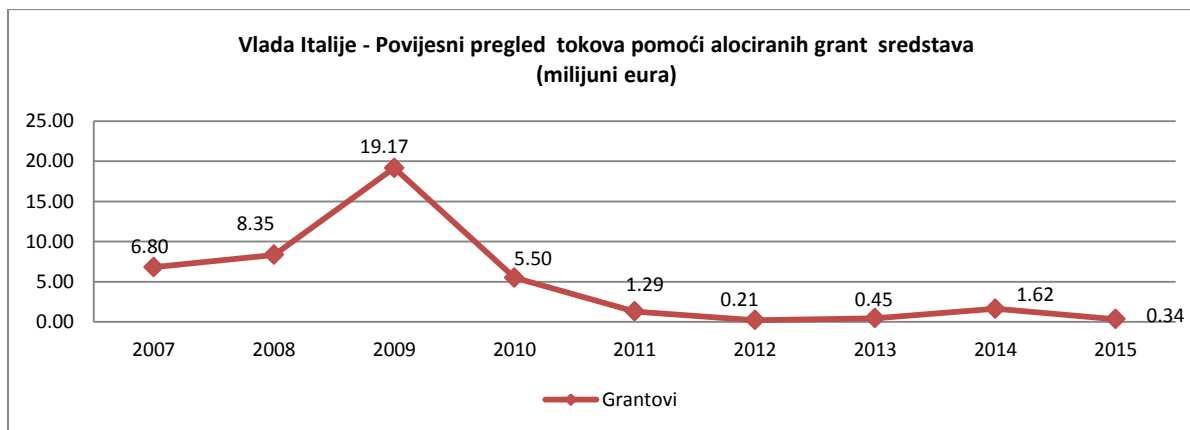
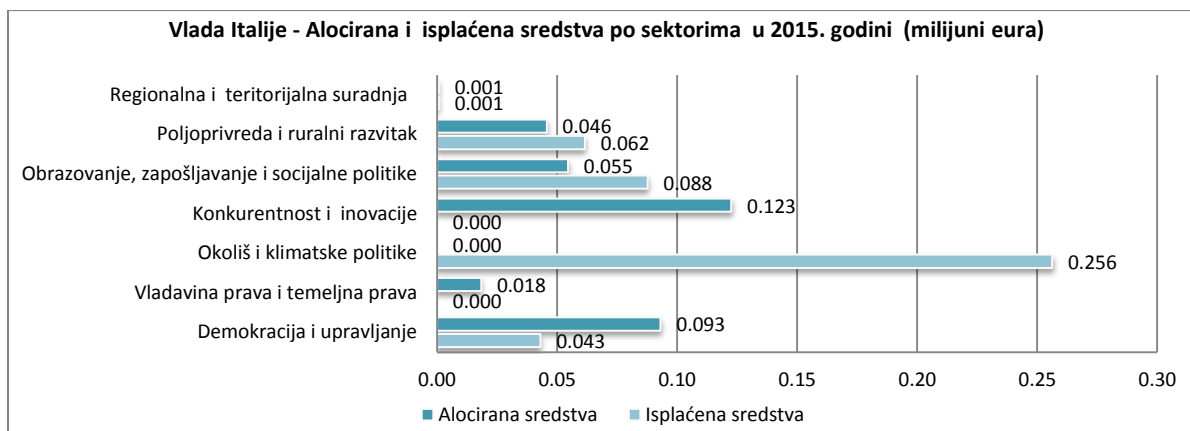
Italija/ Talijanska kooperacija za razvitak (IC)

Politički pristup

Bosna i Hercegovina spada u red prioriternih zemalja u sklopu programa rada Talijanske kooperacije za razvitak (IC). Područja aktivnosti Talijanske kooperacije za razvitak su raznovrsna sa fokusom usmjerenim na smanjenje siromaštva i unapređenje društveno-ekonomskih uvjeta. Talijanska kooperacija fokusira se na pružanje potpore održivom razvitku naročito u ruralnom sektoru, izgradnji institucija i zaštiti najugroženijih društvenih kategorija, kroz brojne inicijative na ekonomskom i socijalnom polju. Aktivnosti koje su realizirane do danas predstavljaju potvrdu njene predanosti ostvarenju konsolidacije demokratskih procesa i neizravno, zaštiti ljudskih prava, demokraciji, vladavini prava, dobroj upravi i promicanju kulture mira, utemeljene na tradiciji multinacionalnog suživota. Takvi projekti se financiraju kroz bilateralne i multilateralne kanale, sa značajnim sudjelovanjem talijanskih nevladinih organizacija i decentralizirane suradnje (regije, pokrajine i ostale lokalne institucije).

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Vlada Italije **alocirala je € 0.33 milijuna i isplatila € 0.45 milijuna u 2015. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Poljoprivreda i ruralni razvitak i Regionalna i teritorijalna suradnja.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Počevši od 01. siječnja 2016. godine, sve talijanske projekte i aktivnosti provodit će nova **Talijanska agencija za razvojnu suradnju - AICS**. Talijanska kooperacija namjerava nastaviti sa radom u BiH i ojačati svoju potporu u sljedećim područjima: potpora malim i srednjim poduzećima, ruralni razvitak, sigurnost (razminiranje) i kultura.

Nakon poplava koje su pogodile zemlju 2014. godine, Talijanska kooperacija za razvitak obećala je sredstva u iznosu od € 1 milijun za obnovu u šest općina: Derventa, Sanski Most, Zvornik, Orašje, Maglaj i Srebrenica. Većina aktivnosti provedena je tijekom 2015. godine u cilju pružanja potpore za više od 3.000 korisnika, posebice malim proizvođačima, domaćinstvima, poljoprivrednicima i MSP poduzećima i povećanja mogućnosti za stvaranje novih radnih mjesta i produktivnosti. Potpora MSP poduzećima, posebice u ruralnom sektoru, nastavit će se s novim inicijativama u sinergiji sa pethodno postignutim rezultatima u sklopu programa obnove nakon poplava.

U pogledu EU integracija, ured Talijanske kooperacije za razvitak u Sarajevu namjerava i dalje aktivno sudjelovati na sastancima koordinacije država članica EU, kao i povećati pomoć koju pruža talijanskim i BH akterima koji žele aplicirati na IPA tenderima, posebice kada je u pitanju *twinning*, kroz pružanje informacija i potporu u uspostavljanju suradnje sa partnerima iz BH institucija.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored sudjelovanja u radu DCF, Talijanska kooperacija je sudjelovala u sljedećim koordinacijskim aktivnostima:

- sastanci koordinacije država članica EU (Delegacija Europske komisije);
- koordinacija donatora za pružanje potpore radu Suda BiH i Uredu tužiteljstva Bosne i Hercegovine
- međunarodni sastanci o sektorskom pristupu EU u Jugoistočnoj Europi.

Kontakt informacije:

Talijanska kooperacija za razvitak

Adresa: Čekaluša 51

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 560 170

Faks: +387 33 667 227

E-mail: segreteria-coopit@epn.ba

Web-adresa: www.ambsarajevo.esteri.it

<http://www.agenziacooperazione.gov.it/>

Japan/Japanska međunarodna agencija za suradnju (JICA)

Politički pristup

Sljedeći sektori predstavljaju prioritete u svezi razvojne suradnje između Japana i Bosne i Hercegovine: (1) konsolidacija mira/pomirenje među narodima, (2) razvitak privatnog sektora i (3) zaštita okoliša.

Obrazovanje

Japan je u prethodnom razdoblju, putem programa pomoći financiranih iz grant sredstva i projekata tehničke suradnje, podržao aktivnosti na moderniziranju informatičkih planova i programa rada u Bosni i Hercegovini. Sukladno navedenom, od 01. kolovoza 2010. godine počela je implementacija projekta pod nazivom *Projekt za modernizaciju informatičkih planova i programa, Faza 2.*

Zaštita okoliša

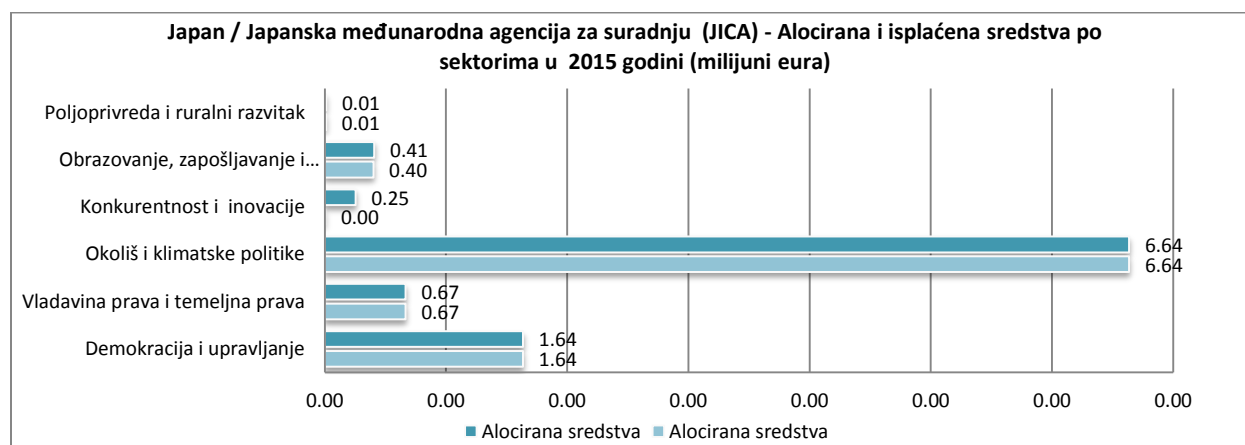
U cilju smanjenja zagađenosti zraka, izgradnjom postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova (FGD) u Termoelektrani Ugljevik, smanjeni su zagađivači zraka (SO₂ i prašina). To bi trebalo doprinijeti unapređenju zaštite okoliša u Bosni i Hercegovini i u isto vrijeme pomoći ispunjavanju zahtjeva EU regulative iz oblasti zaštite okoliša, koje sve zemlje na putu ka Europskoj uniji trebaju ispuniti.

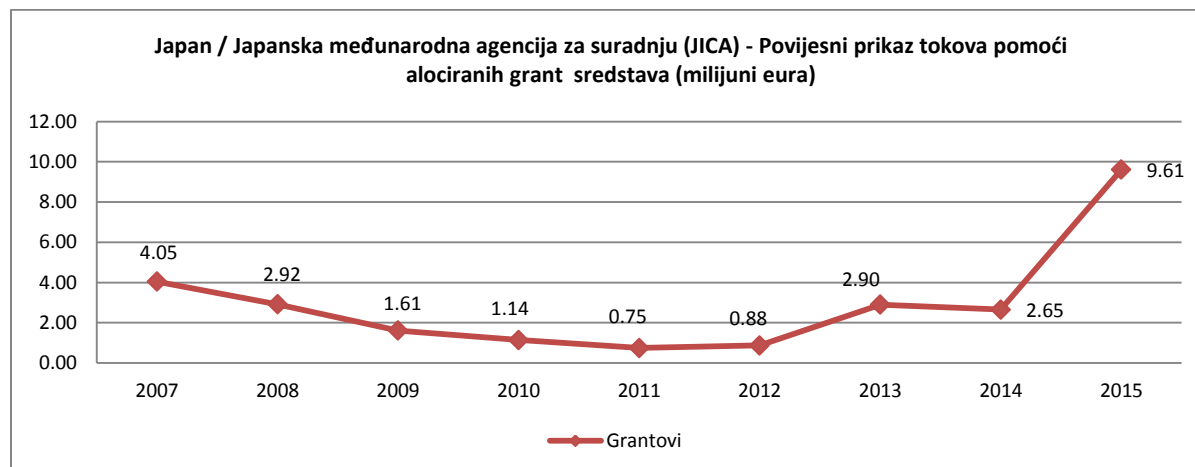
Turizam

JICA je svoju potporu usmjerila u Sektor turizma, kao potporu daljem unapređenju socijalnih potreba Bosne i Hercegovine na putu ekonomske obnove i unapređena životnog standarda. Novi projekt pod nazivom *Projekt za razvitak međunarodnog koridora turizma i zaštite okoliša za Hercegovinu*, će pružiti pomoć interesnim skupinama u BiH da implementiraju aktivnosti vezane za formiranje međunarodnog turističkog koridora i uspostavljanje kružnih ruta, kojima će se povezati turistički interesantne lokacije.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Japanska međunarodna agencija za suradnju (JICA) **alocirala je € 9.61 milijuna i isplatila € 9.35 milijuna u 2015. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike i Poljoprivreda i ruralni razvitak.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Prioritetni sektori vezani za razvojnu suradnju Vlade Japana i BiH uključivat će sljedeće:

– **Konsolidacija mira/pomirenje među narodima**

Koristeći svoj neutralni položaj prema svim narodima, Japan će podržati pomirenje među narodima i osigurati pomoći izbjeglicama, povratnicima i žrtvama mina, pri čemu pokušava osmisliti projekte koji se odnose na više od jednog naroda ili entiteta, tako doprinoseći konsolidaciji mira.

– **Razvitak privatnog sektora**

Budući da se domena donošenja politika i zakonodavstva poboljšala sukladno EU *Acquis*-u, pomoć u ovom sektoru biti će djelotvorna ukoliko se provodi od strane europskih donatora, uključujući i zemlje članice Europske unije. Stoga će se Japan usredotočiti na druge sektore u kojima Japan ima prednosti, kao što je promicanje razvitka malih i srednjih privatnih poduzeća.

– **Zaštita okoliša**

Oblast donošenja politika i zakonodavstva se poboljšala sukladno EU *Acquis*-u, te će stoga pomoć u ovom sektoru biti će djelotvorna ukoliko se provodi od strane europskih donatora, uključujući i zemlje članice Europske unije. Stoga će se Japan usredotočiti na druge sektore u kojima Japan posjeduje konkretne vještine i znanja.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Japan održava komunikaciju s drugim donatorima, ukoliko se za to ukaže potreba.

Kontakt informacije:

Ured Japanske međunarodne agencije za suradnju Sarajevo

Adresa: Bistrik 9

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 220 190

Faks: +387 33 220 192

E-mail: jica.bh@bih.net.ba

Web-adresa: www.jica.go.jp/balkan/english/office/about/index.html

Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske

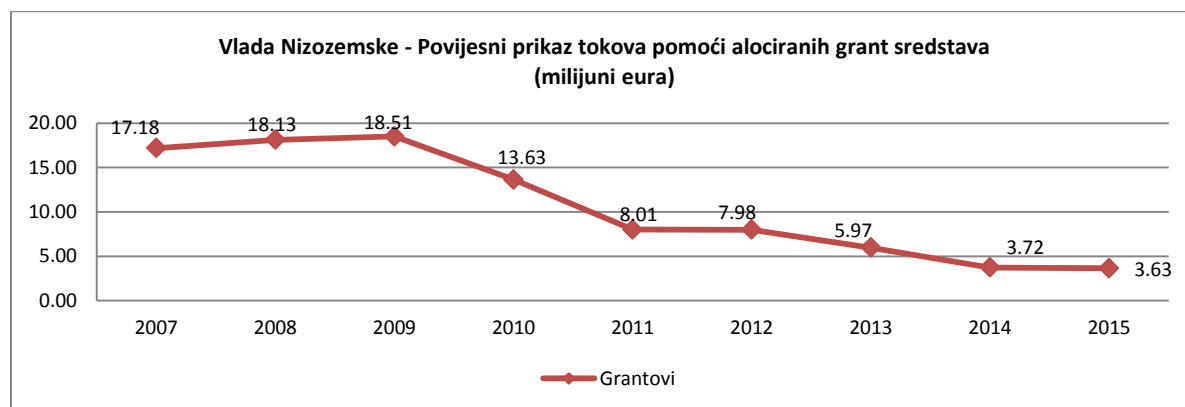
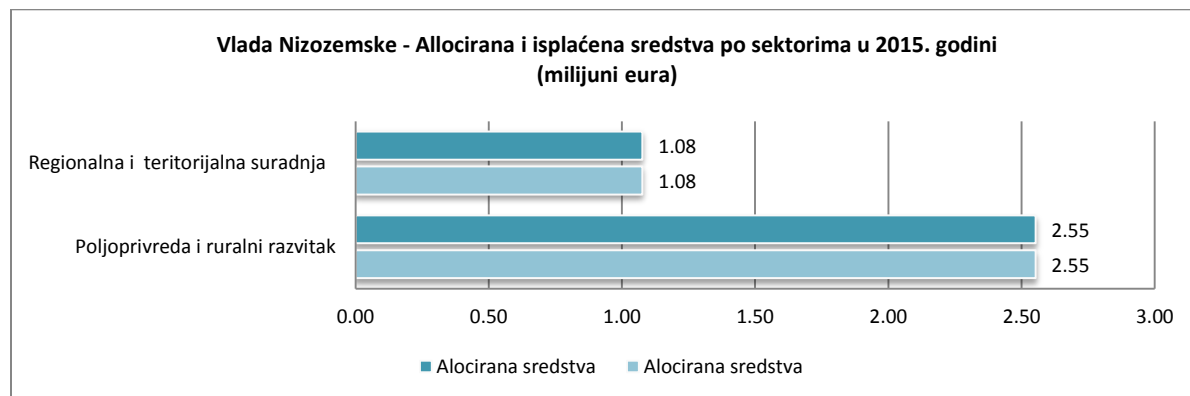
Politički pristup

Bosna i Hercegovina je jedna od 36 partnerskih država u svijetu u kojoj Nizozemska provodi značajan program bilateralne razvojne suradnje. Nizozemska se u prošlosti uglavnom fokusirala na pružanje potpore povratku pripadnika manjina i uspostavi stabilnosti nakon okončanja rata. U posljednje tri godine programske aktivnosti su se preusmjerile na kreiranje održivih, transparentnih i odgovornih struktura vlasti sukladno kriterijima koji su postavljeni u procesu pridruživanja EU, a sa fokusom na poboljšanje poslovne klime pogodne za razvitak privatnog sektora i stranih izravnih ulaganja.

Zaključno sa 31.12.2011. godine, bilateralna razvojna pomoć za Bosnu i Hercegovinu se postupno okončala i transformirala iz tradicionalnog odnosa pružanja razvojne potpore u odnos koji je usmjeren ka pridruživanju EU. Ovaj novi odnos sa sobom donosi i vlastite instrumente djelovanja, kao što je program društvene transformacije (MATRA), za koji se Bosna i Hercegovina kvalificirala u siječnju 2008. godine.

Glavne aktivnosti 2015. godini

Vlada Nizozemske **alocirala je € 3.63 milijuna i isplatila € 3.63 milijuna u 2015. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Poljoprivreda i ruralni razvitak, Regionalna i teritorijalna suradnja.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Od 2012. godine, Veleposlanstvo će svoju razvojnu pomoć u iznosu od €5.000.000 godišnje fokusirati na regiju Srebrenice. Područja od posebnog interesa u sklopu ove pomoći su: identifikacija žrtava genocida iz 1995. godine u Srebrenici, potpora osobama koje su preživjele genocid, sudski progon krivaca, sjećanje i potpora stvaranju klime koja omogućava poslovanje (putem izgradnje kapaciteta lokalne uprave).

Osim toga, Veleposlanstvo će nastaviti pružati potporu preobražaju BH društva preko svog MATRA programa.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored sudjelovanja u sastancima DCF, Veleposlanstvo ostvaruje dobru suradnju sa drugim donatorima koji aktivno djeluju u sektorima od zajedničkog interesa. Posebno dobra suradnja uspostavljena je sa agencijama koje sufinanciraju projekte sa Nizozemskom, kao što su GAP, PARF i Pravosuđe.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske

Adresa: Grbavička 4

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 562 600

Faks: +387 33 223 413

E-mail: sar@minbuza.nl

Web-adresa: www.minbuza.nl ; www.mfa.nl/sarMini

Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške

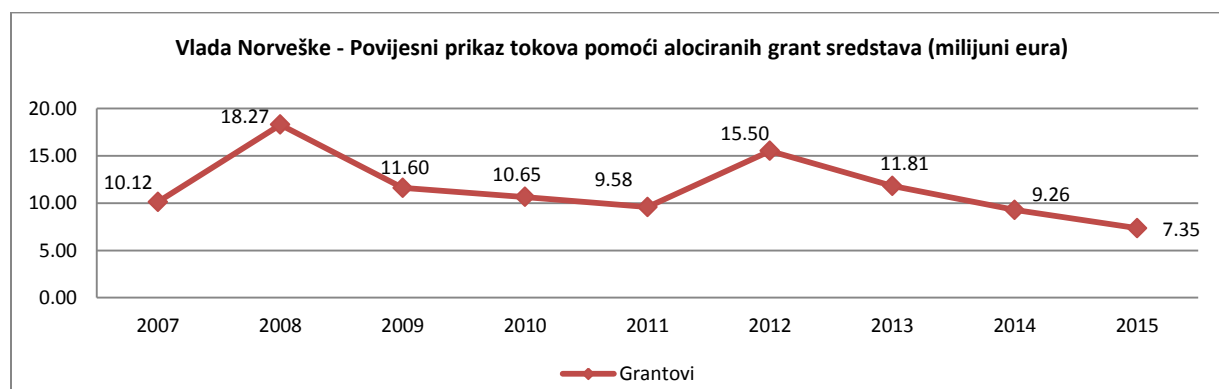
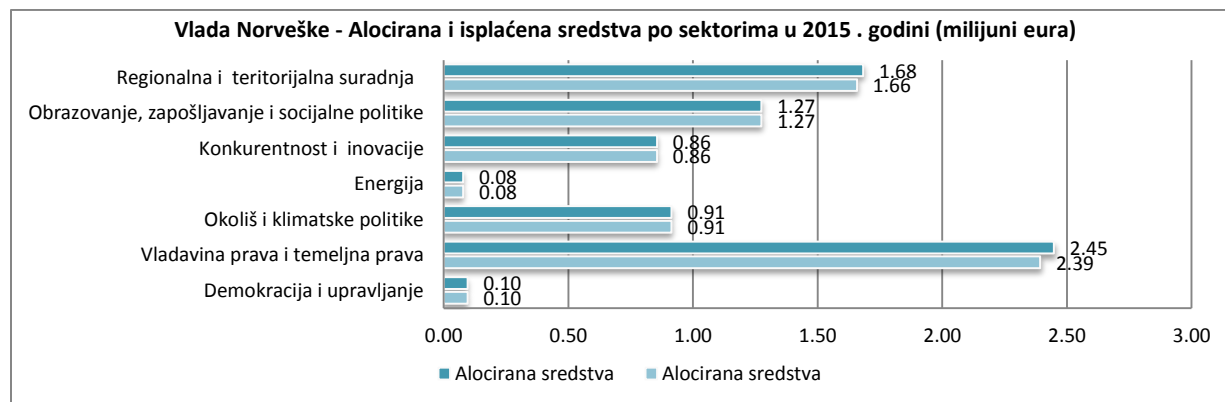
Politički pristup

Veliki dio aktivnosti međunarodne razvojne suradnje Norveške obuhvaća dugoročna razvojna pomoć u formi grantova. Norveška dugoročna razvojna suradnja generalno potencira, kako pružanje bilateralne pomoći, upućune izravno vladama zemalja partnera, tako i multilateralne pomoći upućune putem sustava UN-a kao i razvojnih banaka. Norveška također pruža i značajnu pomoć putem međunarodnih, lokalnih i norveških nevladinih organizacija.

Norveška razvojna suradnja sa Bosnom i Hercegovinom je tijekom godina evoluirala od pružanja humanitarne pomoći, obnove i rekonstrukcije do potpore usmjerene ka političkim i administrativnim reformama i procesima euroatlantskih integracija. Ovo konkretno podrazumijeva pružanje potpore izgradnji institucija i reformi pravosuđa u BiH. Vlada Norveške namjerava nastaviti pružati pomoć Bosni i Hercegovini u trenutačnom obimu i u narednom razdoblju.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Vlada Norveške **alocirala je € 7.35 milijuna i isplatila € 7.27 u 2015. godini formi granta** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike, Energija, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Regionalna i teritorijalna suradnja.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Vlada Norveške nastaviti će aktivnosti u sklopu aktualnih inicijativa u sljedećim prioritetnim oblastima:

- Dobra uprava, uključujući reformu sektora pravosuđa i sigurnosti
- Ljudska prava, mir i pomirenje
- Ekonomski razvitak
- Jačanje civilnog društva

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Veleposlanstvo Norveške sudjeluje u aktivnostima Radne skupine koja se bavi pitanjima jednakosti spolova i osnaživanja žena.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Kraljevine Norveške u BiH

Adresa: Ferhadija 20

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 25 40 00

Faks: +387 33 66 65 05

E-mail: emb.sarajevo@mfa.no

Web-adresa: www.norveska.ba

Slovenija

Politički pristup

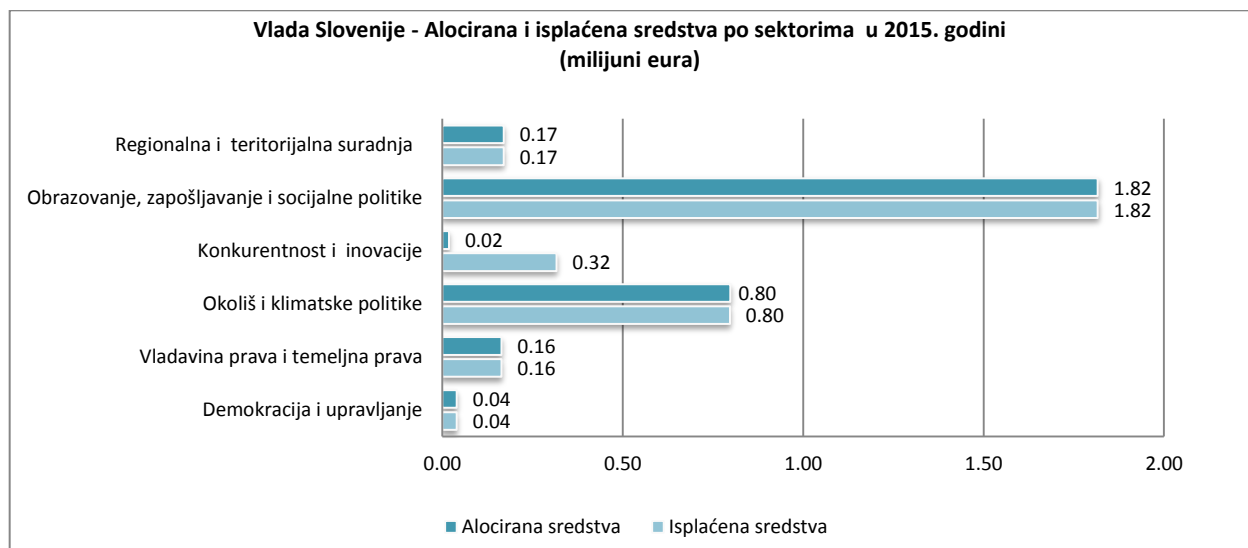
Tematski prioriteti Slovenske međunarodne razvojne suradnje definirani su u Rezoluciji o međunarodnoj razvojnoj suradnji Republike Slovenije za razdoblje do 2015. godine, a konkretnije u bilateralnom "Sporazumu o razvojnoj suradnji između Vlade Republike Slovenije i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine". Okvirni program za međunarodnu razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć Republike Slovenije za razdoblje 2013 -2015 (uključujući njenu revidiranu verziju za razdoblje 2014 – 2015 i drugu revidiranu verziju za 2015. godinu sa planom provedbe međunarodne razvojne suradnje u 2016. godini) funkcionira putem realiziranja planiranih aktivnosti, što u slučaju BiH uključuje sljedeće sektore: Pravosuđe i unutarnji poslovi, Reforma javne uprave, Zaštita okoliša i klimatske promjene, Razvitak društvenog sektora.

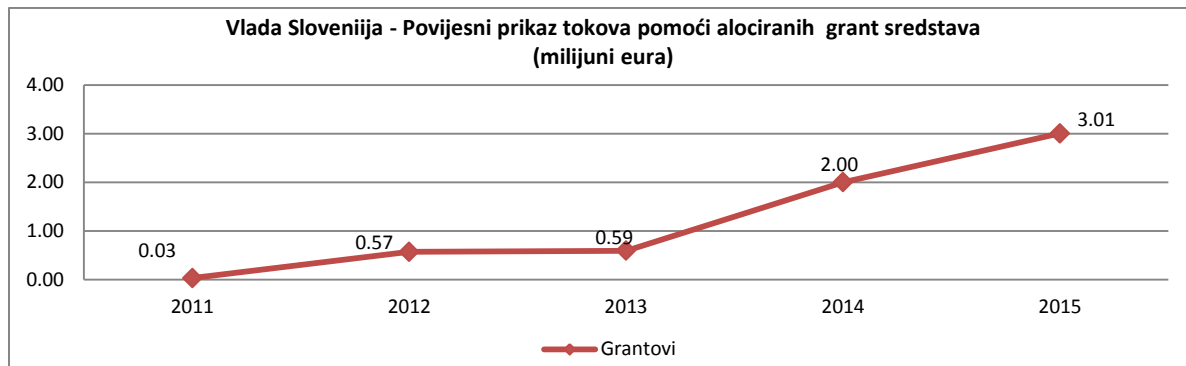
Slovenija još nije izradila dokument politike vezan za Slovensku razvojnu suradnju sa Bosnom i Hercegovinom.

Podaci za 2015. godinu uneseni u Bazu podataka za praćenje aktivnosti donatora uključuju isplaćena sredstva koje je obećala Slovenija na Donatorskoj konferenciji za Srbiju i BiH nakon poplava, u kontekstu oporavka poslije poplava. Sva sredstva alocirana su u formi granta.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Vlada Slovenije **alocirala je € 3.01 milijun i isplatila € 3.30 milijuna u 2015. godini u formi granta u** sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike i Regionalna i teritorijalna suradnja.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U srednjoročnom razdoblju Slovenija će nastaviti pružati potporu Bosni i Hercegovini u istim sektorima kao i u prethodnom razdoblju. Aktualna Rezolucija o međunarodnoj razvojnoj suradnji Republike Slovenije istječe krajem 2015. godine, ali će i dalje biti u uporabi do donošenja nove rezolucije koja bi trebala biti pripremljena do kraja 2016. godine. U tom smislu, vode se diskusije o novim zemljopisnim i tematskim prioritetima razvojne suradnje Slovenije, i očekuje se kako će Bosna i Hercegovina ostati među zemljopisnim prioritetima.

Slovenija je izradila nacrt novog bilateralnog sporazuma o razvojnoj suradnji sa BiH, koji će također pojednostaviti suradnju i sa drugim donatorima, te zamjeniti postojeće bilateralne sporazume o razvojnoj suradnji u narednim godinama.

U području Demokracije i upravljanja, slovenska pomoć fokusirati će se na usklađivanje zakonodavstva s EU standardima.

U području Vladavine prava i temeljnih prava, Slovenija će doprinijeti poštivanju ljudskih prava s naglaskom na djecu, mladež i žene.

U području Zaštite okoliša i klimatskih politika, Slovenija doprinosi poboljšanju kvalitete života građana u BiH kroz provedbu projekata u sferi zaštite okoliša.

U području Obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika, Slovenija će i dalje omogućavati studiranje na slovenskim sveučilištima za studente iz BiH.

U budućnosti Slovenija će također podržati BiH u oblasti protuminske zaštite.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Veleposlanstvo Republike Slovenije u Sarajevu sudjeluje na donatorskim sastancima koji se bave različitom tematikom. Slovenija ne sudjeluje u radu sektorskih radnih skupina, ali održava bilateralne kontakte sa drugim donatorskim agencijama ukoliko se za to ukaže potreba.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Republike Slovenije

Adresa: Bentbaša 7

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: (+) 387 33 271 260, (+) 387 33 572 450

Faks: (+) 387 33 271 270

E-mail: vsa@gov.si

Web-adresa: www.sarajevo.veleposlanistvo.si

Švedska / Švedska agencija za međunarodnu suradnju (Sida)

Politički pristup

Saradnja Švedske i Bosne i Hercegovine u oblasti reformi u razdoblju 2014-2020, ima za cilj postizanje demokratskog, pravednog i održivog razvitka, zajedno sa ispunjenjem uvjeta za pridruživanje Europskoj uniji.

Sida se fokusira na tri glavna područja: demokracija, ljudska prava i ravnopravnost spolova, razvitak tržišta i održiva infrastruktura. Pored toga, potpora je također pružena aktivnostima u sklopu Međusobno povezanih sektora (civilno društvo, ravnopravnost spolova i manjine). U cilju povećanja učinkovitosti pomoći i pružanja potpore pridruživanju EU integracijama, strategijom suradnje se promiče sljedeće:

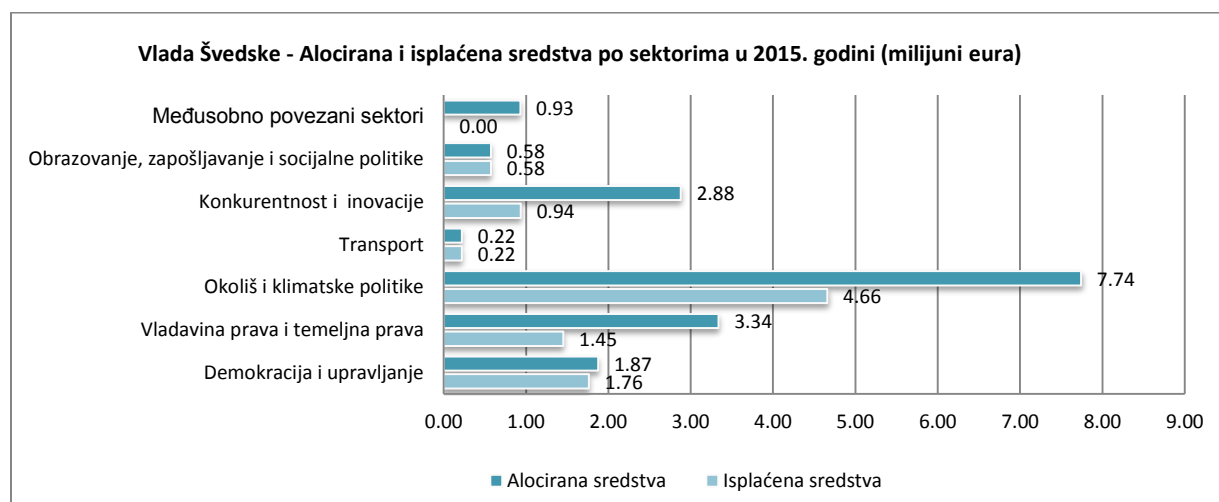
- bolja koordinacija u sklopu zajedničkih aktivnosti sa EK i u sklopu programa IPA;
- veći stupanj korištenja vlastitih sustava zemlje za planiranje, provedbu i praćenje aktivnosti;
- povećana upotreba pristupa utemeljenog na programima.

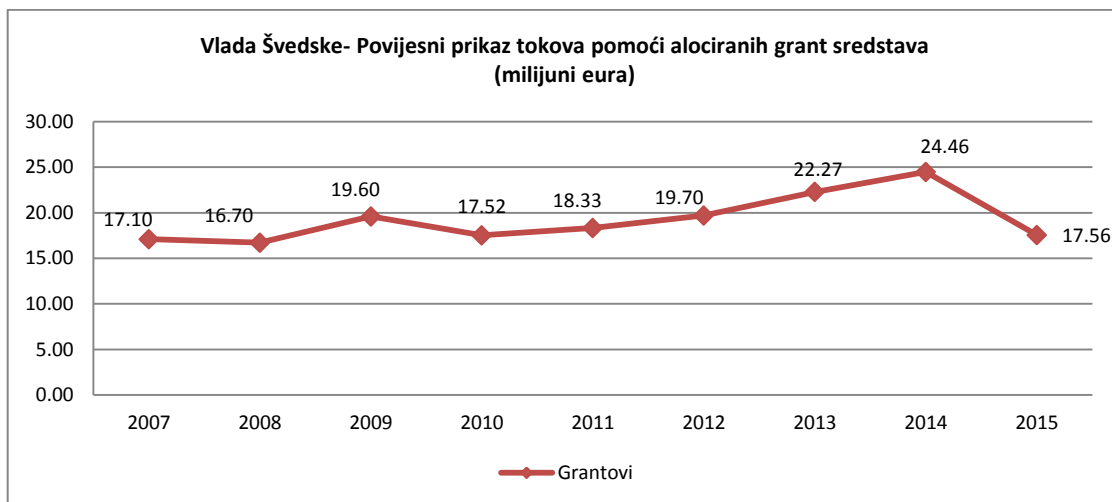
Švedska razvojna suradnja sa Bosnom i Hercegovinom provodit će se sukladno Regionalnoj strategiji suradnje za razdoblje 2014-2020, utemeljenoj na rezultatima u reformama za Zapadni Balkan (Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Crnu Gora, Makedonija i Srbija).

(<http://www.swedenabroad.com/en-GB/Embassies/Sarajevo/Development-Cooperation/Policy/>)

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Vlada Švedske **alocirala € 17.56 milijuna i isplatila € 9.61 milijuna u 2015. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike, Transport, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike i Međusobno povezani sektori.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Švedska je usvojila Strategiju suradnje utemeljenu na rezultatima u reformama za **Istočnu Europu, Zapadni Balkan i Tursku** za razdoblje 2014 - 2020 (www.swedenabroad.com/sarajevo) koja ima za cilj pomoći zemljama Istočnog partnerstva, Zapadnog Balkana i Turske da ostvare bliže veze s EU.

Očekuje se da će aktivnosti na Zapadnom Balkanu rezultirati u sljedećem:

- 1) Poboljšanoj ekonomskoj integraciji sa EU i razvitkom tržišne ekonomije
- 2) Ojačanoj demokraciji, većem poštivanju ljudskih prava i bolje razvijenoj državi pod vladavinom prava
- 3) Boljim stanjem okoliša, manjim klimatskim utjecajem i poboljšanom otpornošću na utjecaj na prirodni okoliš i klimatske promjene

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Švedska je članica Foruma za koordinaciju donatora koje predvodi Ministarstvo o financija i trezora, kao i *ad hoc* uspostavljenih foruma sektorske koordinacije (PAR, Lokalna uprava, Pravosuđe, EU vijećnika, itd.), te sudjeluje i u ostalim relevantnim sektorskim sastancima.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Švedske

Adresa: Veleposlanstvo Švedske, Ferhadija 20
71000 Sarajevo, BiH
Telefon: +387 33 276 030
Faks: +387 33 267 060
E-mail: ambassaden.sarajevo@gov.se
Web-adresa: www.sida.se ;
www.swedenabroad.se

Mario Vignjević

Reforma javne uprave & Reforma lokalne uprave
& Upravljanje javnim financijama
Programski časnik
Veleposlanstvo Švedske – Sida, Ferhadija 20
71 000 Sarajevo, Bosna and Hercegovina
Telefon +387 33 276 034
Mobitel +387 61 145 766
Faks +387 33 276 060
E-mail: mario.vignjevic@gov.se

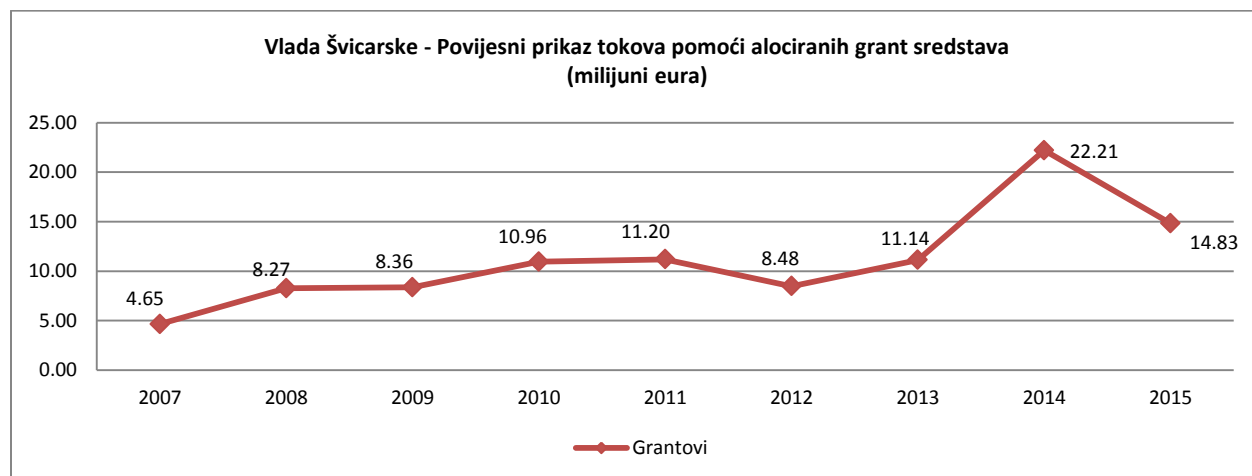
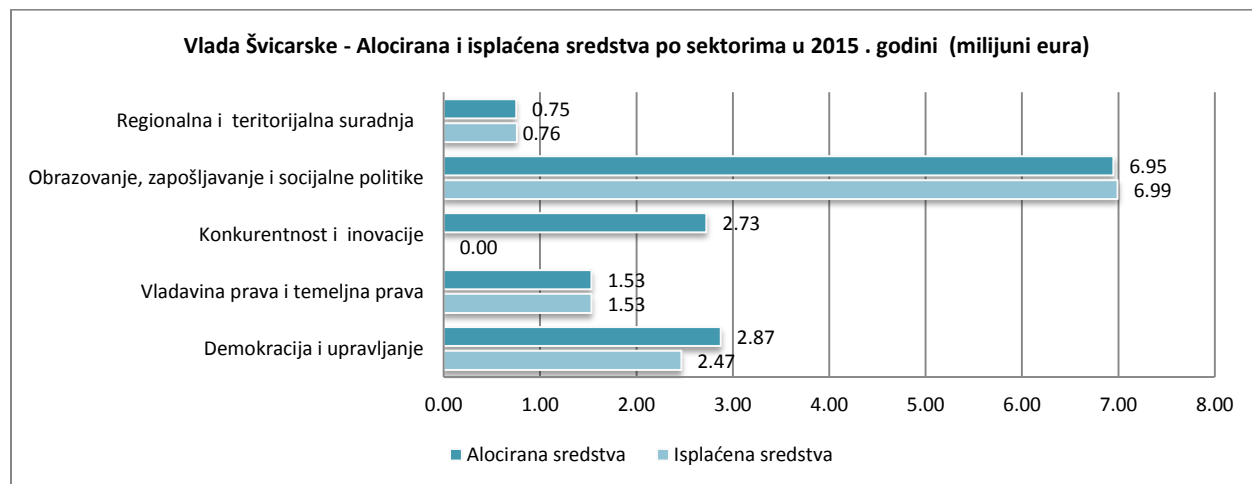
Švicarska

Politički pristup

Švicarska ima za cilj podržati tranziciju BiH na putu prema socijalno inkluzivnoj tržišnoj ekonomiji i decentraliziranom demokratskom političkom sustavu, sa dugoročnijom perspektivom europskih integracija. Strategija suradnje Švicarske za BiH za razdoblje 2013-2016 ima za cilj podržati BiH u rješavanju preostalih izazova koji su definirani državnim strateškim dokumentima za konkretne sektore. Strategija se fokusira na tri tematska područja: Ekonomija i zapošljavanje, Lokalna uprava i općinske usluge i Zdravstvo. Predviđena garantirana financijska sredstva za razdoblje 2013 – 2016 iznose CHF 79 milijuna.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Vlada Švicarske **alocirala je € 14.83 milijuna i isplatila € 11.75 milijuna u 2015. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike i Regionalna i teritorijalna suradnja.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U sklopu Strategije suradnje Švicarske za BiH za razdoblje 2017-2020, Švicarska će nastaviti pružati potporu Bosni i Hercegovini u istim sektorima kao što je to bio slučaj u prethodnom razdoblju, obzirom da je u više navrata potvrđena relevantnost intervencija kao i njihov potencijal. Ovi sektori, kao što je definirano Strategijom su sljedeći: Demokratsko upravljanje, Općinske usluge i pravosuđe; Ekonomija i zapošljavanje, Zdravstvo, te Migracije i razvitak. Snažniji naglasak bit će stavljen na intenzivniji politički dijalog u odabranim sektorima kako bi se podržale reforme u cilju uspostave potpornih normativnih okvira na svim institucijskim razinama.

U **Sektoru demokracije i upravljanja**, Švicarska će zadržati fokus na lokalnoj razini, gdje će biti istraženi mehanizmi provjera i ravnoteže između lokalnih vlasti i lokalnih skupština. Aktivnosti na osnaživanju organizacija civilnog društva i građana, posebice mladih ljudi, te poboljšanje njihovih demokratskih kapaciteta također će biti u fokusu. Proračunska potpora utemeljena na učinkovitosti/djelovanju dobre uprave, koristit će se za općinska ulaganja kako bi se pružila potpora reformama u javnom sektoru. Suradnja između različitih državnih razina u smislu političke, administrativne i fiskalne decentralizacije treba postati učinkovitija, a kojom upravljaju Asocijacija općina i gradova (AMC) i profesionalne stručne mreže, predstavlja zajednički pothvat Švicarske i SIDA-e. Također u suradnji sa SIDA-om, bit će omogućen angažman građana u općinskom odlučivanju, u pružanju kvalitetnih komunalnih usluga i u provedbi lokalnih razvojnih inicijativa, putem revitalizacije podopćinskih jedinica (mjesnih zajednica) u kojima postoji mogućnost za sudjelovanje građana i njihovo socijalno uključivanje. Aktivnosti na koje se Švicarska fokusirala poduprijeti će uspostavu funkcionalnih mehanizama vertikalne suradnje i jačanje kapaciteta na svim relevantnim institucijskim razinama. Švicarska će ulagati u potporu prilagođenu kako bi se ostvario građanski dogovor orijentiran na konsensus i građanski angažman i tim putem omogućilo posredovanje između angažiranih građanskih pokreta i ključnih parlamentarnih povjerenstava, sve kako bi se čuo glas građana i političari nastavili provoditi reforme u interesu naroda.

U oblasti **Okoliša i klimatskih politika**, aktivnosti će i dalje ostati usmjerene na ulaganja u infrastrukturu za opskrbu pitkom vodom i pročišćavanje otpadnih voda, te institucijsko jačanje komunalnih usluga. Također, u suradnji sa njemačkim Promotivnom bankom (KfW), Švicarska će podržati obnovu sustava vodoopskrbe i odvodnje u gradovima Tuzli i Zenici. Nadalje, predviđene su i intervencije usmjerene na smanjivanje emisija i jačanje otpornosti na klimatske promjene, primjerice putem obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti. Iskustvom naučenim nakon poplava koje su zadesile zemlju 2014. godine, dokazano je su da će mjere za smanjenje rizika od katastrofa u ugroženim općinama nadalje povećati njihovu otpornost.

U **Sektoru vladavine prava i temeljnih prava**, Švicarska suradnja će nastaviti pružati potporu Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH s ciljem podizanja učinkovitosti, djelotvornosti i odgovornosti pravosuđa i poboljšanja pristupa pravdi za sve građane. Uspostavljanje funkcionalnih institucijskih temelja u Sustavu maloljetničkog pravosuđa u BiH bit će nadalje pojačano švicarskom suradnjom u zajedničkom pothvatu sa UNICEF-om i Norveškom. Također će se nastaviti pružati i potpora državnim vlastima u BiH u poboljšanju upravljanja regularnim i neregularnim migracijama u BiH, uključujući učinkovit prihvat povratnika, procedure imigracije i azila, siguran povratak/deportaciju i odgovarajući tretman migranata.

U oblasti **Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike**, intervencije će se baviti novim i boljim mogućnostima zapošljavanja putem stvaranja povoljnog ekonomskog okruženja za poslovne subjekte/poduzetnike uz angažman javnog i privatnog sektora, uključujući i dijasporu. Švicarski Projekt zapošljavanja mladih nastaviti će raditi na tri glavna aspekta vezana za tržište rada (nedostatak vještina

kao i nedostatak veza i novih radnih mjesta). Mladi će imati priliku poboljšati svoje vještine (relevantne prema tržištu rada), bilo putem formalnog ili neformalnog obrazovanja i obuke. Nadalje, bit će im pružena potpora kroz poboljšani sustav posredovanja unutar javnih službi za zapošljavanje. Istodobno će biti promicane i nove mogućnosti na tržištu rada (osobito radnih mjesta za žene), kroz projekte ekonomskog razvitka u lancima vrijednosti visokog potencijala. Dijalog o politici rada, kao sastavni dio svih intervencija, doprinijeti će postizanju sustavnih promjena. To se posebice odnosi na reformu javnih službi za zapošljavanje, strukovno obrazovanje i reformu obuke, reguliranje obrazovanja odraslih kao i pravni okvir za uključivanje dijaspore.

U **Sektoru konkurentnost i inovacije**, potpora će biti osigurana *start-up* tvrtkama i MSP poduzećima putem poboljšanja pristupa financijama. Švicarska će svoj angažman nastaviti preko Međunarodnih finansijskih institucija u stvaranju boljih regulatornih okvira na nacionalnoj i entitetskim razinama u cilju rasta privatnog sektora i boljih mogućnosti izvoza; također kao rezultat transparentnijih i učinkovitijih sustava upravljanja javnim financijama. Aktivnosti u sektoru mikrofinancija provoditi će se pružanjem potpore bankarskim agencijama i ministarstvima financija kako bi se poboljšalo relevantno zakonodavstvo slijedom preporuka iz MMF-ovog Programa procjene finansijskog sektora (FSAP). Također će biti promicana transparentnost i odgovornost kod pružatelja mikrofinansijskih usluga. Savjetodavne usluge koje općine daju prezaduženim građanima bit će povećane u određenom omjeru, čime se povećava finansijska pismenost i smanjuje osobni dug na razini populacije.

U **Međusobno povezanim sektorima**, nastaviti će se pružati potpora reformama u Sektoru zdravstva kao i poboljšanje usluga primarne zdravstvene zaštite. Daljnji napori bit će uloženi kako bi se ojačala uloga i položaj medicinskih sestara u cilju poboljšanja radnog učinka sustava i rentabilnosti. Uspješno razvijen model sestrinske skrbi u zajednici i usluge vezane za mentalno zdravlje, usmjerene konkretno na isključena i siromašna lica, te borba protiv njihove diskriminacije, funkcionirati će na način da pokrivaju čitavu zemlju. Poseban naglasak stavit će se na multi-sektorsku suradnju i cjelovit pristup svim razinama vlasti za prevenciju i kontrolu glavnih nezaraznih bolesti. Ojačat će se uloga lokalnih zajednica i organizacija civilnog društva u promociji zdravlja i prevenciji bolesti.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Vlada Švicarske sudjelovala je u radu sljedećih skupina za koordinaciju rada donatora:

- Lokalna uprava
- Pravosuđe
- Tužiteljska služba
- Jednakost spolova i osnaživanje žena
- Održiva infrastruktura za zaštitu okoliša
- Migracije i razvitak

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Švicarske u Bosni i Hercegovini

Adresa: Zmaja od Bosne 11 (RBBH, zgrada B),

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 275 850

Faks: +387 33 570 120

E-mail: sarajevo@eda.admin.ch

Web-adresa: www.eda.admin.ch/sarajevo

Ujedinjeno Kraljevstvo/Ministarstvo za vanjske poslove i poslove Commonwealtha

Politički pristup

Vlada UK pruža političku i financijsku potporu Bosni i Hercegovini od njene neovisnosti. Pomoć koju osigurava Vlada UK određena je prioritetima i ciljevima koje je Vlada Njenog Visočanstva utvrdila za Bosnu i Hercegovinu u sveobuhvatnom Poslovnom planu za BiH. Ured DFID-a u BiH pri Veleposlanstvu Ujedinjenog Kraljevstva zatvorena je 11. veljače 2011. godine, ali Vlada UK i dalje pruža programsku pomoć preko Ministarstva za vanjske poslove i poslove Commonwealtha i Ministarstva obrane.

U srpnju 2011. godine, Vlada UK objavila je novu strategiju koja definira način na koji će Ujedinjeno Kraljevstvo promovirati stabilnost i prosperitet u zemljama i regijama u sklopu njene interesne sfere. Strategiju za izgradnju stabilnosti u inozemstvu (The Building Stability Overseas Strategy / BSOS) zajednički su izradili Ministarstvo za vanjske poslove i poslove Commonwealtha (FCO), Odsjek za međunarodni razvitak (DFID) i Ministarstvo obrane (MOD). Strategija utvrđuje kako UK može poboljšati svoju vlastitu sigurnost i prosperitet, putem identificiranja, sprečavanja i okončanja konflikta u inozemstvu, koristeći svoja diplomatska, razvojna, vojna i sigurnosna sredstva, kao i jedinstveno britansko iskustvo, odnose, ugled i vrijednosti. Strategija u cjelini može biti preuzeta sa:

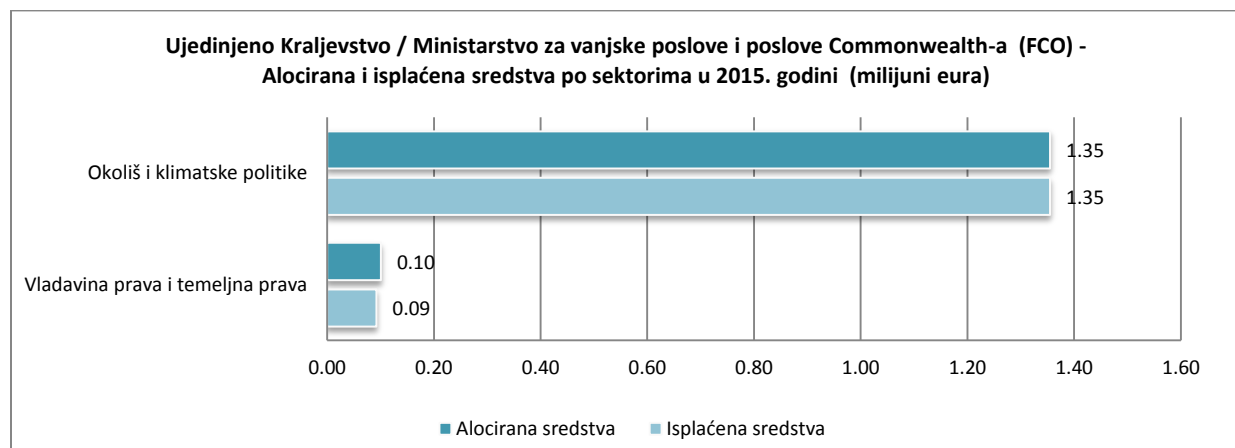
<http://www.fco.gov.uk/resources/en/pdf/publications/annual-reports/bsos-july-11>

U interesu Vlade UK je da očuva zamah procesa proširenja i napretka koji donosi mir i stabilnost Zapadnom Balkanu. Program *Ponovno ujedinjenje Europe* pomaže u održavanju vizije izgradnje učinkovite i globalno konkurentne EU u sigurnom susjedstvu. Program to postiže pružajući potporu proširenju EU i pomažući europskim partnerskim zemljama da provedu reforme nužne za pristupanje EU. Program se posebno fokusira na stabilne institucije koje garantiraju demokraciju, vladavinu zakona, ljudska prava i poštovanje i zaštitu manjina. Strategija u cjelini može biti preuzeta sa:

<http://www.fco.gov.uk/resources/en/pdf/about-us/what-we-do/diplomatic-influence-values-fund-2011-12>

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Vlada Ujedinjenog Kraljevstva **alocirala je € 1.46 milijuna i isplatila € 1.45 milijuna u 2015. godini formi granta** u sljedeće sektore: Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike.

Srednjoročni i dugoročni pristup

N/a

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Radeći u partnerstvu sa drugim donatorima, institucijama vlasti u BiH, parlamentima, civilnim društvom, pripadnicima akademskog svijeta i medijima, cilj Ujedinjenog Kraljevstva je pružiti potporu i promicati reforme koje će pomoći Bosni i Hercegovini u procesu euroatlantskih integracija.

Pored sudjelovanja u radu DCF, predstavnici Vlade/Veleposlanstva Ujedinjenog Kraljevstva aktivno sudjeluju u sektorskim aktivnostima na koordinaciji donatora koje vode lokalne institucije i donatori, u svim ključnim sektorima, ali sa posebnim naglaskom na sektore pravosuđa i sigurnosti.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Ujedinjenog Kraljevstva u Sarajevu

Adresa: Hamdije Čemerlića 39 a

71000 Sarajevo

Telefon: +387 33 282 200

Faks: +387 33 282 203

Web-adrese: <http://ukinbih.fco.gov.uk/>

Sjedinjene Američke Države/ Američka agencija za međunarodni razvitak (SAD/USAID)

Politički pristup

Regionalna i teritorijalna suradnja:

Sjedinjene Američke Države će nastaviti jačati pravosudne i policijske institucije Bosne i Hercegovine u svrhu održivog i učinkovitog djelovanja protiv terorizma i kriminalnih aktivnosti, uključujući trgovinu ljudima i narkoticima, pranje novca, javnu korupciju i organizirani kriminal. SAD će također pružati potporu obnovi povjerenja među građanima svih etničkih pripadnosti.

Konkurentnost i inovacije:

USAID će potaknuti produktivnost privatnog sektora, te stvoriti mogućnosti za ulaganje i nova radna mjesta za kućanstva i poduzetnike koji se bore za opstanak, uključujući žene i mlade. USAID će ojačati produktivnost malih i srednjih poduzeća (MSP), uključujući i pružanje potpore inovativnim novoosnovanim poduzećima, olakšanju pristupa zajmovima i smanjenju operativnih prepreka za MSP poduzeća.

USAID će također koristiti sredstva za potporu javnim i privatnim institucijama kako bi se potakla veća ulaganja u zemlju, uključujući i dijasporu BiH, te će olakšati trgovinu, pristup financijama i rast privatnog sektora. To uključuje potporu za javnu politiku i regulatornu reformu, posebice u javnim financijskim i fiskalnim domenama.

Energija:

Aktivnosti USAID-a na programiranju ekonomskog razvitka osmišljene su za pružanje potpore napretku u provedbi Reformske agende BiH, koja za cilj ima ostvarenje napretka BiH u pristupanju EU. Na taj način, USAID će nastaviti promicati ekonomska i ekološki održiva ulaganja u Sektor energije BiH, što će zauzvrat poduprijeti europsku energetska sigurnost u širem smislu.

Okoliš i klimatske politike:

Pomoć Sjedinjenih Država u ovoj oblasti uključuje Inicijativu USAID za oporavak od poplava. Preostale aktivnosti uključuju pomoć zajednicama pogođenim poplava u obnovi devastirane općinske infrastrukture.

Vladavina prava i temeljna prava:

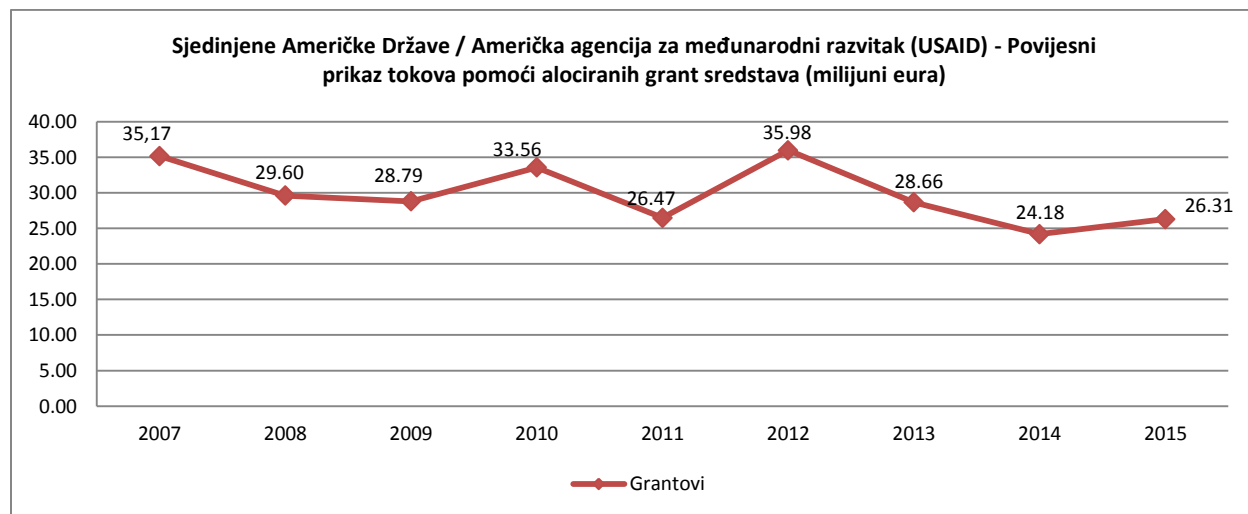
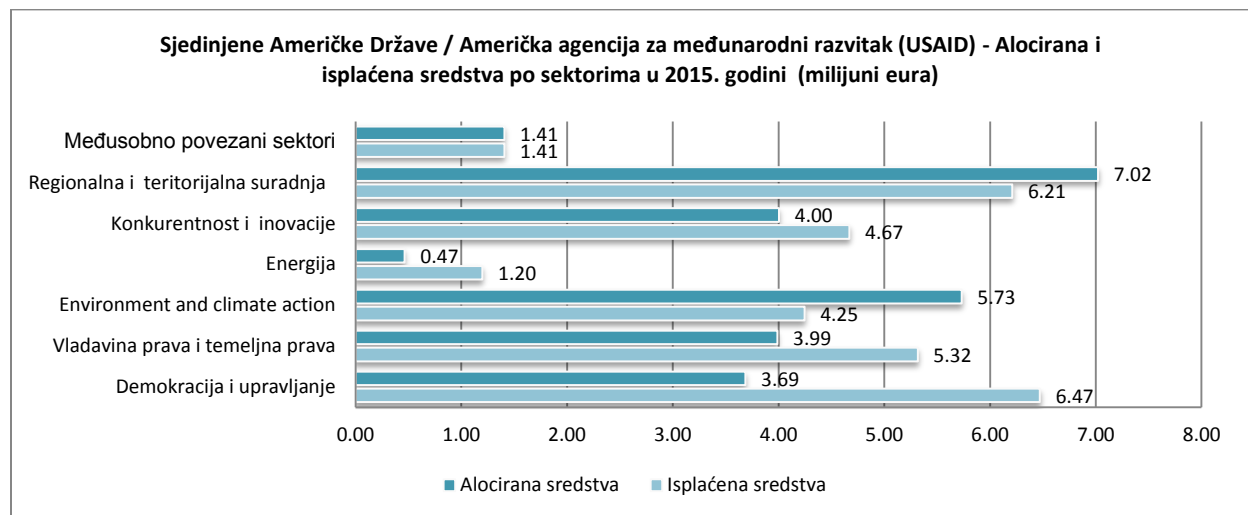
USAID u ovoj oblasti surađuje sa pravosudnim institucijama i civilnim društvom kako bi se reformirao Sektor pravde putem jačanja neovisnosti, odgovornosti i učinkovitosti pravosuđa. Pomoć je usmjerena na stvaranje bolje koordiniranog i jedinstvenog pravosudnog sustava spremnog za ulazak u EU, te povećanje povjerenja javnosti u vladavinu zakona. Pored toga, USAID će ocijenjivati, pratiti i vršiti procjenu utjecaja svog programiranja u oblasti Vladavine prava, te o tom utjecaju izvijestiti javnost u BiH, naglašavajući potrebu da vlasti u BiH trebaju rješavati razvojne izazove u ovoj oblasti, osobito u zajednicama koje je teško uključiti u ovaj proces.

Demokracija i upravljanje:

Potpora će se usmjeriti raširenom korupcijom koja prožima politički sustav i ekonomiju BiH. USAID će podržati građansko društvo i druge aktere da se više angažiraju u ulozi 'stražara', skrećući pozornost javnosti i pružajući potporu rješenjima za raširenu institucijsku korupciju. Pomoć će se također usmjeriti na jačanje kapaciteta uprave i zakonodavnih institucija, kako bi mogle da odgovorno provode učinkovitije politike, zakone i proračune koji se bave ključnim pitanjem vezanim za pristupanje u EU.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Sjedinjene Američke Države/Američka agencija za međunarodni razvitak (SAD/USAID) **alocirali su €26.31 milijuna i isplatili €29.52 milijuna u 2015. godinu u formi granta** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike, Energija, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Regionalna i teritorijalna suradnja i Međusobno povezani sektori.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Projekti će se i dalje razvijati sukladno promjenjivim potrebama Bosne i Hercegovine, a promicati će inicijative koje će obuhvaćati i sredstva drugih donatora. Sjedinjene Američke Države i Američka agencija za međunarodni razvitak (USAID), provoditi će programe pomoći koji podržavaju usklađen ekonomski prostor, poboljšanu vladavinu zakona, djelotvorne i transparentne institucije vlasti s jakim civilnim društvom i multietničko, tolerantno društvo.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Osoblje Vlade SAD sudjeluje na sastancima opće koordinacije, bilateralnim sastancima i drugim forumima. Osoblje misije Sjedinjenih Država nastaviti će sudjelovati u sastancima koordinacije donatora i na sektorskim sastancima uključujući civilno društvo, lokalnu upravu, vladavinu zakona i energiju, kako bi se izbjeglo preklapanje ili dupliciranje aktivnosti. USAID sufinancira i zajednički razvija programe sa nekoliko bilateralnih i multilateralnih donatora.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Sjedinjenih Američkih Država

Adresa: Robert C. Frasure 1

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 704-000

Faks: +387 33 659-722

E-mail: SilsonJH@state.gov

Web-adresa: <http://sarajevo.usembassy.gov>

Američka agencija za međunarodni razvitak (USAID)

Adresa: Robert C. Frasure 1

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 704 000

Faks: +387 33 219 298

E-mail: echallenger@usaid.gov

Web-adresa: www.usaid.gov ; www.usaid.ba

Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD)

Politički pristup

Europska banka za obnovu i razvitak je međunarodna financijska institucija, u vlasništvu 67 zemalja i dvije međuvladine institucije (Europske zajednice i Europske investicijske banke).

Ciljevi EBRD-a usmjereni su na promidžbu tranzicije prema tržišnoj ekonomiji putem ulaganja, najvećim dijelom u privatni sektor, kako bi se mobilizirala značajna izravna strana ulaganja i pružila potpora privatizaciji, restrukturiranju i unapređenju rada općinskih službi, sa ciljem poboljšanja kvalitete života građana. Važno je istaknuti da u sklopu svih svojih aktivnosti, EBRD promiče ekološki snažan i održiv razvitak.

Pristup EBRD-a u rješavanju složenih izazova tranzicije utemeljen je na strategijama, politikama i procedurama. Regionalna raznolikost među državama u kojima ova banka posluje je velika i Banka svoje proizvode i fokus po sektorima prilagođava, kako bi zadovoljila specifične tržišne potrebe svake pojedine države. Za svaku državu u kojima banka posluje, izrađene su i primjenjuju se pojedinačne strategije.

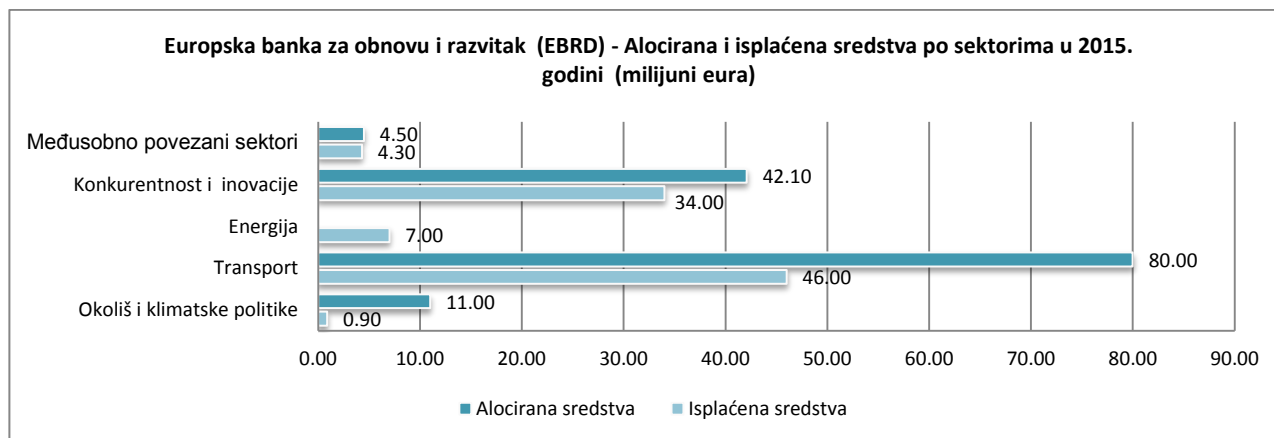
Nadalje, Banka kroz svoje sektorske politike, formalno utvrđuje strategiju u sljedećim sektorima: agrobiznis, energija, općinska i infrastruktura zaštite okoliša, prirodni resursi, nekretnine, prijevoz, telekom, informatika i mediji.

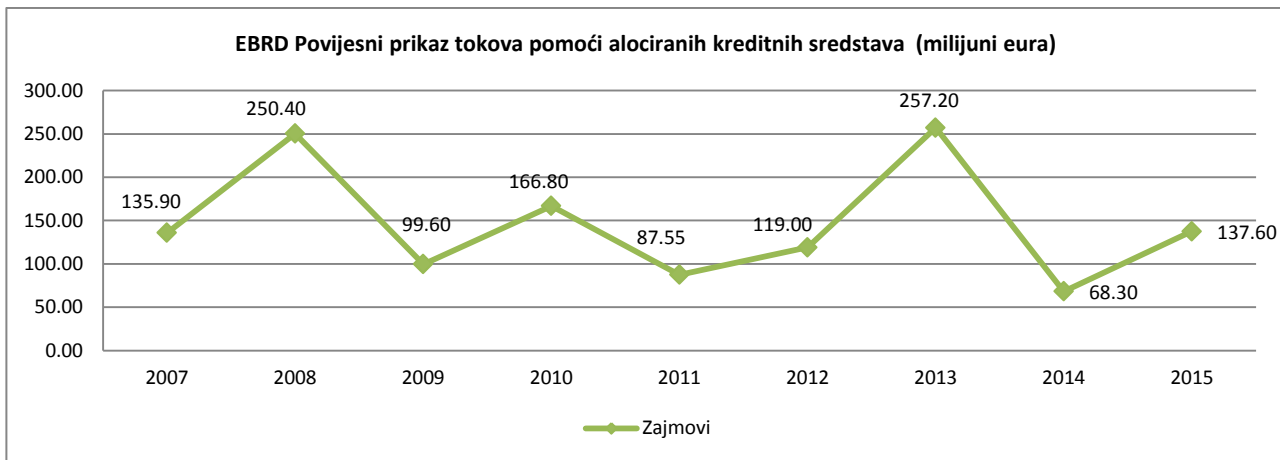
Do sada, EBRD je najveći institucijski investitor u Bosni i Hercegovini (BiH) sa 130 projekata i kumulativnim obimom poslovanja u iznosu većem od €1,8 milijardi.

U 2015. godini, EBRD je potpisala sporazume za 12 novih projekata u iznosu od €137.6 milijuna, što je uključivalo 10 projekata koji se provode u privatnom sektoru, u iznosu od € 43.9 milijuna i 2 projekta u javnom sektoru, u ukupnom iznosu od € 91 milijun. EBRD je usmjerila svoje aktivnosti na pružanje potpore financijskim i poslovnim sektorima, te je također nastavila ulagati u ključne infrastrukturne projekte, koji su od značaja za regionalnu integraciju i razvitak zemlje. Banka je također ostvarila dobar napredak u provedbi velikih infrastrukturnih projekata, sa isplatama koje dosežu €92.2 milijuna.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD) **alocirala je € 137.60 milijuna i isplatila € 92.20 milijuna u 2015. godini u formi zajmova** u sljedeće sektore: Okoliš i klimatske politike, Sektor transporta, Sektor energije, Konkurentnost i inovacije i Međusobno povezani sektori.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Nova trogodišnja strategija za Bosnu i Hercegovinu odobrena u siječnju 2014. godine formulira potporu namijenjenu za razvitak privatnog sektora kao prioritet od značaja za poboljšanje poslovnog okruženja.

EBRD se također fokusira na ekonomske integracije zemlje unutar regije, te će i dalje usko koordinirati svoje aktivnosti sa partnerima iz EU i Međunarodnih financijskih institucija.

Pripreme za novu trogodišnju strategiju započeti će u rujnu 2016. godine, te se očekuje da će nova strategija biti odobrena u 2017. godini.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

U sklopu svojih aktivnosti u BiH, EBRD će nastojati uskladiti svoje poslovanje sa prioritetima lokalnih vlasti i blisko surađivati sa drugim Međunarodnim financijskim institucijama i donatorima, uključujući Europsku uniju. Banka će ovu suradnju ostvariti kroz sufinansiranje odabranih projekata i koordinaciju inicijativa vezanih za dijalog o politici.

Konkretno, Banka će koordinirati, i ukoliko je to moguće provoditi zajedničke operacije sa Europskom investicijskom bankom i Svjetskom bankom sukladno Reformskoj agendi. Banka je također vodeća Međunarodna financijska institucija angažirana u oblasti poslovnog okruženja i konkurentnosti iz Reformske agende EU, zajedno sa IFC.

Kontakt informacije:

Europska banka za obnovu i razvitak

Adresa: UNITIC, B/15, Fra Anđela Zvizdovića 1

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 257 900

Faks: +387 33 667 950

E-mail: linkesd@ebrd.com

Web-adrese: <http://www.ebrd.com>

Europska unija (EU)

Politički pristup

Potpora koju Europska unija pruža Bosni i Hercegovini (BiH) doprinijela je njenim nastojanjima da se zemlja vrati na put reformi nužnih za kretanje naprijed u procesu EU integracija. U srpnju 2015. godine, usvojena je sveobuhvatna Reformska agenda koja predviđa niz socio-ekonomskih reformi kao i reforme u oblastima vladavine prava i PAR. Kao dio provedbe Reformske agende i uz potporu EU, uključujući i savjetovanje glede politike i tehničku pomoć, vlasti Bosne i Hercegovine usvojile su i započele provedbu ključnih strateških dokumenata, posebice onih koji se odnose na pravosuđe, borbu protiv korupcije i organizirani kriminal.

Glavni strateški cilj pomoći EU ostaje potpora BiH u nenoj tranziciji iz statusa zemlje potencijalnog kandidata, preko kandidatskog statusa, do punopravnog članstva u Europskoj uniji. BiH je podnijela zahtjev za članstvo u EU 15. veljače 2016. godine.

Još od 2007. godine, IPA instrument za pretpristupnu pomoći se kroz svoje nacionalne i multi-korisničke programe, bavi ispunjavanjem političkih i ekonomskih uvjeta u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja (SAP) i usuglašavanjem sa europskim standardima, uglavnom kroz potporu Bosni i Hercegovini u uspostavi regulatornih sustava i njenu pripremu za predstrukturalne IPA fondove kao i pružanjem potpore njenom sudjelovanju u programima prekogranične suradnje sa susjednim državama i državama članicama EU.

Kako bi nastavila potporu po pitanju ispunjenja političkih kriterija, EU dodatni naglasak stavlja na dijalog sa civilnim društvom, razvitak neovisnih i profesionalnih medija i očuvanje kulturne baštine. IPA pomaže i u borbi protiv korupcije, te podržava Bosnu i Hercegovinu u ispunjenju njenih obveza prema povratnicima, manjinama i ugroženim skupinama u provedbi Strategije razminiranja.

Nekoliko ekonomskih pokazatelja daju razloga za zabrinutost, uključujući visoku stopu nezaposlenosti i vanjske debalanse. Pored toga, negativni trendovi u javnoj potrošnji stvaraju prepreke društvenom i ekonomskom oporavku. Kako bi se državi pomoglo u ispunjavanju ekonomskih kriterija SAP-a, IPA osigurava potporu za stabiliziranje makroekonomskoga okruženja, te smanjenje javne potrošnje i unapređenje njene kvalitete, kako bi se stvorilo povoljno poslovno okruženje. Reforma obrazovnog sustava i tržišta rada kao i unapređenje politika istraživanja trebali bi doprinijeti poticanju zapošljavanja. Dodatni sektori kojima je pružena potpora iz ekonomskih uvjeta su trgovina, zdravstvo, mala i srednja poduzeća i lokalni ekonomski razvitak.

BiH je do sada ostvarila samo ograničen napredak u približavanju svoga zakonodavstva i politika rada sa *acquis*-om. Kako bi se državi pomoglo u ispunjavanju uvjeta iz SAP-a, koji se odnose na *acquis*, IPA pruža potporu u izradi i provedbi strategija i politika približavanja i usuglašavanja sa europskim *acquis*-om u oblastima unutarnjeg tržišta, sektorskih politika djelovanja i pravosuđa, slobode i sigurnosti. Potpora se također pruža i u oblastima zaštite okoliša, infrastrukturne kvalitete, carina i oporezivanja.

Bosna i Hercegovina još uvijek koristi prve dvije komponente Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA), koje su joj na raspolaganju od 2007. godine: Komponenta I za potporu u tranziciji i institucijskoj izgradnji i Komponenta II za prekograničnu suradnju. Tijekom razdoblja 2007-2013, EU je izdvojila za BiH ukupno €593 milijuna.

Nova generacija Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) II 2014-2020 dostupna je BiH od kolovoza 2015. godine, kada je potpisan i ratificiran Okvirni sporazum između EK i BiH. Financijska pomoć prema IPA II za BiH za razdoblje 2014-2017, predviđena u Indikativnom strateškom dokumentu (ISP) za BiH, iznosi EUR 165.8 m (pri čemu prosječno alocirana sredstva na godišnjoj osnovi iznose EUR 40 m).

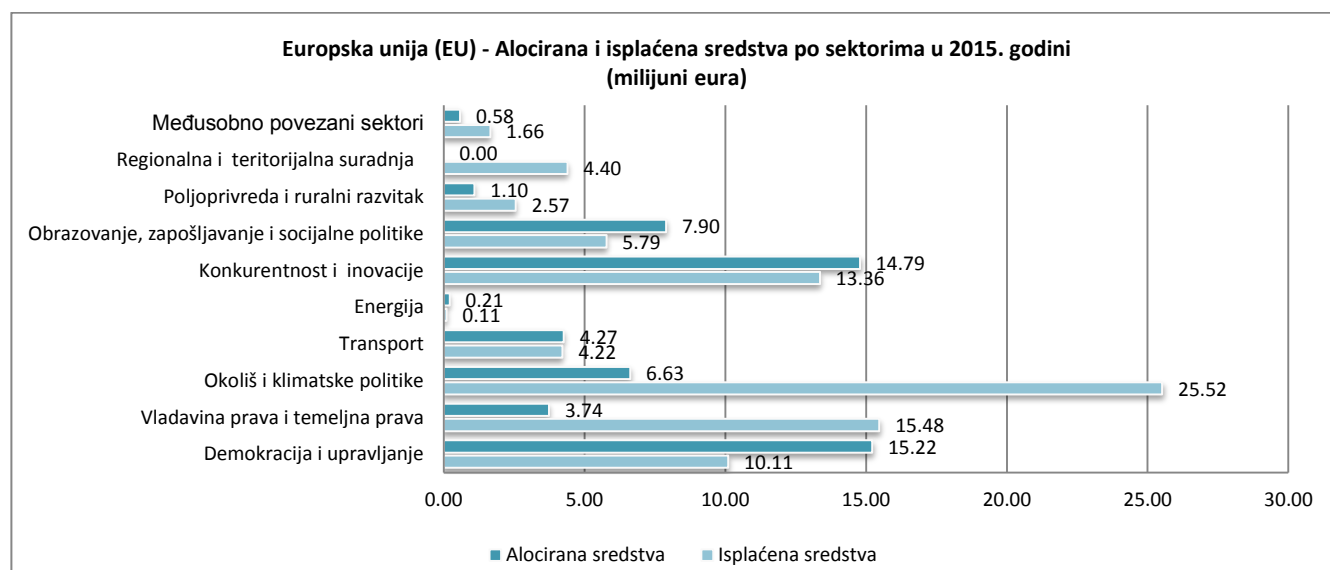
Predviđeno je da finansijska sredstva (IPA) II pruže potporu u četiri sektora:

1. Demokracija i upravljanje
2. Vladavina prava i temeljna prava
3. Konkurentnost i inovacije: lokalne razvojne strategije
4. Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike

Ovako ograničena godišnja lokacija sredstava iz IPA II 2014-2017 za BiH proizlazi iz nedostatka sveobuhvatnih sektorskih strategija u BiH u sektorima poput transporta, okoliša, energije i poljoprivrede i ruralnog razvitka - u kojima su veća sredstva bila namijenjena za dodjelu u sklopu IPA II.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Europska unija (EU) **alocirala je € 54.44 milijuna i isplatila € 83.21 milijuna u 2015. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike, Transport, Energija, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Poljoprivreda i ruralni razvitak, Regionalna i teritorijalna suradnja i Međusobno povezani sektori.

U prethodnom grafikonu, vidljivo je da je u 2015. godini EU pružila najveći udjel pomoći u sektore okoliša, vladavine prava i konkurentnosti. Pomoć se najvećim dijelom odnosila na izgradnju i / ili sanaciju infrastrukture voda i otpadnih voda, potporu reformi pravosuđa, uključujući smanjenje broja i rješavanje zaostalih slučajeva ratnih zločina i izgradnju/obnovu županijskih sudova i tužiteljstava u zemlji i borbu protiv korupcije, kao i poboljšanje poslovne infrastrukture i konkurentnosti MSP. EU također pruža potporu za jačanje kapaciteta institucija BiH u različitim oblastima kao što su: provedba zakona, javne nabave i upravljanje javnim financijama, obrazovanje, statistika, porezi i carine, civilno društvo, aktivnosti razminiranja, kao potporu BiH za sudjelovanje većem broju programa Europske unije.

Važno je napomenuti da je tijekom 2015. godine, u svojim aktivnostima EU Delegacija i dalje stavila naglasak na provedbu EU Programa za oporavak od poplava u iznosu od EUR 42,24 m, koji je uslijedio nakon

katastrofalnih poplava koje su pogodile zemlju u proljeće i ljeto 2014. godine. Program je usmjeren na pružanje potpore za obnovu javne infrastrukture i stambenih objekata na poplavljenim područjima, s posebnim naglaskom na ugrožena lica, uključujući također i potporu mjerama za poboljšanje životnih uvjeta. Program je također predvidjeo pomoć BiH za pripremu terena kako bi se podržala obnova kuća uništenih u klizištima, dok su sve aktivnosti glede infrastrukture uspješno završene do kraja 2015. godine.

Pored nacionalnih programa, BiH ima mogućnost korištenja i IPA I Višekorisičkih programa 2007-2013 kojima se pruža potpora mjerama od zajedničkog interesa za zemlje Zapadnog Balkana i Tursku, poput razvitka infrastrukture, institucijske izgradnje, provedbe Sporazuma o slobodnoj trgovini u središnjoj Europi (CEFTA), borbe protiv organiziranog kriminala, zaštite okoliša, energije, regionalne trgovinske integracije, te prekogranične suradnje.

Višekorisički programi pružaju potporu oblastima od ključnoga interesa za europske integracije kao što su oporezivanje i carine, statistike, javne uprave putem inicijative Organizacije za ekonomsku suradnju i razvitak (OECD) - Potpora promicanju uprave i rukovođenja u državama (SIGMA), te horizontalne potpore putem Ureda za razmjenu informacija o tehničkoj pomoći (TAIEX). Značajni rezultati višekorisičkih programa uključuju, između ostaloga, suradnju tužitelja u regionu, te uzajamnu pravnu pomoć između sudova, poboljšanu policijsku suradnju, integrirano upravljanje granicama i suradnju po pitanjima migracija.

Pomoć u sklopu komponente koja se odnosi na prekograničnu suradnju, pruža se u svrhu potpore sudjelovanju BiH u suradnji sa svojim susjedima (Hrvatskom, Crnom Gorom i Srbijom), te u prekograničnom IPA programu suradnje u jadranskoj regiji sa članicama EU i drugim zemljama Zapadnog Balkana (Albanija, Crna Gora i Srbija), te transdržavnim programima 'Jugoistočna Europa' i 'Mediteran', Europskoga fonda za regionalni razvitak (ERDF).

Programi IPA II 2014-2020 koji pokrivaju više zemalja predstavljaju novu generaciju IPA Višekorisičkih programa 2007-2013. Oni uglavnom nastavljaju pružati potporu regionalnim strukturama i projektima koji su pokrenuti i utemeljeni u sklopu IPA I Višekorisičkih programa 2007-2013.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Europska unija će nastaviti pružati potporu BiH u njenim nastojanjima na polju reforme i usklađivanja sa zakonima EU kako bi postala potpuno spremna za preuzimanje obveza u sklopu članstva u Europskoj uniji.

Kako bi se povećao utjecaj IPA pomoći i snažnije usmjerio naglasak na ostvarive rezultate, EU je odlučila usmjeriti svoje aktivnosti na 4 ciljna sektora, koji su uključeni u IPA II Indikativni strateški dokument (ISP) 2014-2017 za Bosnu i Hercegovinu, kao što je prethodno navedeno u poglavlju Politički pristup.

U srednjoročnom razdoblju, pomoć EU će nadalje podupirati jačanje Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA) kako bi se poboljšala sigurnost informacija i e-usluga, upravljanje javnim financijama, sustav javne nabave, propisi o javnoj službi, parlamenti i također sudjelovanje BiH u različitim EU programima u djelokrugu Sektora demokracije i upravljanja. EU će poduprijeti napore putem kojih će se povećati korištenje alternativnih načina rješavanja sporova kako bi se smanjio broj neriješenih sudskih predmeta, te će nastaviti pružati potporu Međunarodnoj komisiji za nestala lica (ICMP) u djelokrugu Sektora vladavine prava i temeljnih prava. U sklopu Sektora konkurentnost i inovacije: lokalne razvojne strategije, pomoć EU će se usmjeriti na nastavak potpore lokalnom integriranom razvitku, zapošljavanje i MSP. Pored toga, nakon katastrofalnih poplava koje su se dogodile zemlju u proljeće i ljeto 2014. godine, EU

će pružiti pomoć za zaštitu od poplava i upravljanje rijekama i rizikom od poplava. Četvrti Sektor obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike prepoznat je kao potencijalni sektor koji bi mogao uključivati sektorsku proračunsku potporu, osobito u oblasti zapošljavanja, uzimajući u obzir povezanost između obrazovanja i zapošljavanja i važnu ulogu koju zapošljavanje ima u uspješanoj društvenoj inkluziji.

U dugoročnom razdoblju, pomoć EU temeljit će se na rezultatima Srednjoročnog pregleda (MTR) Indikativnog strateškog dokumenta (ISP) koji će započeti prvim krugom konzultacija sa BiH akterima (BiH vlasti, OCD, donatori, MFI i međunarodne organizacije) u jesen 2016. godine, s ciljem da se identificiraju sektori u kojima će EU dati doprinos za IPA II financijsku perspektivu u razdoblju 2018-2020.

Očekuje se da će Srednjoročni pregled biti dovršen i usvojen od strane EK u ljeto 2017. godine, ovisno o zrelosti sektora (između ostalog i o dostupnosti sveobuhvatnih sektorskih strategija na razini zemlje), Srednjoročni pregled može rezultirati uključivanjem više od 4 sektora koje pokriva ISP 2014-2017. Pozornost je posebice usmjerena na sektore transporta, energije, okoliša, te poljoprivrede i ruralnog razvitka, što bi omogućilo veću godišnju alokaciju IPA II sredstava za BiH.

Sektorski pristup omogućiti će suradnju između donatora i korisnika, po mogućnosti pod vodstvom vlasti BiH, uklonivši time dupliciranje aktivnosti i osiguravši bolju učinkovitost i djelotvornost. Ovo bi zauzvrat trebalo pružiti mogućnost svim stranama da usmjere veću pozornost na rezultate postignute zajedničkim trudom. U tom smislu, pomoć u sklopu IPA II 2014-2020 snažno podržava sektorski pristup i potiče izradu sektorskih proračuna koji će se koristiti kao način isporuke pomoći.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

U cilju unapređenja učinkovitosti i djelotvornosti u pružanju pomoći, kroz koordinaciju rada donatora, Europska komisija i zemlje članice EU osiguravaju koordinaciju programa pomoći za koje su nadležni. Ta se koordinacija proširila i na Međunarodne financijske institucije i na ostale donatore izvan EU. Na razini BiH se redovito organiziraju sastanci koordinacije s Međunarodnim financijskim institucijama kao i sa donatorima iz izvan EU. Fokus je uglavnom usmjeren na stratešku orijentaciju i nacionalnu i regionalnu dimenziju IPA planiranja i programiranja. Pored toga, u kontekstu IPA odbora, redovito se održava koordinacija između Europske komisije i država članica EU.

Bliska koordinacija se također održava sa Svjetskom bankom, EBRD, EIB, te Njemačkom razvojnom bankom (KfW), posebice u oblastima transporta, energije i okolišne infrastrukture u sklopu kojih Europska komisija financira projektiranje, studije, radove i tehničku pomoć koja je potrebna, kako bi se ispunili uvjeti za dobivanje financijskih sredstava od Međunarodnih financijskih institucija (IFIs). Pored toga, EU i Međunarodne financijske institucije surađuju i u sklopu Investicijskog okvira za Zapadni Balkan (WBIF).

Pored toga, EU Delegacija održava redovitu koordinaciju sa drugim donatorima, kroz bilateralne sastanke i/ili sektorske radne skupine u oblastima kao što su reforma pravosuđa i maloljetničko pravosuđe, borba protiv korupcije, reforma javne uprave, poljoprivredni i ruralni razvitak, energetska učinkovitost, okoliš, povratak, spolna ravnopravnost, ljudska prava, socijalna zaštita i obrazovanje, civilno društvo, te u brojnim drugim oblastima. Prethodno opisani mehanizmi koordinacije osiguravaju da pomoć koju pruža EU i drugi donatori, djeluje u sinergiji, te da se u najvećoj mogućoj mjeri, međusobno nadopunjuju.

EU Delegacija, pored toga, pruža potporu lokalnim institucijama, kao što su Direkcija za europske integracije BiH i Ministarstvo financija i trezora BiH u njihovim nastojanjima i aktivnostima na koordinaciji rada donatora.

Kontakt informacije:**Delegacija Europske unije u Bosni i Hercegovini**

Adresa: Skenderija 3a

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 254 700

Faks: +387 33 666 037

E-mail: delegation-bih@eeas.europa.eu

Web-adresa: <http://www.europa.ba/>

Europska investicijska banka (EIB)

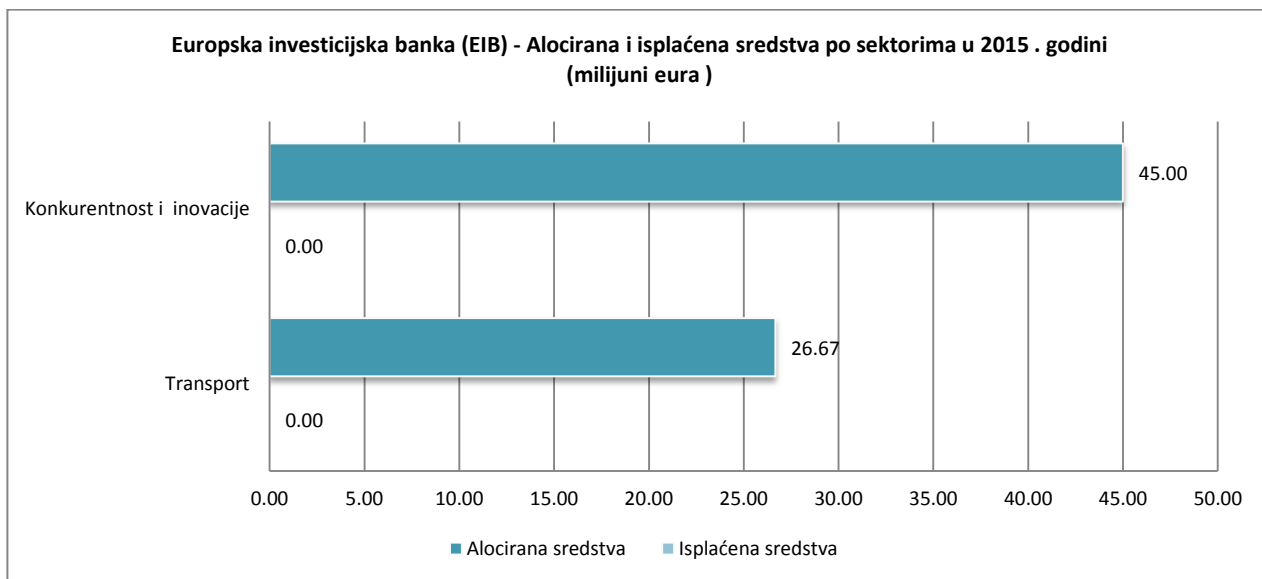
Politički pristup

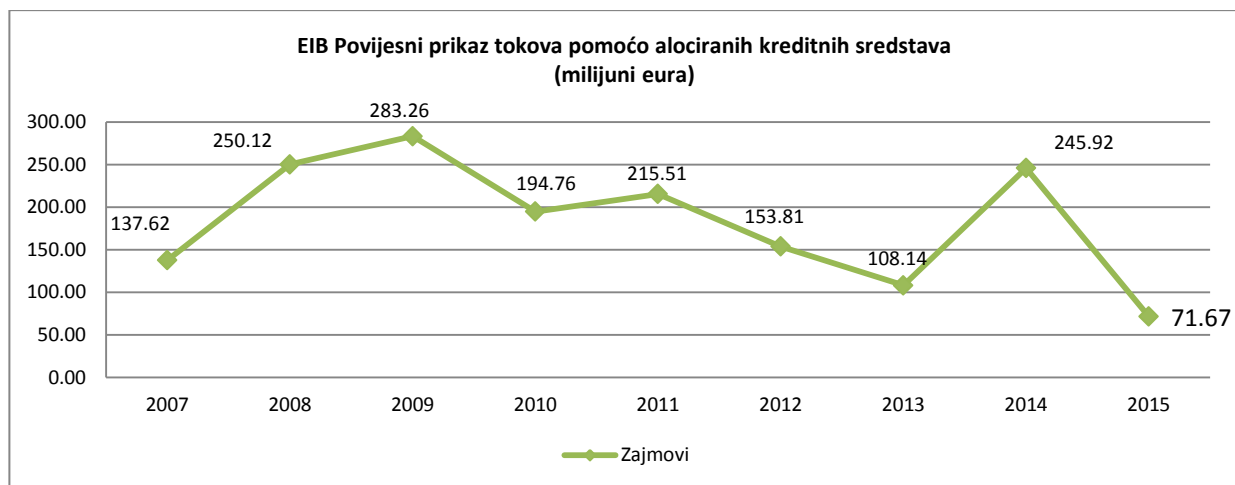
Europska investicijska banka je financijska institucija Europske unije za dugoročno financiranje investicijskih projekata. Zadatak Banke je da daje doprinos integraciji, uravnoteženom razvitku i ekonomskom i društvenom jedinstvu zemalja članica EU. Europska investicijska banka prikuplja značajan obim financijskih sredstava na tržištima kapitala, koje zatim posuđuje pod povoljnim uvjetima za implementiranje projekata koji unapređuju ciljeve definirane politikom EU. EIB kontinuirano usklađuje svoje aktivnosti sa dešavanjima i promjenama u politikama EU. Operativni plan za razdoblje 2012-2014 je odgovor na okolnosti u okruženju u kojem Europa ima težak zadatak da procijeni negativni utjecaj ekonomske krize dok u isto vrijeme pokušava da ubrza svoju tranziciju ka mudrijoj, ekološki odgovornijoj i održivoj ekonomiji.

EIB je na Zapadnom Balkanu aktivan od 1977. godine i danas je jedan od najvećih međunarodnih financijera u toj regiji. EIB je u prosincu 2009. godine zajedno sa Europskom komisijom, Razvojnou bankom Vijeća Europe i Europskom bankom za obnovu i razvitak uspostavio Investicijski okvir za Zapadni Balkan (WBIF), kao zajednički fond za dodjelu grantova i zajedničko kreditiranje prioritarnih ulaganja u regiji. Cilj je da se pojednostavi pristup kreditnim sredstvima putem udruživanja i koordiniranja različitih izvora financijskih sredstava i tehničke pomoći.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Europska investicijska banka (EIB) **alocirala je €71.67 milijuna i isplatila €0.00 milijuna u 2015. godini formi zajmova** u sljedeće sektore: Transport, Konkurentnost i inovacije.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Europska investicijska banka, zajedno sa drugim Međunarodnim financijskim institucijama, posebice sa EBRD, Svjetskom bankom i Razvojnou bankom Vijeća Europe kao i drugim bilateralnim donatorima, sufinancira značajne projekte u regiji. Banka također nastavlja blisku suradnju sa Europskom komisijom i Europskom agencijom za obnovu, u cilju pripreme i sufinanciranja projekata sa proračunskim sredstvima EU koja su osigurana kroz novi EU Instrument za predpristupnu pomoć (IPA).

Kontakt informacije:

Europska investicijska banka

Adresa: 98-100, boulevard Konrad Adenauer,

L-2950 Luxembourg

Telefon: (+352) 43 79 1

Faks: (+352) 43 77 04

Web-adresa: www.eib.org

Fond Ujedinjenih naroda za djecu (UNICEF)

Politički pristup

Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike:

UNICEF je usmjerio svoje aktivnosti na izradu strategije i usluga za najugroženije skupine u oblasti zdravstva, obrazovanja, zaštite djece, socijalne zaštite i inkluzije. Konkretno, UNICEF surađuje sa vlastima i civilnim društvom kako bi se izradile i provele inkluzivne politike i strategije u cilju poboljšanja zdravlja djece i usluga za razvitak u ranom djetinjstvu, integrirale usluge u sektorima i riješili nedostaci koji utječu na marginaliziranu djecu i obitelji, te proveli akcijski planovi za cijepljenje i unaprijedili kapaciteti za poboljšanje nutritivnog statusa djece.

U Sektoru obrazovanja, UNICEF surađuje sa svim partnerima na pružanju potpore ministarstvima obrazovanja, općinama i organizacijama civilnog društva u provedbi politika rada i strategija na unapređenju kvalitete osnovnog obrazovanja, kroz izgradnju institucijskog kapaciteta i unapređenja standarda pripreme za školovanje. U oblasti predškolskog obrazovanja, UNICEF radi na mobiliziranju partnera i razvitku svijesti o značaju ranog učenja, sa naglaskom na razvitak školskih standarda i kapaciteta i pružanju potpore predškolskim programima na lokalnoj razini. Više projekata ima za cilj promociju inkluzivnog i međukulturalnog obrazovanja. Programi također rade na jačanju sposobnosti mladeži preko aktivnosti na lokalnoj razini, a ulažu se naponi i na jačanju veza između Sektora obrazovanja i tržišta rada.

UNICEF je također usmjeren na jačanje sustava zaštite putem decentraliziranih inkluzivnih usluga i mehanizama upućivanja. Ovim intervencijama UNICEF nastoji zaštititi djecu i žene od nasilja, osigurati ostanak djece u njihovim obiteljima i kao alternativu za njihovu institucionalizaciju i pritvor. UNICEF rješava nedostatke u institucijskim kapacitetima za formuliranje politika utemeljenih na činjenicama, njihovu provedbu i planiranje, na različitim razinama vlasti u BiH. Ovaj program podržava reformu socijalnog sektora, formuliranje politika i proračuna, i usmjeren je na ugroženu i socijalno isključenu djecu, na temelju kvantitativne i kvalitativne analize pojedinačnih podataka i pregleda politika kroz sve socijalne sektore.

Okoliš i klimatske politike:

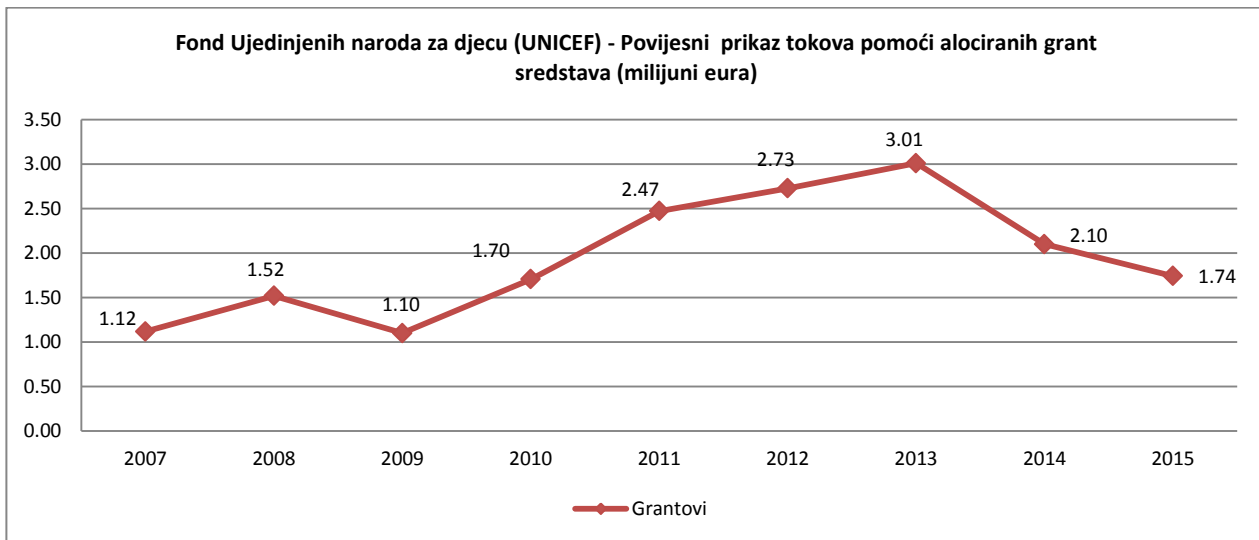
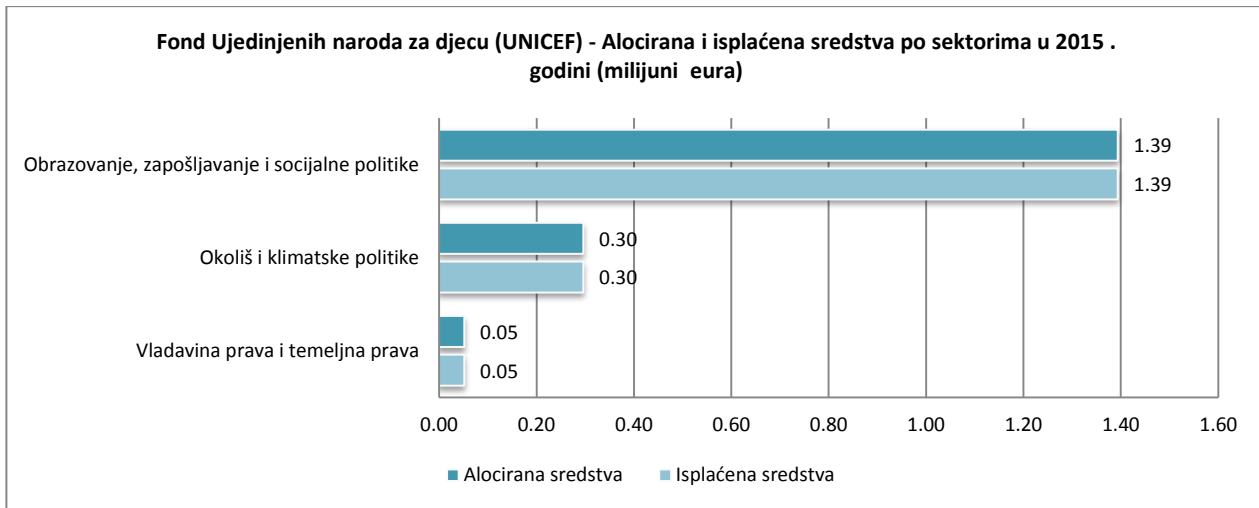
UNICEF je usmjeravao svoje aktivnosti na fazu oporavka nakon poplava, smanjenje rizika od katastrofa i jačanje lokalnih sustava socijalne zaštite kako bi se izgradila otpornost ugroženih skupina (djece i obitelji) u općinama pogođenim poplavama u BiH.

Vladavina prava i temeljna prava:

Aktivnosti UNICEF-a u ovoj oblasti usmjerene su na jačanje politika rada, pravnog i društvenog okruženja za sekundarne i tercijarne preventivne mjere za djecu pod rizikom i maloljetnike koji dolaze u sukob sa zakonom, te na povećanje pristupa učinkovitoj potpori i uslugama zaštite za djecu žrtve / svjedoke i djecu u građanskopravnim postupcima.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Fond Ujedinjenih naroda za djecu (UNICEF) **alocirao je € 1.74 milijuna i isplatio € 1.74 milijuna u 2015. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike i Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Tijekom sljedeće četiri godine, UNICEF će nastaviti provoditi strateške intervencije utemeljene na rezultatima kako bi pružio potporu nastojanjima Bosne i Hercegovine da ubrza ostvarivanje univerzalnih dječjih prava kroz promicanje veće socijalne uključenosti djece, posebice onih najugroženijih, djece sa teškoćama u razvoju, djece pripadnika manjinskih naroda i djece koja žive u siromaštvu.

Oblasti u kojima će UNICEF nadalje nastaviti svoje aktivnosti su praćenje prava djeteta, socijalna zaštita i inkluzija, dječja zaštita i pravda za djecu, inkluzivno kvalitetno obrazovanje i dobrobit male djece.

U pogledu međusobno povezanih strategija, smanjenje rizika od katastrofa ostaje prioritet UNICEF-a, koji je usuglašen u svim programskim područjima.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

UNICEF je član Tima Ujedinjenih naroda u BiH (UNCT), te je kao dio jednog modaliteta, UN u Bosni i Hercegovini izradio je dvogodišnji zajednički plan rada u uskoj suradnji sa sestrinskim agencijama UN-a. UNICEF predsjedava skupinom angažiranom na socijalnoj uključenosti kao i skupinom za praćenje i evaluaciju rezultata. UNICEF svoje aktivnosti provodi u bliskoj koordinaciji sa EU, Švedskom / SIDA-om i Švicarskom / SDC na upravljanju i provedbi tekućih projekata ali također i strateških pravaca i intervencija u relevantnim oblastima.

Kontakt informacije:

Fond Ujedinjenih naroda za djecu (UNICEF)

Adresa: Zmaja od Bosne b.b

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 293 600

Faks: + 387 33 642 970

E-mail: sarajevo@unicef.org

Web-adrese: www.unicef.org/bih ; www.unicef.ba

Razvojni program Ujedinjenih naroda (UNDP)

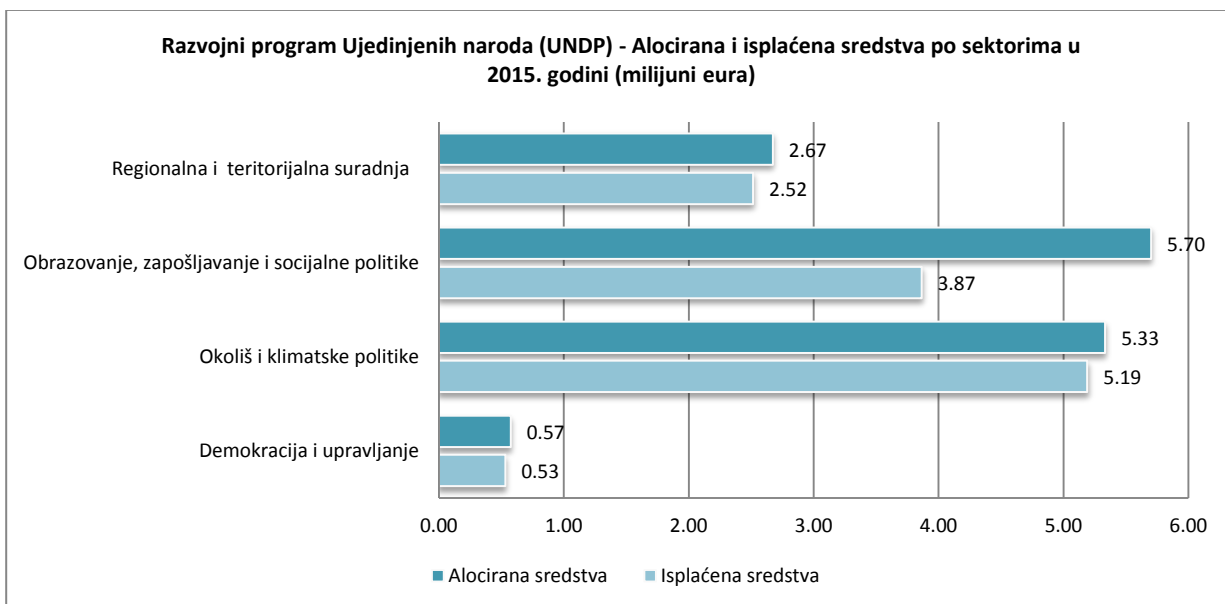
Politički pristup

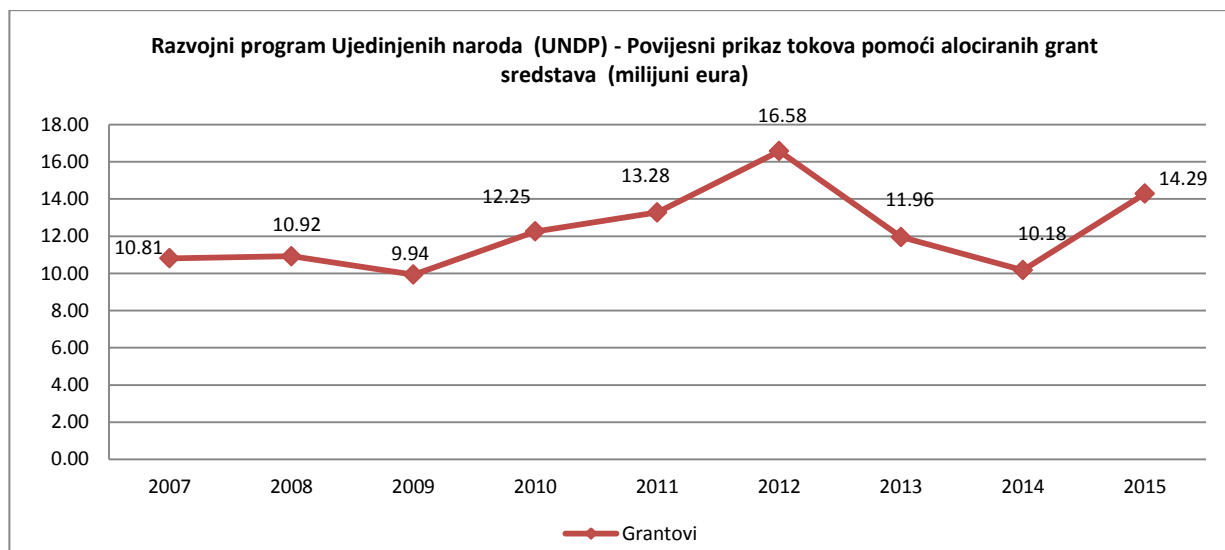
U predstojećem razdoblju, UNDP će nastaviti raditi na razini politike i provoditi inicijative za temeljne projekte ('*grass-root*'), kao najveću dodanu vrijednost, budući je UNDP jedan od rijetkih aktera u zemlji koji može ojačati povezanost između transformiranja projekata u politike i transformiranja politika u konkretne aktivnosti. Koristeći svoju komparativnu prednost - političku neutralnost i nepristranost - UNDP će nastaviti olakšavati međuvladinu suradnju i preuzeti vodeću ulogu putem inovacija. Štoviše, UNDP će podržati *grass-roots* reformu kroz promidžbu utjecaja nižih razina vlasti, te će u većem omjeru podržati lokalne inicijative kako bi se pružila potpora potrebnim reformama nacionalne politike i potaknula promjena koja nije vođena samo iz političkih razloga, nego potrebama građana.

Visoka stopa nezaposlenosti, siromaštvo i posljedice razornih poplava zahtijevaju još jasniji fokus u domeni ekonomskog upravljanja i osiguravanja uvjeta za život. Zajednički prioriteti koji prevladavaju u oblastima rada su: upravljanje, bolji pristup i kvalitet javnih usluga i zapošljavanje. Posebice, UNDP će usmjeriti svoje aktivnosti kako bi podržao političke okvire koji pomažu Bosni i Hercegovini na njenom putu prema Europskoj uniji.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Razvojni program Ujedinjenih naroda (UNDP) **alocirao je € 14.29 milijuna i isplatio € 12.11 milijuna u 2015. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Okoliš i klimatske politike, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Regionalna i teritorijalna suradnja

Srednjoročni i dugoročni pristup

Srednjoročni prioriteti UNDP i dalje će se ravnati sukladno prioritetima zemlje, *Okviru razvojne pomoći UN* za razdoblje 2015-2019 i Programskom dokumentu za zemlju za razdoblje 2015-2019. UNDP će nastaviti podupirati Bosnu i Hercegovinu na njenom putu prema Europskoj uniji, posebice u oblastima energije, okoliša, pravde i sigurnosti, te ruralnog razvitka i poljoprivrede. Pojačana pozornost bit će posvećena pružanju potpore Bosni i Hercegovini kako bi stavila u funkciju i institucionalizirala Održive razvojne ciljeve i Agendu 2030.

UNDP će nastaviti raditi u oblasti **lokalne uprave i lokalnog razvitka**. U razdoblju koje slijedi glavne aktivnosti bit će usmjerene na: postupno povlačenje pomoći za sustave planiranja nižih razina vlasti; potporu za upravljanje učinkom u općini; unapređenje pružanja javnih usluga i infrastrukture. Sudjelovanje građana i angažiranje zajednice također će biti u središtu pozornosti: radeći u više od 100 lokalnih zajednica, UNDP će ojačati ljudske, tehničke i operativne kapacitete mjesnih zajednica tako da iste postanu mjesta za demokratsko djelovanje. Lokalni ekonomski razvitak, potpora za privatni sektor i otvaranje novih radnih mjesta i dalje će ostati prevladavajući razvojni prioriteti.

UNDP će nadalje usmjeriti svoje aktivnosti u oblast **upravljanja energijom**, putem potpore entitetskim fondovima za zaštitu okoliša, ulaganja u mjere energetske učinkovitosti u zgradama javnog sektora kao i daljnje potpore Revolving fondovima za energetska učinkovitost u oba entiteta, s ciljem da se podrže MSP i javne institucije za provedbu intervencija energetske učinkovitosti. UNDP će dodatno pomoći Bosni i Hercegovini ispuniti obveze u smislu ispunjavanja politike rada i međunarodnih obveza, pomažući u usvajanju Trećeg nacionalnog izvješća, izradi Četvrtog nacionalnog izvješća sukladno Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda za klimatske promjene. Daljnja potpora bit će osigurana za uspostavu i usklađivanje valjano izrađenih operativnih okvira za **smanjenje rizika od nesreća koje uzrokuje čovjek i smanjenja rizika od prirodnih katastrofa**. Također naglasak će biti stavljen i na provedbu inicijativa prilagodbe koje imaju za cilj jačanje politika upravljanja klimatskim rizikom.

Potpore će biti osigurane u oblastima **ljudske sigurnosti i pristupa pravdi**, pri čemu će aktivnosti biti usmjerene na smanjenje viška streljiva i ostataka rata (uključujući razminiranje) i povećanje kapaciteta vlasti, sukladno izlaznoj strategiji. UNDP će odgovoriti na zahtjev vlasti da pomogne u provedbi Strategije za

prevenciju i borbu protiv terorizma. UNDP će također nastaviti uspješno partnerstvo sa Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine, konkretno u dijelu koji se odnosi na osmišljavanje Strategije integriranog upravljanja granicom i pratećeg Akcijskog plana za razdoblje 2016-2018 kao i Strategije za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u BiH. UNDP će također podržati rješavanje predmeta ratnih zločina kroz jačanje regionalne suradnje između tužitelja nadležnih za procesuiranje ratnih zločina u zemljama Zapadnog Balkana. U završnoj je fazi je i nova intervencija u oblasti **ljudskih prava** s naglaskom na jačanje kapaciteta institucija koje se bave pitanjima ljudskih prava.

Aktivnosti na koordinaciji donatora

Od 2012. godine, UNDP zajedno sa Švicarskom razvojnom suradnjom, zajednički predsjedava Skupinom za koordinaciju donatora u oblasti Lokalne samouprave / Lokalnog razvitka, koja je utemeljena kao sektorski mehanizam koordinacije. Članice navedene Skupine su Delegacija Europske unije u Bosni i Hercegovini, Veleposlanstvo Švedske /Sida, Veleposlanstvo Nizozemske, GIZ, USAID, OSCE i Vijeće Europe.

Kontakt informacije:

Razvojni program Ujedinjenih naroda (UNDP) / Kuća UN

Adresa: Zmaja od Bosne b.b.

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 563 800

Faks: +387 33 552 330

E-mail: registry.ba@undp.org

Svjetska banka

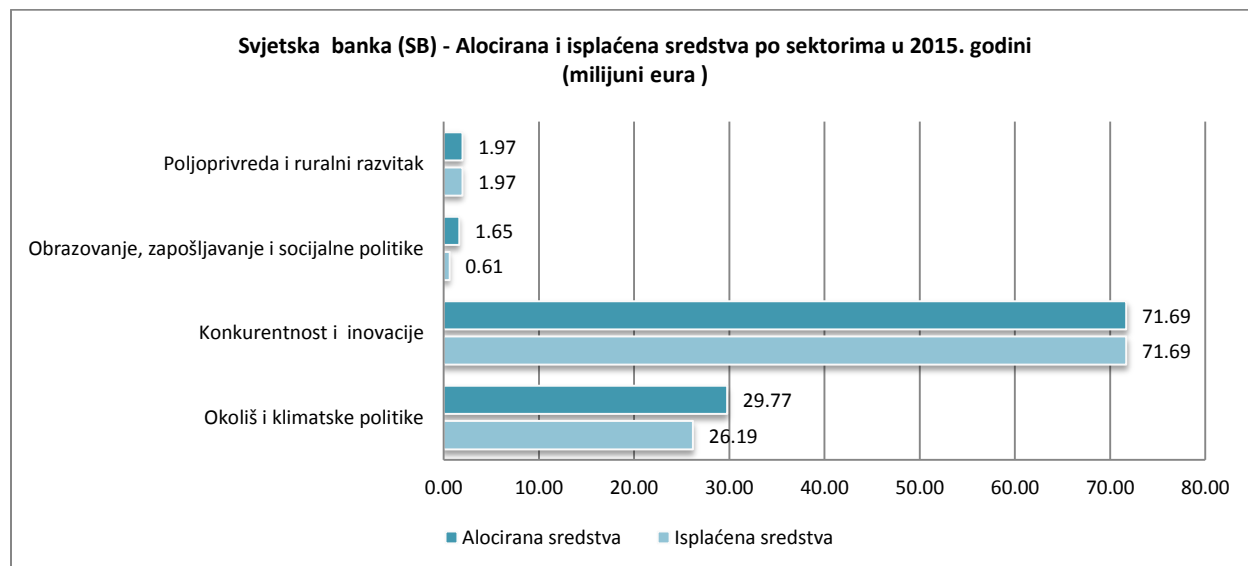
Politički pristup

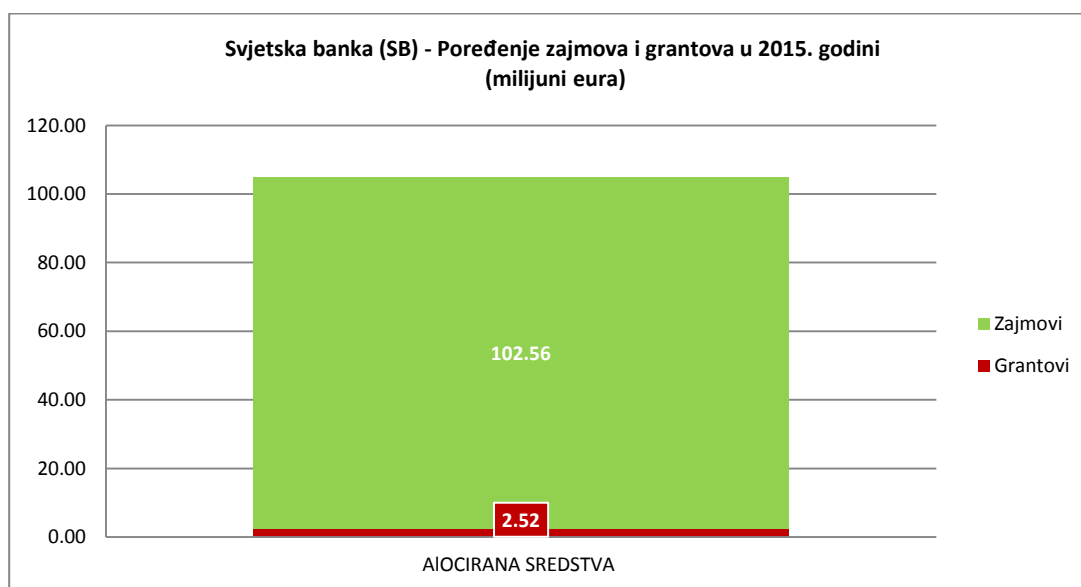
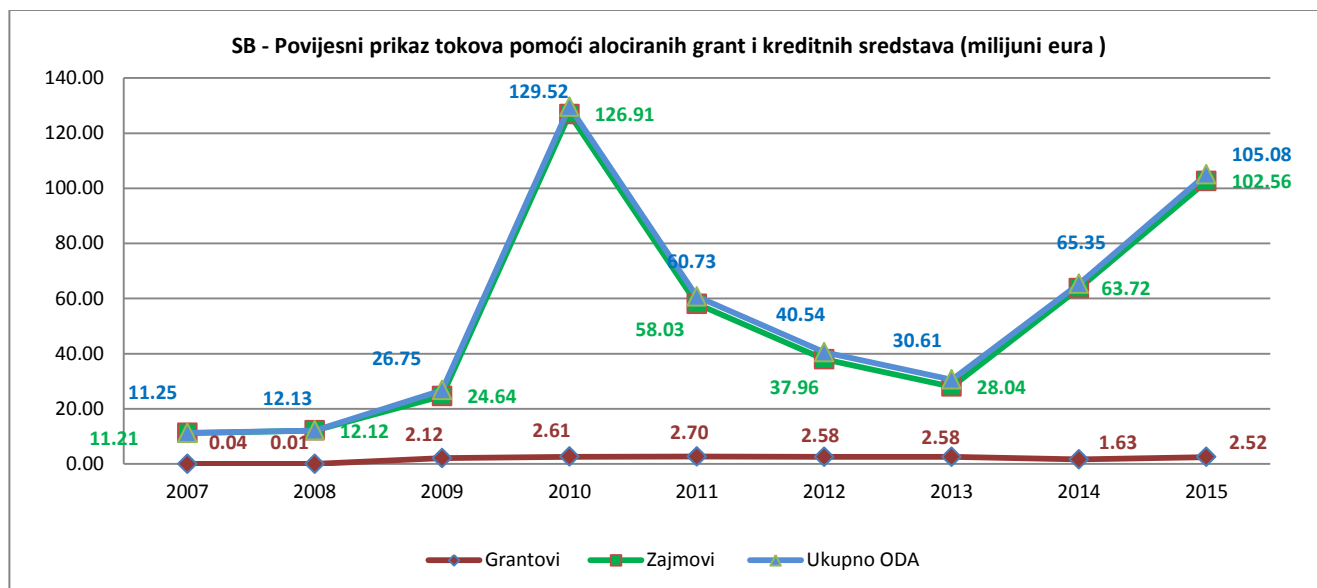
Nakon realizacije uspješne suradnje sa BiH tijekom razdoblja postkonfliktne rekonstrukcije, Grupacija Svjetske banke ostaje posvećena nastavku kontinuiranog partnerstva sa BiH vlastima, u nastojanju iznalaženja rješenja za ekonomske i društvene izazove, sa kojima se zemlja trenutačno suočava. Konkretno, novom Strategijom partnerstva sa BiH za razdoblje 2012-2015, Grupacija Svjetske banke potporu usmjerava u tri oblasti koje se međusobno podržavaju:

- **Konkurentnost:** potpora ekonomskom rastu kroz rješavanje zastoja u ostvarivanju konkurentnosti i bržem rastu proizvodnje (kao što su potpora makroekonomskoj stabilnosti, investicije u navodnjavanje, zemljišnu registraciju, regionalni transport, i olakšavanje pristupa MSP-a izvorima financiranja);
- **Socijalna uključenost:** nastavak potpore poboljšanju životnog standarda, što uključuje lakši pristup primarnoj zdravstvenoj zaštiti i osnovnim uslugama za šire slojeve društva, potporu reformi programa socijalne pomoći što bi trebalo omogućiti usmjeravanje pomoći prema istinski ugroženim dijelovima populacije i jačanje mirovinskog sustava;
- **Održivost okoliša:** potpora projektima koji bi trebali osigurati održivo korištenje prirodnih resursa, kao što su voda i šume, sa kojima je BiH neuobičajeno obdarena, kao i priprema za sve veći rizik od poplava i suša.

Glavne aktivnosti u 2015. godini

Svjetska banka (SB) **alocirala je € 105.08 milijuna i isplatila € 100.46 milijuna u 2015. godini u formi grantova i zajmova** u sljedeće sektore: Okoliš i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Poljoprivreda i ruralni razvitak.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U prosincu 2015. godine, Odbor izvršnih direktora Grupacije Svjetske banke odobrio je novi *BiH Okvir partnerstva sa zemljom za razdoblje 2016-2020* kako bi se podržala brža provedba reformi u Bosni i Hercegovini. Kako bi pripremila ovu novu strategiju, SB je prvo provela sustavnu dijagnostiku u cilju pojašnjenja izazova sa kojima se BiH suočava na putu ka rastu i prosperitetu i iznalaženja mogućih rješenja tih izazova. Svjetska banka se prvo konzultirala sa svom razinama vlasti kao i drugim skupinama iz BH društva kao što su privatni sektor i civilno društvo, te predstavnicima međunarodnih razvojnih organizacija, kako bi se osigurali precizni dijagnostički podaci i predloženi prioriteti imali smisla. Glavni zaključak dijagnostičke analize je da BiH može postići održiv rast od koga će imati koristi široke skupine društva, samo ukoliko napravi odlučne korake u pravcu manjeg i učinkovitijeg javnog sektora, te potakne rast i potencijal kreiranja novih radnih mjesta u privatnom sektoru.

Putem svog strateškog okvira, Grupacija Svjetske banke podržati će reforme u tri oblasti: (1) Povećanje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora; (2) Stvaranje uvjeta za ubrzani rast privatnog sektora i (3) Jačanje otpornosti na prirodne nepogode. Strateški okvir uključuje multidisciplinarnu temu inkluzije koja će pomoći pri izboru i osmišljavanju konkretnih intervencija u sklopu strategije, kako bi se osiguralo da reforme budu društveno održive, te da ugrožene skupine nisu zapostavljene prilikom otvaranja novih mogućnosti.

Okvirom je predviđen iznos od oko US\$ 750 milijuna novih zajmova Svjetske banke u naredne četiri godine, ovisno o opsegu i tempu provedbe reformi.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored sudjelovanja na sastancima Foruma za koordinaciju donatora, Svjetska banka također sudjeluje i u nekoliko aktivnosti na koordinaciji donatora na razini sektora. Pored toga, Svjetska banka održava periodične sastanke koordinacije sa Međunarodnim finansijskim organizacijama aktivnim u Bosni i Hercegovini kao i ostalim razvojnim partnerima, kako bi se povećala razvojne rezultate različitih programa kroz bolju koordinaciju i partnerstvo.

Kontakt informacije:

Svjetska banka

Adresa: Fra Anđela Zvizdovića 1, B17

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 251 500

Faks: +387 33 226 945

E-mail: mail_to_bosnia@worldbank.org

Web-adresa : <http://www.worldbank.org/en/country/bosniaandherzegovina>

Međunarodna finansijska korporacija u Bosni i Hercegovini

Politički pristup

Međunarodna finansijska korporacija (IFC), članica Grupacije Svjetske banke, pruža sveobuhvatna rješenja izazova sa kojima se suočavaju zemlje u razvitku, kroz potporu koja zadovoljava konkretne potrebe korisnika, posebice u oblastima infrastrukture, proizvodnje, agrobiznisa, usluga i finansijskih tržišta.

IFC najčešće surađuje sa privatnim sektorom na poticanju poduzetništva i izgradnji održivog poslovanja, kroz pružanje savjetodavnih usluga širokog spektra, uključujući socijalne standarde i standarde upravljanja, energetska učinkovitost i lance opskrbe.

Kroz finansijsku potporu kompanijama u privatnom sektoru, IFC omogućava lakši pristup inozemnim i domaćim tržištima kapitala, a kroz savjetodavne usluge pomaže iniciranje investicija neophodnih za širenje poslovanja i stvaranje novih radnih mjesta u privatnom sektoru u BiH a time i rast ekonomije.

Bosna i Hercegovina postala je članica i dioničar IFC korporacije 1996. godine. Od tog vremena, IFC je u BiH uložio iznos od € 345.5 milijuna, uključujući € 20.1 milijun mobiliziran od strane IFC partnera, u 44 projekta u različitim sektorima. Pored toga, IFC je podržao trgovinske tokove u iznosu od € 4.27 € milijuna preko svog programa financiranja trgovine.

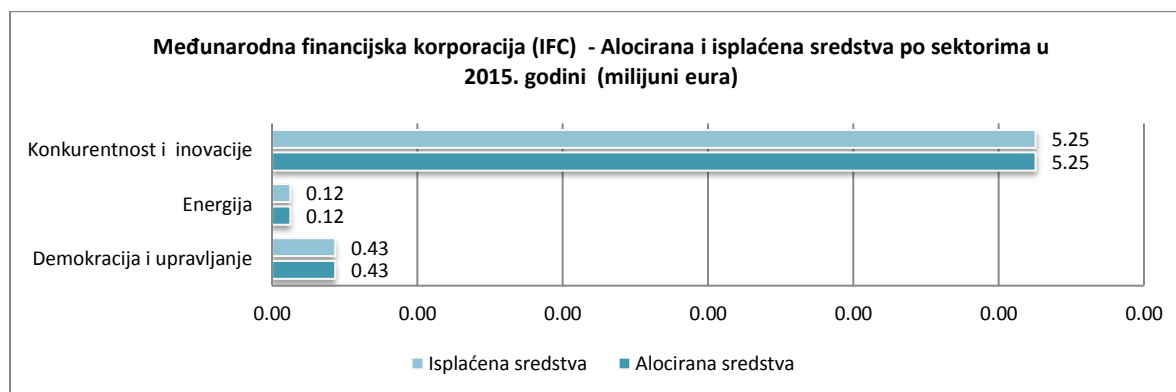
Strategija IFC u Bosni i Hercegovini usmjerena je na sljedeće prioritete:

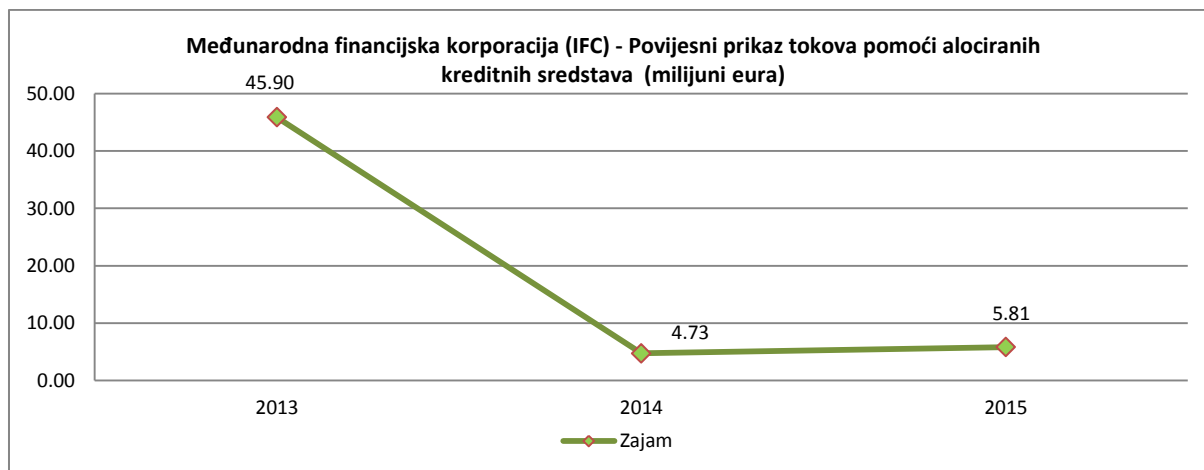
Kroz kombinaciju ulaganja i savjetodavnih usluga, IFC će i dalje surađivati sa klijentima u strateškim sektorima ključnim za dugoročni održivi razvitak zemlje, s posebnim naglaskom na:

- Finansijski sektor, s posebnim naglaskom na mala i srednja poduzeća i kreditiranje energetske učinkovitosti
- Klimatske promjene uključujući ulaganja u sektore infrastrukture i energije
- Agrobiznis sa naglaskom na maloprodaju i proizvodnju hrane
- Proizvodnju sa dodanom vrijednošću
- Poslovnu infrastrukturu s naglaskom na logistiku i distribuciju
- Financiranje nižih razina vlasti s naglaskom na komunalnu infrastrukturu i upravljanje otpadom
- Zdravstvo i obrazovanje

Glavne aktivnosti u 2015. godini

IFC je **alocirala € 5.81 milijun i isplatila € 5.81 milijuna u 2015. godini u formi zajmova** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Energija i Konkurentnost i inovacije.

U fiskalnoj 2015. godini, IFC je uložila ukupan iznos od € 5.81 milijun u Bosni i Hercegovini, usmjerivši svoja ulaganja na usluge za povećanje pristupa financijama, kroz podržavanje razvitka lokalnih finansijskih institucija, posebice onih koncentriranih na mikro, mala i srednja poduzeća. IFC također ulaže u zdravstveni sektor u zemlji, komunalnu infrastrukturu, agrobiznis, izgradnju i općenito u proizvodnju. Kroz zajedničke opće prakse i samostalno, savjetodavne usluge IFC imaju za cilj poboljšanje okruženja za ulaganje, djelovanja tvrtki u privatnom sektoru, pristupa financijama i privlačenje sudjelovanja privatnog sektora u razvitku infrastrukturnih projekata.

U 2015. godini, IFC je alocirala i isplatila ukupan iznos od € 5.81 milijun u Razvitak privatnog sektora u formi zajmova, od planiranog portfelja koji je iznosio € 79.54 milijuna (od čega 17% otpada na finansijska tržišta a 83% na proizvodnju, agrobiznis i usluge). Pored toga, IFC je izdvojio sredstva za pružanje savjetodavne potpore Razvitku privatnog sektora, što je za posljedicu imalo sljedeće rezultate:

- Smanjenje troškova i vremena potrebnog za odobravanje i usklađenost sa administrativnim procedurama vezanim za izdavanje dozvola; poboljšane regulatorne reforme i uspostava transparentnog Registra za poslovne subjekte i opću javnost; provedba / praćenje procedura registracije stranih izravnih ulaganja;
- Poboljšanje standarda korporativnog upravljanja; unapređenje lokalnih kapaciteta za pružanje savjetodavnih usluga korporativnog upravljanja;
- Razvitak tržišta obnovljivih izvora energije, s posebnim naglaskom na male hidroelektrane (MHE);
- Pojednostavljena procedura porezne uprave kako bi se smanjili porezni troškovi; poboljšani pravni okvir i učinkovitost primjene međunarodnih poreznih procedura, sa naglaskom na cijenu koštanja transfera i ugovore o dvostrukom oporezivanju;
- Smanjen broj dokumenata i vrijeme potrebno za izvoz i uvoz roba; pojednostavljena procedura za protok tereta cestovnim, zračnim i riječnim putem;
- Pružanje savjetodavnih usluga državnim i općinskim vlastima za projektiranje i provedbu transakcija JPP, kako bi poboljšale infrastrukturu i pristup osnovnim uslugama kao što su vodoopskrba, opskrba električnom energijom, zdravstvo i obrazovanje;
- Rješavanje pitanja prezaduženosti mikro preduzetnika putem potpore aktivnostima Savjetovališta za dug.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

IFC korporacija u provedbi svojih aktivnosti u Bosni i Hercegovini djeluje u sklopu Grupacije Svjetske banke i kao takva usklađuje svoje poslovanje i mandat sa zajedničkim strategijama koje su podržane i od BiH vlasti. Pored toga, IFC održava periodične koordinacijske sastanke sa međunarodnim finansijskim organizacijama i bilateralnim donatorima koji su aktivni u Bosni i Hercegovini kao i sa drugim razvojnim partnerima, putem zajedničkih aranžmana financiranja, inicijativa vezanih za dijalog o politici rada ili putem izravne provedbe projekata, kako bi se kroz bolju koordinaciju i partnerske odnose optimizirali razvojni rezultati različitih programa.

Kontakt informacije:

IFC, članica Grupacije Svjetske banke

Adresa: Zmaja od Bosne bb, Raiffeisen building (B building):

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 251 555

Faks: +387 33 217 762

E-mail: SBrkic@ifc.org

Web-adresa: <http://www.ifc.org>

Izvešće Pregled aktivnosti donatora 2015 (DMR 2015) pruža sveobuhvatan pregled projekata i programa koje su sredstvima Službene razvojne pomoći (ODA pomoć) podržale članice Foruma za koordinaciju donatora (DCF), kao i informacije o najnovijim razvojnim aktivnostima i reformama provedenim u prioritetnim sektorima razvitka u Bosni i Hercegovini, u razdoblju 01. siječanj 2015.–31. prosinac 2015. godine.

Ministarstvo financija i trezora predlaže da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donese sljedeće zaključke:

- 1. Usvaja se Izvešće *Pregled aktivnosti donatora 2015*;**
- 2. Zadužuje se Ministarstvo financija i trezora da nastavi sa aktivnostima iz svoje nadležnosti vezanim za dalje unapređenje suradnje sa domaćim institucijama, članicama Foruma za koordinaciju donatora i ostalim donatorima prisutnima u Bosni i Hercegovini, u cilju učinkovitijeg korištenja ODA pomoći, sukladno prioritetima Bosne i Hercegovine i načelima Pariške deklaracije o djelotvornoj pomoći.**

Pregled aktivnosti donatora 2015 pripremila je Ministarstvo financija i trezora/Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći, u suradnji sa predstavnicima institucija Bosne i Hercegovine i donatorima u BiH, članicama Foruma za koordinaciju donatora (DCF).

Izvješće je usmjereno na aktivnosti i financijske portfelje DCF članica i zbog toga ne obuhvaća aktivnosti svih donatora u Bosni i Hercegovini.

Informacije i statistički podaci predstavljeni u Izvješću temelje se na financijskim podacima o projektima/programima, koje su DCF članice unijele u DCF bazu podataka, kao i odgovorima na upitnike, dostavljene od strane institucija Bosne i Hercegovine i donatora u BiH. Iako su financijske podatke, kao i narativni dio, potvrdili sudionici u pripremi Izvješća, ipak postoji mogućnost pogreške.

Također, usljed činjenice da DMD baza podataka trenutačno tehnički ne podržava novu sektorsku klasifikaciju, povijesni pregled ukupno izdvojenih ODA sredstava po sektorima bit će uključen u DMR izvješća čim za to steknu odgovarajući tehnički uvjeti.

- Agenda povezivosti, sufinansiranje investicijskih projekata na zapadnom Balkanu u 2015. godini, EU Komisija
- Akcijski plan Vijeća Europe za BiH za razdoblje 2015-2017
- Analiza politika poljoprivrede i ruralnog razvitka u zemljama zapadnog Balkana, JRC Tehnička izvješća,
- BDP BiH za 2015. godinu, Proizvodni pristup, prvi rezultati, BHAS
- Bosna i Hercegovina 2015. godina, Članak IV konzultacija, MMF Izviješće o zemlji br. 15/298
- Bosna i Hercegovina Nacionalni program ekonomskih reformi (NERP) za 2015. godinu, Direkcija za ekonomsko planiranje Vijeća ministara BiH (DEP)
- Bosna i Hercegovina, Odabrana pitanja, MMF Izviješće o zemlji br. 15/299
- Bosna i Hercegovina, Okvirna prometna politika za razdoblje 2015-2030
- Bosna i Hercegovina, Strategija za reformu sektora pravde za razdoblje 2014 – 2018, svibanj 2015. godina
- Bosna i Hercegovina, Tajništvo Energetske zajednice WB6, Izviješće o zemlji
- Brošura EU o poljoprivredi
- Brošura EU o transportu
- Brošura, Konkurentnost u Jugoistočnoj Europi: Perspektiva politika 2016, OECD
- Brošura, Održivi razvojni ciljevi, Lista činjenica, UN
- Brošura, UN Konferencija Rio + 20 o održivom razvitku, Rio de Janeiro, Brazil, lipanj 2012. godina
- Energija 2020, Strategija za konkurentnu, održivu u sigurnu energiju, EU Komisija
- EU Energija u brojkama, statistička bilježnica 2015, EU Komisija
- EU Strategija proširenja 2015, COM (2015) 611 final, 10.11.2015., EU Komisija
- FAO AQUASTAT, Lista činjenica o BiH, generirana 16.06.2016. godine
- Godišnje izvješće 2015, Centralna banka BiH
- Godišnje izvješće Generalnog tajnika Regionalnog vijeća za suradnju (RCC) 2015 – 2016
- Grupacija Svjetske banke-BiH, Partnerstvo sa zemljom: Kratki pregled programa, listopad 2015., SB
- Indikativni strateški dokument za Bosnu i Hercegovinu za razdoblje 2014 - 2017, EU Komisija
- Izviješće o radu Vijeća ministara BiH za 2015. godinu
- Izvješće o BiH za 2015. godinu, Rezolucija Europskog parlamenta, 14.04.2016. (2015/2897(RSP))
- Izvješće o međunarodnoj pomoći za Sektor poljoprivrede, hrane i ruralnog razvitka, 2015. godina
- Izvješće o napretku BiH za 2015. godinu, EU Komisija
- Izvješće o radu za 2015. godinu, Agencija za statistiku BiH

- Makro-regionalna strategija, Strategija akvatorija, INTERACT/EU
- Metodologija za određivanje cijena usluga vodoopskrbe i kanalizacije u BiH, UNDP, 2015. godina
- Načela Javne uprave, BiH, travanj 2015. godine
- Nacrt Nacionalnog plana smanjenja emisija za BiH, studeni 2015. godina
- Reformska agenda za BiH za razdoblje 2015 – 2018
- Sektor ribarstva i akvakulture u BiH, FAO / EU
- Sektor šumarstva u BiH, FAO / EU
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, Sl. glas. L 164, od 30.06.2015. godine
- Strategija za BiH, EBRD
- Strategija za Bosnu i Hercegovinu za sprečavanje i borbu protiv terorizma za razdoblje 2015 – 2020
- Strateški okvir za BiH, kolovoz 2015. godine, DEP
- Studija o najboljem administrativnom pozicioniranju Regulatornog tijela u procesu određivanja cijena komunalnih usluga vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, UNDP, 2015. godina
- Unija inovacija, džepni vodič o inicijativi Europa 2020, EU Komisija
- Usluge vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda Dunavske regije, Nota o BiH, svibanj 2015. godine, SB
- Ususret Regionalnom energetske tržištu, od Beča do Pariza, Tajništvo Energetske zajednice
- Višegodišnji razvojni plan 2016, Opservatorij za transport Jugoistočne Europe (SEETO)
- Zaključci Vijeća o proširenju, stabilizaciji i procesu pridruživanja, 15234/15 ELARG 70 COWEB 148, 15. prosinac 2015. godine, Vijeće Europske unije
- EU Komisija, 2016. godina
- 10 činjenica koje treba znati o Strukturiranom dijalogu EU i BiH o pravosuđu, Delegacija EU u BiH